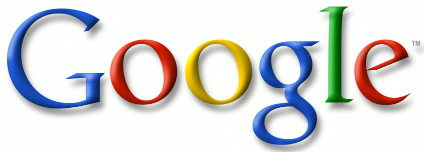

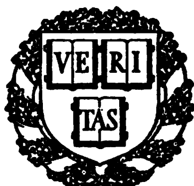
VE RI
TAS

S. JOANNIS CHRYSOSTOMI

HOMILIA IN RAMOS PALMARUM.

SLOVENICE, LATINE ET GRAECE

CUM NOTIS CRITICIS ET GLOSSARIO

EDIDIT

FRANCISCUS MIKLOSICH,

PHIL. ET JUR. DOCTOR.

Accedunt epimetra duo, ad historiam Serbiae spectantia.

VINDOBONAE,

APUD FRIDERICUM BECK, UNIVERSITATIS BIBLIOPOLAM.

1845.

НАШЪ СЛОВѦНСКЫ АЗЫКЪ ѠТЪ БОГА ДОБРѢ
СЪТВОРЕНЪ БЫСТЪ.

Isaias Monachus.

Praefatio.

Homiliam S. Joannis Chrysostomi mutuati sumus ex apographo codicis, qui, seculo undecimo scriptus, quondam adservabatur in coenobio Suprasliensi prope Vilnam. Vide Šafařík Slowanský Národopis pag. 39. — Signa in nostro codice obvia sunt sequentia: Spiritus lenis, qui semivocali ь imponitur: дь҆нь҆, господь҆. Spiritus asper, quo insigniuntur a) vocalis, a qua vocabulum incipit: а́кꙑ, ꙗ́ко. Deme оу et ѡ. b) Duarum vocalium immediate sese excipientium posterior: твои́хъ, свѧтꙑи́мъ; excipe ю, ѭ. Raro talis vocalis spiritum lenem habet: божии҆, хромии҆. Accentus circumflexus, quo distinguuntur a) оу et ѡ: оу̑бо, оу̑бѣжатъ, ѡ̑сана, сумеѡ̑нъ. b) ю, ѭ praecedente alia vocali: очию̑, своѭ̑. c) quaevis vocalis praecedente consona л vel н molliter pronuncianda: глаголѧ̑, глаголе̑тъ, глаголѫ̑штемъ, крьмле̑ниѥ, съвѣдѣтеле̑, воле̑ѭ, вь не̑мь, вꙑшьни̑ихъ, горьнии̑, стѣнь̑, сь ни̑ми, нꙑнѣ̑. In aliis codicibus scriptum reperjes: глаголѩ, глаголѥтъ, глаголѭштемъ, крьмлѥниѥ, съвѣдѣтелѥ, волѥѭ, въ нѥмь. Cum еуаге̑лиѥ et еуаге̑лиахъ cf. Glag. Cloz. v. 28. et serbicum еванђелије. — Archetypon graecum legitur in editione Monfauconii. VIII. 231. in spuriis. Versionem slovenicam ad verbum latine reddidimus; quae in versione latina minus perspicua sunt, in notis criticis enucleantur.

Literae Stephani Uroš II, quas in appendice typis exscribendas curavimus, adservantur in C. R. Archivio Vindobonensi. Daniel Farlatus versionem italicam vitiosam latinis verbis expressit in Illyrici Sacri tomo VII. pag. 57. Nota chronologica 1310

versioni italicae subjecta mendosa est, cum archiepiscopus Antibarensis Marinus jam ante V. kal. Martias 1307 diem obierit supremum. Cum porro Helena vitam finierit anno 1305 vel 1306 (Engel, Geschichte von Serbien. pag. 258), hae literae scriptae esse videntur intra annum 1305 et 1307. Monasterium Rotaciense, cujus privilegia hac tabula confirmantur, fundatum est ab Helena (Farlatus pag. 43.), quae post obitum conjugis Stephani Uroš I Regis (1237—1272) Diocleae vivebat. Nomen hujus coenobii рьтьчькь (рьтьчьскои, рєтьчьскыѥ) derivandum est a рьтк, рьтьць, apex, collis; situm enim erat in edito colle. De voce vide Šafařík Serbische Lesekörner pag. 79. et Србскiи Споменицы pag. 37. рать стонски italice: Punta di Stagno. pag. 39. рєдь стонски. ibidem. рьть и стонь. Cf. neoslov. artič fortasse etiam Retičje in Carniolia, croat. art, serb. Rtanj, rtenica. Scribitur etiam S. Maria de Rotazio, de Retez, de Ertezo, de Rotezo. Farlatus. VII. pag. 13. Nomen monasterii, jam seculo superiore deserti a monachis et direpti a Turcis, frustra quaeres in Vincentii Coronelli Corso geografico et in Topographia Veneta; in Comitis Theodori de Karaczay tabula Montis Nigri (Crnagora) invenies. S. Maria de Rotaz, Duborizza pro Dubovizza, Ostrovizza, Spizza. Hoc Coenobium, ingenti mole sumptuque exstructum, et opimis vectigalibus dotatum, situm est in edito colle, secus oram maritimam, (in agro Sciuscianensi. Farlatus. VII. pag. 13.) distatque Antibari in occasum atque in meridiem millia passuum circiter quinque. Ibidem. pag. 58. Clemens V. id in clientelam Sedis Apostolicae recepit, quod declarant literae, quarum initium: Clemens Episcopus Servus Servorum Dei dilecto Filio Abbati et Conventui Monasterii S. Mariae in Ripa maris Ordinis S. Benedicti Dioecesis Antibarensis

Salutem et Apostolicam benedictionem. Ibidem pag. 58. Seculo decimo quarto insignis floruit Christianorum cultus et pietas in hanc aedem Virgini Deiparae sacram, cujus opem votis donisque sibi praesto fuisse testantur, et in libris Notariae Ragusiensis plura hujusmodi monumenta supersunt. Finem nostrarum literarum Farlatus sic vertit: Hoc privilegium monasterio S. Mariae Rotaciensi concessi, cum Catarum veni, et mecum venerunt hi viri nobiles: Archiepiscopus Antibarensis Marinus, Comes Miroslavus, Episcopus Segremani Joannes, Episcopus Zentae Michaël, Miroslavus et Vladislavus Jupani, Episcopus Catari Dumona, et duo testes Paulus et Drago; quae omnia ut omnibus nota essent in publicas tabulas ut afferret, Paulo Diacono mandavi. Mense Martio, die decimo quinto, anno 1310. Si archetypon ante oculos habuisset, fortasse sic vertisset: Hoc privilegium concessit majestas mea domui S. Deiparae Rotaciensis, cum venit Catarum et hic fuerunt cum majestate mea nobiles viri: Archiepiscopus Antibarensis Marinus, et Cubicularius Miroslavus, et Episcopus Chlmensis Joannes, et Episcopus Zetensis Michaël, et ἄρχων Branko, γέρων Miroslavus, Županus Vladislavus, Episcopus Catarensis Dumunja, et duo testes Paulus et Drago. Ideo scripsit et subscripsit majestas mea ad cognitionem omnium. Et hoc scripsit Diaconus Petric mense Martio, die XV. Sine nota anni. Episcopus Chlmensis Joannes est Episcopus Zachlumiensis sive Stagnensis 1291 — 1314. Farlatus VI. pag. 329. Episcopus Zetensis Michael (falso Miroslavus) est Episcopus Scodrensis, qui obiit 1307; Scodrensis enim Dioecesis Zetam fere utramque complectitur. Dumunja est Domnius, Episcopus Catarensis ab anno circ. 1280 usque ad annum circ. 1326. Farlatus VI. pag. 442. Juvat etiam

voces minus notas hic explicare: казньць, proprie homo castratus, respondet graeco εὐνοῦχος, εὐνοῦχος τοῦ παλατίου, cubicularius. Idem significare videtur дворьски, quod habes in Србскiи споменицы in literis Stephani Ostojae Regis Bosniae, pag 131. чельникь est graecum ἄρχων; radix vocis slavicae videtur esse vetus чѧти. дѣдь, proprie avus, respondere videtur graeco γέρων, quo nomine monachos usos esse docet Du Cange. De numo перперь, cujus in his literis mentio fit, vide Glossarium ad scriptores mediae et infimae graecitatis auctore Carolo Du Fresne sub ὑπέρπυρον, ejusdem De Imperatorum Constantinopolitanorum numismatibus pag. 123. et Alexandri M. Vlasti Χιακά. II. pag. 33. not. Vides Slavos vocalem initialem abjecisse quod etiam in aliis vocibus fecerunt: cf. поклисарь cum ἀποκρισιάριος. Numus ὑπέρπυρον non solum valuit apud Serbos, uti docent plurimae tabulae serbicae, quae continentur in libro: Србскiи споменицы. Belgradii. 1840. dipl. 3. 23. 24. 25. 35. 37. 47. etc. verum etiam apud Bulgaros et Valachos, uti patet e libro russico Georgii Venelin: Влахо-болгарскiя граматы. Petropoli. 1840. pag. 7. Vocem adhuc notam esse Ragusii comperimus e Vuk Stefanović. Graecos hodie vocem πέρπερον non ignorare docent William Martin-Leake in Researches in Greece pag. 451 (qui tamen male derivavit a πέρπερος, in allusion to the thinness of the gold), Alexander Negris in A Dictionary of modern greek proverbs pag. 126. et D. H. Sanders in Volksleben der Neugriechen pag. 170, ubi habes formam πήρπυρον. — Eidem Stephano Uroš II tribui debent literae typis exscriptae in Србскiи споменицы pag. 66: Stephanus Uroš Dei gratia Rex, nepos domini mei regis Stephani, filius domini mei regis Uroš, videns privilegium datum a domino avo

meo monasterio Sanctae Deiparae in insula Melita (млѣть) nullo modo ausus sum laedere, sed potius confirmavi. Stephanus Uroš Dei gratia rex et αὐτοκράτωρ (самодрьжьць) totius Serbiae et regionis maritimae. In eodem libro pag. 63. habes privilegium concessum eidem monasterio Melitensi a Stephano rege: Ego peccator Stephanus, Magnus Rex, vicarius (намѣстьныи) dominus totius Serbiae, Diocleae, Dalmatiae, Travuniae et Chlmiae — huic monasterio purissimae Reginae nostrae Dominae Deiparae in insula Melita hoc dono: insulam totam et Babino polje (ѡтокь вьсь и бабыно поле) et in alia insula Curzola (крькрь) ecclesiam S. Viti, Janinam cum Popova Luka, et S. Stephani et S. Georgii. — Stephanus Dei gratia coronatus (вѣнчаныи, idem in tabula Regis Radoslavi pag. 2. dicitur прьвовѣньчаньныи) Rex et Autocrator (самодрьжьць) totius Serbiae et regionis maritimae. Vides errare editorem libri Србскiи споменицы ambabus tabulis subjicientem notam anni 1357, oblitum, eo anno in Serbia regnasse Stephanum Uroš V, filium Stephani Dušan, titulumque et patris et filii esse: Stephanus vel Stephanus Uroš in Christo Deo ὀρθόδοξος (вѣрни vel благѡвѣрни, optime, at pessime recentiorum православныи a слава, gloria) Imperator Serborum et Graecorum. Vide Србскiи споменицы pagg. 54. 58. 60. 61. 63. 67. 68. 71. Ex his patet, priores literas scriptas esse 1275 — 1321, posteriores vero 1195 — 1224. Conventus, ad cujus privilegia ambae tabulae spectant, est ordinis S. Benedicti in insula Melita. Vide Farlatum VI. pag. 65. Corrige ex his etiam Appendinium I. pag. 262. scribentem ad ad annum 1141: Dessan, figlio d'Orosio, dona dopo qualche tempo ad altri monaci l'usufrutto delle terre dell' isola di Meleda, e l' alto dominio alla Republica. Ex aliis litteris pag. 59

vides, non seculo duodecimo, sed anno ab orbe condito 6865, ergo post Christum natum 1357 literis Imperatoris Stephani Uroš datis in urbe Prizrěn (призрѣнь) insulam Melitam cessam esse Ragusio.

Isaiae Monachi narratiunculam de interitu regis Serborum Vlkašini descripsimus e codice sat recenti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis, continente versionem Cantici Canticorum et Dionysii Areopagitae cum Commentariis. Miraberis fortasse Bulgarum scripsisse pag. 69 словѧнскы pag 70. рѧщи bis, et pag. 71 велмѫже, (acc. plur.) scribendum enim erat словѣнскы, quam formam leges ibidem, (formam славѣнскыи illi commenti sunt, qui ridicule hanc vocem a слава, gloria, derivandam esse censuerunt) рещи et велмѫжѧ. Vides Isaiam Monachum aut librarium confudisse vocalem nasalem ѧ vocalibus puris е et ѣ. Penes formam bulgaricam влъкашинъ (serbice: воукашинъ) reperies formam serbicam оуглеша (bulgarice: ѫглеша ab ѫгль et syllaba еша. Cf. гроубеша, vel bulgarice грѫбеша. Vide nostras Radices linguae slovenicae.) Illud nomen etiam Bulgari videntur usurpasse, hoc ignorantes. De pugna, cujus in hac narratiuncula fit mentio, vide Raič Исторія разныхъ славенскихъ народовъ. l. VII. c. XIV. et Engels Geschichte von Serbien pag. 322.

Vindobonae Calendis Juliis 1845.

Auctor.

Свѧтаго отьца нашего їѡана златооу-стаго слово на врьбьницѫ.

Sancti Patris nostri Joannis Chrysostomi homilia in ramos palmarum.

Отъ чоудесъ къ чоудесемъ господьнемъ ходимъ, братиꙗ, и доидѣмъ ꙗкꙑ отъ силꙑ на силѫ. ꙗкоже бо вь веригахъ златахъ притокꙑ дроугъ дроузѣ съплетенъ ѥдно ѥдного дръжитъ сѧ съплетенꙑихъ коѥждо, съвъкоуплено же коѥждо коѥмьждо и продльжаѥмо ѥстъ· и сице и свѧтꙑихъ еуаггелии чоудеса дроугъ отъ дроуга направьꙗѭтъ праздьникомь любивѫѩ црькве христосовѫ, веселѧтъ не погꙑбаѭштеѩ пиштеѩ, нъ прѣбꙑваѭштеѩ въ жизнь вѣчьнѫѩ. сѣ оубо и мꙑ, вьзлюбьѥнии, оуготованомъ срьдьцемъ и оушима добрѣ слꙑшѧштема слꙑшимъ, что глаголетъ намъ господь господь въ пророцѣхъ и вь еуагелиахъ о свѧтѣѣмь семь праздьницѣ. глаголати же оубо иматъ миръ на людехъ своихъ и на прѣподобьнꙑихъ си и на обраштаѭштиїхъ срьдьца къ немоу. дьнесь пророчьскꙑ трѫбꙑ вьсь миръ въскрилишѧ, и ѧже вьсѫдоу господьнѧ црькꙑви възвеселишѧ и оуказошѧ, и отъ троуда стꙑихъ алкании и ꙗже на страсть брань прѣимъше иже побѣдьнѫѩ пѣснь и новоѥ съложениѥ мироу пѣтию побѣдьливоуоумоу христосовоу наоучишѧ. придѣте оубо вьси, да радоуѥмъ сѧ о г҃и, придѣте вьси ѩзꙑци, вьсплештемъ рѫками, и вьскликнемъ богоу съпасоу нашемоу гласомъ веселомъ· не бѫди никтоже лихъ радости, не бѫди никтоже лихъ позъвании, ꙗко бꙑ сѣмѧ ослоушьливꙑихъ въ пагоубѫ· никтоже да не невѣстъ срѣтении цѣсара, да не вьнѣ чрътога затворенъ бѫдетъ. да не

A miraculis ad miracula domini gradiamur, fratres, et eamus quasi a virtute ad virtutem. Quemadmodum enim in catenis aureis annulis alius alii colligatus aliud alii copulatur colligatorum quodcunque, conjunctumque quodvis cuivis et continuatum est: et sic et sanctorum evangeliorum miracula aliud ab alio deducunt festivitatum amantem ecclesiam Christi, laetificant non pereunte cibo, sed manente in vitam aeternam. Age ergo et nos, dilecti, parato corde et auribus bene audientibus audiamus, quid loquatur nobis dominus dominus in prophetis et in evangeliis de sancta hac festivitate. Loquetur sane pacem super populum suum et super sanctos suos et super convertentes corda ad ipsum. Hodie propheticae tubae totum mundum excitarunt, et τὰς ubique domini ecclesias laetificarunt et coronarunt et a labore sanctorum jejuniorum et τοῦ contra passionem bello excipientes τὸ triumphale canticum et novam compositionem pacis hymno triumphanti Christi edocuerunt. Venite ergo omnes, ut laetemur de domino, venite omnes populi, plaudemus manibus, et jubilabimus deo servatori nostro voce laeta. Nemo sit vacuus gaudio, nemo sit vacuus vocatione, quia fuit semen inobsequentium in perniciem: nemo ignoret occursum regis, ne extra thalamum claudatur, ne

драхлъ на приꙗтиѥ обраштетъ сѧ, да не бѫдетъ съ зълꙑими гражданꙑ осѫжденъ. гражданꙑ же наричѫ, иже не рачишѧ приꙗти господина си цѣсара вь себѣ. вьси съ радостиѭ коупьно тьцѣмъ, вьси тъштьно приимѣмъ, и вꙑше мироу праздьноуимъ. въ ризъ мѣсто срьдьца своꙗ просꙑплѣмъ прѣдъ нимъ, пѣсньми и хвалами благодарениꙗ въздадимъ ѥмоу, и, благословешенъ градꙑи въ имѧ господьне, непрѣстаѭште възпиꙗмъ. благословестѧштиї бо ѥго благословешени сѫтъ. а кльнѫштии ѥго проклѧти. пакꙑ рекѫ и бѣдѧ сѧ на добро не помльчѫ· придѣте, възлюбьѥни, да благословестимъ благословешенааго, да благословешени бѫдемъ оть него. вьсѣчьско тѣло и власть коупьно съзꙑва на господьнѫ хвалѫ, цѣсарѧ земьѧ и вьсѧ сѫдиѧ земьнꙑѧ, юноша и дѣвица. и новолѣпьно чоудесе, ꙗко младоу и неискоусъноу зъла дѣтии младъ съсѫштъ тѣлеси молити прости вьчѧти господеви въ исповѣдании богомь наоученѫѭ пѣснь, ꙗкоже древьѥ мѡѷсии изъ егупта людемъ, благословешенъ градꙑи въ имѧ господьне. дьнесь радостиѭ радоуѥтъ сѧ блаженꙑи даѵидъ оукрашенами гѫсльми младеништи, сь ними же и ликоуѥ доухомъ и веселѧ сѧ ꙗко и прѣжде прѣдъ лицемъ ковьчега божиꙗ поѥтъ и гласитъ сладько, благословешенъ градꙑи въ имѧ господьне. к немоуже речемъ· глаголи намъ, ѡ пророче, кто сь градꙑи въ имѧ господьне; не моѥ, рече, оученик дьнесь. младеништемь бо ѥ-

tristis in excipiendo inveniatur, ne cum improbis civibus condemnetur; cives vero dico, qui non voluerunt recipere dominum suum regem in se. Omnes cum laetitia simul curramus, omnes alacriter excipiamus et super mundum celebremus, in vestium loco corda nostra expandamus ante illum, hymnis et laudibus gratias agamus illi, et, benedictus veniens in nomine domini, non desinentes clamemus. Benedicentes enim illum benedicti sunt, et maledicentes illum maledicti. Rursum dicam et incitans me ad bonum non conticescam: venite, dilecti, ut benedicamus benedictum, ut benedicti simus ab illo. Omnem aetatem et dignitatem simul convocavit ad domini laudem, reges terrae et omnes judices terrae, juvenes et virgines. Et novum-pulchrum miraculi, quod tenerae et experti nequitiae infantium tenerorum lactentium aetati orare concessit incipere domino in confessione a Deo doctum canticum, uti olim Moyses ex Aegypto populo, benedictus veniens in nomine domini. Hodie gaudio laetatur beatus David ornatis fidibus ab infantibus, cum quibus etiam choreas-agit spiritu et gaudens, uti et antea coram arca divina canit et modulatur placide, benedictus veniens in nomine domini, ad quem dicemus: Dic nobis, propheta, quis hic veniens in nomine domini? Non mea, inquit, doctrina hodie; juvenibus enim est

стъ оулоучено отъ съвршивъшаааго из оустъ младеништемъ и съсѫштиимъ хвалѫ, раздроушити врага и мьстьника· да и чоудесъ дѣлꙗ сихъ обратѧтъ сѧ срьдьца отцемь на чѧда, и ослоушьливъімъ на мѫдрость правьдивъіихъ.

вѣштанте, ѡ отроци, отъ кѫдоу вамъ добраꙗ си и веселаꙗ реть и пѣснь; кто наоучивъи въі; кто оумѫдривъіи въі; кто съвъкоупивъіи; кде книгъі, кде сьвѣдѣтеле; приобьштите сѧ, рѣшѧ, нашемь весели и пѣсни, да навъікнете иже мѡусиї и їнѣмъ пророкомъ на помъіслѣ.

да ѥлма побѣждени бъіхомъ, и десноѥ намъ дашѧ отроци причѧштениѥ, грѧдѣмъ, вьзлюбьѥнии, и мъі вьздревьноуимъ боговесельноуоумоу ликоу, и съ апостолъі пѫть творити въсшьдъшоуоумоу на небо небесе на вьсходъ, и на ослѧти, ꙗкоже благоволи, сѣдѧштоу на земи.

съ младеништи вѣиѥ вьзьмѣмь, и сь лѣторасльми ликоуими, да и въдоунетъ въ нъі ст҃ъіи доухъ, и богонаоученѫѭ въспоустимъ въ чинъ пѣснь, благословешенъ грѧдъіи въ имѧ господьне, ѡсанна въ въішьниїхъ. дьнесь и отцемъ старѣишина доухомъ праздъноуѥ їакѡвъ, видѧ проречениѥ своѥ на дѣло исъшедъше, и привѧзаѭштааго къ виноградоу жрѣбѧ своѥ, вьсѣдъшааго на жрѣбѧ юно· и сь вѣрънъіими покланꙗѥтъ сѧ доухомь. дьнесь жрѣбѧ готоваѥмо ѥстъ бесловесьнъіихъ странъ прьвоѥ несловесъноѥ възбоуꙗниѥ на показаниѥ покорению иже отъ странъ нови людиѥ· и младеништи проповѣдаѭтъ сихъ къ

deputatum a perficiente ex o-
re infantium et lactentium lau-
dem, destruere inimicum et ultorem:
ut et miraculorum causa horum convertantur
corda patrum in filios, et inobsequen-
tium ad prudentiam justorum.
Dicite, o pueri, unde vobis
bonū hoc et jucundū certamen et canticum? quis in-
stituens vos? quis prudentes reddens vos? quis
congregans? ubi libri, ubi te-
stes? consortes vos efficite, dixerunt, nostrae
laetitiae et cantico, ut discatis τὸ Moy-
si et aliis prophetis in cogitatione.
Quia igitur excitati sumus, et dexteram no-
bis dederunt infantes communionem, acceda-
mus, dilecti, et nos cum studio appropinque-
mus Deo-gratae choreae, et cum aposto-
lis iter facere ascenden-
ti in coelum coeli ad orientem, et in asino,
uti voluit, sedenti in terra.
Cum infantibus ramos sumamus, et cum
ramis plaudamus, ut et spi-
ret in nos sanctus spiritus, et a Deo-doctum
emittamus in ordine canticum, benedi-
ctus veniens in nomine domini, hosan-
na in excelsis. Hodie et patri-
archa spiritu festum-celebrat Jacob,
videns praedictionem suam in opus exeun-
tem, et ligantem ad vineam
pullum suum, considentem in pullum
tenerum: et cum fidelibus adorat spiri-
tu. Hodie pullus praeparatur
irrationabilium gentilium primum irrationa-
bilis fatuitas in ostensionem obe-
dientiae τοῦ ex gentilibus novi populi:
et infantes significant horum in

богоупознаниꙗ младеньство. и ѥже по сем' на благочьстиѥ съврьшениѥ дьнесь цѣсарь славꙑ на земи пророчьскꙑ славимъ ѥстъ, и причѧстьникꙑ небесьноуоумоу веселию земьнꙑѩ сътвори, да покажетъ, ꙗко тъ ѥстъ господь обоимъ, акꙑ отъ обоихъ ѥдинѣмъ гласомъ съ отцемъ и доухомь хвалимъ. сего дѣлꙗ горьнии земьноѥ съпасениѥ проповѣдаѭште поꙗхѫ· с҃тъ, с҃тъ, с҃тъ, г҃ь саваѡдъ, испльнь небо и вьса земьꙗ славꙑ ѥго, а дольнии небесънꙑимъ веселиѥмъ коупно праздьноуѭште зовѣахѫ· ѡсанна въ вꙑшьниихъ, ѡсанна сꙑноу даѵидовоу. и ови славьꙗхѫ, благословешена слава господьнꙗ отъ мѣста ѥмоу· а дроузиї благословештаахѫ, благословешенъ грѧдꙑи вь имѧ господьне. симже сице творимомъ и оученикомъ ликоуѭштемъ о вьсѣхъ силахъ, ѩже видѣшѧ, и глаголѭштемъ, благословешенъ грѧдꙑи въ имѧ господьне, на небеси миръ а на земи слава, градъ трѧсѣ'ше сѧ глаголѧ· кто сь ѥстъ; ослѣпьѥнѫ зависть на владꙑчьскѫ славѫ подвиг'. градъ же слꙑшѧ, ветъхꙑи събора бесчинаѥ множьство разоумѣваи. въпрашаѭтъ безоумьли, кто ми ѥстъ; акꙑ ніколиже видѣвъше благодѣтелꙗ и славьна боголѣпьнꙑими чоудесꙑ. не бо постигнѫ стѣнь, ѥже вь немь проскьтѣ сѧ, немрьчемꙑи свѣтъ. тѣмже ꙗвѣ прѣжде вьпиꙗше исаиа к нимъ глаголѧ· глоусии слꙑшите, и слѣпии прозираите видѣти. то кто слѣп, нъ отроци мои; и глоуси, нъ владѫшти ими; и ослѣпнѫшѧ ро-

Dei-cognitione infantiam et τὴν post hoc in pietate perfectionem. Hodie rex gloriae in terra prophetice celebratur, et participes coelestis gloriae terrestres fecit, ut ostenderet, hunc esse dominum utriusque, utpote qui ab utroque, una voce cum patre et spiritu celebretur. Ideo superi terrae salutem significantes psallebant: Sanctus, sanctus, sanctus Sabaoth, plenum coelum et omnis terra gloriae ejus, et inferiores cum coelesti laetitia simul festum-agentes clamabant: Hosanna in excelsis, hosanna filio David. Et alii glorificabant, benedicta gloria domini de loco ejus: at alii theologice dicebant: Benedictus veniens in nomine domini. Haec vero ita dum fierent et discipulis choreas agentibus circa omnes virtutes, quas viderunt, et dicentibus: Benedictus veniens in nomine domini, in coelo pax, et in terra gloria, urbs commovebatur dicens: quis hic est? coecam invidiam contra domini gloriam concitans. Urbem vero audiens veterem synagoges inordinatam turbam intellige. Interrogant dementes, quis mihi est? ac si nunquam vidissent benefactorem et celebrem divinis miraculis. Non enim comprehenderunt tenebrae, quae in illo illuxit non deficiens lux. Ideo aperte prius clamabat Isaias illis dicens: Surdi audite, et coeci visum recipite, ut videatis. Et quis coecus, nisi filii mei? et surdi, nisi dominantes in illos? et occoecati sunt ser-

ви божиї. видѣсте многꙑкратꙑ, и не сьнавьдѣсте· отврьстѣ оуши, и не слꙑшасте. видите ли, възлюбьѥнии, опасениѥ словесь, како божии свѧтꙑи доухъ свѧтꙑими своими, акꙑ оуже сѫшта, хотѧштаꙗ бꙑти проповѣдааше; видѣша бо безаконници, осѧзаша чоудесꙑ чоудотворца бога, и вь невѣрьствѣ прѣбꙑша· вѣдѣша слѣпааго отъ рода освѣтивьшааго и господи проповѣдаѭшта· видѣша многꙑ родꙑ сьвѧзана ѧзи ослабьѥнааго повелѣниѥ распрѧжена отъ зьлоби· видѣша лазара оуходa сьмрьти бꙑвъша· слꙑшаша по мороу хождениѥ, недѣланоѥ винодатиѥ, нетѧжаннѫѭ пиштеѭ крьмлениѥ, бѣсовъ прогонениѥ, болѧштиихъ исцѣлениѥ. гостиньци ихъ силꙑ проповѣдаахѫ, пѫтиѥ ихъ цѣльбꙑ пѫтьникомь проповѣдаахѫ· вьса июдеа испльни сѧ благодѣании, тоже нꙑнꙗ пꙑтаѭтъ· кто сии ѥстъ; ѡ веле несъмꙑшлениѥ льжиихъ оучитель, ѡ ослоушьливꙑихъ отьць, ѡ боуихъ старьць, ѡ сѣмѧ ханаана бесрамька, а не чоудꙑ блаженааго. чѧ да познашѧ творьца, а ослоушьливии отьци глаголаахѫ, кто сь ѥстъ; юнаꙗ и безъзлобьнаꙗ врьста творьца похвали, а изъоумѣвъшии сѧ дьньми зълꙑ въпрашаахѫ, кто сь ѥстъ; съсѫштии богословѧтъ, а старьци хоулѧтъ, отроци благочьстьно слоужѧтъ хвалѫ, а нечистии жьрьци зьлѣ гнѣваѭтъ сѧ, ослоушъливии мѫдростиѭ правьдивꙑихъ, обратите сѧ къ чѧдомъ своимъ· навꙑкнѣте таина божиа. то само творимоѥ послоухоуѥ, ꙗко богъ ѥстъ си-

vi Dei. Vidistis saepe, et non observa-
stis: apertae aures, et non audii-
stis. Videtisne, dilecti, accurationem
verborum, quomodo divinus spiritus per san-
ctos suos, tanquam jam existentia, fu-
tura praedicebat? vide-
runt enim malefici, tetigerunt per miracula
miraculorum-patratoremDeum, et in incredulitate man-
serunt: noverunt coecum natum
visum recipientem et dominum praedican-
tem: viderunt multos annos ligatum mor-
bo paralyticum jussu disjun-
ctum a malo: viderunt Lazarum effugientem
a morte: audiverunt supra mare
deambulationem, sine-cultu vinum datum, sine-
labore parato cibo nutritionem, daemo-
num expulsionem, aegrorum sanationem.
Plateae eorum virtutes praedicabant,
viae eorum sanationes viatoribus nunti-
abant: omnis Judaea repleta erat bene-
ficiis, et nunc interrogant: quis
hic est? o magna insania falso-
rum doctorum, o pervicaces
patres, o stulti senes, o semen Chanaa-
nis impudentis et non Judae beati.
Pueri agnoverunt creatorem, et pervicaces pa-
tres dicebant: quis hic est? juvenis et malitiae
expers aetas creatorem celebravit, et dementes-
facti diebus malis interrogabant: quis hic
est? Lactentes theologice-loquuntur, et senes
blasphemant, pueri pie sacra-pera-
gunt laude, et impuri sacerdotes impie
indignantur. Increduli in prudentia ju-
storum, convertite vos ad filios ve-
stros: discite mysteria Dei. Id ipsum,
quod perficitur, testificatur Deum esse ita

це хвалимꙑи ненаоученꙑими ѩзꙑкꙑ. пꙑтаите писаниꙗ, ꙗкоже слꙑшасте отъ владꙑкꙑ, ꙗко та сѫтъ послоухоуѭшта о немь а не решти не вѣсте чоудесе. слꙑшите жестосрьдивии, что вамъ благовѣститъ захариꙗ пророкъ. рече бо, радоуи сѧ зѣло, дьшти сиѡнꙗ. се цѣсарь твои грѧдетъ ти правьдивъ, и вьсѣдъ на жрѣбѧ юно. почто радость отъ себе сътрѧсаѥте; что сльньцоу сꙗѭштоу тъмѫ любите; почто на безратии мир' оустите рати; аште да ѥсте сꙑнове сиѡни, ликоуите съ чѧдꙑ своими. радости извѣтъ бѫди вамъ чѧдъ вашихъ богочьстиѥ. навꙑкнѣте оть нихъ, к'то наоучивꙑи, кто събьравꙑи, отъ кѫдоу оучениꙗ, коѥ новоѥ богословьѥниѥ, и ветъхоѥ пророчениѥ. аштели отъ чловѣкъ никтоже ничсоже сихъ наоучи, нь о себѣ хвалѫ поѭтъ, разоумѣите божиѥ дѣло, ꙗкоже вь законѣ писано ѥстъ· изъ оустъ младенинштъ и съсѫштихъ съвръшилъ ѥси пѣснь. оусоугоубите оубо радость, ꙗко тацѣхъ отрокъ бꙑсте отроци, иже, ѥже и старьци невѣдомо бꙑстъ, богомъ наоучени въсхвалишѧ. обратите срьдьца ваша къ чѧдомъ своимъ, а не сьмѣжаите очию си противѫ истинѣ. аште ли тижде ѥсте, да ни слꙑшѧште слꙑшите, ни видѧште видите, ти безоума гнѣваѥте сѧ на младеништа, ти вамъ сѫдиѧ. бѫдѫтъ по съпасовоу словеси. добрѣ и о семь съ ниѣми прѣжде сьвѣшта о васъ пророкъ исаиꙗ рекꙑ· не нꙑнꙗ постꙑдитъ сѧ иꙗковъ, ни нꙑнꙗ лица си мѣнитъ, нъ ѥгда вида-

celebratum non edoctis linguis. Scrutamini scripturas, ut audistis a domino, quia ipsae sunt testificantes de illo, et non dicere, ignoratis miraculum. Audite duri, quid vobis annunciet Zacharias propheta; ait enim, gaude multum, filia Sion: ecce rex tuus venit tibi justus et insidens super pullum tenerum. Cur gaudium a vobis excutitis? cur sole fulgente tenebras diligitis? cur contra inexpugnabilem pacem incitatis bellum? Si itaque estis filii Sion, choreas-agite cum filiis vestris: gaudii occasio sit vobis filiorum vestrorum pietas. Discite ab illis, quis docens, quis colligens: unde doctrina, quae nova theologia, et vetus praedictio. Si vero hominum nullus quidpiam eorum docuit, sed sponte sua laudem canunt, agnoscite Dei opus, ut in lege scriptum est: Ex ore infantium et lactentium perfecisti canticum. Duplicate ergo gaudium, quia talium filiorum facti estis filii, qui, quod etiam a senibus ignorabatur, a Deo docti celebrarunt. Convertite corda vestra ad filios vestros, et ne claudatis oculos vestros ad veritatem. Si vero iidem estis, ut neque audientes audiatis, neque videntes videatis, et frustra irascamini infantibus, hi vobis judices erunt secundum servatoris dictum. Bene et de his cum aliis praedixit de vobis propheta Isaias dicens: Non nunc pudore afficietur Jacob, neque nunc vultum suum mutabit, sed quando vide-

тъ чада си дѣлеса моꙗ, мене дѣлꙗ освататъ имѧ моѥ, и освататъ сватааго їꙗковьꙗ, и бога издраилева оубоатъ· и разоумѣѭтъ доухомь заблѧдивьшии разоумъ, и гнѣваѭштии сѧ навыкнѫтъ послоушати, и ѧзыци нѣмоуѭштиї навыкнѫтъ вѣштати миръ.

видиши ли, невѣрьныи ѡ жидовине, како испрьва словесе· стыдѣниѥ вамъ прѣжде повѣдоуѥ пророкъ ослоушаниꙗ дѣлꙗ вашего; навыкнѣте понѣ отъ него, како богомь наоученѫ проповѣдаѥ чадъ вашихъ пѣснь, ꙗкоже и блаженыи даоуидъ прѣжде вьспѣ глаголѧ· из оустъ младеништь и съсѫштихъ съвръшилъ ѥси пѣснь. да любо блажениѥ дѣтьско примете, акы лѣпо, любо ли съ благочьстиимъ и дѣти намъ дадите. мы сь ними коупьно ликоуимъ, мы сь сими праздьноуѥмъ, и новомъ ѧзыкомъ богонаоученѫѭ пѣснь поѥмъ.

инъгда бо сумеѡнъ старьць сьрѣтъ съпаса, и на рѫкоу приѧ вѣкомь творьца акы младеништа, и господа и бога проповѣда· нынꙗ же вь старьць мѣсто несьмыслынь дѣти съпаса сьрѣтошѧ· акы сумеѡна, и вѣиѥ вь рѫкоу мѣсто постьлашѧ, и господи бога благословишѧ на жрѣбѧте, акы на херовимѣ сѣдѧштааго, ѡсана сыноу даоуидовоу, благословенъ грѧдыи в имѧ господьне. сь нимиже вьспоимъ и мы, благословьѥнъ ѥже отъ бога богъ, цр҃ь славы, ѡ обоубожавыи своихъ си, безъ оубожьства сы насъ дѣльма, да насъ обогатитъ своѥѭ благостиѭ. благословьѥ-

bunt filii eorum opera mea, propter me sanctificabunt nomen meum, et sanctificabunt sanctum Jacobi, et Deum Israël timebunt. Et cognoscent spiritu errantes intelligentiam, et irascentes discent obedire, et linguae mutescentes discent loqui pacem.

Videsne, incredule o Judaee, quomodo a primo verbo pudorem vobis praedicat propheta inobedientiae causa vestrae? discite saltem ab illo, quomodo a Deo doctum praedicat filiorum vestrorum canticum, sicut et beatus David prius cecinit dicens: Ex ore infantium et lactentium perfecisti canticum. Aut igitur sanctitatem filiorum assumite, ut par est, aut vero cum pietate et filios nobis date. Nos cum illis simul choreas agamus, nos cum illis festum-celebramus, et nova lingua a-Deo-doctum canticum canimus.

Olim enim Symeon senex occurrens servatori et in manus suscepit saeculorum creatorem quasi infantem, et dominum et Deum praedicavit: nunc autem in senum loco insanorum pueri servatori occurrerunt ut Symeoni, et ramos in manuum loco substraverunt, et dominum Deum benedixerunt super pullum quasi super cherubim insidentem, hosanna filio David, benedictus veniens in nomine domini. Quibuscum clamemus et nos, benedictus ὁ e Deo Deus, rex gloriae, privatus suis ipsius, sine paupertate existens nostra causa, ut nos ditaret sua bonitate. Benedi-

нъ пришъдꙑи въ съмѣрениѥ, и пакꙑ грѧдꙑи вь славѣ. прѣжде на жрѣбѧти кротъкъ, и младеништь хвалимъ, да сѧ събѫдетъ писаноѥ· видѣна бꙑшѧ шьствиꙗ твоꙗ, боже, шьствиꙗ бога моѥго цѣсара, иже ѥстъ въ свѧтѣмъ. вътороѥ грѧдъ на облацѣхъ, и аггелꙑ и силами славимъ. ѡ веле медъ капьѭштии ѩзꙑкъ дѣтии. ѡ веле некоупьѥноѥ оучениѥ богогодьнꙑихъ· даѵидъ пророкъ подъ писаниѥмъ сѫкрꙑ разоумъ. а дѣти обьдо отъкрꙑваше на ѩзꙑцѣ богатьство изнесошѧ, и словесемь веселомъ велми вьсѣхъ на насꙑштениѥ съзъвашѧ. начръпаимъ сѧ оубо и мꙑ сь ними съ горꙑ и небесънаго богатъства несꙑтами пазоухами, и въ кровѣхъ положимъ божиѩ дарꙑ. възъпиимъ беспрѣстани, благословьѥнъ грѧдꙑи въ имѧ господьне· богъ истинъ, въ имѧ г҃а б҃а истинна, вьседръжитель, с҃нъ въ имѧ отче, цѣсаръ истиннъ отъ истинна цѣсара, вѣчьноѥ и присно сꙑ цѣсарьствиѥ имѣѩ коупно съ родивъшиимъ ꙗкоже родивꙑи ѥго· обьште бо цѣсарьствиѥ, а не вьнѣ тоѩжде чьсти сꙑнови слово причаштаѥмо ѥстъ, небо ни начьномо нп прибꙑваѭште или оухоудѣѭште· мльчи, нъ ѥстъствьно и самотворьно по истинѣ· ѥдно бо цѣсарьство отьцоу и с҃тоумоу д҃хоу.

ꙗкоже ѥдно цѣсарьство, ѥдно господьство, тѣмъ и ѥдинѣмъ поклонениимъ слоужимъ ѥдно трьми съставьѥнии божьство, без начала, бесътворениꙗ, не съгонимо, ни прѣмѣнимо. небо ни отьць прѣстанетъ коли ѥже бꙑти, ꙗкоже ѥстъ

ctus veniens in humilitate et iterum veniens in gloria primo super pullum mansuetus, et pueris celebratus, ut impleatur scriptum: visi sunt gressus tui, Deus, gressus Dei mei regis, qui est in sancto. Secundo terribilis supra nubes, et ab angelis et potestatibus celebratus. O multum mel stillans lingua puerorum! o valde non-emta doctrina Deo- placentium! David propheta sub scriptura abscondidit sensum. At pueri thesaurum aperientes in lingua divitias extulerunt, et verbo laeto clare omnes ad fruendum convocarunt. Hauriamus ergo et nos cum illis de superiore loco et coelestes divitias inexplebili sinu, et in penuariis deponamus divina munera. Clamemus indesinenter, benedictus veniens in nomine domini; deus verus, in nomine Dei veri, omnipotens, filius in nomine patris, rex verus e vero rege, aeternum et sempiternam regnum habens simul cum genitore uti genitor ejus; commune enim regnum, et non extrinsecus hunc honorem filio verbum attribuit, neque enim coeptum neque auctum neque imminutum; tace, sed naturale et e se ipso natum vere. Unum enim regnum patri et filio et sancto spiritui. Sicuti unum regnum, una dominatis, ideo et una adoratione colamus unam tribus hypostasibus divinitatem, sine principio, sine - creatione, non-terminatam, sine successione. Neque enim pater desinit unquam τὸ esse, uti est

съставомъ, небо ничтоже троица оухоудѣѥ, или оустѫпитъ коли, и присности или обьштъства и цѣсарьства· не бо, ꙗко чловѣкъ бꙑстъ сн҃ъ божии, ї иже нань мѫчилъ томоу прѣдолѣ, пльтиѭ то сьдѣлавъ ꙗже на зълаго ки врага побѣда тѫ сьдѣлавъ, тѣмь цѣсарь бꙑстъ, нъ ꙗко цѣсарь и богъ присно, того дѣлꙗ цр҃ь, ꙗкоже и породивꙑи ѥго, нꙑнѣже и по рождении присно. не хоули христосова цѣсарьства, хоульниче, да не родившоуоумоу бесчьстиѥ сътвориши. аште вѣрьнъ ѥси, вѣрьно приди къ христосоу истинноуоумоу богоу нашемоу, а не акꙑ прьвꙑи имѣѧ зълꙑ свободꙑ. аште ли ровъ ѥси, съ страхомъ си господиноу покори сѧ, словесꙑ бо прѣпираѧи сѧ не приꙗзнивъ рабъ, нъ ꙗвѣ сѫпьрникъ. пишетъ бо сѧ· не чьтꙑи сн҃а не чьтетъ отьца поустивъшаго ѥго. мꙑ же, възлюбьѥнии, отъ кѫдоуже изидохомъ, наїдѣмъ, на слово вьпиѭште· благословьѥнъ градꙑи въ имѧ господьне, пастоухъ добрꙑи и благꙑи положитъ доушѫ своѭ за овьцѧ своꙗ, да, ꙗкоже овьцѧ травѫштиима вълкомь овьцеѭ лѧчѫтъ ловьци, сице разоумьнꙑимъ и доушегоубьнꙑимъ вълкомъ себе си акꙑ чловѣка положивъ старѣишина паствинѣ ловитвѫ сътворитъ оуловьшиимь, прѣжде оуловьѥноуоумоу оть нихъ адамоу. благословьѥнъ градꙑи вь имѧ господьне, богъ на диꙗвола, не ꙗвѣ невидимоѭ силоѭ, нь немоштьноѭ пльтиѭ сѫвꙗзати ѭже на нꙑ крѣпькъ. благословьѥнъ градꙑи въ имѧ господьне, цѣсарь на сѫпротивника, не вьседрьжительства силоѭ и мѫдростиѭ, нъ мьнимꙑимъ кръста боуиство-

hypostasi, etenim nihil trinitatis minuetur, neque disinet unquam, sempiternitatis aut communionis aut regni. Non enim, quia homo factus est filius Dei, et, qui nos torquebat, eum vicit, carne hoc perficiens ἡ contra malum ejus adversarium victoria hanc perficiens ideo rex factus est, sed quia rex et Deus semper, ideo rex, uti et gignens illum, nunc vero et post nativitatem semper. Ne blasphemes Christi regnum, blasphemator, ne genitori ignominiam facias. Si fidelis es, fideliter accede ad Christum verum Deum nostrum, et non quasi primus habens malae libertatis. Si vero servus es, cum tremore tuo domino subjice te, verbis enim disceptans non bene affectus servus, sed aperte adversarius. Scribitur enim: non honorans filium non honorat patrem, mittentem eum. Nos autem, dilecti, unde eggressi sumus, revertamur, verbo clamantes, benedictus veniens in nomine domini, pastor bonus et benignus ponit animam suam pro ovibus suis, ut, quemadmodum carne ovina vescentes lupos ove venantur venatores, sic spiritualibus et animas interficientibus lupis sese ut hominem offerens princeps pascui venationem faciat illis, qui ceperant, prius capto ab ipsis Adamo. Benedictus veniens in nomine domini Deus contra diabolum, non aperte invisibili potestate, sed infirma carne, ut alligaret τὸν contra nos fortem. Benedictus veniens in nomine domini, rex contra adversarium, non omnipotentiae potestate et sapientia, sed, ut putabatur, crucis stulti-

мъ вь зълови сѫштаꙗ змиꙗ плѣнъ разграбитъ. благословьѥнъ градъіи въ имѧ господьнѥ, истовъіи на лъжааго, съпасъ на прокоудьника, миротворьць на сѫпротивьника, чловѣколюбьць на ненавистьника чловѣкомъ. благословьѥнъ градъіи въ имѧ господьнѥ, господь помилоуѥтъ тварь своѭ. благословьѥнъ градъіи въ имѧ господьнѥ, съпасъ прѣльштенааго чловѣка, роушитъ прѣльсть, освѣтитъ тъмьнъіѩ, оупразнитъ капиштемъ прѣльштениѥ, и въ того мѣсто вьвести богопознаниѥ съпасьно, освѧтити миръ, прогнати скврьнѫ и стъідость поустошьнъіихъ вӑ слоужениꙗ. благословьѥнъ градъіи въ имѧ господьнѥ, ѥдинъ за многъі и по многѣхъ избавитъ ништь родъ чловѣчьскъ отъ рѫкъі крѣпьшиихъ ѥго, и оубога и ништа отъ расхъіштаѭштиихъ ѥго. благословесенъ градъі въ имѧ господьнѥ, полиѥтъ масломъ и виномъ въпадъшааго въ разбоиникъі и прѣзьрѣна. благословесенъ градъіи въ имѧ господьнѥ, съпастъ насъ собоѭ, ꙗкоже рече пророкъ· нѥ ходатаи ни сълъ, нъ самъ господь сьпасе ѩ, сего дѣльма и мъі благословимъ тѧ, господи, съ отцемъ и съ свѧтъіимъ доухомъ, прѣжде вѣкъ и вь вѣкъі вѣкомъ благословешенааго, прѣжде вѣкъ и до сели бесплътьно, нъіныже и вь вѣкъі съ свѧтъіимъ и беспрѣмѣнъі и безъ разлѫкъі сѫштиимъ вьплъченнимъ.

нъ да видимъ потомъ, что глаголетъ свѧтоѥ ѥуагелиѥ· въшъдъшоу оубо господеви въ црькъве, придоша к немоу слѣпи и

tia, in malitia prudentis serpentis spolia ut diripiat. Benedictus veniens in nomine domini, verax contra mendacem, servator contra perniciosum, pacem-faciens contra adversarium, hominum-amator contra osorem hominum. Benedictus veniens in nomine domini, dominus miseratur creaturam suam. Benedictus veniens in nomine domini, servator errantis hominis, ut solvat errorem, luce perfundat tenebrosos, ut deleat idolorum fallaciam, et ut pro hac introducat Dei cognitionem salutarem, sanctificet mundum, eliminet inquinamentum et pudorem inanium Dei cultus. Benedictus veniens in nomine domini, unus pro multis, et post multos ut liberet miserum genus humanum de manu fortiorum illo, et egenum et pauperem a diripientibus eum. Benedictus veniens in nomine domini, ut perfundat oleo et vino delapsum in latrones et despectum. Benedictus veniens in nomine domini, ut servet nos per se ipsum, ut ait propheta: Non legatus, neque angelus, ipse dominus salvavit eos. Ideo et nos benedicimus te, Domine cum patre et cum sancto spiritu ante saecula et in saecula saeculorum benedictum, ante saecula et usque ad hoc tempus sine corpore; nunc autē et in saecula cū sancta et immutabili et inseparabili existente incarnatione.

Sed videamus postea quid dicat sanctum evangelium: postquam igitur intravit dominus in templum, accesserunt ad illum coeci et

хромии, и исцѣли ѧ вьсѧ. видѣвъше же старѣишинꙑ молитвьникомъ и фарисеи чоудеса, ꙗже сътвори, и дѣти зовѫшта и глаголѭшта, осанна, сꙑноу давꙑдовъ, благословьѥнъ грѧдꙑи въ имѧ господьне, не сътрьпѣшѧ того чьсти. тѣмъ и пришъдъше к немоу глаголаахѫ· не слꙑшиши ли, что сии глаголѭтъ; нѣли ти тѧжъко славимоу; нѣли ти печально слꙑшѧште отъ безълобьнъ дѣтии, ꙗже ѥдномоу богоу лѣпа; не повѣда ли прѣжде богъ пророкомъ, ꙗко, славꙑ своѥѧ иномоу не дамъ, то, како тꙑ чловѣкъ сꙑ самъ сѧ твориши богъ; нъ что противѫ томоу трьпѣливꙑи, тъштивꙑи на милость, а поздьнъ на гнѣвъ; трьпитъ вьзбѣсьнѣвъшиимъ, цѣлитъ отъвѣтомъ обѫштрениѥ, попинаѥ писаниꙗ, прѣдьизводитъ съвѣдѣтельства творѧштиимъ, а не отъмештетъ сѧ въпроса, тѣмь рече· николи же ли мене слꙑшасте пророкомь глаголѭшта· тогда разоумѣѥте, ꙗко азъ ѥсмъ глаголѧ и пришьлъ, ни ли пакꙑ· из оустъ съсѫштиихъ младеништь съвръшилъ ѥси хвалѫ врагъ твоихъ ради, раздроушиши врага и мьстьника; ѥже ѥсте вꙑ, иже законъ чтѫште и вѣдѫште и пророкꙑ чтѫште мене въ законѣ и пророцѣхъ проповѣдаѥмаго ослоушасте сѧ. мните бо оубо пронꙑрьствомъ въздръжаниꙗ пронꙑрити славѫ божиѭ, не разоумѣѭште, ꙗко, иже сѧ мене ослоушаѥтъ, и отьца сѧ ослоушаѥ. азъ бо отъ бога изидохъ, и вьнидохъ въ миръ, и моꙗ слава отьца моѥго ѥстъ слава. обличении же си-

claudi, et sanavit eos omnes. Videntes autem principes sacerdotum et Pharisaei miracula, quae fecit, et pueros clamantes et dicentes: Hosanna, fili David, benedictus veniens in nomine domini, non tulerunt ejus honorem. Ideo etiam accedentes ad illum dicebant: Non audis, quid hi dicant, nonne est tibi grave celebrari, nonne est tibi triste audienti ab innocentibus pueris, quae soli Deo convenientia? Annon dixit antea deus per prophetam: gloriam meam alii non dabo, et, quomodo tu homo existens ipse te facis deum? Sed quid ad haec patiens, citus in misericordia et tardus ad iram? Tolerat furentes, sedat excusatione tumorem, memorat scripturas, profert testimonia factorum, et non recusat se ad interrogationem, ideo ait: nunquamne me audistis per prophetam dicentem: tunc cognoscetis, quia ego sum loquens et accessi, neque rursum, ex ore lactentium infantium perfecisti laudem inimicorum tuorum causa, ut destrueres inimicum et ultorem? qui estis vos, qui legem legentes et scientes et prophetas legentes me in lege et prophetis prædicatum despicitis. Videmini enim malitia praetextus vindicare gloriam divinam, non intelligentes, quod, qui me despicit, etiam patrem despiciat. Ego enim a Deo exivi, et veni in mundum, et mea gloria patris mei est gloria. Confutati vero sic

це неразоумьничьнѣи съпаса нашего богомъ прѣмлькоша отъ пьрѣнны, затвореномъ бывъшемъ оустомъ ихъ истиноѭ· иии же потръгнѫвъше безоумны съмыслъ съвѣтъ нань творѣахѫ. мы же поимъ· велии господь нашъ, и велиы крѣпость ѥго, и разоумоу ѥго нѣстъ числа. си во вьса бызша, да отънемьаи грѣхъ мироу агньцъ и сн҃ъ божии волеѭ на сьпасьнѫѭ страсть съ вами придетъ, и на продании станетъ, искоупоуѭштаго животворьноѭ кръвьѭ своѥѭ миръ съцѣнатъ трьмъ десатемь мѣдьниць, и пасха наша заколенъ бѫдетъ за ны хс҃, да, иже чьстьноѭ ѥго кръвиѭ покропими и оустъны акы прагы назнаменаѭште, оубѣжатъ прокоуждаѭтааго орѫжиа, и сице пострадавъи хс҃ и въставъ третии дьнь съ отьцемъ и съ сватыимъ доухомъ коупно вь славѣ и чьсти вьса тварь ѥмоу покланитъ са· а ктомоу прѣклонитъ са ѥмоу вьсѣко колѣно небесьныихъ и земьныихъ и прѣисподьниихъ, славѫ ѥмоу въздаѭште ныны и присно и вь вѣкы вѣкомь. амин:

insani a servatore nostro Deo conticuerunt a contradictione, clausum quum esset os eorum veritate; alium vero inducentes dementiae cogitatum consilium contra eum faciebant. Nos vero psallamus: Magnus dominus noster, et magna virtus ejus, et sapientiae ejus non est numerus. Haec enim omnia facta sunt, ut tollens peccatum mundi agnus et filius Dei voluntarie ad salutarem passionem vobiscum veniret, et in venditione consisteret, redimentem vivificante sanguine suo mundum aestimarent triginta denariis, et pascha nostrum immolaretur pro nobis Christus, ut, qui pretioso ejus sanguine aspersi sint et labia instar liminum obsignantes, effugerent perniciosi tela, et sic passus Christus et resurgens tertio die cum patre et cum sancto spiritu simul in gloria et honore omnis creatura eum adoraret; et adhuc flectetur ipsi omne genu coelestium et terrestrium et infernorum, gloriam ipsi referentium nunc et semper et in saecula saeculorum. Amen.

Ἐκ θαυμάτων ἐπὶ θαύματα τοῦ κυρίου βαδίσωμεν, ἀδελφοὶ, καὶ φθάσωμεν, ὡς ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν· καθάπερ γὰρ ἐν ἀλύσει χρυσῇ κρικίοις ἀλληλενδέτοις συμβεβλημένῃ ἐκ τοῦ ἑνὸς κατέχεται, καὶ τῶν συμβεβλημένων ἕκαςον συνάπτεται θάτερον θατέρῳ καὶ παραπέμπεται· οὕτω καὶ τὰ τῶν εὐαγγελίων θαύματα ἐξ ἀλλήλων εἰς ἄλληλα ποδηγοῦσι τὴν φιλέορτον τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαν, καὶ εὐφραίνουσιν οὐ τῇ ἀπολλυμένῃ βρώσει, ἀλλὰ τῇ μενούσῃ εἰς ζωὴν αἰώνιον. φέρε οὖν σήμερον καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοὶ, ἐν ἑτοιμασίᾳ καρδίας καὶ ὠσὶν εὐηκόοις ἀκούσωμεν, τί λαλήσει ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἔν τε προφήταις καὶ εὐαγγελίοις περὶ τῆς θειοτάτης ταύτης ἑορτῆς. λαλήσει δὲ πάντως εἰρήνην ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐπιςρέφοντας καρδίαν ἐπ' αὐτόν. σήμερον προφητικαὶ σάλπιγγες τὴν οἰκουμένην ἀνεπτέρωσαν, καὶ τὰς άπανταχῇ τοῦ κυρίου ἐκκλησίας ἐφαίδρυναν καὶ κατέςεψαν, καὶ ἐκ τοῦ σκάμματος τῶν ἁγίων νηςειῶν καὶ τῆς κατὰ τῶν παθῶν παλαίςρας παραλαβοῦσαι τοὺς πιςοὺς, τὸν ἐπινίκιον ὕμνον καὶ τὸ καινὸν θέαμα τῆς εἰρήνης ᾄδειν τῷ νικοποιῷ Χριςῷ ἐδίδαξαν. δεῦτε οὖν ἅπαντες, ἀγαλλιασώμεθα τῷ κυρίῳ· δεῦτε πάντα τὰ ἔθνη, κροτήσωμεν χεῖρας, καὶ ἀλαλάξωμεν τῷ θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως. μηδεὶς ἄμοιρος ἔςω τῆς χαρᾶς, μηδεὶς ὑςερείτω τῆς κλήσεως, ὅτι ἐγενήθη τὸ σπέρμα τῶν ἀπειθούντων εἰς ἀπώλειαν· μηδεὶς ἀγνωμονείτω τὴν ὑπάντησιν τοῦ βασιλέως, ἵνα μὴ ἔξωθεν τοῦ νυμφῶνος ἀποκλεισθῇ· μηδεὶς σκυθρωπὸς ἢ κατηφὴς πρὸς τὴν ὑποδοχὴν εὑρεθῇ ἐν ἡμῖν, ἵνα μὴ τοῖς πονηροῖς

πολίταις συγκατακριθῇ. πολίτας δέ φημι, τοὺς μὴ θέλοντας δέξασθαι τὸν κύριον βασιλέα ἐφ' ἑαυτούς. πάντες φαιδρῶς συνδράμωμεν, πάντες προθύμως ὑποδεξώμεθα, καὶ ὑπερκοσμίως ἑορτάσωμεν. ἀντὶ ἱματίων τὰς καρδίας ἡμῶν ἐκχέωμεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ εὐχαριςίαις ἀνατείνωμεν αὐτῷ, καὶ τὸ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, ἀκαταπαύςως βοήσωμεν. οἱ γὰρ εὐλογοῦντες αὐτὸν, ηὐλόγηνται· καὶ οἱ καταρώμενοι αὐτὸν, κατήρανται. πάλιν ἐρῶ, καὶ προτρεπόμενος ἐπὶ τὸ ἀγαθὸν οὐ παύσομαι· δεῦτε, ἀγαπητοὶ, εὐλογήσωμεν τὸν εὐλογημένον, ἵνα εὐλογηθῶμεν ὑπ' αὐτοῦ, πᾶσαν ἡλικίαν καὶ ἀξίαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνεκάλεσεν ὁ λόγος πρὸς τὴν τοῦ κυρίου αἴνεσιν, βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντας τοὺς λαοὺς, ἄρχοντας καὶ πάντας κριτὰς γῆς, νεανίσκους καὶ παρθένους. καὶ τὸ καινοπρεπὲς τοῦ θαύματος, ὅτι τῇ νέᾳ καὶ ἀπειροκάκῳ τῶν νηπίων παίδων καὶ θηλαζόντων ἡλικίᾳ τὰ πρεσβεῖα συνεχώρησε τοῦ ἐξάρξαι τῷ κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει τὸ θεοδίδακτον ᾆσμα, καθάπερ πάλαι Μωϋσῆς τῷ ἐξ Αἰγύπτου λαῷ τὸ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου. σήμερον χαρᾷ χαίρει ὁ μακάριος Δαυὶδ, σεσυλημένος τὴν κιθάραν ὑπὸ νηπίων, οἷς καὶ συγχορεύων τῷ πνεύματι καὶ συνευωχούμενος, καθάπερ τὸ πρὶν πρὸ προσώπου τοῦ κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ, συμμουσουργεῖ καὶ συμψελλίζει ἡδέως, τὸ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου. πρὸς ὃν ἐροῦμεν· λέγε ἡμῖν, ὦ προφῆτα, τίς οὗτος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου; οὐκ ἐμόν, φησι, τὸ διδασκαλεῖον σήμερον. νηπίοις γὰρ ἀφιέρωται παρὰ τοῦ καταρτίσαντος ἐκ ςόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων αἶνον τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητήν· ὅπως καὶ διὰ τοῦ θαύματος τούτου ἐπιςραφῶσι καρδίαι πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἀπειθῶν ἐν φρονήσει δικαίων. λέγετε, ὦ παῖδες, πόθεν ὑμῖν ἡ

καλὴ αὕτη καὶ ἐπίχαρις ἅμιλλα καὶ ᾠδή; τίς ὁ διδάξας; τίς ὁ σοφίσας; τίς ὁ συναθροίσας; ποῦ αἱ δέλτοι; τίνες οἱ παιδαγωγοί; συγκοινωνήσατε ἡμῖν, φησι, τῆς εὐωχίας καὶ μελῳδίας, καὶ μαθήσεσθε τὰ Μωϋσῇ καὶ τοῖς λοιποῖς προφήταις ἐν ἐπιθυμίαις. ἐπεὶ οὖν προετράπημεν, καὶ δεξιὰς ἡμῖν ἔδωκαν οἱ παῖδες κοινωνίας, δεῦρο, ἀγαπητοὶ, καὶ ἡμεῖς ζηλώσωμεν τὴν θεοπρεπῆ χορείαν, καὶ μετὰ τῶν ἀποςόλων ὁδοποιήσωμεν τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ ἀνατολὰς, καὶ ἐφ' ὑποζύγιον, ὡς εὐδόκησεν, ἐποχουμένῳ ἐπὶ τῆς γῆς. μετὰ νηπίων τὰ κλάδη ἄρωμεν, καὶ τοῖς κλάδοις κροτήσωμεν, ὅπως ἐπιπνεύσῃ καὶ ἡμῖν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ τὴν θεοδίδακτον ἀναπέμψωμεν εὐτάκτως ᾠδὴν, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίςοις. σήμερον ὁ πατριάρχης ἐν πνεύματι ἑορτάζει Ἰακὼβ, ὁρῶν τὴν προφητείαν αὐτοῦ εἰς ἔργον ἀχθεῖσαν, καὶ τὸν δεσμεύοντα πρὸς ἄμπελον τὸν πῶλον αὐτοῦ, ἐπιβεβηκότα ἐπὶ πῶλον νέον· καὶ μετὰ τῶν πιςῶν προσκυνεῖ τῷ πνεύματι. σήμερον πῶλος ἑτοιμάζεται τὸ τῶν ἀλογίςων ἐθνῶν τὰ πρὶν ἄλογον ἐξεμπλάριον εἰς ἔνδειξιν ὑποταγῆς τοῦ ἐξ ἐθνῶν νέου λαοῦ· καὶ νήπια καταμηνύουσι τὴν τούτων πρὸς θεογνωσίαν νηπιότητα. σήμερον ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης ἐπὶ γῆς προφητικῶς δοξάζεται, καὶ κοινωνοὺς τῆς ἐπουρανίου εὐωχίας τοὺς γηγενεῖς ἀναδείκνυσιν· ἵνα δείξῃ ὅτι αὐτός ἐςι κύριος ἀμφοτέρων, ὡς ἑκατέρωθεν συμφώνως σὺν πατρὶ καὶ πνεύματι ἀνυμνούμενος. διὰ τοῦτο οἱ μὲν ἄνω τὴν ἐπὶ τῆς γῆς σωτηρίαν καταμηνύοντες ἔψαλλον, ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, κύριος σαβαὼθ, πλήρης πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ· οἱ δὲ κάτω τῇ ἐπουρανίῳ εὐφροσύνῃ συμπανηγυρίζοντες ἐκραύγαζον, ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίςοις, ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυίδ. Καὶ οἱ μὲν ἐδοξολόγουν, εὐλογημένη ἡ δόξα κυρίου ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ· οἱ δὲ ἐθεολόγουν, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος

ἐν ὀνόματι κυρίου. Τούτων δὲ οὕτω τελουμένων, καὶ τῶν μαθητῶν χορευόντων περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων, καὶ λεγόντων, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· ἐν ὑψίςοις δόξα ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἡ πόλις ἐσείετο λέγουσα· τίς ἐςιν οὗτος; πεπωρωμένον φθόνον κατὰ τῆς τοῦ δεσπότου δόξης κινοῦσα. πόλιν δὲ ἀκούων τὴν παλαιὰν τῆς συναγωγῆς ἄτακτον πληθὺν ἐπιγίνωσκε. διερωτῶσιν οἱ ἀγνώμονες, τίς ἐςιν οὗτος; ὡς μήπω ἑωρακότες τὸν εὐεργέτην καὶ περιβόητον τοῖς θεοπρεπέσι θαύμασιν. οὐ γὰρ κατέλαβεν ἡ σκιὰ τὸ ἐν αὐτῇ ἐπιλάμψαν ἄδυτον φῶς. ὅθεν εὐθυβόλως προανακέκραγε πρὸς αὐτοὺς Ἡσαΐας λέγων· οἱ κωφοὶ ἀκούσατε, καὶ οἱ τυφλοὶ ἀναβλέψατε ἰδεῖν. καὶ τίς τυφλὸς, ἀλλ' ἢ οἱ παῖδές μου; καὶ κωφοὶ, ἀλλ' ἢ οἱ κυριεύοντες αὐτῶν; καὶ ἐτυφλώθησαν οἱ δοῦλοι τοῦ θεοῦ. εἴδετε πολλάκις, καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε· ἠνεῳγμένα τὰ ὦτα, καὶ οὐχ ἠκούσατε. ὁρᾶτε, ἀγαπητοὶ, ἀκρίβειαν λόγων; ὅπως τὸ προθεωρητικὸν θεῖον πνεῦμα διὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ, ὡς παρόντα, τὰ μέλλοντα προεκήρυττεν; εἶδον γὰρ οἱ ἀχάριςοι, καὶ ἐψηλάφησαν διὰ τῶν θαυμάτων τὸν θαυματουργὸν θεὸν, καὶ τῇ ἀπιςίᾳ ἐνέμειναν· εἶδον τὸν τυφλὸν ἐκ γενετῆς τὸν φωταγωγήσαντα κύριον κηρύττοντα· εἶδον σύγχρονον καὶ σύζυγον τῇ ἀσθενείᾳ παράλυτον προςάγματι διαζευχθέντα τῆς κακουχίας· ἐθεάσαντο Λάζαρον φυγάδα θανάτου γεγονότα· ἤκουσαν τὸν ἐν θαλάσσῃ περίπατον, τὴν ἀγεώργητον οἰνοδοσίαν, τὴν ἄμοχθον ἀρτοτροφίαν, τὴν τῶν δαιμόνων ἀπελασίαν, τὴν τῶν καμνόντων εὐρωςίαν. αἱ πλατεῖαι αὐτῶν τὰς δυνάμεις ἐκήρυττον, αἱ ὁδοὶ αὐτῶν τὰς ἰάσεις τοῖς ὁδοιπόροις κατήγγειλον· πᾶσα ἡ Ἰουδαία ἐπληρώθη τῶν εὐεργεσιῶν, καὶ νῦν πυνθάνονται, τίς ἐςιν οὗτος; ὢ τῆς ἀνοίας τῶν ψευδωνύμων διδασκάλων, ὢ τῶν ἀπειθῶν, ὢ τῶν ἀφρόνων πρεσβυτέρων, ὢ σπέρμα

Χαναὰν τοῦ ἀναιδοῦς, καὶ οὐκ Ἰούδα τοῦ εὐλαβοῦς. τὰ τέκνα ἐπέγνωσαν τὸν κτιςὴν, καὶ οἱ ἀπειθεῖς πατέρες ἔλεγον, τίς ἐςιν οὗτος; ἡ νέα ἡλικία τὸν Θεὸν ἀνύμνησε καὶ οἱ πεπαλαιωμένοι ἡμερῶν κακῶν ἐπυνθάνοντο, τίς ἐςιν οὗτος; οἱ θηλάζοντες θεολογοῦσι, καὶ οἱ πρεσβύτεροι βλασφημοῦσι, παῖδες εὐσεβῶς ἱερουργοῦσιν αἶνον, καὶ ἀνίεροι ἱερεῖς δυσσεβῶς ἀγανακτοῦσιν; οἱ απειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἐπιςρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν· μάθετε Θεοῦ μυςήρια. αὐτὸ τὸ τελούμενον μαρτυρεῖ, ὅτι Θεός ἐςιν ὁ οὕτως ἀνυμνούμενος ὑπὸ ἀδιδάκτων γλωσσῶν. ἐρευνᾶτε τὰς γραφὰς, καθὼς ἠκούσατε παρὰ τοῦ δεσπότου, ὅτι αὗταί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ αὐτοῦ, καὶ ἀγνοεῖτε τὸ θαῦμα. ἀκούσατε οἱ ἀχάριςοι, τί εὐαγγελίζεται ὑμῖν ὁ προφήτης Ζαχαρίας. φησὶ γὰρ, χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιών. ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι δίκαιος καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ πῶλον ὄνου. διὰ τί τὴν χαρὰν ἀποσείεσθε; διὰ τί ἡλίου λάμποντος τὸ σκότος ἀγαπᾶτε; διὰ τί πρὸς τὴν ἀπολέμητον εἰρήνην μελετᾶτε πόλεμον; εἰ τοίνυν υἱοὶ Σιὼν ἐςε, συγχορεύσατε τοῖς τέκνοις ὑμῶν· χαρᾶς ἀφορμὴ ἔςω ὑμῖν ἡ τῶν τέκνων θεοσέβεια. μάθετε παρ᾽ αὐτῶν, τίς ὁ διδάξας, τίς συναθροίσας, πόθεν τὰ διδάγματα, τίς ἡ καινὴ θεολογία, καὶ παλαιὰ προφητεία. εἰ δὲ ἀνθρώπων μὲν οὐδεὶς οὐδὲν τούτων ἐδίδαξεν, αὐτόματον δὲ τὸν αἶνον ἀναμέλπουσι, γνῶτε Θεοῦ εἶναι τὸ ἔργον, ὡς ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται· ἐκ ςόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον. διπλασιάσατε οὖν τὴν χαρὰν, ὅτι τοιούτων γεγόνατε πατέρες, οἵτινες καὶ τὰ τοῖς πρεσβυτέροις ἀγνοηθέντα θεοδιδάκτως ἀνευφήμησαν. ἐπιςρέψατε οὖν τὰς καρδίας ὑμῶν ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν καὶ μὴ μύσητε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν πρὸς τὴν ἀλήθειαν. εἰ δὲ αὐτοί ἐςε, καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούετε, καὶ βλέποντες οὐ βλέπετε, καὶ μάτην

διαφέρεσθε πρὸς τὰ νήπια, αὐτοὶ ὑμῶν κριταὶ ἔσονται κατὰ τὸν τοῦ σωτῆρος λόγον. καλῶς γοῦν καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων προανεφώνησε περὶ ὑμῶν ὁ προφήτης Ἡσαΐας λέγων. οὐ νῦν αἰσχυνθήσεται Ἰακὼβ, οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον μεταβαλεῖ; ἀλλ' ὅταν ἴδωσι τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ἔργα μου, δι' ἐμὲ ἁγιάσουσι τὸν ἅγιον τοῦ Ἰακὼβ, καὶ τὸν θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ φοβηθήσονται· καὶ γνώσονται οἱ τῷ πνεύματι πλανώμενοι σύνεσιν, οἱ δὲ γογγύζοντες μαθήσονται ὑπακούειν, καὶ αἱ γλῶσσαι ψελλίζουσαι μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην. ὁρᾷς, ὦ ἀνόητε Ἰουδαῖε, πῶς ἐκ προοιμίων τοῦ λόγου αἰσχύνην ὑμῖν προκαταγγέλλει ὁ προφήτης διὰ τὴν ἀπείθειαν ὑμῶν; μάθετε κἂν παρ' αὐτοῦ, πῶς θεοδίδακτον κηρύσσει τὴν τῶν τέκνων ὑμῶν ὑμνῳδίαν, ὡς καὶ ὁ μακάριος Δαυὶδ προανεφώνησε λέγων· ἐκ ςόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον. ἢ τοίνυν τὴν ὁσιότητα τῶν παίδων οἰκειώσασθε, ὡς χρέων, ἢ μετὰ τῆς εὐσεβείας καὶ τοὺς παῖδας ἡμῖν χαρίσασθε. ἡμεῖς τούτοις συγχορεύσωμεν καὶ συνεορτάσωμεν, καὶ τῇ καινῇ γλώσσῃ τὸ θεοδίδακτον ᾆσμα συμψάλλωμεν. ποτὲ μὲν γὰρ Συμεὼν ὁ πρεσβύτης ὑπήντησε τῷ σωτῆρι, καὶ ταῖς ἀγκάλαις ὑπεδέξατο τὸν τῶν αἰώνων δεσπότην ὡς βρέφος, καὶ κύριον καὶ θεὸν ἐκήρυξε· νῦν δὲ ἀντὶ πρεσβυτέρων ἀγνωμόνων οἱ παῖδες τῷ σωτῆρι ὑπήντησαν ὡς Συμεὼν, καὶ τὰ κλάδη ἀντὶ ἀγκαλῶν ὑπέςρωσαν, καὶ κύριον καὶ θεὸν ηὐλόγησαν τὸν ἐπὶ πώλου, ὡς ἐπὶ Χερουβὶμ καθεζόμενον, ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυὶδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· μεθ' ὧν βοήσωμεν καὶ ὑμεῖς, εὐλογημένος ὁ ἐκ θεοῦ θεὸς, ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης, ὁ πτωχεύσας ἐν τοῖς ἰδίοις αὐτοῦ ἀπτωχεύτως δι' ἡμᾶς, ἵνα ἡμᾶς πλουτίσῃ τῇ αὐτοῦ ἀγαθότητι· εὐλογημένος ὁ ἐλθὼν ἐν ταπεινώσει, καὶ πάλιν ἐρχόμενος ἐν δόξῃ· πρῶτον ἐπὶ πώλου πραῢς καὶ ὑπὸ νηπίων ἀνευφημούμενος, ὅπως πληρωθῇ

τὸ γεγραμμένον, ἐθεωρήθησαν αἱ πορεῖαι σου, ὁ Θεὸς, αἱ πορεῖαι τοῦ Θεοῦ μου τοῦ βασιλέως τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ· δεύτερον, φοβερὸς ἐπὶ τῶν νεφελῶν, καὶ ὑπὸ ἀγγέλων καὶ δυνάμεων δορυφορούμενος· ὢ τῆς μελιῤῥύτου τῶν παίδων γλώττης· ὢ τῆς ἀκαπηλεύτου διδασκαλίας τῶν Θεαρέςων. Δαυὶδ προφητεύσας ὑπὸ τὸ γράμμα ἐκάλυψε τὸ νόημα· οἱ παῖδες τὸν Θησαυρὸν ανοίξαντες, ἐπὶ γλώττης τὸν πλοῦτόν ἤνεγκαν, καὶ λόγῳ κεχαριτωμένῳ πάντας διαπρυσίως ἐπὶ τὴν ἀπόλαυσιν συνεκάλεσαν· ἀντλήσωμεν τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς σὺν αὐτοῖς τὸν ἀναφαίρετον πλοῦτον, ἀπλήςοις κόλποις καὶ ταμείοις ἐναποθέμενοι τὰ χαρίσματα· βοήσωμεν ἀπέραντα, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, Θεὸς ἀληθινὸς, παντοκράτωρ ἐκ παντοκράτορος, υἱὸς ἐν ὀνόματι πατρὸς, βασιλεὺς ἀληθινὸς ἐξ ἀληθινοῦ βασιλέως, συναΐδιον καὶ προαιώνιον τὴν βασιλείαν ἔχων, ὡς ὁ γεννήσας αὐτόν. κοινὴ γὰρ ἡ βασιλεία, καὶ οὐκ ἔξωθεν τὴν αὐτῆς τιμὴν τῷ υἱῷ ὁ λόγος προσκληροῖ, οὔτε ἀρξαμένην ἢ προσγινομένην ἢ μειουμένην, ἄπαγε, ἀλλὰ φυσικὴν καὶ ἰδιόκτητον ἀληθῶς· μία γὰρ ἡ βασιλεία πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος, ὥσπερ καὶ μία οὐσία καὶ μία κυριότης· ὅθεν καὶ μιᾷ προσκυνήσει λατρεύωμεν μίαν τρισυπόςατον Θεότητα, ἄναρχον, ἄκτιςον, ἀπέραντον καὶ ἀδιάδοχον· οὔτε γὰρ ὁ πατὴρ παυθήσεταί ποτε τοῦ εἶναι πατὴρ, οὔτε ὁ υἱὸς τοῦ εἶναι υἱὸς καὶ βασιλεύς· οὕτως οὐδὲ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ εἶναι τοῦθ' ὅπερ ἐςὶ τῇ ὑποςάσει· οὐδὲν γὰρ τῆς τριάδος ἐλαττωθήσεται, ἢ παυθήσεταί ποτε ἢ τῆς ἀϊδιότητος, ἢ τῆς κοινότητος καὶ βασιλείας· οὐ γὰρ, ὅτι ἄνθρωπος γέγονε δι' ἡμᾶς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν καθ' ἡμῶν τύραννον ἐνίκησεν, ἐν σαρκὶ ταύτην πραγματευσάμενος κατὰ τοῦ δυσμενοῦς αὐτῆς ἐχθροῦ νίκην, διὰ τοῦτο βασιλεὺς ἐχρημάτισεν, ἀλλ' ὅτι κύριος καὶ Θεὸς ἀεὶ, διὰ τοῦτο βασιλεὺς, ὡς ὁ γεννήσας αὐτὸν, νυνὶ δὲ, καὶ μετὰ τῆς

προλήψεως, καὶ εἰς τὸ διηνεκές· μὴ βλασφήμει τὴν τοῦ Χριςοῦ βασιλείαν, αἱρετικὲ, ἵνα μὴ τὸν γεννήσαντα ἀτιμάσῃς· ἐι πιςὸς εἶ, πιςῶς πρόσελθε Χριςῷ τῷ ἀληθινῷ Θεῷ ἡμῶν, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχων τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν. εἰ δοῦλος εἶ, ἐν τρόμῳ τῷ δεσπότῃ ὑποτάγηθι. ὁ γὰρ λογομάχος οὐκ εὐγνώμων, ἀλλὰ πρόδηλος δυσμενής· γέγραπται γάρ· ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν, οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. Ἡμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, ὅθεν ἐξήλθομεν, ἐπανέλθωμεν, τῷ λόγῳ βοῶντες, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς καὶ ἀγαθὸς, θεῖναι ἑκουσίως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων αὐτοῦ· ἵνα ὥσπερ τοὺς πρόβατα σιτουμένους λύκους προβάτῳ ἁλίσκουσιν οἱ λυκόθηρες, οὕτω τοῖς νοητοῖς καὶ ψυχοφθόροις λύκοις ἑαυτὸν ὡς ἄνθρωπον προθεὶς ὁ ἀρχιποιμὴν θήραμα ποιήσῃ τοὺς θηρεύσαντας τῷ πάλαι θηρευθέντι ὑπ' αὐτῶν Ἀδάμ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου Θεὸς κατὰ τοῦ διαβόλου, οὐ φανερῶς διὰ τῆς ἀπροσβλέπτου δυνάμεως, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀσθενείας τῆς σαρκὸς, δῆσαι τὸν καθ' ἡμῶν ἰσχυρόν. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, ὁ βασιλεὺς κατὰ τοῦ τυράννου, οὐ διὰ τῆς παντοκρατορικῆς δυνάμεως καὶ σοφίας, ἀλλὰ διὰ τῆς νομισθείσης τοῦ ςαυροῦ μωρίας, τοῦ ἐν κακίᾳ φρονίμου ὄφεως τὰ σκῦλα διαρπάσαι· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, ὁ ἀληθινὸς κατὰ τοῦ ψεύςου, ὁ σωτὴρ κατὰ τοῦ λυμεῶνος, ὁ εἰρηνάρχης κατὰ τοῦ πολεμήτορος, ὁ φιλάνθρωπος κατὰ τοῦ μισανθρώπου· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· κύριος σῶσαι τὸν πλανηθέντα ἄνθρωπον, καταλῦσαι τὴν πλάνην, φωταγωγῆσαι τοὺς ἐν σκότει, καταργῆσαι εἰδώλων ἀπάτην, ἀντεισάξαι θεογνωσίαν σωτήριον, ἁγιάσαι κόσμον, ἀπελάσαι τὸ μύσος καὶ ἄγος τῆς τῶν ματαίων θεραπείας· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, εἷς ὑπὲρ πολλῶν ῥύσασθαι πτωχὸν γένος ἀν-

θρώπων ἐκ χειρὸς ςερεωτέρων αὐτοῦ, καὶ πτωχὸν καὶ πένητα ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, ἐπιχέαι οἶνον καὶ ἔλαιον ἐπὶ τὸν ἐμπεσόντα εἰς τοὺς λῃςὰς, καὶ παρεωραμένον· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, σῶσαι ἡμᾶς δι' ἑαυτοῦ, ὥς φησιν ὁ προφήτης· οὐ πρέσβυς, οὐδὲ ἄγγελος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ κύριος ἔσωσεν αὐτούς· διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐλογοῦμέν σε, κύριε, τὸν σὺν πατρὶ καὶ ἁγίῳ πνεύματι πρὸ αἰώνων καὶ εἰς αἰῶνας αἰώνων εὐλογημένον· πρὸ μὲν τῶν αἰώνων καὶ μεχρὶ τῆς δεῦρο ἀσωμάτως· τανῦν δὲ, καὶ εἰς αἰῶνας μετὰ τῆς θείας καὶ ἀμερίςου σου σαρκώσεως· ἴδωμεν καὶ τὰ ἑξῆς· τί λέγει ὁ θειότατος εὐαγγελιςής; εἰσελθόντος γάρ, φησι, τοῦ κυρίου εἰς τὸ ἱερὸν, προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς· ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι τὰ θαύματα ἃ ἐποίησε, καὶ τοὺς παῖδας κράζοντας καὶ λέγοντας, ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυΐδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, οὐκ ἤνεγκαν τὴν τούτου τιμήν· ὅθεν προσελθόντες αὐτῷ εἶπον· οὐκ ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; οὐ βαρύνῃ δοξαζόμενος ὡς θεός; οὐκ ἄχθῃ ἀκούων παρὰ τῶν ἀκάκων τὰ τῷ θεῷ καὶ μόνῳ πρέποντα; οὐ πάλαι δεδήλωκεν ὁ θεὸς διὰ τοῦ προφήτου, τὴν δόξαν μου ἑτέρῳ οὐ δώσω; καὶ, πῶς σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν θεόν; ἀλλὰ τί πρὸς ταῦτα ὁ μακρόθυμος, ὁ πολὺς ἐν ἐλέει, καὶ βραδὺς εἰς ὀργήν; ἀνέχεται τῶν μεμηνότων, ἀναςέλλει ἀπολογίᾳ τὴν φλεγμονὴν, ἀνθυπομνήσκει γραφὰς, προφέρει μαρτυρίας τῶν τελουμένων, καὶ οὐκ ἀπαναίνεται πρὸς τὴν πεῦσιν· διὸ καί φησιν· οὐδέποτε καὶ ἡμεῖς ἠκούσατέ μου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος, τότε γνώσεσθε ὅτι αὐτὸς ἐγὼ ὁ λαλῶν πάρειμι; οὐδ' αὖ πάλιν, ἐκ ςόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου, τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητήν; οἵτινές εἰσιν ὑμεῖς, οἱ νόμῳ προσέχοντες, καὶ προφήτας ἀνα-

γινώσκοντες κἀμὲ τὸν ἐν νόμῳ κηρυττόμενον ἀθετοῦντες· δοκεῖτε μὲν γὰρ ἐν προσχήματι εὐσεβείας διεκδικεῖν τὴν τοῦ Θεοῦ δόξαν, μὴ συνιέντες, ὅτιπερ ὁ ἐμὲ ἀθετῶν, καὶ τὸν πατέρα ἀθετεῖ, ἐγὼ γὰρ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· καὶ ἡ ἐμὴ δόξα, καὶ τοῦ πατρός μου ἐςι δόξα· ἐλεγχθέντες δὲ οὕτως οἱ ἀνόητοι ὑπὸ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, ἐπαύσαντο μὲν τῆς ἀντιλογίας, φιμωθέντες τῇ ἀληθείᾳ· ἕτερον δὲ ἐπισπασάμενοι ἀνοίας λογισμὸν, συμβούλιον κατ' αὐτοῦ ἐποιοῦντο, ἡμεῖς δὲ ψάλλωμεν, μέγας ὁ κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ οὐκ ἔςιν ἀριθμός· ταῦτα γὰρ πάντα γέγονεν, ἵνα ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου ἀμνὸς καὶ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἑκουσίως ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ τὸ σωτήριον πάθος ἔλθῃ, καὶ ἐπὶ τὸ πραιτώριον γνωρισθῇ, καὶ οἱ ἐξουθενοῦντες τὸν ἐξωνούμενον τῷ ζωοποιῷ αὐτοῦ αἵματι τὸν κόσμον συμφωνήσωσι τριάκοντα ἀργυρίοις, καὶ τὸ πάσχα τυθῇ ὑπὲρ ἡμῶν Χριςὸς, ὅπως οἱ τῷ τιμίῳ αὐτοῦ αἵματι ῥαντιζόμενοι καὶ τὰ χείλη ὡς φλιὰς σφραγιζόμενοι, ἐκφύγωσι τοῦ ὀλοθρεύοντος τὰ βέλη· καὶ οὕτως ὁ παθὼν σαρκὶ ὁ Χριςὸς, καὶ ἀναςὰς τριήμερος, τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι ὁμοτίμως καὶ ὁμοδόξως παρὰ πάσης κτίσεως προσκυνηθῇ· ὅτι αὐτῷ κάμψει πᾶν γόνυ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, δόξαν αὐτῷ ἀναπέμποντες εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

Notae criticae

v. 3. ꙗкоже-съплетенъ non apte inter se cohaerent: deest *συμβεβλημένῃ* et съплетенъ ad притокꙑ potuis quam ad дроугъ referendum erat.
v. 8. Primum и supervacaneum est.
v. 9. Pro дроугъ expectabamus дроуго propter antecedens чоудеса a чоудо neut. праздьникомь любивꙑ respondet graeco *φιλέορτον*.
v. 19. си pronomen pro possessivo: своихъ.
v. 21. въскрилиша *ἀνεπτέρωσαν* excitarunt. Rectius въскрѣсиша.
v. 22. Interpres verbum verbo reddere studens ne articulum quidem archetypi graeci negligendum putavit, eumque pronomine relativo иже, saepe nulla syntaxeos habita ratione, expressit. Cum Latini aeque ac Slavi articulo careant, in versione latina articulo graeco usi sumus. Cf. аже. v. 22. ꙗже. v. 24. иже. v. 25.
v. 25. иже побѣдьнꙑꙗ пѣснь-наоучиша. Haec verba non bene inter se cohaerent. Deest *πιςούς*. Sic fortasse rectius: (вѣрьнꙑꙗ) побѣдьнꙑꙗ пѣснь и новоѥ съложениѥ (sic interpres reddidit *θέαμα*) мироу пѣти побѣдьливоуоумоу христосоу наоучиша.
v. 30. Syntaxis slavica pro нашемоу poscit своѥмоу.
v. 40. си. Cf. adnot. ad v. 19. .
v. 43. вꙑше мироу. Sic male reddidit *ὑπερκοσμίως*, id a *κόσμος* mundus derivans.

v. 57. новолѣпьно чоудесе. τὸ καινοπρεπὲς τοῦ θαύματος. Constructio graeca.

v. 58. Inter младъ et съсѫштъ deest conjunctio и.

v. 59. молити male respondet τῷ: πρεσβεία.

v. 64. оукрашенами. Slavus habet: ornatis, graecus σεσυλημένος.

v. 83. нашемь веселии и пѣсни sunt locales, pendentes a praepositione при in приобьштите.

v. 84. Pro иже potius юже ponendum erat.

v. 90. пѫть творити infinitivus pro imperativo; praecedunt enim грѧдѣмъ et вьздрекьноуимъ et graecus habet ὁδοποιήσωμεν.

v. 90. въсшьдъшоуоумоу dativus pro instrumentali cum praepositione съ.

v. 92. сѣдѧштоу на земи. Sic male vertit ἐποχουμένῳ ἐπὶ τῆς γῆς.

v. 94. ликоуими usitatius ликоуимъ.

v. 106. възвоуѩние respondet graeco ἐξεμπλάριον. Slavus interpres aliud vocabulum legisse videtur.

v. 107. иже отъ странъ нови людие. Syntaxis graeca. Slavus dicere debuit: отъ странъ новъихъ людии.

v. 109. Pro къ богоупознании legendum est: къ богопознанию πρὸς θεογνωσίαν. cf. 337.

v 109. юже по сем' на благочьстие съвршение. Haec verba in textu graeco nunc desunt. At Slavum e graeco vertisse, non e propria penu addidisse, monstrat constructio graeca: юже respondet articulo graeco.

v. 113. сътвори ἀναδείκνυσιν. Fortasse praesens est; тъ vel potius ть in fine tertiae personae singularis saepe abjicitur.

v. 134. ветъхъи събора бесчинаю множьство, τὴν παλαιὰν τῆς συναγωγῆς ἄτακτον πληθύν. Re-

tius: ветъхоѥ съвора весчиньноѥ (vel весчина cf. въ чинъ. v. 96.) множьство.

v. 136. кто ми ѥстъ ferri quidem potest. Archetypon graecum consulenti fortasse кто сии ѥстъ legendum videbitur.

v. 139. постигнѫ. Haec aoristi forma minus videtur usitata pro постиже.

v. 139. иже articulo graeco τὸ respondet: pessime, quum свѣтъ sit gen. masc. Melius свѣтъ иже вь немь просвьтѣ сѧ.

v. 142. Pro видѣти melius fortasse: да видите.

v. 145. освѣтивьшаарго и господи проповѣдаѭшта. Nobis aut и omittendum (quod etiam in archetypo graeco deest) aut sic legendum videtur: освѣтивьшааго и господи проповѣдаѭштааго.

v. 155. ѧзи est dativus singularis, uti in graeco, sed repugnante syntaxi slavica.

v. 156. повелѣник, recte fortasse повелѣникмь.

v. 159. не тѧжаннѫѭ. Nos non solum duplex н quod in codicibus melioris notae simplex tantum occurrit, verum etiam singularem instrumentalis formam -ѫѭ pro -оѭ miramur.

v. 169. чоудъı σφάλμα pro июдъı.

v. 184. а не рештй. Haec verba in textu graeco desunt.

v. 191. на безратии мир' πρὸς τὴν ἀπολέμητον εἰρήνην. Aut, quod minus videtur verisimile, veteres formam безратии-ия-ие noverunt, aut безратьнъıи legendum est.

v. 204. отрокъ deest in editione Monfauconii. Saville in margine notavit: παίδων.

v. 204. отроци pro отьци, quod habes in Glag. Cloz. v. 1.

v. 205. старьци est instrumentalis plur. pendens a verbo passivo невѣдомо бъıстъ. Melius Glag. Cloz. v. 2. та ї҄хъже не вѣдѣхѫ старци.

v. **207.** вашa rectuis скои. Cf. not. ad v. 30. Etiam Glag. Cloz. habet вашa.

v. **208.** си habet vim pronominis possessivi. Cf. nott. ad. v. 19. 40. Idem v. 216.

v. **217.** чѧдa си pro чѧдa ихъ. Recte Glag. Cloz. v. 11.

v. **219.** оубоѧтъ, male omisit сѧ, quod habet Glag. Cloz. v. 13.

v. **222.** нѣмоуѭштиї. Sic male reddidit *ψελλίζοντες* balbutientes. Recte Glag. Cloz. v. 15. блъснѫштеи.

v. **232.** Noster пѣснь habet, Glag. Cloz хвалѫ, uti graecus *αἶνον*.

v. **233.** приимете — дадите — ликоуимъ — праздьноуимъ — поимъ. Graecus: *οἰκειώσασθε* — *χαρίσασθε* — *συγχορεύσωμεν* — *συμψάλλωμεν*. Rectius ergo: приимѣте — дадите — ликоуимъ — праздьноуимъ — поимъ. Confitemur tamen, nobis in graeco magis probari: *συγχορεύσομεν* — *συμψαλοῦμεν*, ut versio slavica recte se habeat. Cf. Clag. Cloz. V. 27.

v. **238.** съпѣтъ съпаса и на — aut и delendum, aut pro съпѣтъ legendum съпѣте. Sed similia in libris slavicis sexcenties legimus.

v. **243.** Vides pro сумеѡна legendum esse сумеѡнъ.

v. **245.** сѣдѧштааго, nobis сѣдѧшта poscere videtur syntaxis slavica.

v. **250.** обоубожавъıи своихъ си *ὁ πτωχεύσας ἐν τοῖς ἰδίοις αὐτοῦ*. Pauper factus apud suos. Deest praepositio ante своихъ. обоубожавъıи videtur esse pro ооубожавъıи. Vide Glag. Cloz. v. 40. Habes tamen ѡбоубожание in dipl. Stephani Imperatoris in Србскıи споменици (recte српски споменици). Belgradii. 1840. p. 43..

v. **251.** съı ac si graecus habeat *ἄν*.

v. 253. Pro въ съмѣрение rectuis въ съмѣрении, uti v. 254. въ славѣ.

v. 255. младеништъ хвалимъ pro младеништи Recte Glag. Cloz. младѣнци v. 45.

v. 260. славимъ qui celebratur, graecus: *δορυφορούμενος*. Glag. Cloz. omisit. Vide Glag. Cloz. not. p. 25 веле deest in textu graeco.

v. 261. не коупьконое оученије *τῆς ἀκαπηλεύτου διδασκαλίας* o sinceram doctrinam. Interpres *ἀκαπήλευτος* non intellexit.

v. 262. Pro богогодьнъıихъ rectius fortasse богооугодьнъıихъ.

v. 264. Slavicum обьдо respondet graeco *θησαυρός*. Vox nobis quidem prius non audita. Aut *σφάλμα* est, aut compositum e praepositione объ, respondens scr. abhi et gr. *ἀμφί*, et radice дѣ —, scr. dhê —. Vides etiam in зидъ (е съ et дѣ—) vocalem finalen *τοῦ* дѣ — deesse. о est formativa

v. 266. вьсѣхъ minus bene genetivus plur. pro accusativo. Recte вьсѧ. v. 361.

v. 268. съ горъı. Interpres vocis *ἀναφαίρετον* (cujus priorem partem *ἀνά* esse putabat) partem priorem *ἀνά* per съ горъı, de loco superiore, reddidit, posteriori vero vocabulum substituit suppeditatum fortasse falsa interpretatione partis prioris.

v. 275. съı *ὄν*, quod deest in graeco.

v. 275. коупно, poscebat explicationem съ родивъшиимъ, post quam verba: ıакоже родивъıи его supervacanea sunt.

v. 278. причѧштаемо естъ *προσκληροί*, melius причѧштаеть.

v. 280. оухоудѣıаште. Recte охоудѣıаште. Vide infra v. 189. охоудѣе.

v. 280. мльчи *ἄπαγε*.

v. 288. *τοῦ εἶναι πατὴρ, οὔτε ὁ υἱὸς τοῦ εἶναι υἱὸς καὶ βασιλεὺς. οὕτως οὐδὲ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ εἶναι.* Verba a *τοῦ εἶναι* usque ad *τοῦ εἶναι* desunt in versione, quem errorem facile explicabis — юже бꙑти graeca syntaxi pro *τοῦ εἶναι.*

v. 290. Genitivi присности — обьштꙑства — цѣсарьства pendent a ничтоже v. 289.

v. 292. иже нань мѫчилъ *τὸν καθ' ἡμῶν τύραννον.* Aut syntaxi soloeca in nostro passim obvia pro иже нань (recte на нꙑ) мѫчитель aut иже насъ мѫчилъ есть legendum est.

v. 292. Slovenicum то vepondet graeco *ταύτην*, юже vero articulo *τήν*, qui in editione Monfauconii excidit. побѣда est nominativus propter antecedentem nominativum юже. Cum сьдѣлавъ accusativum poscat, interpres тѫ posuit, ad побѣда referendum. Rectius fortasse: пльтиѭ сьдѣлавъ побѣдѫ на зълаго ки врага.

v. 297. по рожденин non reddit graecum *μετὰ τῆς προλήψεως.*

v. 302. прьвꙑи pro *ἐπικάλυμμα* velamentum; quomodo, ignoro.

v. 303. си pronomen personale pro possessivo Vide vv. 19. 40. 216. си ad страхомь refer non ad господиноу, quum substantivo suo soleat postponi.

v. 308. отъ кѫдоуже rectius ѭдоуже relativum.

v. 308. на слово *τῷ λόγῳ.*

v. 312. травѫштинима male dualis pro plurali propter sequens вльком ъ.

v. 314. Nota conjunctum себе cum си.

v. 317. прѣжде оучловьчноуоумоу оть нихъ адамоу. Slavus habet dativum absolutum. Graecus aliter.

v. 320. съвлзати infinitivus pro supino, pendente a градѫи.

v. 321. юже на нꙑ крѣпькъ τὸν καθ' ἡμῶν ἰσχυρόν. Melius на нꙑ крѣпькааго. юже respondet articulo τόν.

v. 325. саштаа φρονίμου, genitivus sing. fem. formae definitae. Vox nunc primum emergens. Nobis cum сать (dicit, vide nostras Radices linguae Slovenicae veteris dialecti) videtur cohaerere; nota enim est affinitas verborum dicendi et cogitandi.

v. 325. разгравитъ nobis videtur esse supinum, pendens a градѫи.

v. 331. Verba господь помилоуктъ тварь своѭ desunt in archetypo graeco.

v. 334. роушитъ — освѣтитъ — оупразнитъ videntur esse supina pendentia a градѫи. Cf. nott. ad vv. 320. 325. Cf. tamen помилоуктъ v. 332.

v. 339. стꙑдость поустошьнꙑхъ въ слоужениꙗ gr. ἄγος τῆς τῶν ματαίων θεραπείας.

v. 342. по мнозѣхъ deest in graeco. ὑπὲρ πολλῶν enim redditum est per за многꙑ.

v. 342. избавитъ ῥύσασθαι videtur esse supinum. Cf. vv. 320. 325. 334. 346. 349.

v. 346. полиꙗтъ ἐπιχέαι aperte est supinum.

v. 349. Idem dic de съпастъ.

v. 357. Pro кьпльчениимъ nos въплъщениимъ legendum censemus; illud enim a плъкъ, hoc a плъть derivandum est.

v. 360. Male хромии pro хроми; habet enim graecus χωλοί et praecedit слѣпи.

v. 370. слꙑшаште male pro слꙑшаштоу propter antecedentem dativum ти.

v. 877 377. тръпитъ възвѣсьнѣвъшиимъ. Graecus habet genitivum, cui slavus dativum sub

stituit — sed hic pessime. Rectius per accusativum: въэбѣсьнѣвъшаѩ.

v. 379. попинаѥ ἀνϑυπομνήσκει. Lege ergo поминаѥ.

v. 380. творѧштимъ τῶν τελουμένων, recte ergo творимъіихъ vel per dativum творимъімъ.

v. 380. не отъмештетъ сѧ въпроса οὐκ ἀπαναίνεται πρὸς τὴν πεῦσιν. Male Monfauconius: no desinit interrogare.

v. 384. пришълъ cum ѥсмъ πάρειμι.

v. 386. раздроушиши male pro раздроушити vel melius supinum: раздроушитъ.

v. 387. ѥже pro иже οἵτινες.

v. 391. пронъірьствомъ въздръжанию ἐν προσχήματιεὐσεβείας, pietatis obtentu. Archetypon non videtur intellexisse slavus interpres; пронъірьства въздръжаниѥмь responderet fortasse ἐν προσχήματι δυσσεβείας.

v. 397. обличении же сице нерозоумьничьнъіи съпаса нашего богомъ ἐλεγχϑέντες δὲ οὕτως οἱ ἀνόητοι ὑπὸ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ϑεοῦ. Melius fortasse: обличени же сице неразоумьничьнии съпасомь нашимь богомь.

v. 400. потръгнѫвъше ἐπισπασάμενοι.

v. 406. съ вами ὑπέρ ἡμῶν. Recte за нъі.

v. 406. на продании proprie in venditione, graece: ἐπὶ τὸ πραιτώριον.

v. 413. Ne putes орѫжиꙗ esse genitivum sing.

v. 416. покланитъ сѧ aperte pro поклонитъ сѧ. Vides verba a въставъ usque ad покланитъ сѧ male inter se cohaerere.

Glossarium.

а vero 49. 119. 125. 131.
аггелъ angelus. 259.
агньцъ agnus. 404. Recte — ць.
адамъ Adam. 317.
азъ ego. 383. 394.
акы uti. 2. 114. 136. 149. 232. 240.
алканиѥ jejunium. 24.
аминъ amen. амин: 420.
апостолъ apostolus. 89.
аште si. 192. 198. 300.
безаконьникъ improbus. 151.
безратии sine bello. 191. Vide not. crit.
безоума frustra. 211.
безоумиѥ dementia. 400.
безоумьль demens. 136. Rectius fortasse — оумль.
безъ sine. Cum gen. 140. 250. 286.
безълобьнъ innocens. 171. 370.
бесловесьнъ irrationabilis. 105.
беспльтьно sine corpore ἀσωμάτως. 355.
беспрѣмѣнꙑ sine mutatione. 356. Rectius безъ прѣмѣнꙑ.
беспрѣстани indesinenter. 270. Rectius безъ прѣстани.
бесрамькъ impudens. — мка gen. sing. 169.
бесчиньнъ inordinatus. Male 134 бесчинаѥ. Vide not. crit. Saepe беш —
бесчьстиѥ ignominia. 299. Saepe беш —
бесътворениꙗ sine creatione ἄκτιςος. 286. pro безъ сът —
благоволити bene velle. 92.
благовѣстити evangelizare. 185.
благодарениѥ gratiarum actio. 45.
благодѣаниѥ beneficium. 164.
благодѣтель benefactor 137.
благословесити benedicere — вешенъ part perf. pass. 46. 49. 52.

53. 62. 68. 96. 123. 129. 354. Minus bene— весенъ 345. 348.
благословествити benedicere. благословествдахѫ ἐθεολόγουν theologice loquebantur. 125.
благословестити benedicere. 52.
благословити benedicere. 244. 351. благословьенъ part. perf. pass. 252. 270. 309.— венъ. idem. 247.
благость benignitas. 252.
благочьстие pietas. 110. чьстиимъ instr. sing. 234. Cf. веселиемъ. 120.
благочьстьнъ pius. — тно. adv. 175.
благъ benignus. 310.
блажение sanctitas. 232.
блаженъ beatus. 64. 169. 229.
бо enim. 3. 49. 72.
богатьство divitiae. 264. 268.
боговесельнъ Deo gratus. 89. Vides Slavum legisse θεοτερπής non θεοπρεπής.
богогодьнъ Deo placens. 262. Vide not. crit.
богоꙗѣпьнъ Deo conveniens. 138.
богонаоученъ a Deo doctus. 95. 237.
богопознание Dei cognitio. 337.
богословити theologice loqui θεολογεῖν. 174.
богословьние theologia. 197.
богочьстие pietas θεοσέβεια. 194.
богоупознание Dei cognitio. 109. Vide not. crit.
богъ Deus. — гомь inst. sing. 60. 228 — гомъ. idem. 206. 397.
божии divinus. 67. 145. 148. 179. 200. 270. 392. 405.
божьство deitas. 285.
болѣти aegrotare. 161.
брань bellum. 25.
братъ frater. братиꙗ collectivum pro plurali. 2.
боуи stultus. 168.
боуиство stultitia. 324.
бъіти esse. 150. 288. бъі ἐγενήθη. 33. бъістъ γέγονε. 292. ἐχρημάτισε. 295. бъіхомъ. 86. бъісте. 204. бъша. 257. 403. бъівъша. 158. бъівъшемъ. 399.
бѣдити сꙗ incitare se. 50.
бѣсъ daemon—совъ gen. pl. 160.

вѫди sit. 32. 194.— **дѣтъ.** 36. 38. — **дѣмъ.** 53.— **дѫтъ.** 212.

вами v. **вꙑ**

вамъ v. **вꙑ.**

васъ v. **вꙑ.**

вашь vester. 194. 207. 227. 229.

велии magnus. 402. **велѥ.** 166. 260. 261.

вельми valde. **велми** alta voce *διαπρυσίως.* 266.

вериги pl. catena. 3. Plurali redditur singularis archetypi graeci.

веселити laetificare. 11.— **сѧ** laetari. 66.

веселиѥ laetitia. 84.112.— **лиѥмъ** instr. sing. 120.

веселъ jucundus. 31. 80.

ветъхъ vetus. 134. 198.

видѣти videre. 100. 116. 129. 142. 145. 147. 204 etc.

вино vinum. 346.

виноградъ vinea. 101.

винодатиѥ vini datio *οἰνοδοσία.* 159.

владꙑка dominus. 183.

владꙑчьскъ domini 133.

власти dominari **владѫшти.** 144.

власть dignitas. 54.

влькъ lupus. 312. 314.

волꙗ voluntas. **волеѭ** ultro. 405.

врагъ inimicus. 75. 294. 386. 387.

врьбьница rami palmarum. tit. Rectius fortasse : dominica palmarum. **врьба** proprie est salix. Vide Glag. Cloz. 351. Psal. 136. 2. Nota, etiam apud Lituanos: verba esse palmam, et: verbû diena palmarum dominicam.

врьста aetas. 172.

въ in. Cum acc. 34. 37. **въ — мѣсто** interposito gen. loco. 43. Cum loc. 98. 112. **в.** 247. Minus bene **вь.** 3. 16. 41. 139. 201. 241. 243. 254. 325. 353. 355. 416. 419.

въдоунѫти inspirare. 94.

въѕвоуꙗниѥ fatuitas. 106. V. not. crit.

възвеселити laetificare. 23.

въздати dare. — **дадитѥ** imp. 46.

въздаꙗти dare — **даꙗшѫтѥ.** 419.

въздрьжаниѥ obtentus *πρόσχημα.* 391. Vide not. crit.

възлюбьѥнъ dilectus. 51. 307.

възъпити exclamare —

пинмъ imp. 270. Cf. въпиıамъ. 48.

въпасти incidere. 347.

въпити clamare. въпиıамъ. imp. 48.

въпрашати interrogare. 135. 173.

въпросъ interrogatio. 381.

въскрилити excitare, ἀναπτεροῦν. 21. Vide not. crit.

въспоустити emittere. 96.

въстати surgere. 413.

въсхвалити laudare ἀνευφημεῖν. 206.

въсшьдъ qui ascendit ἐπιβεβηκώς. — дъшоуоумоу. 90. Saepe с omittitur.

въторъı secundus — роѥ. 259.

въшъдъ qui intravit — дъшоу. 359. Rectius — шьд —

въı vos. 387. acc. 81. вамъ 79. 225. васъ. 214. вами. 416.

въıшє altius. Cum gen. мироу. 43.

въıшьнии excelsus. 98. 122.

вь v. въ.

вьвести introducere. 327. Melius въ —

вьзвѣсьнѣти furere — нѣвъшнимъ 377. Melius въ —

вьздрѣвьновати studere. 88. Melius въ —

вьзлюбьнъ dilectus. 13. 88. 147. Melius въз — quod vide supra.

вьзати tollere вьзь — мѣмь. imp. 93. Melius въз —

вьнити intrare. вьнидохъ. 395. Melius въ —

вьнѣ extra. Cum gen. 35. 277.

вьпити clamare — пиıаше. 141 — пиıаште. 309. Rectius въпити quod vide.

вьпльчєниѥ — ниıмъ instr. sing. 357. Graecus habet σάρκωσις incarnatio. Rectius въп — Vide not. crit.

вьсєдръжитєль omnipotens. 273.

вьсєдръжитєльство omnipotentia. 323.

вьскликнѫти jubilare. 30. Rectius въс —

вьсплєскати plaudere — єштємъ. 29. Rectius въс —

вьспѣти canere — поимъ. imp. 248 — пѣ. 230. Rectius въс —

въсходъ oriens. 91. Rectius въс —
вьсь omnis. 21. 28. 29. 41. 42. 55. 119. 128. 361. 403. 415. вьсѣхъ gen. pro acc. 266. Vide not. crit.
вьсѣкъ omnis. 417.
вьсѣсти considere—ѣдъ. 188 — дъшлаго. 102. Rectius въ—
вьсѣчьскъ omnis. 53.
вьсждоу ubique. 22.
вьчати coepisse. 59.
вѣдѣти scire. вѣстъ. 35. вѣсте. 184. вѣдѣша. 153. вѣджште. 388.
вѣие rami. 93. 243. Collectivum a вѣıа. Vide nostras Radices ling. slov. vet. dial.
вѣкъ saeculum. 239. 353. 354. 355. 420.
вѣрьнъ fidelis. 300. — ръиъıими. 103.
вѣчьнъ aeternus. 13. 274.
вѣштати loqui. 79. 223.
глаголати loqui. 15. 70. 129. 132. 141. 171. 230. 358. 364. 367. 368. 382. 484. иматъ глаголати. fut. 18.
гласити modulari. 68.
гласъ vox 31. 115.
глоухъ surdus. 141. 143.
гнѣвати сѧ irasci. 176. 211. 221.
гнѣвъ ira. 377.
годъ annus. 155.
гора mons. 268. Vide not. crit.
горьнии superus. 116.
господинъ dominus. 40. 303.
господь dominus. 16. 114. 118. 331. 350. 402. — ди gen. sing. 272. acc. sing. 154. 244. — да. idem. 240.— деви. dat. sing. 59. 359— ди. voc. 352. loc. 29.
господьнь domini. 1. 22. 47. 54. 63. 69. 71. 97. 124. 126. 130. 247.
господьство dominatio. 283.
гостиньць platea. 162. Pol. gościniec.
готовати praeparare. 104.
градъ urbs. 131. 134.
граждань civis. 38. 39.
гръдъ terribilis φοβερός. 259. Cf. de signif. nostras Radices ling. slov.
грѣхъ peccatum. 404.
грѧсти ire. 47. 62. 69. 71. 87. 97. 126. 130. 247. Cf. nostras Radices ling. slov.
гжсли cithara. 65.
да ut. 256. да не ne. 36. 37.
давъıдовъ Davidis. 364.

даръ donum. 270.
дати dare. дамъ pro — мь dabo 373. дадите. imp. 234. дашѧ. 87.
даүидовъ Davidis. 123. 246.
даүидъ David. 64 262.
даүъідъ David. 230. Nota triplicem scribendi modum давъі — даүидаүъі —
десьнъ dexter. 86.
десѧть decem. — темь. 408.
дииволъ diabolus 319.
до usque ad. 354.
добръ bonus. 61. 80. 310. — рѣ. adv. 14. 213.
доити progredi. доидѣмъ. 2.
дольнии inferior. 119.
древьк olim; 61.
проугъ alter. 9. 125.
дръжати сѧ copulari. 5.
дрѧхлъ tristis. 37.
доухъ spiritus. 95. 99. 103. 148. 220. 282. 352. 415.
доуша anima. 311.
доушегоубьнъ animam perdens. 314.
дьнесь hodie. 21. 63. 72. 98. 104. 110. In aliis saepe melius дьньсь.
дьнь dies. 414 — ньми. 173.
дьшти filia. voc. 187. Vera vocativi sing. forma nobis quidem дьштери esse videtur. Cf. не бој ми се., моја кћери мила. In Srpske Narodne pjesme. II. 63.
дѣвица virgo. 56.
дѣло opus. 100. дѣлеса. 217.
дѣльма propter. Cum gen. 251. 351.
дѣлꙗ propter. Cum gen. 76. 116. 217. 227. 296.
дѣтѧ infans. дѣти plur. 58. 234. 242. 261. 264. 363. 371.
дѣтьскъ infantium. 233.
егупьтъ Aegyptus—пта. 61.
еүаггелик evangelium. 8.
еүагелик evangelium. 359 — лиаҳъ. 17. Cf. anteced
же vero. 6. 39. 127. 134. 361.
жестокосрьдивъ duro corde. 185 est ἀχάριςος.
животворьнъ vivificans. 407.
жидовинъ Judaeus. 224.
жизнь vita. Minus bene — нъ. 12.
жрѣбѧ pullus. 102. 104 189. — ѧти. loc. 254. ѧте. idem. 245.

жьрьць sacerdos. 176.
за pro. 311. 410.
заблждити errare. 220.
зависть invidia. 133.
заклати mactare. заколенъ бждетъ. 409.
законъ lex. 201. 388 389.
затворити claudere. 36. 398.
захариꙗ Zacharias. 186.
звати clamare. зовжшта. 363. зовѣахж. 221.
земьнъ terrestris. 113. 116. 417. Minus recte — мънъ. 56.
земьꙗ terra. 55. 92. 111. 119. 131.
златооустыи Chrysostomus. tit.
златъ aureus. 3.
змиꙗ serpens. 325.
зовѣахж v. звати.
зовжшта v. звати.
зълобь malitia. зълоби. 325. зьлоби. 157. Vide nostras Radices ling. slov. vet. dial. addit.
зълъ malus. 38. 58. 173. 294. 302. зьлѣ impie. 176.
зьлобь v. зълобь.
зьлѣ v. зълъ.
зѣло valde. 187.
и et. 2. 7. 8. 13. 14. 16. 19 etc. ї. 292.
и is. кго. 49. 50. 119. 276. 307. 343. 402. него. 53. 228. кмоу. 46. 125. 416. 417. немоу. 20. 69. 360. 367. ки 294. немь. 139. 184. нимъ. 45. ѧ. 351. 361. ихъ. 162. 399. нихъ. 195. 317. ими. 144. ними. 65. 248. 267. нань pro на и. 292. 401.
иже qui. 25. 39. 84. 107. 205. 388. ꙗже. 24. 293. кже. 139. 205. 249. 288. 387. ꙗже. 363. ѧже. 22. 128.
избавити liberare. 342.
извѣтъ occasio. 194.
издраилевъ τοῦ Israël. 219.
изити exire. 308. 395.
изнести offerre. 265.
изоумѣти сѧ dementem fieri. 172. gr. habet παλαιοῦσθαι. Cf. neograecum παλαβός demens (Somavera), παλαβώθηκε in C. Fauriel, Chants populaires de la Grèce moderne. Tom. I. pag. 20.
изъ ex. Cum gen. 61. из 73. 231.
или vel. 280. 290.
имѣти habere. имать. 18. имѣѧ. 275. 302.

имѧ nomen. 47. 63. 69. 71. 97. 126. 130. 218.

инъ alius. иномоу. 373. инни. 400. инѣмъ. 85. инѣми. 213.

инъгда quondam. 238.

исаиꙗ Isaias. 214.

искоуповати redimere. 407.

испльнити сѧ repleri. 164.

испльнь indecl. plenus. 118.

исповѣданиѥ confessio. 60.

испрьва словесе a primo verbo *ἐκ προοιμίων*. 225. Proprie изъ прьва.

истина veritas. 208. 281. 399.

истиньнъ verus. истинъ 272. et истиннъ. 274. pro — ньнъ. истинна. 272. 274. истинноуоумоу. 301.

истовъ verus. 327.

исцѣлѥниѥ sanatio. 161.

исцѣлити sanare. 361.

исъшедъ qui exiit. 100. Melius — шьд —

июдеа Judaea. 164.

ꙗковъ Jacob. 215. Scribitur etiam ïакѡвъ et ïꙗк —

ï v. и.

ïакѡвъ Jacob. 99. Cf. ꙗковъ et ïꙗк —

ïѡаннъ Joannes. tit.

ïꙗковь Jacobi. 118. Proвль Vides scribi ꙗ — ïа — ïꙗ —

како quomodo. 148. 224. 228. 374.

капати stillare. капльѭштии. 260.

капиште idolum. 336.

кде ubi. 82.

клати maledicere. кльнѫштии. 49.

книга uber. 82.

ковьчегъ arca. 67.

коли unquam. 288. 290.

колѣно genu. 417.

кровъ cella penaria. 269.

кротъкъ mitis. 255.

кръвь sanguis. — вныѭ. 410 — вьѭ. 407.

кръстъ crux. 324.

крьмлѥниѥ nutritio. 160. Unicum *τοῦ* л epenthetici post labiales exemplum in tota homilia. Nobis quidem forma sine л epenthetico videntur esse vetustiores. Notum est, in Crnagora et partibus Illyrici finitimis л epentheticum uti j pronunciari: zemja. Vide.

Šaff. Slowanský národopis. 58.
крѣпость virtus. 402.
крѣпькъ fortis. 321. крѣпьшиихъ. comp. 343. alias — пльш —
ктомоу v. къ.
коупити emere. коупькнок. 261. Vide not. crit.
коупьно simul. 41. 54. 121. коупно. 275.
къ ad. Cum dat. 1. 20. 101. 108. к. 69. 360. 367. ктомоу adhuc pro къ томоу. 416.
къи quis. кок. 197.
къиждо quicunque. 6. 7.
къто quis. 70. 80. 132. 136. 195. к'то.
каждоу. отъ-unde. 79. 196. отъ каждоуже. 308. Vide not. crit.
лазарь Lazarus. — ара. 157.
ли vero. 198. In interrogatione. 224. 368.
ликовати choreas agere. plaudere 94. 128. 193. 235. ликоук pro — кть. 66.
ликъ chorea. 89.
лихъ vacuus 32. 33.
лице vultus. 216. прѣдъ лицемъ coram. 67.
ловитва venatio. 316.
ловьць venator. 313.
лъжь mendax. 166. 327.
лѣпъ decens. 232. 371.
лѣторасль ramus. 94.
любикъ amans. 10. In праздьникомъ любивжы црьк'ве τὴν φιλέορτον ἐκκλησίαν.
любити amare. 191.
люби aut. 232.
людик homines. 18. 62. 107.
лацати capere. лачжтъ. 313. Vide nostras Radices ling. slov. vet. dial. налацати sub· лакж.
масло oleum. 346.
медъ mel. 260.
мене mei 217. 382. 389.
ми mihi. 136.
милость misericordia 376.
миротворьць pacem faciens εἰρηνάρχης. 328.
миръ pax. 18. 26. 131. 223. мир'. 191. mundus. 258. 395. 404. 408. Ad v. 43. v. not. crit. Cum вьсь. 21.
младеништь infans. 65. 72. 74. 93. 108. 211. 231. 240. Minus bene — штя. 202. 255. 385.
младъ juvenis. 57. 58.

pro кєть legitur in Glag. Cloz. 82. 87. 128. Cf. нѣстъ.

нѣмовати mutescere. 222. Vide not. crit.

нѣстъ non est pro нє кєть. 403. Cf. нѣли.

о de, Cum loc. 17.

облакъ nubes. 259.

обличити confutare. 396.

обогатити ditare. 251.

обои ambo. 114.

обратити convertere. 76. 178.

обраштати convertere. 20.

обрѣсти invenire. обрѧщєтъ. 37.

обоубожати pauperem fieri. 250. Vide not. crit.

обьдо thesaurus. 264. Vide not. crit.

обьштьство communio. Minus bene — штъс — 290.

обьшть communis. 277.

обѧштрєник tumor. 378

овъ hic. 123.

овьца ovis. 311. 312.

око oculus. очию. 208.

опасєник accuratio. 147.

орѫжик telum. 413.

осанна hosanna. 364. Cf. wсана et wсанна.

освѣтити luce perfundere. 335.

освѧтити sanctificare. 217. 218. 338.

ослабьнъ paralyticus. 156.

ослоушаник inobedientia. 226.

ослоушати сѧ contemnere — шактъ. 390. 393. — шак. 394.

ослоушьливъ inobediens. 33. 77. 167. 170. 177.

осльпнѫти occoecari 144.

ослѣпити occoecare — пьнъ. 132.

ослѧ asellus. ослѧти. loc. 91.

осѧзати tangere. 151.

осѫдити condemnare. 38.

отврьстъ apertus. 146. Vide nostras Radices sub врьзѫ.

отрокъ puer. 79. 143. 175. 204.

отъ ab. Cum gen. 1. 2. 23. 73. 79. etc. оть 53. 195. 228. 317.

отъвѣтъ excusatio. 378.

отъкрыти detegere — ꙁівьшє pro — въшє. 264.

отъмєтати сѧ recusare — мєштєтъ сѧ. 380.

отънємати sumere — нємьѧи. 404.

проклати maledicere. 50.
прокоудьникъ perniciosus. 328.
прокоуждати perdere. 412.
пронѫрити vindicare. 392.
пронѫрьство nequitia. 391. Vide not. crit.
проповѣдати praedicare. 108. 117. 150. 162. 241. 390 — **дак.** 228.
проречение praedictio. 100. 198.
пророкъ propheta. 16. 70. 85. 186. 226. 372. 382. 3881 389.
пророчьскъ propheticus. 21 — **скъі.** adv. prophetice. 111. Proprie est instr. pl. cf. **вельми полма.**
просвьтѣти сѧ illucescere. 139.
простити concedere. 59.
просъіпати expandere — **плѣмъ.** 44.
противѫ ad. Cum dat. 208. 375.
прьвъін primus, 104. 225. Ad 302. Vide not. crit.
прѣбъівати manere. 12.
прѣбъіти manere. 152.
прѣдолѣти vincere. Cum dat. 293.
прѣдъ ante. Cum instr. 44. 67.
прѣдъизводити proferre — **дьиз** — 379.
прѣжде ante. 67. 140. 213. 226. 230. Cum genit. 353. 354.
прѣзьрѣти despicere. 347.
прѣисподьнь inferior 418.
прѣклонити flectere. 416.
прѣльстити decipere. 334.
прѣльсть error. 335.
прѣльштение fallacia. 336.
прѣмлькнѫти conticescere — **коша.** 298.
прѣмѣнити mutare. **не прѣмѣнимъ** sine successione ἀδιάδοχος. 287.
прѣпирати сѧ disceptare. 304.
прѣподобьнъ sanctus. 19.
прѣстати desinere. **прѣстанетъ.** 288.
прѣстаıати desinere. 47.
прѣıати excipere. **прѣимъше.** 25.
поустити mittere. 306.
поустошьнъ inanis. 339.
пъітати scrutari, interrogare. 165. 182.

си v. сь et сѧ.
сила vis, virtus. 3. 128. 162. 260. 320. 323.
сиѡнь Sion. adj. 187. 192.
сице sic. 8. 127. 180. 313.
сиꙗти fulgere. съꙗѭштоу. 190. Melius fortasse сꙗ—
скврьна inquinamentum. 339.
слава gloria. 21. 111. 119. 131. 123. 249. 254. 373. 392. 395. 416.
славити glorificare. 111. 369. Ad 260 vide not. crit.
славьꙗти glorificare — ꙗахѫ. 123.
славьнъ celeber — вьна. 137.
сладькъ placidus—дько adv. 68.
слово verbum. tit. 148. 212. 225. 265. 278. 304. на слово λόγῳ. 308.
слоужение cultus. 340.
слоужити colere, sacra peragere. 175. 285.
слꙑшати audire. 15. 134. 142. 146. 158. 182. 185. 209: 210. 368. 370. 382.
слъньце sol. 190.
слѣпъ coecus. 142. 143. 153. 360.
собоѭ v. сѧ.
срьдьце cor. 14. 20. 44. 77. 207.
старьць senex. 168. 174. 105. 238. 241.
старѣишина princeps. Respondet gr. ἀρχι— 98. 315. 362.
стати consistere. станетъ. 406.
странꙑ gentiles ἔθνη. 105. 106.
страсть passio. 24. 405.
страхъ timor. 303.
стꙑдость pudor. 339.
стꙑдѣние pudor. 225.
стѣнь umbra. 139.
съ de. Cum gen. 265. Cum. Cum instr. ad v. 406. vide not. crit. Minus bene сь. 65. 93. 103. 235. 236. 248. 267.
съборъ synagoge. 134.
събꙑти сѧ fieri. събѫдетъ сѧ. 256.
събьрати colligere. 106.
събѫдетъ сѧ v. събꙑти сѧ.
съврьшение perfectio. 110.
съврьшити perficere. 73. 203. 232. 385.
съвъкоупити conjungere, congregare. 6. 82.
съвѣдѣтельство testimonium. 379.
съвѧзати colligare. 320.

съзъвати convocare. 54. 266.
съкрыти abscondere. 263.
съложениѥ compositio 26. Respondet gr. *θέαμα*, quod interpres a *τίθημι* videtur derivasse.
сълъ angelus. 350.
съмысль cogitatus. 400.
съпасениѥ salus. 117.
съпасовъ servatoris. 212.
съпасъ servator. 31. 242. 238. 327. 333. 397.
съпасти servare. 349.
съпасьнъ salutaris. 338.
съплести conjungere. 4. 5.
съставъ hypostasis. 289.
съсати lactere. 58. 74. 174. 202.
сътворити facere. 113. 298. 316. 363.
сътрьпѣти ferre. 366.
сътрѧсати excutere. 190.
съцѣнити aestimare. 408.
съıати v. сиıати.
съı v. ѥсмь.
съıнъ filius. 273. 292. **съıноу** dat. 123. 246. 282. **съıнови** dat. 278. **съıноу** voc. 364. **съıнове** nom. plur. 192.
сь v. **съ**.
сь hic. 70. 132. 171. **сии**. 166. **си**. 80. **сего**. 116. 351. **семъ**. 17. 109. 213. **сии**. 368. **си**. 403. **сихъ**. 76. 108. 199. **симже**. 127. **сими**. 236.
сьвѣтъ consilium. 401. Recte **съв** —
сьвѣдѣтель testis — **еле** 82. Recte **съв** —
сьвѣштати loqui. 214. Recte **съв** —
сьвѧзати colligare. 155. Recte **съв** — 320.
сьдѣлати conficere. 293. 294. Recte **съд** —
сьмрьть mors. 158. Recte **съм** —
сьмѣжати claudere oculos — **ѧите**. 208. Recte **съм** —
сьмѣрениѥ humilitas. 253. Secte **съм** —
сьнабдѣти observare. 145. Recte **сън** —
сьпасти servare. 350. Recte **съп** — 349.
сьпасьнъ salutaris. 405. Recte **съп** — 338.
сьрѣсти obviam fieri. **сьрѣтоша**. 242. **сьрѣтъ**. 238. Reete **сър** —
сьрѣтениѥ occursus. 35. Recte **сър** —
сьставьѥниѥ hyposta-

Epimetrum primum.

Stephanus Uroš, Serbiae Rex 1275 — 1321 confirmat privilegia data a matre Helena monasterio S. Mariae Rotaciensis. Catari die 15 Martii. Sine nota anni.

Изредно и ѡ прѣстѣи прчⷭтѣи и прѣблгвлⷭе-
нѣи влⷣчци нашеи гⷭжи и бг҃родителници. присно
дв҃ѣи мр҃и, тѣмже и мы грѣшныи и оумиленни
раби твои. кою ти похвалоу принесемь прчⷭтаꙗ
чтоже ли наречемь те ѡбрадованнаꙗ. или кыми
похвалами вьсхвалимь твоѥ прѣнепорочноѥ дѣвь-
ство. прчⷭтаꙗ бц҃е дв҃о мр҃иѥ. нь ѡбаче архг҃ловоу
глаⷭу побⷣеще се и мы грѣшныи. недоⷭиными оустⷮ-
нами вьпиѥмь тии. раⷣуи се ѡбрадованнаꙗ гь҃ сто-
бою. и тобою сьмирише се нбⷭнаꙗ сь земльными.
и родь чловчⷭкы тобою избавлень бⷭы прьвыѥ
клѥтвы адамовы. адамь же и ѥуга ликьствоуѥта
ѡ рожⷣьствѣ твоѥмь. вьприѥмша прьвоую до-
бротоу юже прѣстоуплѥниѥмь погоубиста. ан-
г҃ломь славо и прр҃комь сьбытиѥ. апⷭломь похва-
ло моученикомь вѣньць. цр҃емь дрьжаво грѣшни-
комь прибѣжище. Тѣмже и азь рабь твои сте-
фань оурошь самодрьжавныи краль срьбьски и
поморскы. по мл҃ости твоѥи и по мл҃ости рожⷣь-
шаго се ис тебе. бесѣмене. слнц҃а истиннаго хаⷭ
ба҃ нашего. припаⷣю кь прчⷭтима ногама твоима.
мл҃ости просе и прощениѥ грѣхомь моимь. ꙗко
да помл҃оуѥши и застоупиши мене грѣшнаго раба
твоѥго. и сь рабомь твоимь а сь сн҃омь моимь
стефаномь и ѿ всѣхь врагь нашихь вⷣимыхь и не-
вⷣимыхь. и вь ѡбласти нашеи що ми си ты дала
чⷭтаꙗ. и сь сн҃омь ти бг҃омь нашимь. даю таланьть
ст҃омоу храмоу твоѥмоу иже ѥсть оу рьтьчка.
ст҃ои бц҃и рьтьчскои. доубоицоу ѕбоурина и бра-

тошь и топлишь. шаптине. и спилани. и сь мегами. а се меге ѿ ластьве како тече стоудьнць мостьць. оу ластовьско блато. горѣ ѿ мостьца оуз брьдо по вѣнцоу. а ѿ вѣнца оу шаптинскоу скалоу ѿ шаптиньске оулице оу соухии потокь· ѿ соухога потока оу прѣсѣкоу. ѿ прѣсѣке оу градище. и ѿ дѣвина врьха ѿ цпича оу кальць. оу плишь: на топлишемь оу брьдо. свиницехь. оу малоу шстрьвицоу. оу зеленикоу. како гледа оу море. како ю шбладала гспогы ми мти кралица клена. и шна ю дала и записала. то потврьди кралевьство ми и записа. да ю на пищоу старцемь. и на ѿжоу слѣпимь и хромымь и братии. и да ю този свободно ѿь всѣхь работь гсподьствоующихь великыхь и малихъ. и ѿ силныхь оу шбласти кралвми. да не поврѣдить що се тоу именоують црквно. и кога бь изволи быти по мнѣ на столѣ кралвми. или снь кралвми или ѿрода кралвми сего писаннаго малаго мною да не разорить. нь да потврдить. или кто ѿ силныхь или ѿ владоущихь. кто лии дрьзнеть и мало що ѿ сихь разорити. того бь да разорить гнѣвомь своимь. и да ю причестныкь июдѣ прѣдателю. и кь тѣмь рекшимь крьвь юго на нась и на чедѣхь нашихь. и да ю прокльть ѿ га ба вседрьжителя. и ѿ силю чтнаго и животворещаго крта. и ѿ всѣхь оугождьшихь боу ѿ вѣка. и да моу соупьрница боуде мти бжия прѣдь страшнимь соудишмь. юга придеть вь славѣ соудити живымь и мрьтвимь. и ѿ мене грѣшнаго краля оуроша да ю прокльть. а таковыи кои име пакостити томоу мѣстоу що записа кралювми. или оу пашищихь или оу теговищихь. или име кои соудь двизати на црковь оу тои земли. да плати кралевьствоу тисоуюю перпрь. и тоу млость створи кралевми. домоу стыю вце ретьчскыю. кьди приде оу которь градь. и тоу бише сь кралми властелю.

архиеп͠кь барьски маринь. и казньць мирославь. и еп͠кпь хльмьскы ишань. и еп͠кпь зетьскы михаиль. и челникь бранко. дѣдь мирославь. жоупань владиславь. п͠кпь которскы доумꙋны. и два свѣдока драго и павьль. сего ради писа и подьписа кралевми. вь свѣдѣние всакомоу. и сие писа петрць диꙗкь м͠ца марта ͞ӏє.

Стефань оурошь краль срьбскихь земль и поморьскихь.

Epimetrum secundum.

Isaiae Monachi de interitu Regis Vlkašini.

Понеже ѹбо мнωзи прѣдъ мнωгыми врѣменими, и лѣты, и по различныхь мѣстѣхь ωбрѣтоша сѧ. въ словѣнскωмъ нашемъ ѩзыцѣ. прѣлагаѩще бж҃твнаа пїсанїа ωтъ мнωгопрѣмѫдраго и хѫдожнаго и зѣлоскѫпаго ѩзыка еллїнъска въ нашъ ѩзыкъ. ихже имена не чловѣкы тъкмо вѣдома сѫтъ нъ въ книгахъ паче живыхъ богомь написана сѫтъ. ихже последѣжде и лѣты и наказанїемь и хѫдожъствωмь. разоума еллїнскаго ѩзыка, ваще же добрыми дѣлы. и къ вечероу слънечнаго дн҃е захода, седморичнаго рекѫ вѣка и моеѩ жизни скончанїа. сълѹчи сѧ и мнѣ навыкнѫти мало гръчъскаго ѩзыка. толико елико мощи разоумѣти. скѫпостъ того и тѧжестъ прѣлаганїа ωтъ оного въ нашъ ѩзыкъ. гръчъскы ибо ѩзыкъ ωво ѹбо ωтъ бога испръва хѫдожень и пространъ бысть. ωво же и ωтъ различныхъ по врѣменехъ любопрѣмѫдрецъ оухыщренъ бысть. нашъ же словѧнскы ѩзыкъ ωтъ бога оубо добрѣ сътворень бысть. понеже въсѣ елика сътвори богъ зѣло добра. нъ оулишенїемь любо ѹченїа любо чъстивыихъ слова мѫжеи хытрости ѩкоже онь не оудостои сѧ. и оубо колико оубо аще ωтъ оного навыкохъ. не хотѣхъ коснѫти сѧ сѫщїихъ паче мене. рекше, прѣлагати ωтъ гръчъскаго ѩзыка, въ нашъ, по реченномѹ, высωчаишихъ тебе не ищи, и глъбочаишихъ тебе не испытѹи. боѩ сѧ и ωного еже пострадаша и въ ветхωмь и новѣмь писани. иже прѣωбидаще дръзостнѣ смѣша бж҃твныихъ прикоснѫти сѧ. нъ ωбаче бж҃твнымъ симъ мѫжемъ прѣωс҃щенныимъ гл҃а

митрополїтωмь богоспснаго града сѣра кyръ Θеωдосїемъ и прѣчтнымимъ. принѫжденъ быхъ на прѣвожденїе. и въ лѣпотѫ бо мнѧ бѣ таковомѹ мѫжоу иже ωтъ аггелъ по велїкомъ дїωнисїи просвѣщенїе приемлѧщѹ. безъ разсѫжденїа повїнѫти сѧ. съ бо ѹбо истинны божїи чловѣкъ аще и кто дрѹгый. житїе ѹбо сладко слышати сѧ имаше. спсително же подражати сѧ и полезно. не тъкмо бо ѧзыкъ въ оученїи имѣше полезенъ. нъ и житїе мнωго мнωжае подражаѧщїимь полезно. паче же подобаетъ ми истинное рѧщи. елико ѧзыкъ оубо вънегда глати неѹподоблѣемъ имаше. толико и житїе вънегда творитї е непостижимо. всегда бо и присно по апостолѣ заднѣа ωставлѣѧ. на прѣднѣа дѣанїа видѣнїа простираше сѧ. и сице свѣтлое любочъстїа и любоѹченїа и прѣмѫдрости къ кѹпѣ съ милостинеѧ имаше, ѩко не мнωгыхъ бытн вторыи. и сице ωномѹ блаженномѹ сїа и инаа не малa. елика къ благоѹгожденїю приходѧщѹ и мнωгыхъ симь собоѧ дѣланми оучѧщоу. аз же не продръзнѫкъ. ниже на своѧ крѣпость слова и разѹма надѣѧ сѧ, не бѫди то. нъ симь ѩкоже рѣхъ понѫжденъ бывь. и на того богоѹмолителныѧ и стыѧ молитвы надѣѧ сѧ. почѧхъ и прѣложихъ стго дїωнисїа арεωпагїта. съ поспѣшенїемъ и еѯодωмъ (или ωкѹпомъ) сего стго ми владыкы и застѫпника. и инаа прѣжде сего прѣложихъ. и по семъ елика въсещедры стыми его молитвами дасть богъ. боѧ же сѧ рѧщи, ѩко азъ прѣложихъ стго дїωнисїа, аще и прѣложихъ его. съматрѣѧ непостижимаа немалъ высωтѫ богословїа и стго краннаа прѣмѫдрость. и тинѧ моихъ грѣховь добрѣ съвѣды. книгѫ же сїа стго дїωнисїа глѧ. въ дорба оубо врѣмена почѧхъ. егда бжтвныѧ оубо црькви и стаа гора раевы подобнѣ цъвтѣхѫ. ѩкоже нѣкы

садь при источницѣхъ присно нападаемъ. съвръшихъ же тѫ въ злѣише въсѣхъ злыхъ врѣменъ. когда, егда ѡгнѣвы богъ хртїаны западныхъ странъ. и подвиже деспотъ ѹглеша въса сръбскыѫ и грьчъскыѫ воѫ. и брата своего влъкашина кралѣ, и иныѫ велмѫже мнѡгыѫ. нѣгдѣ до шесть десатъ тысащъ избранныѫ воискъ. и поидошѫ въ македонїѫ на изгнанїе тѹрькь. не сѫдивше, ѩко гнѣвѹ божїю никто же мощенъ противѫ стати. тѣхъ оубо не изгнашѫ, нъ сами ѿ нихъ оубїени бышѫ. ї тамо кости ихъ падошѫ, и не погребени прѣбишѫ. и мнѡгое мнѡжъство. ѡво въ ѡстрїе меча ѹмрѣшѫ. ѡво же въ заплѣненїе ведено быстъ. нѣцїи же ихъ и гонѫзнѫвше прїидошѫ. и толика нѫжда и злолютые ѡблїа въса грады и страны западныѫ. еликѫ ниже оуши слышаста ниже ѡчи видѣстѣ. по ѹбиеени же мѫжа сего храбраго деспота оуглешѫ. просыпашѫ са измаилтѣне и полетѣшѫ по въсеи земли ѩко птица по въздѹхоу. и ѡвѣхъ ѹбо ѿ хртїанъ мечемъ закалахѫ. ѡвѣх же въ заплѣненїе ѿвождахѫ. а ѡставшихъ съмртъ безгодна пожѫ. ѿ съмрти же ѡставшаа, гладемь погѹблени бышѫ. таковы бо гладь быстъ по въсѣхъ странахъ. ѩковиже не быстъ ѿ сложенїа мирѹ. ниже по тѡмъ хе малтивы да бѫдетъ. а ихже гладь не погоуби, сихъ попѹщенїемь божїимъ, влъци нощїѫ и днїѫ нападаѫще сънѣдахѫ. оувы, оумилень позоръ бѣ видѣти. ѡста землѣ въсѣхъ добрыхъ пѹста. и людїи и скотъ и иныхъ плодовь. не бо бѣ кназа ни вожда. ни наставника въ людехъ. ни избавлѣѫщаго ни спсаѫщаго. нъ въсѣ испльнишѫ са страха измаилитскаго. и срца храбраа доблестъвныхъ мѫжеи, въ жень слабѣишаа срца прѣложишѫ са. Въ то бо врѣмѧ, и плѣмѧ сръбскыхъ господъ сед-

мыи мнѫ родъ конецъ прїатъ. и въ истинѫ тогда оублажаахѫ живы прѣжде оумершихъ. и вѣроуите ми. не азъ иже невѣжда по въсемъ есмъ. не и ѡнъ прѣмѫдры въ еллінѣхъ лїванїе. не би могалъ писанїемъ прѣдставити, нѫждѫ ꙗже постиже хрстїаны западнихъ странъ. хотѧщеи же оубо прѣписовати и прочитати сїѧ книгѫ матиквы и незазорливы бѫдѣте млѧ моеи ѹма немощи и недостаткѹ. и сами, понеже и вы чловѣци и чловѣчьскымъ подлежѧще, ꙗко трѣбоуете милости ѿ бога, и прощенїа ѿ чловѣкъ, прощенїю вашемѹ и мене сподоблѣите. оу бога испрашаѧще ѡставленїе безднѣ моего ѡкаанства грѣхѡмь.

И имѧ же въ инокыхъ мене хѹдаго аще хощеши ѹвѣдѣти. начало томѹ є ѡсморичное число срѣда же двосътно и пръво конецъ же десѧто съ единимъ накончаваетъ. лѣто же тогда течаше шеститысѧщно, ѡсмысътъно седмь десѧть и девѧто. индїктїѡнъ деваты давшомоу же благомѹ богоу и начѧти сїа. и съвръшити благоизволивьшомоу слава чъстъ и покланѣнїе къ безъконечныѧ вѣкы аминъ.

1371

RADICES

LINGUAE SLOVENICAE

VETERIS DIALECTI.

SCRIPSIT

FRANCISCUS MIKLOSICH,

PHIL. ET JUR. DOCTOR.

LIPSIAE,

IN LIBRARIA WEIDMANNIA.

MDCCCXLV.

Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται.

Ѥъберѣте избꙑтъкꙑ оукроухъ, да не погꙑбнеть ни чьтоже.

Joan. 6. 12.

Libri, quibus ad conscribendum hoc opusculum usi sumus, si genus linguae spectatur, apte dividuntur in bulgaricos, serbicos et russicos. Praecipui sunt sequentes:

A. Libri bulgarici:

I. Codex continens fragmenta homiliarum, litteris glagoliticis, Comitis Paridis Cloz, Tridenti. Edidit Bartholomaeus Kopitar: Glagolita Clozianus. Vindobonae. 1836. — Gl. cl.

II. Codex assemanianus, continens lectiones evangelicas, litteris glagoliticis, bibliothecae vaticanae. Vide Angeli Maji scriptorum veterum nova collectio. V. 105. in descriptione codicum et Kopitar. Hesych. glossogr. 39. — Cod. assem.

III Codex ostromirianus, continens lectiones evangelicas, litteris cyrillicis, bibliothecae caesareae Petropoli. Edidit Alexander Vostokov. Petropoli. 1844. — Cod. ostrom.

IV. Codex continens psalmos cum expositione S. Athanasii, litteris glagoliticis, bibliothecae Canonicorum S. Augustini ad S. Salvatorem, Bononiae. Vide Dobr

Institutt. 686. et Kopitar. Hesych. glossogr. 34. — Cod. bonon.

V. Codex continens vitas sanctorum et quasdam homilias, litteris cyrillicis, a Kopitario transscriptus. — Cod. bulg. Kop.

VI. Codex continens Compendium chronicum Constantini Manassis, litteris cyrillicis, bibliothecae vaticanae. Vide Asseman. Kalend. eccles. univ. V. 203. Angeli Maji scriptorum veterum nova collectio. V. 102. in descriptione codicum. Šaffar. in Časopis museum českého. 1837. 364. et Kopitar. Hesych. glossogr. 44. — Bell. troj.

VII. Codex continens quatuor evangelia, litteris cyrillicis, bibliothecae palatinae Vindobonensis. — Cod. bulg.

VIII. Codex continens Acta Apostolorum et Epistolas, litteris cyrillicis, bibliothecae palatinae Vindobonensis. — Cod. bulg.

IX. Psalterium, litteris cyrillicis, typis exscriptum Jassiis 1680, bibliothecae palatinae Vindobonensis. — Psalt. Jass.

B. Libri Serbici:

X. Codex continens quatuor Evangelia, litteris cyrillicis, Bartholomaei Kopitar. — Cod. Serb.

XI. Codex continens Chronica Georgii Monachi, litteris cyrillicis, bibliothecae palatinae Vindobonensis. — Georg. Mon.

XV. Breviarium, litteris glagoliticis, editum Venetiis 1561 a Nicolao Brozich, bibliothecae palatinae Vindobonensis. — Psalt. glag. venet.

XII. Octoëchus, litteris cyrillicis, typis exscriptus Ceti-

niae .1494, bibliothecae palatinae Vindobonensis. — Oct.

XIII. Psalterium, litteris cyrillicis, typis exscriptum Venetiis 1520, bibliothecae palatinae Vindobonensis. — Psalt. venet.

XVI. Menaeum in dies festos, litteris cyrillicis, typis exscriptum Venetiis 1538, bibliothecae palatinae Vindobonensis. — Men. Venet.

C. Libri russici:

XVI. Codex continens praeter canones anastasimos aliasque odas octoëchi etiam lectiones ex evangeliis et apostolo, bibliothecae palatinae Vindobonensis. — Cod. Hankenst.

XVII. Biblia edita Ostrogii 1581. — Bibl. ostrog.

XVIII. Biblia edita Petropoli 1816. — Bibl. vulg.

Vindobonae Cal. Decemb. 1844.

F. Miklosich.

Corrigenda.

P. 2. l. 34. pro блзньць lege близньць. p. 4. l. 32. pro оврощити lege оброщити. p. 6. l. 2. pro воуикѥсловиѥ lege боукѥсловиѥ. p. 8. l. 13. pro обетъшати lege обетъшати. p. 14. l. 15. pro бѣтбь lege вѣтвь. p. 15. l. 7. pro съвѣгъ lege съвѣтъ. p. 50. l. 3. pro миль lege милъ. p. 64. l. 35. pro плюж lege плюѭ. p. 66. l. 34. pro *ἔγκιος* lege *ἔγκυος*. p. 67. l. 32. pro првьство lege прьвьство. p. 68. l. 32. pro нрѣзъ lege прѣзъ. p. 68. l. 34. pro опрѣсьникъ lege опрѣсьнък. p. 70. l. 1. pro оврокъ lege оброкъ. p. 76. l. 5. pro ръіб- lege ръіб-а. p. 88. l. 15. pro стьгио lege стьгно. p. 91. l. 26. pro осѣтобати lege осѣтовати. p. 94. l. 20. тла adde significationem *ἔδαφος* pavimentum. p. 95. l. 12. pro *πυγμή* lege *πυγμῇ*. p. 98. l. 10. pro поткити lege потчити. p. 100. l. 22. pro въікнжти lege въікнѫти.

Ꙗ δέ vero. а-ще εἰ si. cf. кще. — Scr. a. thema pronom. tertiae pers.

аб-ик παραχρῆμα illico. Luc. 1. 64, 22. 60.

агн-ьць ἀμνός agnus. gl. cl. 850. Luc. 10. 3. Scribitur etiam ꙗгньць. gl. cl. 324.

азъ ἐγώ ego. Teste Alex. in libris antiquis ꙗзъ uti hodie-dum in dial. neoslov. in prov. ruth. jasko et in psalt. pol. sec. XIV. 108. 4. lit. aš. — Scr. ah-am a rad. ah loqui, ergo: ego, locutor. Lassen.

алък-ати πεινᾶν esurire. Matth. 5. 6. алъча πεῖνα fames. Georg. Mon. Monum. Frising. II. 44. 45. lasna (лачьна esurientem) III. 35. u lacomztue (въ лакомьствѣ avari-tia). Neosl. lačen, lakomen. Lus. sup. lačnosć sitis. — Scr. lak gustare.

ашютъ μάτην frustra. gl. cl. 6. boh. gešit. pol. jeszutność in psalt. sec. XIV. 77. 37.

ба-обавати ἐπᾴδειν incantare. Psal. 57. 6. обаꙗние τὸ ἐπᾴ-δειν incantatio. Jerem. 8. 17. Sir. 34. 5. Neosl. bajanje. idem. баснь μῦθος fabula. 1 Tim. 1. 4. балии ἐπῳδός incantator, ἰατρός medicus. gl. cl. 200. Monum. Frising. II. 91. bali. бальство φάρμακον medicina. gl. cl. 200. Mo-num. Frising. II. 92. balouvanige (балованиє medela). — Scr. bhâ apparere, lat. fari, gr. φάναι.

баб-а μάμμα avia. 2. Tim. 1. 5. Lit. boba.

багр-ъ πορφύρα purpura. Isai. 1. 18. багрѣнъ πορφυροῦς purpureus. Joan. 19. 2. багрѣница πορφύρα purpura. Luc. 16. 19. Codd. serb. et bulg. per-ѣнъ., Cod. ostrom. et edit. ostrog. per-ѧнъ, Oct. f. 210. per-енъ. — Scr. bhadž coquere. cf. прѣпрѫда.

бан-ꙗ λουτρόν balneum. Ephes. 5. 6. Tit. 3. 5. Cf. lat. med. banna.

бедр-а μηρός femur. Ps. 44. 4. Etiam Georg. Mon. est fem. въ бедроу (бедрѫ) прободенъ. At in psalt. Jass. est gen. neutr. по бедрѣ твоемь. In dial. neosl. est gen. fem. uti in boh. olim erat.

безъ ἄνευ sine. Cum gen. Cf. lit. be. — Scr. bah-is extra.

бес-ѣда ῥῆμα verbum. Marc. 14. 70. Dobr. Institutt. 297 e praecedenti et сѣдѣти compositum suspicatur; nobis a scr. bhas (cf. bhâ) derivandum videtur.

би-ти τύπτειν percutere. Luc. 22. 63, 64. Nota formam бьеть gl. cl. 822. бичь φραγέλλιον flagellum. Joan. 2. 15. подъбои σταθμά libra. Georg. Mon. разбоиникъ λῃστής praedo. Matth. 21. 13.

бид-обидѣти ἀδικεῖν injuria afficere. gl cl. 93. Matth. 20. 13. Cod. bulg. Act. 15. 10. habet обидихъ-обида ἀδίκημα. injuria. Luc. 6. 28. бѣда ἀνάγκη necessitas. Luc. 21. 23. бѣдити ἀναγκάζειν cogere. gl. cl. 368. ἐρωτᾶν interrogare. Cod. bulg. 1 Thess. 4. 1. побѣда νίκη victoria. gl. cl. 615. Matth. 12. 20. — Scr. bhid findere bhêda divisio.

бил-обилие πιότης pinguedo, ἁδρότης abundantia. 2 Cor. 8. 20. бѣлъ λευκός albus. Matth. 5. 36. Lit. baltas. cf. etiam gr. λιπαρός pinguis, nitidus, largus et neosl. zabéliti. бѣлѣгъ σύμβολον signum. Georg. Mon.

бисеръ et -съръ μαργαρίτης. margarita gl. cl. 940. Matth. 7. 6. Vostokovio бисьръ scribendum videtur. бисерие 1. Tim. 2. 9. Dobr. Institutt. peregrinum esse judicat.

благъ ἀγαθός bonus. Luc. 11. 13. блаженъ μακάριος beatus. gl. cl. 20. благодать χάρις gratia. благословити εὐλογεῖν benedicere.

блазн-ити σκανδαλίζειν scandalum praebere. Matth. 13. 57. Neosl. błazniti, blazen f.

близъ πλησίον prope. Matth. 24. 32. ближьнь ὁ πλησίον proximus. близокъ affinis.

блзн-ьци δίδυμοι gemelli. Joan. 20. 24.

блист-ати ἀστράπτειν fulgurare. Luc. 9. 29. бльстѣти στίλβειν nitere. Cod. serb. Luc. 24. 4. Marc. 9. 3. бльснѫти.

idem. Psal. 143. 6. блисцати сѧ ἀςράπτειν fulgurare. Cod. ostrom. Luc. 9. 29. блисцаниѥ ἀςραπή fulgur. gl. cl. 821. блєскъ αὐγή splendor. блєщати et cod. ostrom. Luc. 24. 4 et Oct. f. 13. бльщати сѧ αὐγάζειν splendere. Huc trahe льщаниѥ χλωρότης pallor. Psal. ven. 67. 14. cf. neosl. blisk et lesk et pol. błyskać et łyskać się.

блъх-а ψύλλος pulex. 1 Reg. 24. 15. Lit. blussa.

блѣдъ χλωρός pallidus. Apoc. 6. 8.

блю-ѭ бльвати ἐμεῖν vomere. Isai. 19. 14.

блюд-ѫ блюсти φυλάττειν custodire. 2 Petr. 3. 7.

блюд-о παροψίς patina. Matth. 14. 8. Lus. sup. blido est mensa. cf. goth. biuds discus et lit. bludas.

блѧд-ѫ блѧсти φλυαρεῖν nugari. Georg. Mon. блѧдь ψεῦδος mendacium. Georg. Mon. блѧди plur. f. λῆρος nugae. Luc. 24. 11. male Dobr. Institutt. 114 et Kop. gloss. блѧды. блѧдословиѥ φλυαρία nugae. Georg. Mon. блѧдивъ φλύαρος nugax. Act. 17. 18. 1 Tim. 5. 13. Hebr. 12. 26. Georg. Mon. Neosl. bledem blesti. блѫдити πλανᾶσθαι errare. gl. cl. 14. Matth. 22. 29. πορνεύειν scortari. cf. russ. bljadj meretrix. блѫдьно ἀσώτως luxuriose. cf. goth. blinds.

бо γάρ enim. Matth. 25. 3.

бобъ κύαμος faba. 2 Reg. 17. 28.

богъ θεός deus. богатъ πλούσιος dives. gl. cl. 920. богатѣти πλουτεῖν divitem esse. оубогъ πτωχός pauper. Marc. 12. 41. lit. ubbagis. — Scr. bhagas venerabilis. Baga in inscript. persep. deum significare docet Lassen in Zeitschrift f. Kunde des Morgenlandes. III. 445. Scr. dêva est deus, at zend. daêva mauvais génie. Vide E. Burnouf Comm. sur le Yaçna 8. Etiam a slavis div in malam partem sumitur, divove serbis sunt gigantes.

бод-ѫ бости νύττειν pungere. Jerem. 50. 11. — Scr. badh interficere.

бои-боꙗти сѧ φοβεῖσθαι timere. Luc. 1. 13, 2. 10. боꙗзнь φόβος timor. Lit. bijotis. — Scr. bhî.

бокъ πλευρόν latus. Jez. 4. 4. — Scr. bak flectere.

бол-ѣти ὠδίνειν doloribus cruciari. Matth. 10. 8. больнъ ἀσθενής debilis. болѣзнь νόσος morbus. Matth. 8. 17.
бол-ии μείζων major. Marc. 9. 34. gl. cl. 445. больми μᾶλλον magis. боларинъ ἄρχων princeps. — Scr. bala-vis.
босъ ἀνυπόδητος non calceatus. Isai. 20. 2. Lit. bosas.
бот-разботѣти πιαίνεσθαι pinguescere. Psal. 64. 13.
бр-брати берѫ συλλέγειν colligere. Cum съ. брѣмѧ φόρτος onus. Matth. 23. 4. Scr. bhara. бракъ γάμος connubium. Matth. 25. 10. Luc. 12. 36. — Scr. bhr. ferre.
бр-ати борѭ πολεμεῖν pugnare. Oct. f. 203. брань πόλεμος bellum. gl. cl. 365. 369. Luc. 14. 31. бранити πολεμεῖν pugnare, κωλύειν impedire. Marc. 9. 39. възбранити πολεμεῖν puguare. Psal. venet. 34. 1. борити. idem, quae infinitivi forma saepius occurrit in libris cisdanubianis quam брати. Cod. bulg. 1. Cor. 15. 32. Jac. 4. 2. Psalt. venet. 34. 1. Georg. Mon. обарати prosternere. Georg. Mon. Neosl. et croat. boriti se, ruth. boroty sja, lit. bartis litigare.
бр-ьник πηλός lutum. Joan. 9. 6. gl. cl. 926. блато ἕλος palus. Isai. 33. 9. Georg. Mon. cf. злато врата. lit. bala.
брад-а πώγων barba. Psal. 132. 2. cf. lit. barzda.
бразд-а αὖλαξ sulcus. Psal. 64. 11. Oct. f. 163.
братъ ἀδελφός frater. Antiquiorem formam братръ habet gl. cl. 81. 477. 503; idem etiam братъ 108. 473. 500. Nota братиꙗ f. fratres. — Scr. bhrâtr.
браш-ьно βρῶσις edulium. gl. cl. 265. Matth. 14. 15. ἀνάλωμα. sumtus. Georg. Mon. Neosl. brašnja et brešno croat. serb. brašno et ruth. borošno farina.
бред-бродъ διάβασις vadum. Gen. 32. 22. Neosl. bredem bresti lit. bredu bristi.
бри-ти ξυρᾶν tondere. 1. Cor. 11. 6. бритва ξυρόν novacula.
брощ-оброщенъ φοινικοῦς puniceus. Isai. 1. 18. in Men. venet. оброщити βάπτειν tingere. Oct. f. 210. оброщеник βαφή tinctura. Oct. f. 215. λέπυρον cortex. Cant. 4. 3. Neosl. brošč serb. broćj. boh. brot'.
броус-оуброусъ σουδάριον sudarium. Luc. 19. 20. Joan.

11. 44. Ragus. et boh. ubrus, russ. obrus. cf. neosl. croat. et serb. brisati, veteribus врꙑсати. Vide infra връс —

връвь ὀφρύς supercilium. Sir. 26. 11. cf. neosl. obrvi cum graeco. — Scr. bhrû.

връзъ ταχύς velox. Georg. Mon. Male Kop. in gloss. бързъ penes връзъ. връзѣꙗ σύρτις syrtis. Cod. bulg. Act. 27. 17. cf. serb. brzica. Suffixum ѣꙗ etiam in вεрѣꙗ occurrit. Neosl. et croat. brž est fortassis; cf. gr. τάχα. — Scr. hrash delabi.

връзд-а κημός capistrum. Psal. 31. 9. φιμός camus. Isai. 37. 29. cf. gall. bride et lit. brizgilas.

брънꙑ θώραξ thorax. Ephes. 6. 14. 1 Thess. 5. 8. Georg. Mon. Boh. brně E vet. germ. brunja.

бръв-но δοκός trabs. Matth. 7. 5. Minus bene cod. ostrom. бьрьвьно. cf. neosl. brv et bruno, croat. et serb. brvno ruth. berevno.

брьс-обръснѫти ξυρᾶν tondere. Sic edit. ostrog. Jerem. 48. 37. Mich. 1. 16. Etymon videtur esse броус in оуброусъ: uti enim a доухъ-дꙑхати et дъхнѫти derivantur, sic a броус-брꙑсати et бръснѫти descendere possunt. Slavus interpres chronici Georgii Monachi vocem graecam ἀπόχρη (sufficit) per отъбрꙑсати reddidit, ἀπόχρη cum χρᾶν (radere) confundens.

брѣгъ ὄχθη ripa. Marc. 8. 32. — Scr. bhandž pro bhrandž frangere: est ergo брѣгъ graecum ῥηγμίν. Benf. II. 14. cf. tamen E. Burnouf in Journal des Savants. 1833. 601. Note.

брѣг-ѫ брѣщи, не — ἀμελεῖν non curare. Marc. 7. 27. не брѣзи ἄφες sine. Cod. serb. ibidem. Ruth. berehty. — cf. scr. bhrâdž lucere.

бряк-брѧцаниє βόμβος strepitus. gl. cl. 51. neosl. brnéti brenk. boh. břenčeti. pol. brzęk.

боуд-ити ἐγείρειν excitare. Cum възъ Matth. 8. 25. бъдѣти ἐγρηγορέναι vigilare. Matth. 25. 13. Luc. 2. 8. бъдръ πρόθυμος alacer. Matth. 26. 41. Lit. budrus vigil. възбънѫти ἐγείρεσθαι excitari. Lit. pabundu expergefio. — Scr. budh expergefacere.

боуи *μωρός* insipidus. Matth. 25. 3, 8. обоуѥти *μωραίνεσθαι* infatuari. Luc. 14. 34. боуѥсловиѥ *μωρολογία* ineptiae. развоуѥти *θρασύνεσθαι* audacem fieri. Georg. Mon. боуксть *ἀλαζονεία* arrogantia. Georg. Mon. cf. serb. bujati pol. bujać lit. buinus.

боук-ꙑ *γράμμα* littera, *βιβλίον* liber. Georg. Mon. боуква слонова *πυξίον ἐλεφάντινον* pyxis eburnea. Edit. ostrog. Cant. 5. 14. cf. goth. bôka neosl. bukve.

боук-боучати *μυκᾶσθαι* mugire. Georg. Mon. Neosl. bukati et bučati. бꙑкъ *ταῦρος* taurus. ibidem. бьчела *μέλισσα* apis. Cod. ostrom. Luc. 24. 42.

боур-ꙗ *καταιγίς* procella. Cod. ostrom. боура. Luc. 8. 23. Croat. etiam est bura.

бꙑ-ти *εἶναι* esse. бꙑвати idem. избꙑти *περισσεύειν* superesse. Matth. 13. 12. избꙑтъкъ *περίσσευμα* reliquiae. Matth. 14. 20. забꙑти *λανθάνεσθαι* oblivisci. gl. cl. 306. бꙑль *βοτάνη* herba. Cod. bulg. Hebr. 6. 7. пробавити *παρατείνειν* obtendere. Psal. 35. 11. избавити *ἐλευθεροῦν* liberare. Nota imperf. бѣхъ et fut. бѫдѫ. lit. buti. — Scr. bhû fieri.

бꙑст-ръ *ταχύς* citus. Jerem. 4. 13. Joël 3. 4. Oct. f. 212. бꙑстрина *ῥεῖθρον*. flumen. Oct. f. 222. Georg. Mon. A боудити videtur derivandum esse: бꙑс-т-ръ. cf. прѫдѣнъ a прѫд. —

бѣг-ѫ бѣщи *φεύγειν* fugere. Praesens a бѣжати usitatius est: бѣжѫ бѣжиши. Joan. 1. 13. бѣгати idem. Matth. 10. 23. бѣгльць *προσφυγών* transfuga. Georg. Mon. бѣгъство *φυγή* fuga. Psalt. venet. 141. 4. nos potius бѣжьство expectassemus. Lit. bėgti. — Scr. bhudž flectere.

бѣсъ *δαίμων* daemon. Matth. 6. 2. Marc. 16. 17. бѣсьнъ *δαιμονιζόμενος* daemoniacus. Matth. 8. 28. бѣсьновати сѧ *δαιμονίζεσθαι* a daemone agitari. Lit. bėsas. — A scr. bhî timere, unde etiam goth. fijands, vel a bhâs lucere. cf. днв. —

ва-снь *δῆθεν* scilicet, *εἰκός* aequum, verisimile. Georg. Mon. Russus pro васнь voce sibi ignota posuit прѧмь.

Unde Dobr. Institutt. 290. habeat васнь simultas ignoramus. — Nobis videtur descendere a scr. vâ flare, ita ut vera significatio sit: vox. cf. сирѣчь.

ва-юти γλύφειν sculpere. Deut. 4. 16. Georg. Mon. изваынъ образъ ἀνδριάς statua. Georg. Mon.

вад-ити κατηγορεῖν reprehendere. Joan. 8. 10. Luc. 23. 2. Construitur cum на et accus. навадити προβιβάζειν impellere. Matth. 14. 8. Huc trahimus свада ἔρις contentio. Bell. troj. свадливъ φιλόνεικος contentiosus. ibidem. Neosl. et serb. svaditi ruth. vadyty boh. waditi pol. zwada. — Scr. vad loqui, cum praepos. vi disputare.

вап-повапнити et -пити κονιᾶν calce obducere. Matth. 23. 27. Act. 23. 3.

вар-ити προάγειν praecedere προφθάνειν antevertere. Matth. 14. 12. Matth. 6. 45. Šaff. Starož. 18. 7. a goth farjan derivavit. Habes in bell. troj. прѣварити fraudare. Serb. varati.

вдов-а χήρα vidua. Luc. 2. 37. вдовица. idem. Cod. ostrom. ubi въд-. — Scr. vidhavâ i. e. sine conjuge. Vide Benf. 2. 273.

вдодъ ἔποψ upupa. Deut. 14. 17. Zach. 5. 9. Neosl. vdeb. croat. deb.

вед-ж вести ἄγειν ducere. Matth. 10. 18. Act. 8. 32. водити. idem. Matth. 15. 14. вождь ὁδηγός dux. Matth. 15. 15. Lit. vedu vesti. — cf. scr. vi-vadha via. Benf. 1. 356.

вед-ро εὐδία serenitas. Matth. 16. 2. Boh. est aestus. — Fortasse a Scr. idh urere unde vidhra serenus.

вез-ж вести ἄγειν vehere. весло κώπη remus. Jez. 27. 6. Lit. važoti. — Scr. vah vehere.

вел-ии μέγας magnus. Luc. 2. 9. Nota вельє gl. cl. 139. 156. вельми σφοδρῶς valde. вельможа μεγιστᾶνες primates Sir. 38. 3. вельлѣпота μεγαλοπρέπεια magnificentia великъ μέγας magnus. величити μεγαλύνειν extollere. величати idem. cf. волни.

велбждъ *καμηλος* camelus. Matth. 19. 24. Luc. 18. 25. Georg. Mon. Male Kop. gloss. **вельбадъ. велбжждь** *καμήλου* cameli. Lit. verbludas A goth. ulbandus quod a gr. *ἐλέφας*.

веп-ръ *ὗς* aper. Ps. 79. 13. Oct. f. 215. Georg. Mon. — Scr. vap. semen spargere.

вес-елъ *φαιδρός* hilaris. gl. cl. 749. 750. **веселие** *ἀγαλλίασις* laetitia. Luc. 1. 14. — Scr. vas amare, vasna bonus.

вес-на *ἔαρ* ver. Oct. f. 221. Psal. venet. 73. 17. habet **вѣсна**, minus bene. cf. lit. vasara aestas. — Scr. vas amare, vasanta ver.

вет-ъхъ *παλαιός* vetus. gl. cl. 354. 838. Matth. 9. 16. **обетъшати** *παλαιοῦσθαι* veterascere. cf. lat. vetus et gr. *ἔτος*. — Scr. para-vat anno superiore.

вещь *πρᾶγμα* res. **обьщь** *κοινός* communis. gl. cl. 103. Cod. bulg. Act. 2. 44. **обещьникъ** *κοινωνός* particeps. gl. cl. 513. Cod. bulg. 1 Tim. 6. 18. cf. **вѣтъ**.

вечеръ *ἑσπέρα* vespera, *ὀψέ* sero. Marc. 13. 35. **въчера** *χθές* heri. gl. cl. 816. **вечерꙑти** *δειπνεῖν* coenare. Lit. vakaras vespera et vakar heri.

ви-ти *ἑλίσσειν* circumvolvere. Exod. 25. 11. **вино** *οἶνος* vinum. Luc. 1. 15. Primitus fortasse vitis. cf. serb. pavitina. Lit. vynas. **винарь** *ἀμπελουργός* vinitor. **виноградъ** *ἀμπελών* vinea **свиньць** pro **съв** — *μόλιβδος* plumbum. Jez. 22. 19. Lit. svinnas. cf. scr. vanga plumbum proprie: flexilis. **вѣньць** *ςέφανος* sertum. gl. cl. 675. **вилица** pl. *κρεάγρα* fuscina. Num. 4. 14. Jerem. 52. 18. — Scr. vê texere.

ви-на *αἰτία* causa. gl. cl. 256. Matth. 19. 3. **обинѫти ся** *ὑποςέλλεσθαι* se subducere. Hebr. 10. 38. Act. 20. 20. **не обинѫти ся** *παῤῥησιάζεσθαι* libere loqui. Psal. 93. 1. **обиновати ся**. idem. gl. cl. 89. **повинѫти ся** *ὑποτάσσεσθαι* se subjicere. Jac. 4. 7. Psal. 61. 1. **повиновати ся**. idem. Luc. 2. 50. Rom. 8. 7. Psal. 143. 2. Etymon est **ви-ти** unde formae **in-ѫти** immediate descendunt.

вид-ѣти *βλέπειν* videre. ненавидѣти *μισεῖν* odisse. Matth. 5. 44. cf. lit. pavidis invidia. вѣдѣти *γινώσκειν* intelligere. вѣмь et Luc. 13. 25. Marc. 14. 68. Joan. 9. 25. вѣдѣ prima pers. sing. praes. Eadem forma occurrit in Monum. Frising. I. 2. вѣдомъ *γνωςός* notus Psal. 75. 2. a non usitata infinitivi forma вѣсти derivandum est, unde etiam part. praes. act. вѣдꙑ, вѣдѫщь descendunt. вѣдокъ *ἐπιςήμων* gnarus. Georg. Mon. cf. neosl. svedok. вѣсть *φήμη* fama. Matth. 9. 26. съвѣдѣтель *μάρτυς* testis. gl. cl. 717. съвѣсть *συνείδησις* conscientia. Joan. 8. 9. невѣжда *ἰδιώτης* imperitus. Georg. Mon. невѣста *νύμφη* nova nupta. Matth. 10. 35. Luc. 12. 53. Joan. 3. 29. Verte: non visa. cf. тѣсто, пѣстоунъ. Alii a вед-ж derivarunt. — Scr. vid videre.

вис-ѣти *κρέμασθαι* pendere. gl. cl. 564. 671. вѣсити *κρεμᾶν* suspendere.

вит-ати *καταλύειν* commorari. Matth. 13. 32. Luc. 9. 12. обитѣль *κατάλυμα* deversorium. Luc. 2. 7. витальница. idem. Cod. serb. Marc. 14. 14.

вит-ѧзъ *ἥρως* heros. Bell. troj. витѧжьство *ἀνδρία* fortitudo. ibidem. In codice витезъ invenitur, nos tamen витѧзъ scribendum esse putavimus propter serb. vitez et russ. vitjaz. De origine vide Šaff. Starož. I. 18. Pol. zwyciężyć a radice тѧг- derivandum est, unde etiam potęga descendit.

вих-ръ *λαῖλαψ* turbo. Job. 21. 18. Jerem. 4. 13. cf. neosl. nevihta. — Scr. viha aër.

вл-довлѣти *ἀρκεῖν* sufficere. gl. cl. 121. In antiquissimis libris довлѭ-лкши unde довлкть. gl. cl. 524. Cod. ostrom. Matth. 6. 34, 10. 25. cf. мрѣти, трѣти. велѣти *βούλεσθαι* velle. Cod. bulg. 1. Tim. 5. 14. *ἐπιτάσσειν* jubere. Luc. 8 25. Neosl. et bulg. est etiam: dicere. велкник *δόγμα* placitum. Georg. Mon. волити *βούλεσθαι* velle. Matth. 11. 27. воля *θέλημα* voluntas. Lit. valě. неволя *ἀνάγκη* necessitas. Codd. bulg. et serb. Matth. 18. 7. — Scr. vr eligere.

вл-ати са *κλυδωνίζεσθαι* fluctibus agitari, *κινδυνεύειν* periclitari. Luc. 8. 33. Matth. 14. 24. boh. wláti. **влъна** *κῦμα* fluctus. Matth. 8. 24. Lit. vilnis. **влъникник** *κλύδων* fluctus. Minus bene cod. ostrom. **въльникник. привалити** *προσκυλινδεῖν* advolvere. Marc. 15. 46. **врѣма** *καιρός* tempus. Matth. 8. 29. cf. *περιπλομένων ἐνιαυτῶν* volventibus annis. — Scr. vâra tempus ab obs. vr, val movere.

вл-ъна *ἔριον* lana. Hebr. 9. 19. Psal. 147. 5. **власъ** *θρίξ* capillus. Matth. 10. 30. — Scr. vr tegere unde urṅâ lana.

влад-ж власти *ἄρχειν* imperare. Luc. 2. 2. 1. Cor. 7. 4. Psal. 88. 9. In libris recentioribus **владѣти. власть** *ἐξουσία* imperium. **овласть** idem. gl. cl. 204. Luc. 22. 53. **властелинъ** *ἀρχοντικός* princeps. Georg. Mon. In plurali: *ἀρχή* magistratus. Cod. serb. Luc. 20. 20. **владъıка** *δεσπότης* dominus. Cod. serb. Luc. 22. 11. **владъıчь** *ἐξουσία* potestas. Cod. bulg. Rom. 13. 1. **владъıчьствик** *ἡγεμονία* principatus. — Scr. vrdh crescere. cf. mah crescere, at in dial. prâcr. posse.

влъг-ъкъ *ἰκμαλέος* humidus. **влага** *ἰκμάς* humor. Luc. 8. 6. **невлажьнъ** *ἄνικμος* siccus. Oct. f. 156. Neosl. vovhek croat. vuhek boh. wlhký pol. wilgotny. — Scr. vrš humectare; dubito propter g pro š: cf. tamen scr. miš cum **мьгновеник.**

влъкъ *λύκος* lupus. Joan. 1. 12. Vostokovius in gloss. cod. ostrom. **вълъкъ** rectum esse censet. — Scr. vrka lupus.

влъч-ьць *τρίβολος* tribulus. Cod. serb. Matth. 7. 16. Cod. bulg. Hebr. 6. 8. Alias **рѣпик.**

влъх-въ *μάγος* magus. Matth. 2. 16. Nota pluralem **влъсви.** Cod. bulg. Act. 13. 6 habet **влъфа. влъховати** *μαγεύειν* artes magicas exercere. **влъснѫти** *ψελλίζειν* balbutire. gl. cl. 15. **влъшьвлкник** *μαγεία* magia. Georg. Mon. Huc refer **влахъ**, slavi enim homines latine loquentes **влахъı** (balbos), germanos plane **нѣмьца** (mutos), se ipsos **словѣньцꙙ** (*λογίους*, distincta loquela praeditos) appellabant. cf. tamen Šaff. Starož. 6. 10 et 14. 8. — Scr. vrh sonum edere.

влѣк-ж влѣщи ἕλκειν trahere Joan. 21. 8. Nota aor. облѣшѧ in cod. assem. влачити. idem. Act. 8. 3. облакъ νεφέλη nubes. Matth. 17. 5.

вн-оукъ ἔκγονος nepos. 1 Tim. 5. 4. Polonis olim wnęk. — Cf. scr. ûna minor, ab etym. van demere ut sit pro оуноукъ. suffixum оукъ polonis etiam in pająk sonat жкъ.

вод-а ὕδωρ aqua. Luc. 8. 25. поводьнь πλημμύρα inundatio. Cod. serb. Luc. 6. 48. водоносъ ὑδρία hydria. Lit. vandů. — Scr. uda aqua.

вои pl. ςράτευμα exercitus. Matth. 22. 7. воинъ ςρατιώτης miles. gl cl. 739. воиска ςρατός exercitus. Georg. Mon. воквати πολεμεῖν pugnare.

волъ βοῦς bos. 1 Cor. 9. 9. воловьнъ сѫпрѫгъ ζεῦγος βοῶν jugum boum. Cod. ostrom. Luc. 14. 19. жилами волоуими. 2. Macc. 7. 1. Georg. Mon. cf. serb. volujski.

вон-ꙗ ὀσμή odor. Joan. 12. 3. Georg. Mon. Ab hoc syllaba он in ѫ conversa et addita gutturali ѫхати ὀσφραίνεσθαι odorari. Cod. bulg. 2. Cor. 8. 19. cf. спѣхъ смѣхъ а спѣ-смѣ — Scr. an spirare.

воскъ κηρός cera. Psal. 21. 15. Bell. troj. habet formam воскъкъ. Lit. vaskas.

вощ-овощь ὀπώρα fructus. Jerem. 40. 10, 12. Cant. 4. 1, 7. 12. овощиѥ coll. Georg. Mon. овощьница овощьникъ pomarium. Bell. troj. Serb. et croat votje

вр-ѣти врѭ врѥши ζεῖν fervere. врѭщь part. praes. act. Job. 32. 19. врѣниѥ βράσμα bullitus. Oct. f. 106. извирати βράζειν bullire. Georg. Mon. варъ καῦμα aestus. Matth. 20. 12. варити πέττειν coquere. Exod. 16. 23. варениѥ βράσμα bullitus. Oct. f. 220. врѣмѧ καιρός tempus ad вл — scr vr volvere retulimus, potest tamen etiam ab hoc etymo derivari, quemadmodum tempus a scr. tap. calere. Bopp. gloss. sanscr. 1844.

вр-ѣти врѭ врѥши συγκλείειν concludere. Psal. venet. 34. 3. врата πύλη porta. Matth. 7. 13. cf. влато злато. вратарь θυρωρός janitor. врѣтище σάκκος cilicium. Matth. 11. 21. Psal. 29. 12, 34. 13. Neosl. vréče boh. wřece.

wřece. веригa ἅλυσις catena. Marc. 5. 3. Georg. Mon. Neosl. et ragus. veriga. верѣꙗ μοχλός vectis. Psal. 106. 16, 147. 2. Georg. Mon. Boh. weřege pol. wierzeja cf. lit. atvìras apertus. — Scr. vr impedire.

врaб-ии ςρουθός passer. Job 40. 24.

врaгъ ἐχθρός inimicus. gl. cl. 459. Matth. 5. 44. врaждa ἔχθρα inimicitia. gl. cl. 461. Luc. 23. 12. cf. goth. wargs.

врaнъ μέλας niger. Apoc. 6. 5. Zachar. 6. 2. κόραξ corvus. Luc. 12. 24. Psal. 101. 6, 146. 7. Lit. varnas. гaвранъ. idem. Georg. Mon. врaнa κορώνη cornix. Jerem. 3. 2. Georg. Mon. — Scr. varn tingere.

врaск-a ῥυτίς ruga. Cod. bulg Ephes. 6. 27. ubi editio vulgata habet порокъ. Boh. wraska. — Scr. vrashč findere.

врaчь ἰατρός medicus. Luc. 5. 31. врaчьство ἰατρεῖον sanatio. Serbis vrač est divinus, magus, unde patet, radicem esse връкaти murmurare. cf. вaлии et влъхвъ et gr. ἐπῳδός.

врък-aти φθέγγεσθαι sonum edere. Naum. 2. 8. Neosl. vrkati, boh. wrkati lit. verkti.

врьб-a ἰτέα salix. gl. cl. 351. Psal. 136. 2.

врьвь σπαρτίον funiculus. Joan. 2. 5. Act. 22. 35. Neosl. vrv lit. virvě. — Scr. vr impedire unde varâta restis; ergo вр-ьвь?

врьг-ѫ врѣщи ῥίπτειν jacere. Matth. 4. 6. Minus bene cod. ostrom. вьрг-врьжение βολή jactus. — Scr. vrdž destituere.

врьз-ѫ врѣсти cum отъ ἀνοίγειν aperire. Joan. 10. 21. Act. 26. 18 Nota part. perf. pass. отъврьстъ et aor. отъврѣсте сѧ очи aperti sunt oculi. Male Kop. gloss. вьрзѫ. Serb. otvrsti.

врьст-a συνωρίς bijuges equi. Men. Ven. Val. вѫрстa statura. съврьстьникъ συνηλικιώτης coaetaneus. Gal. 1. 14. — Scr. vrdh crescere ita ut sit: врьс-тa pro врьд-тa?

врьтъ κῆπος hortus. Cod. bulg. Joan. 18. 26, 19. 41. Male Kop. gloss. вьртъ. врьтоградъ. idem. врьтоградaрь

κηπουρός hortulanus. Neosl. et croat. vrt. cf. goth. aurt herba.

врьт-ѣти συςρέφειν circumagere. Sir. 38. 32. вратити ςρέφειν vertere. вретено ἄτρακτος fusus. Prov. 31. 19. — Scr. vrt versari.

врьт-изврьтѣти ἐξορύττειν effodere. Georg. Mon. врьтъпъ σπήλαιον spelunca. gl. cl. 86. Matth. 21. 13. cf. antec.

врьх-ѫ врѣщи ἀλοᾶν. triturare. Cod. bulg. 1. Tim. 5. 18. 1. Cor. 9. 9, 10.

врьхъ κορυφή vertex. Hebr. 11. 21. врьхоу ἐπάνω supra. Matth. 5. 14. съврьшити ἀποτελεῖν perficere. gl. cl. 22. Luc. 1. 17. lit. viršunė. — Scr. vrh crescere?

врѣд-ити βλάπτειν laedere. gl. cl. 594. Marc. 16. 18. врѣдъ λώβη lepra. Georg. Mon.

въ εἰς ἐν in. Cum accus. et loc. Rarius cum gen. construitur: въ сѫботъі. Marc. 3. 2, 4 въ дьне Joan. 11. 9. In compositione etiam ѫ sonat: ѫдоль κοιλάς convallis. Psal. 59. 83, 64. 13. Cod. bonon. ѭд — Pol. wędoł et wądoł. cf. сѫ нѫ pro съ нъ.

възъ ἀντί pro. Cum accus. Joan. 1. 16. Psal. 34. 12, 108. 5. In compositione directionem in locum superiorem indicat, respondetque gr. ἀνά. — Scr. ud sursum.

вънъ ἔξω foras. Luc. 22. 62. Matth. 5. 13. вънѣ loc. вънѣшьнь ὁ ἔξω externus. Act. 26. 11. вънѣѭдоу ἔξωθεν extrinsecus. Matth. 23. 27. — Scr. vi, unde instrument. vinâ praeter.

въпи-ти κράζειν clamare. Matth. 15. 23. въпьеть gl. cl. 349. 687. въпль κραυγή clamor. Matth. 25. 6, 11. 18. възъпити pro възъвъпити. cf. goth. vopjan et nostrum пѣ-ти.

въі ὑμεῖς vos. ва dual. accus.

въі-ти φωνεῖν. sonum edere. Saph. 2. 14. — Scr. u sonare.

въі-ꙗ τράχηλος collum. Luc. 15. 20.

въін-ѫ ἀεί semper. gl. cl. 423. Matth. 18. 10. Psal. 24. 15. въіньнъ διηνεκής continuus. gl. cl. 319. ein. νῦ

вꙑс-окъ ὑψηλός altus. вꙑшьнь ὁ ἄνω superior. вꙑспрь gl. cl. 905. Hebr. 12. 15. Cod. assem. Constare videtur e вꙑс — et прати unde парити volare.

вьсь χωρίον praedium. Luc. 24. 13. — A scr. vish intrare, non a vas habitare propter gr. οἶκος et lat. vicus cf. нꙑрище domus a нрѣти intrare.

вьсь πᾶς omnis. вьсꙗкъ et вьсꙗчьскъ. idem. In cod. ostrom. occurrit etiam вьсакъ. cf. lit. vis semper. — Scr. vishva.

вѣ νῶϊ nos. nom. dual.

вѣ-отъвѣ ἀπεκρίνατο respondit, отъвѣшѧ ἀπεκρίναντο responderunt. Saepius in codd. assem. et bonon. cf. вѣт — et васнь.

вѣ-ꙗти πνεῖν spirare. Cum възъ. Luc. 12. 55. Matth. 7. 25. λικμᾶν evannare. Ruth. 3. 2. вѣꙗ κλάδος ramus. Cod. ostrom. Matth. 21. 32. Neosl. véja lit. vějas. вѣтвь κλάδος ramus. gl. cl. 36. Matth. 13. 32.

вѣг-л-асьнъ δόλιος astutus. Georg. Mon. Hanc vim voci tribuimus e contextu orationis; graecus enim nihil habet. — Radix videtur esse scr. vêga velocitas. cf. neosl. hitro (cito) cum pol. chytry (astutus).

вѣд-ро ὑδρία hydria. Georg. Mon. Lit. vědras. — Scr. uda.

вѣжд-и dual. f. βλέφαρα palpebrae. Psal. 131. 4. Psal. glag. 10. 4. habet вѣцѣ. Dobr. Institutt. 279. вѣꙗти putat esse etymon: conferenti tamen gr. βλέφαρα cum βλέπειν haec vox potius a видѣти derivanda videbitur

вѣкъ αἰών aevum. gl. cl. 553. Matth. 6. 13. — cf. scr êka unus.

вѣн-ити πωλεῖν vendere. Codd. assem. et Serb. Matth. 10. 29. не пѧть ли птиць вѣнить сѧ пѣнѧзема дъвѣма. вѣнимѣ кста двѣ птици. вѣно φερνή dos. Gen. 34. 12. — Fortasse a Scr. vi praep. insep. respondenti lat. dis.

вѣр-а πίςις fides. Lit. viěra. Marc. 16. 13. вѣрѫꙗти πιςεύειν credere. Marc. 16. 11. вѣровати. idem. — cf. rad. vêdicam vi vêmi tueor: вѣ-ра?

вѣт-ръ ἄνεμος ventus. Matth. 8. 26. Lit. vêtra. — Scr. vât ventilare.

вѣтъ συνθεσία pactum in невѣтохранитель ἀσύνθετος foedifragus. Rom. 1. 31. вѣтии ῥήτωρ rhetor. Men. Ven. Oct. f. 213. вѣтовати ῥητορεύειν orationem habere. Oct. f. 213. вѣтьскы μυθικῶς fabulose. gl. cl. 912. вѣщати φθέγγεσθαι loqui. Oct. f. 152. отъвѣтъ ἀπόκρισις responsio. Luc. 2. 47. μισθός praemium. Bell. troj. съвѣтъ συμβουλή consilium. gl. cl. 235. Matth. 12. 14. cf. antec.

вѧд-оувѧнѫти μαραίνεσθαι marcescere. Jac. 1. 11. неоувѧдаемъ ἀμάραντος immarcescibilis. Oct. f. 55. cf. boh. chwadnauti et vet. свѧд. —

вѧз-ати δεῖν ligare. 2. Tim. 2. 9. вѫзъ σύνδεσμος vinculum. gl. cl. 533. at 784. ѫзъ. ѫза. idem. Luc. 13. 16. Psal. 106. 14. ѫже ἅλυσις catena. Marc. 5. 4 Luc. 8. 29. ѫжика συγγενής consanguineus. Joan. 18. 26. Luc. 1. 36. cf. scr. bandhu. съвѧзьнь δέσμιος vinctus. Matth. 27. 16. 2. Tim. 1. 8. Serb. sužanj. оувѧсло μίτρα. Lev. 8. 9. — оувѧзнѫти συλλαμβάνεσθαι prehendi. Psal. 9. 15, 22. ἀναδεῖν religare. Oct. f. 248. 250. Neoslov. veznoti croat. veznuti pol. więznąć boh. uwáznauti et uwjznauti. — Scr. bandh ligare.

вѧщ-ьшии μείζων major. Luc 9. 13. Matth. 20. 26. Hebr. 6. 17. Monum. Frising. I. 23. vúensih (вѧщихъ). Neosl. vekši pol. większy. — Scr. vah et vakš crescere. cf. мощьшь а могѫ.

гав-огавие ἐνόχλησις molestia. Psal. venet. 34. 13. Cod. bonon. cf. neoslov. ogaven boh. ohawa.

гадъ ἑρπετόν animal reptile. Psal. 103. 25. Jac. 3. 7.

гад-ание αἴνιγμα aenigma. 1. Cor. 13. 12. μαντεία vaticinium. Jerem. 14. 14. Lit. žadas oratio. — Scr. gad loqui.

гад-гаждение ψόγος vituperium. Psal. 30. 14. 2. Cor. 6. 8. Neosl. gaditi. cf. antec.

ган-ание πρόβλημα propositio. Psal. 48. 5, 77. 2. — Scr. gan reputare.

гас-ити σβεννύναι extinguere Cum оу. Ephes. 6. 16. Lit. išgessau.

гат-анник сѫновьнок ὀνειρομαντική interpretatio somniorum. Georg. Mon. Serb. gatati divinare.

гащ-и σαράβαρα tibialia. Dan. 3. 21.

гвоздь ἧλος clavus. gl. cl. 620. Nota adj. гвоздинъ Joan. 20. 25.

глав-а κεφαλή caput. Matth. 8. 20. главизна κεφάλαιον caput libri. Hebr. 10. 6. Lit. galva.

главн-ꙗ δαλός titio. Zach. 12. 6. главнꙗ кєсть дрѣво огорѣло. Sic cod. bonon. Neosl. et serb. glavnja boh. hlawně pol. głownia.

глаг-олати λέγειν dicere. Luc. 24. 25, 29. 32. — Scr. gr. sonare cum guna gutturali addita.

глад-ити λεαίνειν laevigare. Psal. 17. 43. гладъкъ λεῖος laevis. Luc. 3. 5. cf. глодати. — Scr. gr. splendere cum guna addita d.

гладъ λιμός fames. Luc. 15. 14, 17. — Scr. grdh desiderare.

гласъ φωνή vox. Joan. 1. 16. Lit. garsas. — Scr. gr. sonare. cf. класъ а кл-ати.

глєзн-а σφυρόν talus. Act. 3. 7.

глин-на πηλός argilla. Isai. 45. 9. cf. serb. glib, ergo pro глибна.

глод-ати τρώγειν rodere. Jerem. 50. 17.

глоум-ити сѧ ἀδολεσχεῖν garrire. Psal. 68. 13, 118. 15. глоумлнвъ φλύαρος nugax. Cod. bulg. 1. Tim. 5. 13. cf. ruth. hłum.

глоухъ κωφός surdus. Luc. 7. 22. оглѫхнѫти κωφοῦσθαι surdescere. Mich. 7. 16.

глът-ити καταπίνειν deglutire. Cum по. Psal. 106. 27. Neosl. govt croat. gut. — Scr. gr deglutire unde zend. gara gosier. cf. гръгань.

глѣб-ати ἐμπηγνύναι infigere. cum оу. оуглькнѫти ἐμπήγνυσθαι infigi. Psal. 68. 2, 14. Oct. f. 183. Serb. glib. — Scr. grah pro grabh arripere. cf. вѧзнѫти.

глѧд-ати βλέπειν videre. Matth. 12. 22. cf. vet. germ. glinzen. cf. valach. оглиндъ speculum. — Scr. gr splendere addita d.

глжв-окъ βαϑύς profundus. Psal. 63. 7. In codd. bulg. et serb. occurrit etiam глъбокъ. глъбородительнъ ἀβυσσοτόκος abyssos pariens. Oct. f. 178. — Scr. džrbh et džrmbh findere unde gr. γλύφειν. Serb. dubok a vet. длъб-ж derivabis. cf. lit. gyllus et dubbus profundus.

гн-ати женж διώκειν persequi. гонити. idem. gl. cl. 563. Luc. 8. 29. — Scr. han ferire (cum pra repellere) unde ghnanti feriunt et džahi feri.

гнет-ж гнести ἀποϑλίβειν comprimere. Luc. 8. 45. Cod. ostrom. гнє-гнѣтати. idem. Male Kop. gloss. гнѣтж.

гни-ти σήπεσϑαι putrescere. Cum съ. Job 19. 20. гнилъ σαπρός putris. гнои κοπρία stercus. Luc. 13. 8.

гноус-ити сѧ βδελύττεσϑαι abominari. гноушати сѧ. idem. Isai. 49. 7. гноусьнъ сътворити χραίνειν foedare. Oct. f. 91. — Neosl. gnus lit. gnusas eruca.

гнѣвъ ὀργή ira. gl. cl. 118. Matth. 3. 7. гнѣвливъ ὀργιλός iracundus.

гнѣзд-о νοσσία nidus. Luc. 13. 34.

гнѣт-ити ἅπτειν incendere. Cum вьзъ. Luc. 22. 55. Neosl. nétiti pol. niecić boh. njtiti.

гобьз-ити сѧ εὐφορεῖν feracem esse. Cum оу. Luc. 12. 16. гобьзовати εὐϑηνεῖν prospere, succedere. Psal. 67. 17, 122. 4. Jerem. 21. 1. A goth. gabigs, quod Bopp gloss. 1844. a scr. bhaga derivavit.

гов-оръ ϑόρυβος tumultus. gl. cl. 766. наговорити πείϑειν suadere. Bell. troj. говѧдо βοῦς bos. Cf. pol. gawęda garrulus et gwar strepitus. — Scr. gu sonum edere, unde gô bos.

гов-ѣти εὐλαβεῖσϑαι religiose vereri. Cod. bulg. 1. Tim. 2. 9. gl. cl. 142. Oct. f. 138. Cf. serb. ugoveti ruth. zahovity boh. howěti.

годъ ὥρα tempus. Luc. 1. 10. Joan. 16. 21. година. idem. Codd. serb. pro часъ. Matth. 20 5. Lit. adyna. вьзгодиє in maturitate. cf. neosl. zgodej cf. гадати — et рокъ cum рекж.

год-ѣ єсть ἀρεςόν ἐςι Act. 12. 3. Esth. 3. 9. Neosl. godi

оугодити ἀρέσκειν placere. Matth. 14. 6. оугаждати. idem. вѫгодик сътворити τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι satisfacere. Cod. bulg. Marc. 15. 15. негодовати ἀγανακτεῖν aegre ferre. Marc 14. 14.

гол-ѣнь f. σκέλος crus. Joan. 19. 21. Georg. Mon. Croat. golen serb. golijen.

голъ γυμνός nudus. 1. Cor. 15. 37. голоть κρύςαλλος glacies. Psal. 147. 6, 148. 8. Neosl. golot.

гол-жбь περιςερά columba. Matth. 21. 12. Nota adjectivum голжбинъ. Luc. 2. 24. гол- cognatum est cum scr. kala sonus lenis in kala-rava; жбь suffixum esse videtur.

гом-олю μάζα maza. Dan. 14. 27. cf. ruth. homivka pol. gomołka boh. homole.

гоньз-нжти σώζεσθαι servari. 3 Reg. 20. 20. E goth. ganisan.

гор-а ὄρος mons. Matth. 5. 14. горѣ ἄνω supra, Joan. 11. 41. горьница ἀνάγαιον editior domus locus. Luc. 22. 12. — Scr. giri mons.

гор-ѣти καίεσθαι ardere Luc. 24. 31. горячесть θερμασία calor. Jerem. 51. 39. горькъ πικρός amarus. Luc. 22. 62. Nota croat. gorup. idem. прѣгрьчити παραπικραίνειν exacerbare. Psal. venet. 77. 8, 104. 28. cf. serb. grk. горьшии χείρων deterior. Matth. 12. 45. горе οὐαί vae. Matth. 11. 21. гороухa σίναπι sinapi. гороушьнъ adj. — Scr. ghr. obs. unde gharma aestus. cf. гр-ѣти.

гораздъ ἐπιςήμων peritus. Epil. cod. ostrom. E dial. russica. Constat e particula goth. ga et razda sermo. cf. ruth. harazd boh. horazditi.

господь κύριος dominus. Luc. 11. 1. господинъ. idem Luc. 16. 13. госпожда κυρία domina. Oct. Cf. 161. — Cf. scr. gô terra et pati dominus et gr. δεσπότης.

гость ξένος hospes. гостильникъ et гостиньникъ πανδοχεύς caupo. Luc. 10. 34. гощение συμπόσιον convivium. Georg. Mon. — Cf. scr. ghas edere.

готов-ити παρασκευάζειν parare. gl. cl. 251. Lit. gatavas. E goth. ga et taujan facere quod a scr. tu unde slav. тв-ор-ити.

гр-ѣти *θερμαίνειν* calefacere. Joan. 18. 18. Ephes. 5. 29. Neosl. et croat gréti pol. grzać. — Scr. ghr obs. unde gharma. cf. гор-ѣти.

граб-ити *ἁρπάζειν* rapere. Job 20. 19. Lit. grĕbju. — Scr. grabh arripere.

град-ити *φράττειν* sepire. Cum. praep. о. Luc. 21. 1. градъ *πόλις* urbs. Matth 8. 33. градьць Joan. 7. 42, 11. 1. in codd. bulg et serb. градежь *φραγμός* sepes. Men venet. прѣграда *ἔμβολος* porticus. Georg. Mon. граждь коньскъи *ἱπποςάσιον* statio equorum. Georg. Mon.

градъ *χάλαζα* grando. Exod. 9. 18. — Scr. hrâd sonare.

грак-ати *κράζειν* crocitare. Georg. Mon.

грам-съграмодити *συςρέφειν* conglomerare. Cod. bulg. Act. 28. 3. cf. pol. ogromny, gromada.

гран-о gen. есе *ςίχος* versus in краегранесие *ἀκρόςιχις* initium versus. Oct.

греб-ѫ грепсти *ἐλαύνειν* remigare. Joan. 6. 19 гребение *τὸ ἐλαύνειν* remigatio Marc. 6, 48. огрѣбати сѧ *ἀπέχεσθαι* abstinere. Cod. bulg. Act. 15. 20. cf. croat. grebem scalpo greben pecten. — Scr. dărbh findere.

греб-погребѫ погрепсти *θάπτειν* sepelire. Matth. 8. 21. ubi cod. serb. — грести (cf. pol. grześć) et cod. assem. — грети. погрѣбати idem. гробъ *μνημεῖον* sepulcrum. Luc. 24. 12. Matth. 8. 29. Lit. grabas. изгрѣбие *ςυππίον* stupa. Dan. 3. 46. съгребѫть f. *σμίλαξ* ilicis genus. Naum 1 10. in edit. ostrog. quae съгребоутъ habet. cf. neosl. perót, quod veteribus fuerit перѫть a пер-ѫ. — Scr. dăarbh findere.

грив-на *μανιάκης* collare aureum. Georg. Mon. Dan. 5 7. Serbis est armilla. Cf. lit. grivina. — Scr. grîvâ cervix.

гроз-ити *ἀπειλεῖν* minari. Gen. 27. 42. гроза *φρίκη* horror. Oct. f. 189

гроздъ *βότρυς* racemus. Matth. 7. 16. Georg. Mon. cf. pol. grono Cod. ostrom. habet accus. plur, грознъи a грознъ e dialecto russica.

гроуд-а βῶλαξ gleba. Job 7. 5. Hinc neosl, gruden, december.

гроудь ϛῆθος pectus. Lev. 7 34. Croat. grudi.

гроуш-а ἄπιος pirus. 1. Paral. 14.

гр-ънньць χύτρα olla. Jud. 6. 19. Sir. 13. 3. грънило χωνευτήριον fornax in qua metalla conflantur. Malach. 3. 2. Georg. Mon. — Cf. scr. ghr in gharma calor.

гръбъ ὀπισθότονος convulsio qua corpus retro flectitur. Deut. 32. 24. коньць гръба ἰσχίον coxa. Georg. Mon. грьбатъ κυρτός gibbosus. Lev. 21. 20. Lit. grubbus.

гръд-ити са ὑπερηφανεῖν superbire, 1. Cor. 8. 1. — Scr. grdh concupiscere.

гръл-ица τρυγίον turtur. Psal. 83. 4. Oct. f. 221. грълиčнщь τρυγίον pullus turturis. Luc. 2. 24. — Fortasse a scr. gr. deglutire unde neosl. grlo guttur et vox, ut sit гр-ъл-ица.

гръсть δράξ pugillus. Isai. 2. 2. Lev. 40. 12. Oct. f. 7.

гърт-ань λάρυγξ guttur. Joan. 29. 10. cf. глътити. Neosl. grtan croat. grčanjek boh. hrtaň pol. krztań. — A scr. gr. deglutire ut sit гр-ът-ань?

гръiз-ж гръiсти δάκνειν mordere.Prov. Sal. 16.30. Lit.grausti.

грькъ ἕλλην graecus. Georg. Mon. грьчьскъi ἑλληνιϛί graece.

грьм-ѣти βροντᾶν tonare. Cum praep. възъ Psal. 17. 15. громъ βροντή tonitru. Job 26. 14. —

грѣхъ ἁμάρτημα peccatum. Joan. 9. 41. грѣшьникъ ἁμαρτωλός peccator. погрѣшити царьство regno privari. Georg, Mon. — Cf. scr. garh maledicere.

грѧд-ж ἔρχομαι venio. Luc 15. 25. Joan. 1. 8, 12, 15. грѧджщь μέλλων futurus. — Cf. scr. dȓr terere.

грѧз-нѫти βυθίζεσθαι demergi. Cum praep. по. Exod. 15. 5. in psal. venet. Oct. f. 130. погрѧзити καταποντίζειν demergere. погрѧжати. idem, Cod. bulg. Luc. 5. 7, Marc. 7· 4. 1. Tim. 6. 9. Neosl. greznoti croat. greznuti ruth zahrasty zahruznuty boh. pohrauziti. pol. gręznąć.

гоүб-ити ἀπολλύναι perdere. гоүбитєль τύραννος tyrannus. гъібнѫти ἀπόλλυσθαι perire. Luc. 15. 18. Neosl. poginoti. гъібѣль ἀπώλεια interitus. Matth. 26 8. Marc. 14. 4.

гоүб-ити διπλασιάζειν duplicare. Cum praep. сѫ, quae in hac compositione semper соү scribitur. gl. cl. 1. съгнѫти pro съгъбнѫти (cf. дъхнѫти a доүхъ) πτύσσειν plicare. Luc. 4. 20. Pol. giąć. съгъібъ συμβολή junctura. Men. venet. разгнѫти ἀναπτύσσειν evolvere. Luc. 4. 17. Psal. 48. 4. разгъібати. idem. Cf. neosl. et croat. gibek lit. dvigubas. — Scr. gu-na in dviguna duplex ab obsol. gub.

гоүм-но ἅλων area. Matth. 3. 12. Cod. ostrom гоүмьно. Neosl. gumno croat. guvno. — Cf. scr. gô spatium, ita ut sit гоү-мно. cf. scr. dju-mna.

гѫб-а σπόγγος spongia. Matth. 27. 48. Joan. 19. 29. ὕσσωπος hyssopus. Cod. bulg. Hebr 9. 19. ubi vulg. graecam vocem servavit. Neosl. goba; neosl. góbec et pol. gęba os a scr. dźambh oscitare.

гѫг-нивъ γογγύζων murmurans, μογιλάλος aegre loquens. Marc. 7. 32. Neosl. gegnjati ruth. huhnyty boh. huhňati pol. gęgać. — Scr. gundźâmi indistincte loquor.

гѫд-ѫ гѫсти κιθαρίζειν cithara canere. Apoc. 14. 2. гѫдьць κιθαρῳδός citharoedus. ibidem. гѫсли κιθάρα cithara. gl. cl. 50. 1. Cor. 14. 7. гѫсльникъ κιθαρῳδός citharoedus. Bell. troj. Neosl. gósti croat. guditi serb. gudjeti ruth. husty sibilare pol. gąść in psal. sec. XIV. boh. hausti. Huc. trahe etiam pol. gusła incantatio quod e ruth. irrepsisse videtur. — Scr. gudh. ludere.

гѫж-вица λύγος vimen. Georg. Mon. Significatio e dialectis definita est. Neosl. goža croat. et serb. gužva ruth. hužva. Nos ѫ scripsimus propter neosl. o et serb. u.

гѫс-єница κάμπη eruca. Joël 1. 4. At. psal. 104. 34. βροῦχος species locustae. Etym. ѫсъ pol. wąs. esse videtur. Cf. pol. wąsionka penes gąsienica et neosl. vo-

senca penes gósenca: жсъ vero descendit a scr. vas tegere.

гжстъ πηκτός densus. 2. Macc. 1. 20. огжстѣти πήγνυσθαι concrescere.

да ἵνα ut. Joan. 1. 7.

да-ти дамь διδόναι dare. Luc. 20. 2. даяти. idem. продати πιπράσκειν vendere. Matth. 18. 25. даръ δῶρον donum. Matth. 11. 11. благодарити εὐχαριςεῖν gratias agere, quod etiam хвалж въздати vertitur. дань τέλος vectigal. Luc. 20. 22. благодать χάρις gratia.

дав-ити πνίγειν suffocare. Cum по. Matth. 13. 7. — Scr. du angi.

дав-издавьна πάλαι olim. 4. Reg. 19. 25.—Scr. du ire in san-dâv-a absentia.

дал-ьнъ ὁ μακρὰν remotus. Ephes. 2. 17. 2 Cor. 10. 16. далече μακρὰν longe. Luc. 15. 13, 20. — Scr. dr dirimere.

дв-а δύο duo. Matth. 14. 12. In codd. saepissime дъва. вътoръı pro дв-торъı (cf. которъі a къ) δεύτερος secundus. gl. cl. 45. 622. Lit. du dvi. — Scr. dvi

двиг-нжти κινεῖν movere, σαλεύειν agitare. Luc. 8. 49. Matth. 21. 21. двизати. idem. подвигъ ἀγωνία certamen. Luc. 22. 44. подвигнжти сѧ σπεύδειν festinare, подвизати сѧ ἀγωνίζεσθαι certare. — Scr. dvadž movere.

двьрь θύρα janua. Joan. 1. 9. Miraberis in omnibus codicibus inveniri двьремъ затвореномъ. двьрьница θυρωρός janitrix. дворъ αὐλή aula. Luc. 11. 21. Act. 1. 20. Lit. dvaras. — Scr. dvâra a dvr operire.

деб-елъ παχύς crassus. одебелѣти παχύνεσθαι crassescere. Cod. serb. Matth. 13. 15.

девѧ-ть ἐννέα novem. Matth. 18. 12. Lit. devyni. — Scr. navan.

дел-ва κάδος dolium. Georg. Mon. Significatio e contextu orationis definita, graecus enim nil habet. — Scr. dr. dirimere.

дес-ьнъ δεξιός dexter. Luc. 1. 11. Lit. dešinė. — Scr. dakša idem.

деса-ть δέκα decem. Matth. 25. 1. Lit. dešimtis. — Scr. dashan.

див-ити са θαυμάζειν mirari. Luc. 24. 12. Matth. 7. 28, 12. 23. дивии ἄγριος ferus Matth. 3. 4. дивеса θαυμάσια res mirae. Cod. bonon. et psal. venet. 104. 5. Lit. dyvai. — Scr. div lucere.

дл-ань θέναρ vola manus. Jez. 43. 13. Lit. delna. — Scr. dhr tenere vel dr dirimere, extendere. Quoad suffix. cf. jablan.

дл-ато γλυφεῖον scalprum. Isai. 44. 12. Neosl. et croat. dleto. Etymon est scr. dr dirimere (quoad suffix. cf. злато, врата, блато) unde drbh. длъбж длъпсти γλύφειν scalpere. Neosl. dovbem croat. dubem.

длъгъ μακρός longus. Hebr. 5. 14. Lit. ilgas abjecta consona initiali. Bopp. gloss. 1844. — Scr. drgh crescere unde dîrgha longus

дн-о πυθμήν fundus. бездна ἄβυσσος abyssus. Luc. 8 31. Neosl. brezen. cf. russ. dnje et boh. dnu.

до ἄχρι usque ad. Cum gen. доньдеже ἕως donec e до-н-и-де-же.

доб-ръ καλός bonus. Joan. 1. 11. добль ἀνδρεῖος fortis. доблюсть ἀνδρία fortitudo. Georg. Mon. оудобь εὐκόλως facile. Matth. 9. 5. подобати δεῖν oportere. Matth. 17. 10. подобьнъ ὅμοιος similis. оуподобити ὁμοιοῦν comparare.

дои-доити θηλάζειν lactare. Luc. 21. 23. доилица τροφός nutrix. Thess. 2. 7. — Scr. dhê lactare.

долъ ὀπή foramen. gl. cl. pag. 44. долина κοιλάς vallis. долоу κάτω infra. — Scr. dr dirimere unde dara vallis.

дол-оудолѣти καταδυναστεύειν subigere. Matth. 16. 18. Psal. 109. 2. νικᾶν vincere. Georg. Mon. Cod. bonon. habet etiam оуделѣти et оудълѣти et cod. assem. оудоблѣти, Serb. udoljeti pol. zdołać ruth. dolja. — Cf. scr. dara terror et dal findere.

домъ *οἰκία* domus. Matth. 10. 8. Luc. 15. 25. дома *ἐν τῷ οἴκῳ* domi. Joan. 11. 20. домоу *οἴκου* domus. домашьнь *οἰκιακός* domesticus. Matth. 10. 25. домовитъ *οἰκοδεσπότης* paterfamilias.

др-ати дерѫ *σχίζειν* scindere. Cum praep. разъ. Luc. 23. 45. Male Kop. gloss. дрѣти. одрати *ἐκδέρειν* excoriare. Mich. 2. 8. раздирати *ταράττειν* turbare. Georg. Mon. дира *σχίσμα* scissura. Matth. 9. 16. драчие *ςοιβή* vulg. lat. saliunca. Neosl. drač. раздоръ *σκάνδαλον* scandalum. Rom. 16. 16. паздеръ *λινοκαλάμη* lini stipula. Neosl. pezder. serb. pazder pol. paździor. оударити *ῥαπίζειν* virga caedere. Luc. 22. 49, 64. cf. gr *δέρειν*. — Scr. dṛ̂ dirimere.

драв-съдравъ *ὑγιής* sanus. Codd. ostrom. et assem. Marc. 16. 18. Luc. 15. 27. In libris recentioribus здравъ. cf. здати pro съдати. здравица propinatio. Georg. Mon. Graecus nihil. здравьствоуите *ἔῤῥωσθε* valete. Act. 15. 29. — Scr. dru fixum esse unde lit. drûtas firmus.

драгъ *τίμιος* pretiosus. 1. Cor. 3. 22. — Scr. drâgh valere.

драг-подражати *μιμεῖσθαι* imitari. Hebr. 13. 5. *ἐκμυκτηρίζειν* subsannare. Psal. venet. 34. 16. Cf. neosl. draga via.

драж-ити *παροξύνειν* irritare. Cum praep. разъ. Psal. 9. 25.

древ-ьнь *ἀρχαῖος* pristinus. gl. cl. 839. Luc. 9. 19. ubi cod. serb. minus bene дрѣ-древле *πάλαι* olim. gl. cl. 592. Cf. pol. drwiej. — Scr. dru currere, est ergo proprie: elapsus.

дроб-ити *θρύπτειν* conterere. Isai. 58. 7. подробьноу *κατὰ μέρος* singulatim. Hebr. 9. 5. — Scr. drbh violare.

дрожд-иѩ plur. f. *τρυγία* faex. Psal. venet. 74. 9. Neosl drožđže f. Fortasse rectius дрождие a sing. non usitato дрождь, cum cod. bonon. habeat: дрождие его не искъидашѧсѧ.

дроугъ ἕτερος alter. Luc. 22. 58. φίλος amicus. Luc. 11 5, 15. 29. дроужина συνοδία comitatus. Luc. 2. 44. Cf. sequens et gr. ἐχόμενος.

дрьв-а ξύλα ligna. 2. Cor. 3. 12.дрѣво δένδρον arbor. Matth. 3. 10. Lit. derva. — Scr. drû alban. dru gr. δρῦς.

дрьж-ати κατέχειν tenere. Luc. 22. 63, 24. 16. дрьжава κράτος imperium. gl. cl. 552. дрьжавьнъ κράτιςος praestantissimus. Cod. ostrom. Luc. 1. 3. длъгъ ὀφείλημα debitum. Matth. 6. 12 Olim res significavit. Huc refer croat. dugovanje et hung. dolog.—Scr.dhr tenere unde dharma officium. cf. debere pro dehibere.

дрьз-ати θαῤῥεῖν audere. Matth. 9. 2. дрьзнѫти. idem. дрьзновение παῤῥησία fiducia. Act. 2. 29. — Cf. scr. dhrš procacem esse.

дрьколь ῥόπαλον fustis. Luc. 22. 52. gl. cl. 161. 769 Dobr. Institutt. 128. e дрѣво et колъ compositum esse putat. cf. neosl. prakol.

дрѣм-ати νυςάζειν dormitare. 2. Petr. 2. 3. — Cf. scr. draj dormire et drâ segnitie affectum esse.

дрѧх-лъ σκυθρωπός morosus. Marc. 10. 22· Luc. 24. 18. Cod. assem. habet дрѧселъ. дрѧхловати Oct. f. 206. et дрѧселовати Matth. 16. 2. Georg. Mon. ςυγνάζειν tristem esse. — Etymon videtur esse dr timere, addita consona gutturali; nasalem quod attinet confer прѧг-ѫ cum scr. prdž.

дрѫг - въдрѫзити πηγνύναι defigere. Hebr. 8. 2. Psal. 143. 12. gl. cl. 608. 611. Georg. Mon. etiam formam въдрѫжити habet. продрѫжити perfodere. Cod. bon. Neosl. dróg pol. drąg hung. dorong. — Scr. dr tenere. cf. pol. pstrąg cum pstry.

дрѫч-оудрѫчити πηγνύναι defigere. Sir. 38, 29. Georg. Mon. Vocalem nasalem scripsimus propter pol. dręczyć.

доу-нѫти φυσᾶν spirare. Joan. 20. 22. Male, ni fallor, cod. ostrom. дѫнѫ. Etiam cod. assem. оу cum ѫ minime confundens scribit доунѫ. доухъ πνεῦμα spiri-

tus. Luc. 1. 15, 17. въздоухъ *ἀήρ* aer. Georg. Mon. доуша *ψυχή* anima. Joan. 1. 11. Lit. dušia. дъıхати *πνεῖν* flare. Joan. 3. 8. дъхнѫти. idem. Act. 27. 13. — Scr. dhû agitare unde etiam gr. *θυμός* et russ. duma derivanda.

дъждь *βροχή* pluvia. Matth. 7. 25. дъждити *βρέχειν* pluere.

дъм-ѫ дѫти *φυσᾶν* flare. Col. 2. 18. Alex. et lex. acad. petrop. habent male дмити. надъıмати сѧ *οἰδάνεσθαι* tumere. gl. cl. 494. дъıмъ *καπνός* fumus Lit. dumai. — Scr. dhûma a dhû, ergo дъıмъ a доунѫти? — Scr. dam.

дъск-а *σανίς* asser. Joan 2. 15. дъщица. idem.

дъщ-и gen. — щере *θυγάτηρ* filia. Luc. 1. 5, 2. 36. Male Kop. gloss. дъщь Lit. duktě, gen. — ers. — Scr. duhitr a duh mulgere, ergo quae mulgendi officium habebat. Sic Lassenius qui etiam lat. mulier a mulgendo derivavit. Gîta Gov. XVIII.

дъıн-ѧ *πέπων* pepo. Num. 11. 5. Fortasse a доу- in доунѫти, ut propie sit: tumens.

дь-нь. *ἡμέρα* dies. Luc. 1. 80, 24. 18. дьневьнъ *ἡμερινός* diurnus. дьньсь *σήμερον* hodie. Matth. 6. 11. дьнешьнь *ὁ σήμερον* hodiernus. — Scr. dina pro divana a div lucere. cf. див-итисѧ.

дьв-рь *φάραγξ* vallis. Luc. 3. 5. Boh débř pol. debrza Lit. dauba. — Scr. dr dirimere unde drbh; vocalis ṛ in ь mutata.

дѣ-тѧ *παιδίον* infans. Plur. дѣти. Matth. 2. 16. Luc. 11. 7. Male Kop gloss. дѧтѧ. дѣтищь *παιδίον* infans. изъ дѣтьска *παιδιόθεν* a pueris. Marc. 9. 21. — Scr. dhê lactere. Vide Pott Etymolog. Forschungen. I. 229.

дѣ-ти vel usitatius дѣıати *ποιεῖν* facere. gl. cl. 132. 819. 847. Matth. 14. 2. *τιθέναι* ponere. не дѣите *ἄφετε* sinite. Codd. serb. et bulg. Marc. 10. 14. Joan. 12. 7. Luc. 18. 16. дѣло *ἔργον* opus. Luc. 24. 19. Nota instrum. plur. дѣлесъı. Oct. f. 175. дѣлати *ἐργάζεσθαι*

laborare. дѣлатель ἐργάτης operarius. дѣтѣль ἔργον opus. gl. cl. 715. дѣиство ἐνέργεια efficacia. одѣти et одѣꙗти - дѣѭ - дѣѥши vel - деждѫ - деждеши περιβάλλειν amicire. Matth. 15. 36. Psal. 108. 29. Nota part. perf. pass. одѣнъ in cod. assem. одежда περιβόλαιον pallium. Luc. 7. 25. Psal. 101. 27. надѣꙗти сѧ - дѣѭ vel - деждѫ ἐλπίζειν sperare. Luc. 24. 20. надежда ἐλπίς spes. Act. 16. 19. задѣꙗти ἀγγαρεύειν angariare. злодѣи κακοῦργός malefactor. здати et зидати οἰκοδομεῖν condere. Luc. 6. 48. 1. Petr. 2. 5. зиждитель πλαςουργός conditor. gl. cl. 926. зьдъ δῶμα domus. Psal. 101. 7, 128. 6. Nota loc. sing. сѫдѣ in cod. bonon. Lit. dĕti dĕmi. — Scr. dhê ponere.

дѣв - а παρθένος virgo. Matth. 25. 7, 11. дѣвица. idem. дѣвичьскъ παρθενικός virgineus. дѣвьство παρθενία virginitas. — Cf. scr. dêvâ dea a div lucere.

дѣдъ προπάτωρ avus. Men. venet. Oct. f. 92. Lit. dĕdas.

дѣл - ити μερίζειν dividere. 1 Cor. 9. 13. прѣдѣлъ ὅριον finis. Matth. 2. 16. Lit. dalis. — Scr. dala pars a dr. dirimere.

дѣл - ꙗ διά propter. Cum gen. Cod. serb. Luc. 12. 22, 18. 29. Joan. 10. 38, 19. 38. cod bulg. Tit 1. 11. дѣльма. idem. Cod. bon. Edit. ostrog. Sir. 38. 17. Neosl. začesdéli lit. dĕley.

дѫбъ δρῦς quercus, δένδρον arbor. Georg. Mon. дѫбрава δρυμός nemus. Psal. 82. 15.

дѫг - а ἶρις iris. Gen. 9. 13. Apoc. 4 3. Neosl. doga est tabula doliaris, est ergo дѫга poprie arcus. cf. croat. luk nebeski — serb. duga ruth. duha pol. dęga.

дѫг - недѫгъ νόσος morbus. gl. cl. 446. Matth. 10. 1. недѫжьнъ ἄῤῥωςος aegrotus. недѫговати ἀσθενεῖν aegrotare. Neosl. nedóžen ruth. neduh boh. duh pol. dužy e ruth. irrepsit. Cf. lit. dangiaus plus. — Cf. scr. dhu agitare cum pol. tęgi robustus a тѧг - нѫти trahere

жаб - а βάτραχος rana. Psal. 104. 30. — Fortassis a scr. džabh. oscitare.

жал-ити си διαπονεῖσθαι operam dare. Act. 4. 2. сжжалити си λυπεῖσθαι dolore affici. Matth. 18. 31. жаловати ὀδυνᾶσθαι dolere. Cod bulg. Act. 20. 38. жалость ζῆλος zelus. Joan. 2. 17. Bulg. žaliti est desiderare, cf. желѣти.

жах-оужаснжти θαμβεῖσθαι obstupescere. Marc. 9. 15. Cf. ruth. žach terror.

жв-ати μασᾶσθαι mandere. Job 40. 3. Georg. Mon.

жд-ати προσδοκᾶν expectare. Act. 20. 23. Psal. 68. 118, 141. 7. жидати жидж-деши. idem. gl. cl. 747. Luc. 1. 21. Phil. 1. 25. Hebr. 9. 28. Cf. здати et зидати. ruth. ždaty. — Etym. scr. dhĕ-ti sitis, est ergo cognatum verbo жадати.

же δέ vero. Matth. 6. 3. — Scr. gha part. encl. gr. γε. Bopp in gloss. sanscr 1844 minus bene cum scr. ča contulit.

жег-ж жещи ἅπτειν accendere. Marc. 1. 30. вжжизати et вжжигати. idem. Cod ostrom. вжжагати. cf. neosl. nažagati.

жел-ѣти ἐπιθυμεῖν cupere. gl. cl. 708 et codd. serb. et bulg. Luc. 17. 22. желати. Luc. 15. 16 cf. жалити. — Scr. gr. vorare unde etiam lit. ger-ti bibere descendit.

жел-ьвь χελώνη testudo. Osias 12. 11. Neosl. et croat. želva. — Scr. har-muta. idem.

жел-ѣзо σίδηρος ferrum. Sir. 38. 29. Lit. geležis. — Cf. obs. scr. hr unde hir-anja aurum.

жел-ждь βάλανος glans. Isai. 2. 13. — Cf. scr. gr. deglutire — comedere

жен-а γυνή femina. Luc. 1. 5. женити сѧ γαμεῖν uxorem ducere. Matth. 19. 9. женитва γάμος nuptiae. женихъ νυμφίος sponsus. Matth. 25. 6. Joan. 3. 29. женищьца γυναικάρια mulierculae. Cod. bulg. 2. Tim. 3. 6. — Scr džan parere džanî mulier.

жест-окъ σκληρός durus. Matth. 25. 24. жестокость σκληροσύνη durities. ожестѣти σκληρύνεσθαι indurescere. Psal. 89. 6. Serb. žestok.

живѫ жити *ζῆν* vivere, *κατοικεῖν* incolere. Joan. 1. 8. Act. 17. 4. 1 Petr. 3. 7. **живити** *ζωοποιεῖν* vivificare. **иждити** *δαπανᾶν* impendere. Luc. 15. 14. **живъ** *ζῶν* vivus. **животъ** *ζωή* vita. Joan. 1. 4. **житель** *πολίτης* civis. Luc. 15. 15. **жилище** *οἰκητήριον* domicilium. **жита** *γεννήματα* opes. Luc. 12. 18. **житьница** *ἀποθήκη* horreum. Matth. 3. 12. **житие** *ζωή* vita. **житеискъ** *βίου* vitae. **жизнь** *ζωή* vita. **жила** *φλέψ* vena. Matth. 4. 24. **жиръ** *νομή* pascuum. 2. Tim. 2. 7. ubi cod. bulg. **пажить** f. quod etiam in cod. ostrom. Joan. 1. 9, 10. 9. Lit. gyvata vita. — Scr. džîv vivere.

жид-овинъ *ἰουδαῖος* judaeus gl. cl. alias **июдеи**.

жлът-ѣти *ξανθίζειν* flavescere. **жлъчь** *χολή* bilis. Matth. 27. 34. Cod. assem. habet **злъчь**. Lit. geltas flavus. — Scr. obs. hr unde hir-anja aurum et har-it viridis.

жр-ънъвъ *μύλος* mola. Matth. 18. 6. ubi **осьльскы**-at Matth. 24. 41. codd. assem. ostrom. serb. bulg. et edit. ostrog. habent loc. plur. **жрънъвахъ**, unde Vostokovius nominat. sing. **жрънъва** esse statuit. Neosl. žrnek goth. quairnus. — Scr. džr terere, džîrṅa tritus.

жр-ѣти *θύειν* sacrificare. Marc. 14. 12. Luc. 22. 7. gl. cl. 311. **жрьтва** *θυσία* sacrificium. Luc. 2. 24. Act. 14. 3. **жрьтвьникъ** *θυσιαςήριον* altare. **жрьць** *ἱερεύς* sacerdos. Cod. serb. Luc. 10. 31. — Scr. gr. et džr celebrare, venerari.

жр-ѣти *καταπίνειν* deglutire. Cum praep. **по**. Prov. 1. 12. In cod. bonon. **жрѣти** et **жръти** legimus. **ожерелие** *περιςόμιον* lumbus. Exod. 26. 23. Cf. neosl. grlo. Lit. gerti. — Scr. gr. deglutire.

жрьдь *ἀναφορεύς* pertica. Num. 13. 24. Cf. neosl. greda pol. grzęda boh. hřada.

жрѣб-ии *κλῆρος* sors. gl. cl. 698. Matth. 27. 25. Act. 1. 26. In codd. serb. **ждр**. — Cf. scr. džrbh. findere. cum ruth. dolja sors a scr. dr dirimere.

жрѣб-ѧ *πῶλος* pullus. gl. cl. 37. Matth. 21. 2. In codd. serb. **ждр** — Scr. džrbh findere.

жоупелъ θεῖον sulphur. Psal. 10. 6 Idem saepe redditur per камъı горѧщь. Luc. 17. 29. Goth. svibls.

жьз-лъ βακτηρία scipio. gl. cl. 593. Luc. 9. 3. Psal. 88, 32, 109. 2. Scribitur etiam жєзлъ. Etym. fortasse жєгѫ. cf палица a палити.

жьм-ѫ жѧти συσφίγγειν constringere. Pol. żąć żdżmę. — Cf. scr. džam idem ac jam.

жьн-ѫ жѧти θερίζειν demetere. Matth. 6. 26. пожѧти ἐκτίλλειν evellere. Oct. f. 223. жѧтва θερισμός messis. жѧтель θεριςής messor.

жѧ-ло κέντρον stimulus. Cod. bulg. 1. Cor. 15. 55, 56. Male Kop. gloss. жало. Neosl. želo pol. żądło. Tamen etiam neosl. et. croat. est žalec. Lit. gelonys, gylys. cf. antecedentia.

жѧд-ати διψᾶν sitire. Joan. 4. 15. Rom. 12. 20. жѧжда δίψα sitis. Male Kop. gloss. жажда et жадаѭ жѧждьнъ διψῶν sitiens. Monum. Frising. II. 44. segna (жѧдьна sitientem). Cf. ждати, жидати et lit. žindu. — Etym. fortasse scr. grdh cupere.

ѕѣл-о λίαν valde. Matth. 2. 16, 8. 28. ѕѣлоуто. idem. gl. cl. 140. Scribitur etiam зѣло. Neosl. zlo.

за διά pro. Construitur cum gen. accus. et instrum. за оутра πρωΐ mane. Marc. 16. 2, 9 Joan. 18. 28. Psal. 54. 18. Cf. Dobr. Institutt. 666. et gramm. serb. boh. pol. задьнь ὁ ὀπίσω posticus. съзади ὄπισθεν a tergo. Matth. 9. 20.

за-ѩць λαγωός lepus. Psal. 103. 18. Neosl. zajec gen. zajca vel zavec gen. zavca ruth. zajacj. gen. zajacja. — Cf. scr. shasha.

зв-ати καλεῖν vocare. Luc. 14. 10. Matth. 21. 9. званиѥ κραυγή clamor. — Scr. hvê, e slav. potius hu suspiceris.

звиз-дати συρίζειν sibilare. Jerem. 19. 8, 50. 13. Neosl. žvižgati serb. zviždati pol. gwizdać. Nota hic neosl. žvegla et goth sviglon tibia canere.

звьн-ѣти ἠχεῖν sonare. Cod. bulg. 1. Cor. 13. 1. звоньць

κώδων tintinnabulum. Exod. 28. 33. Lit. zvaniju, zvanas. звѧцати ἀλαλάζειν clamare. Cod. bulg. 1. Cor. 13. 1. Jerem. 48. 36. звѧкъ ἦχος sonus. Hebr. 12. 19. Neosl. zvenéti, zvek et žvenk. — Scr. dhvan sonare.

звѣзд-а ἀστήρ stella. Luc. 21. 25. Neosl. zvézda pol. gwiazda boh. hwězda lit. žvaigždě. — Scr. shvid lucere.

звѣрь θηρίον fera. Psal. 67. 31. Marc. 1. 13. Lit. žvěris.

зел-ие λάχανα olera. Rom. 14. 2. зеленъ χλωρός viridis. Lit. žalas. зелька βοτάνη herba. Georg. Mon. злакъ χλόη gramen. Isai. 27. 11. Neosl. zlak lit. želmů. — Scr. har-it viridis et zend. zairi. idem.

зем-лѩ γῆ terra. gl. cl. habet etiam землѩ 179. 361. 644. Idem in bell. troj. Lit. žiemě. земьскъ γεώδης terrestris. gl. cl. 466. земьнъ. idem. gl. cl. 901. — Scr. kšamâ terra à kšam ferre, zend. zem. cf. E Burnouf. Comment. sur le Yaçna. Notes et éclaircissements CXXXI. Bopp gloss. 1844. contulit gam.

зи-ıание χάσις hiatus. Men. venet. зинѫти χαίνειν hiscere. Georg. Mon. Lit. zauniti. — Cf. scr. has ridere a hâ uti bhas a bhâ.

зим-а χειμών hiems, ψύχος frigus. Matth. 24. 20. Nota loc. sing. sine praep. зимѣ in cod. ostrom. Lit. žiěma. — Scr. hima frigidus, zend. zima hiems.

зл-ато χρυσός aurum. Matth. 10. 9. златеница ἴκτερος icterus. Am. 4. 9. Etym. зр-ѣти videre quod olim: splendere significasse docet neosl. zor splendor. — Scr. obs. hr unde hiranja aurum et zend. zara idem. cf. scr. kanaka aurum a kan splendere.

зми-и et змиıа δράκων draco, ὄφις serpens. Marc. 16. 18. Luc. 11. 11. Cod. ostrom. habet etiam змлиıа.

зн-ати γινώσκειν cognoscere. Luc. 22. 27. Joan. 1. 14. знамение σημεῖον signum. Marc. 16. 17. Luc. 2. 12. назнаменати σημειοῦν signare. Lit. zinnau. — Scr. džnâ scire.

зной καύσων aestus. Luc. 12. 55.

зоб-ати ἐσθίειν edere. Cum praep. по Matth. 13. 4. озо-

вати позовати *λυμαίνεσθαι* devastare. Oct. f. 215. — Scr. džabh oscitare.

зр-ѣти *περκάζειν* maturescere. Sir. 51. 19. съзрѣти *παραδιδόναι* producere. Cod. bulg. Marc. 4. 29. зрѣлъ *ὥριμος* maturus. Oct. f. 233. зрьно *κόκκος* granum. Matth. 13. 31. 1 Cor. 15. 37. Lit. žirnis. Cf. neosl. zréti et zoriti se. — Scr. shr in shrta coctus.

зр-ѣти *ὁρᾶν* videre. gl. cl. 165. 182. Matth. 13. 14. зазрѣти *ἐπιλαμβάνεσθαι* reprehendere. Luc. 20. 26. назирати *παρατηρεῖν* observare. съзрьцати *συνορᾶν* intelligere. 2 Macc. 4. 4. зрьцало *εἴσοπτρον* speculum. 1. Cor. 13. 2. Croat. zrcalo lit. zerkolas. зракъ *εἶδος* forma. Matth. 18. 3. Huc trahendum esse videtur зеница *κόρη* pupilla. Psal. 16. 8. Pol. zrzenica. cf. neosl. zrklo зорꙗ *φαῦσις* splendor. Psal. venet. 73. 16. *αὐγή* diluculum. Cod. bulg. Act. 20. 11. *ἀκτίς* radius. Scribitur etiam зарꙗ. Neosl. zorja et zarja lus. sup. zerja. Lit. žěrěti — Scr. ghr. lucere.

зълъ *κακός*, malus. Luc. 11. 13. зълоба *κακία* malitia. gl. cl. 174. Luc. 11. 39.

зыб-ати *σαλεύειν* agitare. gl. cl. 583. позыбнѫти *σαλεύεσθαι* agitari. — Scr. kšubh. idem. cf. землꙗ cum kšamâ.

зѧ-ть *γαμβρός* gener. 1. Reg. 18. 22. Georg. Mon. *νυμφίος* sponsus. Judic. 15. 6. Lit. žentas. — Scr. džâmâtr gener.

зѧб-нѫти *βλαςάνειν* germinare. Cum praep. про. Matth. 13. 5. Luc. 8. 6. Hebr. 12. 15. Psal. 91. 7. In dialectis significat: frigere, quod a зима derivandum est. cf. pol. wielbić a rad. вел-Vetus a scr. džan oriri descendit.

зѫбъ *ὀδούς* dens. Matth. 5. 38. Apoc. 9. 8. — Scr. džambh oscitare unde džamba cibus. cf. gr. *γαμφαί*.

зѫбрь *πύγαργος* pygargus. Deut. 14. 5. Ruth. zubr quod etiam in dial. pol. irrepsit. In graecitate medii aevi *ζόμβρος*. cf. lit. žambas et scr. džambh oscitare.

и *αὐτόν* eum. кгоѣъ *αὐτοῦ* ejus. иже *ὅς* qui. идеже *ὅπου* ubi. ıако *ὡς* uti. ıаможе *ᾗ* quo. кдинъ *εἷς* unus. инъ *εἷς* unus usurpatur: инокъ *μονιός* solivagus. Psal. venet. 79. 13. Oct. f. 215. инодоушьно *ὁμοθυμαδόν* unanimiter. gl. cl. 854. ктеръ *τὶς* quidam. Scr. jatara uter. — Scr. ja.

и *καὶ* et. ибо *καὶ γάρ* etenim. или *ἤ* aut. cf. pracedens; respondet ergo slavicum и et latino jam, accus. sing. a scr. ja. cf. etiam tum, quum.

и-ти идѫ *ἰέναι* ire. въ слѣдъ ити *ἀκολουθεῖν* sequi. Matth. 16. 24. Lit. eiti. — Scr. i ire.

иг-ла *ῥαφίς* acus. Matth. 19. 24. иглинъ *ῥαφίδος* acus. Cod. ostrom. scribit игълинъ. — Scr. ag-ra acies.

иг-о *ζυγός* jugum. Matth. 11. 30. 1. Tim. 6. 1. Psal. 2. 3. Cod. bulg. Act. 15. 10. habet его pro кго. Lit. jungas. — Scr. juga a judž jungere.

игр-ати *παίζειν* ludere. 1. Cor. 10. 7.

изъ *ἐξ* ex. Construitur cum gen. Lit. iš.

им-ѧ *ὄνομα* nomen. именовати *ὀνομάζειν* nominare. Dobr. ab им-ѫ derivavit. Cf. tamen scr. nâman pro džnâman.

им-ѫ ıати *λαμβάνειν* prehendere. Matth. 16. 13. вънѧти *προσέχειν* attendere. вънѧтисѧ *τύφεσθαι* uri. Matth. 12. 20. сънъмъ *συνέδριον* concilium. gl. cl. 103. Matth. 10. 17. Neosl. senjem pol. sejm. подъıатель adjutor. Cod. bonon. заıати *δανείσασθαι* mutuari. Matth. 5. 42. възаимъ et възаимъ даıати *δανείζειν* mutuum dare. Luc. 6. 34. наимьникъ et наимьникъ *μίσθιος* mercenarius. Luc. 15. 17. приимьникъ *διάδοχος* successor. Georg Mon. имѣти имамь *ἔχειν* habere. имѣнис *βίος* opes. Neosl. jeti jamen pol. jąć imę lit. imti. — Scr. jam cohibere.

ин-ис *πάχνη* pruina. Deut 32. 2. in psal. venet. *νιφετός* nix confertim cadens. — Etym. videtur esse scr. an spirare, spirando frigefacere.

инъ *ἄλλος* alius. Matth. 4. 21. инъгда et иногда *ἄλλοτε* alio tempore. инѫдоу et инѫдѣ *ἀλλαχόθεν* aliunde. — Scr. anja alius.

иск-ати ζητεῖν quaerere. Luc. 11. 9. Lit. ješkau. — Scr. iš unde iččhati, tertia pers. sing. praes.

иск-ра σπινθήρ scintilla. 2. Reg. 14. 7. Pol. etiam jaskra sonat. — Cf. scr. ashani fulgur.

испол-инъ γίγας gigas. Psal. 18. 6, 32. 16. Georg. Mon. Sic. etiam in psal. veneto scribitur; Šaff. tamen in quibusdam libris споляиъ inveniri dicit et hanc vocem a gente Spaleorum derivat. Starož. 15. 2.

ка-ıати сѧ μετανοεῖν poenitere. Luc. 15. 7. Act. 17. 30. окаıанъ ἄθλιος miser. Georg. Mon. казнь ζημία poena. 2. Macc. 4. 48. In Monum. Frising. I. 25. pocazen (показнь punitio).

ка-мень et камы λίθος lapis. Luc. 11. 11, 22. 41. камѣнъ λίθινος lapideus. Sic. cod. assem. at cod. ostrom. каманъ. окамѣнити πωροῦν excoecare. Cod. assem. Lit. akmů. — Scr. ashman.

кад-ити θυμιᾶν suffire. Os. 11. 2. кадило θυμίαμα suffitus. кадильница θυμιατήριον thuribulum.

кадь κάδος cadus. Isai. 40. 15.

каз-ати δεικνύειν monstrare. Cum. praep. по. Job 28. 11. παιδεύειν castigare. Cum praep. на. Psal. 140. 6. — Scr. kâsh lucere.

каз-ити εὐνουχίζειν evirare. Cum praep. изъ. Cod. serb. Matth. 19. 12. ubi cod. bulg. et edit. ostrog. скопити. каженикъ θλαδίας eunuchus. Georg. Mon. Deut. 23. 1. проказа λέπρα lepra. Matth. 8. 3.

калъ πηλός lutum. Mich. 7. 10. 2. Petr. 2. 22. каленик желѣза βαφή temperatio. Sir. 31. 13. Cf. serb. kaliti. — Scr. kâla niger, kalmaša sordidus. Lassen lat. squalor contulit.

кап-ати στάζειν stillare. Luc. 22. 44. канѫти. idem. Psal. 67. 6. капля σταγών stilla. Luc. 22. 44. капище βωμός altare. Act. 17. 23. ubi cod. bulg. коумиръ. Fortasse ara ante fores extructa. cf. neosl. kap. Vide tamen Šaff. Štarož. 14. 8. στήλη columna. Osias 10. 1. — Scr. kap. et čap tremere unde kana gutta.

клати колѭ σφάττειν mactare. Cum praep. за. Gen. 37. 31. закалати. idem. заколкник σφαγή mactatio. колъ πάσσαλος pessulus. Isai. 33. 20. Lit. kolas. класъ στάχυς arista. Matth. 12. 1. cf. гласъ. — Fortasse a scr. kr unde kratu sacrificium.

клад-ѫ класти ἐπιςοιβάζειν coacervare. Osias 2: 13. въскладати ἐπιτιθέναι imponere. Cod. ostrom. Matth. 23. 4. накладати φορτίζειν onerare. Luc. 11. 46. прикладъ σύμβολον symbolum. gl. cl. 655. клада ξύλον pedica lignea. Act. 16. 24.

кладѧзь φρέαρ puteus. Joan. 4. 6. Gen. 29. 2. Croat. hladenac ruth. kolodjaz. E germ. uti reliqua in ѧзь: кнѧзь пѣнѧзь оусерѧзь. Cf. dan. kilde.

клеврѣтъ σύνδουλος conservus. Matth. 18. 28, 29. 31. Col. 1. 17.

кл-ей κόλλα gluten. Exod. 23. 3. Lit. klijei.

клеп-заклепъ κάτοχος retinaculum. Jon. 2. 7. in psal. venet. Cf. клѣть et neosl. zaklepati.

клеп-ати-плѭ σημαίνειν significare. Cod. assem. Joan. 21. 19. Etiam in cod. bonon. occurrit.

клик-нѫти ἀλαλάζειν clamare. кличати. idem. Cod. serb. Marc. 5. 38. кличь κραυγή clamor. Georg. Mon. Neosl. klicati lit. klykiu. Cf. крик-нѫти.

клоб-оукъ κίδαρις pileus. Exod. 28. 29. Georg. Mon.

клон-ити κλίνειν inclinare. Cum praep. по. Matth. 4. 9. кланꙗти. idem.

клъц-ати σκάλλειν sarrire. Psal. ven. 76. 7. Cf. scrb kucati.

кльн-ѫ клѧти καταρᾶσθαι exsecrari. Matth. 5. 44. — сѧ ὀμνύειν jurare. Matth. 5. 33. Male edit. vulg. клѧсти. Sir. 28. 15. заклинати ἐξορκίζειν obtestari. Matth. 16. 63. клѧтва κατάρα exsecratio. клѧтвопрѣстѫпьникъ ἐπίορκος perjurus.

клѣть ταμιεῖον cella. Matth. 6. 6. домъ съ прѣклѣтъı οἶκος περίπτερος domus columnarum ordine cincta. Amos 3. 15. Cf. neosl. priklet. клѣта, клѣтка γαλεάγρα, παγίς decipula. Jez. 19. 9. Jerem. 5. 27.

клѣщ-и *λαβίς* forceps. Isai. 6. 6. Oct. habet vocativum sing. клѣщє f. 51. 93. 161. 174.

клю-клєвєта *καταλαλιά* obtrectatio. Boh. kleweta. клєвєтати *καταλαλεῖν* obtrectare. Act. 25. 11. клєвєтьникъ *κατήγορος* accusator. Radix est клю-ѭ quod in dialectis rostro pungere significat: єта est suffixum uti in соукта нищєта etc.

ключ-ити сѧ *συμβαίνειν* contingere. Luc. 1. 9. Marc. 14. 31. ключь *κλείς* clavis. Math. 16. 19. заключити *συγκλείειν* claudere. ключимъ *χρήσιμος* commodus. 2. Tim. 2. 14. съключєниє *συγκλεισμός* conclusio. Osias 13. 8. cf. boh. skljčiti. — Scr. krunč curvum esse.

кн-ига *βίβλος* liber. Codd. saepissime in plur habent. Matth. 1. 1, 19. 7. *γράμμα* littera. Codd. assem. serb. et bulg. Luc. 22. 38. ubi edit. ostrog. писмѧ. книгъчии *γραμματεύς* scriba. Matth. 23. 31. Luc. 11. 45. книжьникъ. idem. — Scr. kn in knas curvum esse, plicari. cf. gras a gr. Suffixum ига vide in вєрига.

кнѧзь *ἄρχων* princeps. Luc. 24. 20. E germ. chuninc. Cf. pol. mosiądz e germ. Messing.

коб-ъılица *θήλεια ἵππος* equa. 3. Reg. 10. 26. Olim *ἀκρίς* locusta. 2. Paral. 7. 13 Cf. neosl. kobilica boh. kobylka.

ковчєгъ *κιβωτός* arca. Joan. 12. 6. Luc. 17. 27.

кож-а *δέρμα* pellis. Hebr. 11. 37.

коз-а *αἴξ* capra. Dan. 8. 5. козьлъ *τράγος* hircus. козьлищь *ἐρίφιον* hoedus. козьлѧ gen. ѧтє. idem. козьлогласованиє *κῶμος* convivium hilare. Rom. 13. 13. 1. Petr. 4. 3. Lit. oška. — Scr. adža capra. Cf. scr. asthi cum кость.

кои-покои *ἀνάπαυσις* quies. Matth. 11. 29. Lit. pakajus. почити *ἀναπαύεσθαι* requiescere. Gen. 2. 2. покоити *ἀναπαύειν* sedare. Matth. 11. 28. — Scr. shî jacere unde gr. *κεῖσθαι*.

кокошь *ὄρνις* gallina. Luc. 13. 34. Onomat. Cf. scr. kukkata.

кол-о *τροχός* rota. Psal. 67. 18. колѣсьница *ἅρμα* currus. Oct. f. 248. — Scr. kr curvari. Pott Etymol. Forsch. I. 84.

кол-ѣвати σαλεύειν agitare. Luc. 6. 48, 7. 24. Croat. boh. et pol. nota vox. Cf. antec.

кол-ѣно γόνυ genu. Deut. 28. 35. φυλή tribus. Luc. 2. 36. Psal. 104. 37. — Scr. kr curvari. cf. полѣно.

ком-арь κώνωψ culex. Matth. 23. 24.

кон-обь λέβης pelvis. Psal. 59. 8, 107. 9. Oct. f. 106. 220. Croat. konoba. Cf. russ. korob a kora.

кон-искони ἐξ ἀρχῆς ab initio. Cod. ostrom. Luc. 1. 2. izconi doconi (искони докони ab initio ad finem). Mon. Frising. II. 65. коньць τέλος finis. законъ νόμος lex. Matth. 5. 17. Cf. boh. konati pol. konać.

конь ἵππος equus. Jac. 3. 2. Fortasse pro ков-нь, cf. кобылица.

коп-скопити εὐνουχίζειν evirare. Cod. bulg. et edit. ostrog. Matth. 19. 12. Georg. Mon. скопьць εὐνοῦχος eunuchus. ibidem. Neosl. et croat. kopiti. cf. sequens.

коп-ати σκάπτειν fodere. Cum praep. въ Matth. 25. 18. копиѥ λόγχη hasta. Matth. 27. 49. Georg. Mon. копыто ὁπλή ungula.

коп-ръ ἄνηθον anethum. Matth. 23. 23. — Cf. scr. kapi thus et lit. kvapas odor.

кор-а φλοιός cortex. Sap. 13. 11. Gen. 30. 37. Lit. skura. корень ῥίζα radix. Matth. 3. 10. Teste Vostokovio in libris antiquis etiam корѧ legitur. корыто δεξαμενή cisterna. Exod. 2. 16. Georg. Mon. cf. neosl. korec haustrum. корица κινάμωνον cinnamum. Croat. korice. корабль πλοῖον navis. Matth. 4. 22. Cod. bulg. Jac. 3. 4. in nom. plur. habet корабе et cod. assem. корабь. корабиць. idem. Georg. Mon. корабльникъ ναύτης nauta. Russ. korablj et korob ruth. korabelj pol. korab gen. bia boh. korab est cortex et navis. Cf. gr. κάραβος scapha e vimine et corio. Gloss. Isid. in Du Cange.

кор-ити ὑβρίζειν contumeliose tractare. Cod. serb. Luc. 11. 45. Psal. 118. 162. Cf. croat. koriti. користь et, minus bene, корысть σκῦλον spolium. Luc. 11. 22. Neosl. korist pol. korzyść. оукоризна ὕβρις ludibrium. gl. cl. 99. — Scr. kr punire.

коса θέριςρον falx messoria. 1. Reg. 13. 20. — Scr. kaś laedere.
кос-нжти ἅπτεσθαι tangere. Luc. 22. 51. прикасати сѧ. idem. Joan. 4. 9. — Scr. kas appropinquare.
косм-атъ δασύς hirsutus. Gen. 25. 25, 27. 23. Neosl. kosem serb. et ruth. kosa pol. et boh. kosm lit. kassa. — Cf. scr. kashmala sordidus.
кость ὀςοῦν os. Matth. 23. 27. — Scr. asthi os. cf. scr. adža cum slav. koza.
кот-ка αἴλουρος felis. Jerem. Ep. 1. 21. ἄγκυρα ancora. Cod. bulg. Act. 27. 29, 30. ubi. vulg. editio котва. Lat. catus lit. katas.
котер-ати καταδικάζειν condemnare. gl. cl. 582. — Cf. scr. kâtara confused. Wilson.
котлъ χαλκίον ahenum. Marc. 7. 4. Goth. katils gr. κοτύλη lat. catillus lit. katilas.
коці-оунъі plur. f. εὐτραπελία scurrilitas. Ephes. 5. 4. Cod. bulg. habet шѧгъі. Etym. videtur esse кость. cf. gall. osselets serb. koštunjav. Graecis κόττος est alea.
кошь κόφινος cophinus. Matth. 14. 20. кошьница σπυρίς sporta. Matth. 15. 37.
кош-оута ἔλαφος cerva. Bell. troj.
краб-ица κιβωτός arca. Teste Alex. olim Exod. 2. 5. Cf. neosl. krabulica herba germanis dicta Körbelkraut.
крав-а βοῦς vacca. Gen 18. 7. — Scr. shru audire, at in plurimis derivatis linguarum cognatarum: clamare Cf. въікъ.
крад-ѫ красти κλέπτειν furari. Matth. 6. 19.
крам-ола ςάσις seditio. Luc. 23. 19. Act. 19. 40. in cod. bulg. Nota instrum. plur. крамолъі Oct. f. 197. pro vero крамоламн. крамольникъ ἀγοραῖος cocio. Act. 7. 5. Cf. boh. et bulg. kramola et neosl. kramljati loqui. Bavarorum carmula slaviacae originis esse videtur. Cf. tamen Kop. glag. cloz. XLII.
крас-ити κοσμεῖν ornare, τέρπειν delectare. Cum praep. оу. Psal. 64. 9. accendere. Matth. 25. 7. красьнъ κόσμιος

venustus. Cod. bulg. 1. Tim. 3. 2. красота τερπνότης jucunditas. Etym. fortasse крьс-нѫти.

краст-а ψώρα scabies. Lev. 21. 20.

краст-ель ὀρτυγομήτρα coturnix. Psal. 104. 40. Cod. bonon. habet крастѣль. Russ. korostel pol. chrościel boh. chřastel.

крат-ъкъ βραχύς brevis. прѣкратити κολοβοῦν truncare. Matth. 24. 22. — Scr. krt secare.

крат-ъі, два — δίς bis. Marc. 14. 72. три — Luc. 22. 61. седмькратъ ἑπτάκις septies. Matth. 18. 22. Lit. kartu. — Scr. sa-krt semel a krt secare. Cf. phrasin pol. jeden raz gall. un coup.

кре-мень κόχλαξ silex. 1. Reg. 14. 14. — Cf. scr. sharkarâ. idem.

кривъ σκολιός obliquus, καμπύλος curvus. Luc. 3. 5. — Scr. kr curvari.

криж-скрижаль πλάξ tabula. Hebr. 9. 4. 2. Cor. 3. 3. Serb. križati dissecare boh. křjžala; c non videtur esse radicale: cf. pol. skrzydło cum vet. крило.

крин-окринъ λεκάνη pelvis. Jud. 6. 8. φιάλη patera. Zach. 9. 5. Oct. f. 170. Cf. russ. krinka et boh. okřin.

крич-ати κράζειν clamare. Marc. 5. 38. cf. кликнѫти. — Scr. krush clamare. Quoad u in i mutatum vide: тиснѫти, пѫсть, бѣгѫ.

крои-кроити τέμνειν scindere. 3. Reg. 18. 28. оукрои κειρία fascia. Joan. 11. 44. краи ἄκρον margo. краиніи ἀκρότατος summus. Georg. Mon. въскраи συνόμορος confinis. искрьнь ὁ πλησίον proximus. Matth. 5. 43. Ragus. iskrnji. — Cf. scr. kr in kîrńa divisus.

крок-окрочити κυκλοῦν cingere. Georg. Mon.

кром-ѣ ἐκτός extra, παρά praeter. Act. 18. 13. In gl. cl. construitur cum instrum. alias cum gen. кромѣшьнь ἐξώτερος exterior. Matth. 8. 12. Lus. sup. kroma extrema pars rei. — Cf. scr. kr dividere.

кроп-ити ῥαίνειν aspergere. Cum praep. по. Hebr. 9. 19. кропива κνίδη urtica. Isai. 55. 13.

крот-ити πραΰνειν mitigare. кротъкъ πραΰς mansuetus. Matth. 21. 5. кротость et кротъкость πραΰτης mansuetudo.

кроуп-ица ψίξ mica panis. Matth. 15. 27. Lit. krupa.

кроух-оукроухъ ψωμός frustum. Matth. 14. 20, 15. 37. съкроушити συντρίβειν conterere. Matth. 21. 44. Neosl. kruh est panis boh. kruch pol. kruchy.

кръвь αἷμα sanguis. Matth. 16. 17. Neosl. krv et kri. Lit. kraujas. кръвоточивъ αἱμόῤῥους sanguinis profluvio laborans. — Scr. krû exstat in krûra saevus.

кръкъ αὐχήν cervix. Georg. Mon. Significatio e dialectis definita.

кръм-а πρύμνα puppis. Act. 27. 41. кръмило πηδάλιον gubernaculum. Act. 27. 40. кръмильце. idem. Jac. 3. 4. кръмьчии κυβερνήτης gubernator. Act. 27. 11. Jez. 27. 8. окръмитель. idem. Oct. f. 112. Croat. krma. — Cf. scr. kr curvari.

кръм-ити τρέφειν alere. Georg. Mon. кръмилица γυνὴ τροφεύουσα nutrix. Exod. 2. 7.

крън-оносъ ῥινότμητος cui nasus amputatus est. Vide Dobr. Institutt. 250. cf. croat. krnjak majalis russ. kornati boh. krniti. — Scr. karn dividere.

кърт-оръıа ἀσπάλαξ talpa. Lev. 11. 30. cf. чрьтати. — Scr. krt findere.

кръч-агъ κεράμιον vas fictile. Jerem. 35. 6. Isai. 5. 10. — Serb. krčag boh. korčag hung. korsó.

кръчьм-ница ταβέρνη taberna. Act. 28. 15. кръчьмьникъ κάπηλος caupo. Georg. Mon.

кръı-ти κρύπτειν occultare. крити. idem. gl. cl. 56. 410. 951. Rectius tamen кръıти scribi docet part. praet. pass. съкръвенъ. gl. cl. 40. et subst. verb. отъкръвение ἀποκάλυψις revelatio. Luc. 2. 32. кровъ στεγή tectum. Matth. 17. 4, 10. 27. Hebr. 11. 9. закровъ ἀποκρυφή latibulum. Psal. 17. 12. крило πτέρυξ ala. gl. cl. pag. XLII. Luc. 13. 34. Neosl. krilo est etiam sinus. cf. croat. kreljut. f. въскрилие κράσπεδον fimbria.

Matth. 14. 36. crilatcem (крилатьцемъ alatis pro angelis) Monum. Frising. I. 4.

крьс-нѫти ἐγείρεσθαι excitari. Cum praep. възъ. Matth. 14. 2. крѣсити ἐγείρειν excitare. gl. cl. 646. 764. Matth. 22. 24. въскрѣшати. idem. Neosl. krésen boh. wskřjšiti. -- Scr. krš trahere unde lat. accersere.

крьст-окрьстъ κύκλῳ circum. Luc. 1. 58. окрьстьнъ ὁ περί vicinus. Boh. krest — Scr. krš verti ergo: крьс-тъ?

крьстъ ϛαυρός crux. крьстити βαπτίζειν baptizare: Marc. 16. 16. крьщеник βαπτισμός baptismus. Cod. bulg. Hebr. 9. 10. Minus bene крьстенье gl. cl. 98.

крѣп-ити δυναμοῦν roborare. Matth. 5. 13. Luc. 22. 59. крѣпость ἰσχύς vis. крѣпъкъ ἰσχυρός fortis. Matth. 3. 11. Cf. boh. okřegi.

крѫгъ κύκλος circulus, τμῆμα sectio. Georg. Mon. окрѫженик κύκλωμα circuitus. Psal. 139. 10. крѫглъ τορευτός caelatus proprie: rotundus. Edit. ostrog. Cant. 5. 14. ubi edit. vulg. habet овъточенъ.

коу-ѭ ковати χαλκεύειν cudere. Psal. 79. 6. Alia forma praes. est ковѫ-веши. Cf. словѫ-веши. ковачь χαλκεύς faber. 2. Tim. 4. 14. коузньць. idem. Isai. 54. 16. оковъ πέδη compes. Psal. 104. 18. окованъ πεπεδημένος vinctus. ковъ ἐπιβουλή insidiae. Act. 19. 40. ἔνϛασις machinatio. gl. cl. 768. ковьникъ ϛασιαϛής seditiosus. Marc. 15. 7. коварьнъ πανοῦργος astutus. 2. Cor. 12. 16. коварьство πανουργία astutia. къзнь μεθοδεία insidiae. Ephes. 4. 14. Cf. Šaff. Starož. 18. 7. Lit. kujis malleus. — Scr. ku sonare.

коумиръ βωμός ara. Cod. bulg. Act. 17. 23. Mich. 1. 7. Šaff. Starož. 14. 8. a čudico kumumardama derivavit.

коуп-ити ἀγοράζειν emere. Matth. 14. 5. коупля πραγματεία mercatura. коупьць ἔμπορος mercator.

коуп-а σωρός acervus. Luc. 9. 11. коупно ἅμα simul. gl. cl. 551. 842.

коуръ ἀλέκτωρ gallus. Codd. serb. assem. et ostrom. Marc. 13. 35. коурогласеник ἀλεκτοροφωνία gallicinium. — Scr. kur sonum edere.

коур-ити *καπνίζεσθαι* fumare. Isai. 42. 3. Georg. Mon. коуркник *ἀτμίς* vapor. Act. 2. 19. ubi. cod. bulg. пара. — Scr. čur urere.

коус-ити *γεύεσθαι* gustare. Cum praep. въ. Matth, 16. 28. *πειράζειν* tentare. Cum praep. изъ. Matth. 4. 1. покоусити сѧ *ἐπιχειρεῖν* aggredi. Georg. Mon.

къ *πρός* ad. Construitur cum dat.

къ-то *τίς* quis. Lit. kas. къждо *ἕκαςος* quisque. къи *ποῖος* qualis. въскѫѭ *ἱνατί* cur. Matth. 9. 4. которъі *ὅς* qui. Lit. katras. чьто *τί* quid. коликъ *πόσος* quantus. когда *πότε* quando. каковъ *ποῖος* qualis. како *πῶς* quomodo. кѫдоу *πόθεν* unde. — Scr. ka, katara.

къблъ *μόδιος* modius. Georg. Mon. Neosl. kebel serb. kabao hung. köböl.

къс-нѣти *χρονίζειν* tardare. Matth. 24. 48. Luc. 1. 21. Neosl. kesno, kesati se croat. kesno, kesniti.

къі-вати *κινεῖν τὴν κεφαλήν* movere caput. Cum praep. по. Matth. 27. 39. Noosl. et croat. kimati boh. kynauti pol. kinąć. — Scr. kû indicare.

къід-ати *ἐκκενοῦν* evacuare. Psal. venet. 74. 8. Idem habet edit. ostrog.

къіп-ѣти *ζεῖν* bullire. въскъіпѣти *ἐξέρπειν* prorepere. Psal. 104. 30. Pol. kwapić a къіп- descendit. cf. kwas cum къіс- Scr. kup irasci.

къіс-нѫти *ζυμοῦσθαι* fermentari. Cum praep. възъ. Matth. 13. 33. Luc. 13. 21. къіслъ *ὄμφαξ* acerbus. Jerem. 31. 29. квасъ *ζύμη* fermentum. Matth. 13. 33. квасьникъ *πάροινος* vino deditus. Cod. bulg. 1. Tim. 3. 3. Tit. 1. 7. Lus. sup. kwas est convivium. поквасити *βρέχειν* madefacere. Georg. Mon. Serb. idem.

къіч-ити *φυσᾶν* arrogantem reddere. 1. Cor. 8. 1. 2. Cor. 12. 20. къіченик *φύσημα* arrogantia. 2. Cor. 12. 20. — Scr. kuč reniti.

кѫд-ѣль *κρόκη* trama. Lev. 13. 48. cf. neosl. et croat. kundre. — Scr. kudr kundrajâmi fallo. Carn. kodrcija est confusio.

кѫк-олица μελάνθιον nigella. Teste Dobr. olim Isai. 18. 25, 27. Neosl. kókolj croat. kukolj pol. kąkol lit. kukalei.

кѫп-ѣль κολυμβήθρα locus natationis. Joan. 5. 2. — Cf. scr. kûpa puteus.

кѫп-ина βάτος rubus. Marc. 12. 26. Act. 7. 30.

кѫщ-а σκηνή tentorium. Cod. bulg. Joan. 7. 2. Neosl. kóča. Cf. neosl. kót pol. kąt angulus.

ла-ıати ὑλακτεῖν latrare. Isai. 56. 10. Georg. Mon. Lit lóti.

ла-ıати ἐνεδρεύειν insidiari. Luc. 11. 54. ubi cod. bulg. habet блюсти. Psal. venet. 9. 30. лаıатель ἐγκάθετος insidiator. Cf. ловити. — Scr. lâ capere.

лаг-вица κέρας poculum, laguncula. Edit. ostrog. Jerem. 48. 12. Cf. neosl. lagev. pol. łagiewboh. láhwice.

лад-ии ναῦς navis. Act. 27. 30. 2. Cor. 11. 25. ладиица σκάφη cymba. cf. neosl. et croat. ladja et ladica lit. eldija.

лаи-но βόλβιτον fimus. Soph. 1. 17. Jez. 4. 12. Neosl. et croat. lajno. Cf. boh. lagi foeteo.

лак-ъть ἀγκών cubitus, πῆχυς ulna. Matth. 6. 27. Deut. 3. 11. Lit. olektis.

лан-и πέρυσι anno superiore. Cod. bulg. 2. Cor. 8. 10.

ланит-а σιαγών mala. Matth. 5. 39.

лань τραγέλαφος tragelaphus. Deut. 14. 5. Cf. lit. lonĕ.

лас-ица γαλῆ mustela. Lev. 2. 29, 11. 29.

лас-кати κολακεύειν adulari. Sir. 30. 9. ласкаииє κολακεία adulatio. 1. Thess. 2. 5. Oct. f. 166. ласкрьдъ σπαταλός luxuriosus. Georg. Mon. ласкрьдьство σπαταλή luxuria. idem. Cf. serb. srdobolja dysenteria. Constare videtur ласкрьдъ e лас- et hrd (срьд-in·срьдьцє) quod in hac voce gutturalem servavit.

ласт-овица χελιδών hirundo. Isai. 48. 14.

лєбєдь κύκνος cygnus. Lev. 11. 18. E dialectis neosl. croat. serb. et pol. suspiceris лабѫдь, quod Kop. gloss. nescio unde habet. Russis est lebedj.

лєг-лєщи лѧгѫ κατακλίνεσθαι decumbere. Russ. ljagu pol. lęgę. облєщи μένειν manere. Luc. 24. 29. лєжати κεῖ-

σϑαι jacere. Matth. 3. 10. прилежьнъ ἐπιμελής sollicitus. Luc. 15. 8. положити τιϑέναι ponere. Joan. 10. 8. полагати. idem. Joan. 10. 17. вълагалище βαλάντιον crumena. Luc. 10. 4. ложе κοίτη lectus. Luc. 11. 7. ложесна pl. n. μήτρα uterus. Luc. 2. 23. — Scr. lig lingâmi amplector.

ледъ κρύσαλλος glacies. Nota codicem bulg. Act. 17. 19. ἄρειος πάγος vertere: арикъ ледъ. Lit. ledas.

лет-ѣти πέτεσϑαι volare. Psal. 17. 11. лѣтати. idem. Male Kop. gloss. лѣтѣти.

ли δέ vero.

ли-ꙗти χεῖν fundere. In codd. serb. et bulg. etiam лѣꙗти scribitur. Luc. 5. 37. In gl. cl. etiam лити. Lit. lěti несълитьнъ ἀσύγχυτος non confusus. Oct. f. 199. 201. — Cf. scr. lî liquefacere.

лиз-ати λείχειν lambere. Cum praep. объ. Luc. 16. 21. Lit. laižyti. — Scr. lih lingere.

ликъ χορός chorus. Luc. 15. 25. Oct. f. 10. ликовати χορεύειν saltare. Oct. f. 89. Georg. Mon.

лисъ ἀλώπηξ vulpes. Luc. 9. 58. Psal. 62. 11. лисица. idem. Cod. ostrom.

листъ φύλλον folium. Lev. 26. 36. листвие. coll. Matth. 21. 19.

лихъ περιττός nimius. Luc. 12. 4. лише περισσότερον plus. лихоимьць πλεονέκτης avidus. 1. Cor. 5. 10. lihogedeni (лихоядении) lihopiti (лихопитии) nimis edendo et nimis bibendo. Monum. Frising. III. 35. 36.

лихв-а τόκος usura. Luc. 19. 24. Jez. 22. 12. E goth. leihvan mutuari.

лиц-е πρόσωπον vultus. Matth. 18. 10. различьнъ διάφορος diversus. Marc. 1. 34. обличити κατηγορεῖν accusare. Matth. 1. 19. cf. pol. licować. idem. лицемѣръ ὑποκριτής hypocrita. Matth. 6. 5. Šaff. Starož. 18. 7. a goth. ljuta derivavit: nobis compositum videtur e лице et мѣръ, quae posterior pars vocabuli ad scr. mê, unde мѣнити mutare, referenda est, ut лицемѣръ sit

homo qui vultum mutat. In quibusdam libris etiam лицѥдѣи scribitur. Confudit Kop. gl. cl. pag. 3. radicem hanc cum лѫчити. — Scr. likh pingere.

лиш-ити στερίζειν privare. Psal. 20. 3. лишати. idem. лишеник ὑστέρημα penuria. 2. Cor. 16. 17.

лиш-аи λειχήν impetigo. Lev. 21. 20. Cf. gr. λειχήν quod Benf. II. 28 a scr. lih. lambere derivandum putat.

лобз-ати φιλεῖν osculari. Luc. 22. 47. лобъзати, облобъзати. idem. Luc. 15. 20. cf. любити. — Cf. scr. labh prehendere addito sibilo.

лов-ити ἀγρεύειν captare. Luc. 5. 10. ловъ ἄγρα venatio. Georg. Mon. ловитва. idem. — Cf. scr. labh prehendere.

лоз-а κληματίς palmes. Isai. 18. 6. ἀναδενδράς vitis arbori adplicata. Psal. 17. 90. ἄμπελος vitis. Joan. 5. 1, 3. 12. ubi edit. vulg. addit виноградьнаꙗ. лозик φρύγανα sarmenta. Dan. 3. 46. in Psal. venet.

лок-ати λάπτειν lambere. Judic. 9. 5. Neosl. lokati. cf. crat. lokati krvolok. — Scr. lak gustare.

лом-ити κλᾶν frangere. gl. cl. 379. Act. 2. 46.

лон-о κόλπος sinus. Psal. venet. 128. 7. Joan. 1. 18.

лоп-ата πτύον pala. Matth. 3. 12. Lit lopĕta. — Cf. scr. lup rapere.

лоукъ πράσον porrum. Num. 11. 5. — чрьвлкнъі κρόμμυον cepa. ibidem.

лоу-на σελήνη luna. Luc. 21. 25. At cod. bulg. 1. Cor. 15. 41. habet мѣсѧць. Neosl. et boh. luna pol. łuna. — Cf. scr. loč lucere.

лоуч-ити сѧ τυγχάνειν contingere. Cod. bulg. 1. Cor. 15. 37. Ruth. łučyty sja. полоучити λαγχάνειν obtinere. лоучьшии κρείσσων melior. gl. cl. 6. Matth. 6. 26. прилоучити сѧ παρεῖναι adesse. Luc. 13. 1. Cf. ключити сѧ.

лоуч-а ἀκτίς radius. Sap. 2. 4 оулоучити φωτίζειν irradiare. gl. cl. 588. Lit. laukti. — Scr. lôč lucere.

лъб-ьнок мѣсто κρανίου τόπος calvaria. Marc. 15. 22.

Joan. 19. 17. Oct. f. 34. 51. 142. Georg. Mon. et edit. ostrog. etiam лобнок habent. Croat. lubanja ruth. łob boh. leb gen. lbi et lbu unde lebne mjsto in bibl. boh. Matth. 27. 33. pol. łeb łba.

лъг-ати ψεύδεσθαι mentiri.. Rom. 9, 1. лъжа ψεῦδος mendacium. Joan. 8. 44. лъжь ψεύςης mendax. ibidem. лъжьникъ. idem. 1. Tim. 1. 10. — Scr. ladž calumniari.

лъıс-бъзлъıсъ ἀναφάλαντος calvus. Lev. 13. 41. Neosl. lisa. — Scr. rush splendere.

лъıст-о κνήμη tibia. Psal. 146. 10. Nom. plur. лъıста. Cant. 5. 15. Serb. list pol. łyst.

львъ λέων leo. 1. Petr. 5. 8. — E linguis simiticis in linguas familiae sanscriticae irrepsisse putat Benf. II. 1.

льг-ъкъ κοῦφος levis. Matth. 11. 30. льзѣ кстъ ἔξεςι licet. gl. cl. 128. Boh. lze pol. lža. польза gen. зѧ et зъı. ὄφελος ulilitas. gl cl. 220. Matth. 16. 26. Boh. plzeň. полъзевати ὠφελεῖν prodesse. Male slavus interpres Chronici Georgii Monachi ἀφελής (simplex) reddit per неполъзьнъ (ἀνωφελής inutilis). Lit. lengvas. — Scr. laghu levis a lagh salire.

льнъ λίνον linum. Matth. 12. 20. Lit. linnai.

льсть ἀπάτη fraus. gl. cl. 573. Matth. 13. 22. льстити ἀπατᾶν decipere. gl. cl. 336. льстьць πλάνος fraudator. льщеник πλάνη fraus.

лѣ-ἡμι-semi-лѣживъ ἡμιθανής semimortuus proprie semivivus. Cod. ostrom. Luc. 10. 30. At cod. assem. елѣ pro келѣ.

лѣвъ ἀριςερός sinister. Lev. 14. 15. лѣвица ἀριςερά manus sinistra. Gen. 48. 13.

лѣз-ѫ лѣсти βαίνειν gradi. Male Kop. gloss. лѧзѫ. лѣствица κλίμαξ scala. вълазити βαίνειν gradi. Joan. 5. 4. облѣсти μαδᾶν depilem esse. Lev. 13. 40. — Scr. lagh se movere.

лѣк-обание φάρμακον medicamentum. Oct. f. 141. лѣковати θεραπεύειν sanare. Georg. Mon. Lit. lěkorus.

лѣнъ ὀκνηρός ignavus. лѣнити сѧ ὀκνεῖν ignavum esse, μέλλειν cunctari. Act. 22. 16.

лѣп-ити κολλᾶν glutinare. Cum praep. при. Matth. 19. 5. прильпнѫти κολλᾶσθαι adhaerescere. Luc. 10. 11. Psal. 136. 6. Serb. prionuti boh. lnauti. лѣпъ πρέπων decorus. gl. cl. 275. лѣпота ὡραιότης pulchritudo. Psal. 67. 12. lepocam (лѣпощамъ illecebris). Monum. Frising. III. 4. — Scr. lip ungere.

лѣсъ δρυμός nemus. Jerem. 21. 44.

лѣт-о θέρος aestas. Psal. venet. 73. 17. χρόνος tempus. Cod. bulg. Act. 20. 18. ἔτος annus. Luc. 15. 29. лѣтовьникъ χρονικόν chronicum. Georg. Mon. продѣтьнок врѣмѧ ἐαρινὸς καιρός tempus vernum. ibidem. — Cf. scr. lî liquefacere et lit. lytus pluvia, proprie igitur pluviae tempus significat. Refer ad ли-ıати?

лѣть кєсть ἔξεςι licet. Act. 21. 27. 1. Cor. 6. 12.

лѣх-а πρασιά areola in horto. Marc. 6. 40. ubi cod. serb. habet мѣсто. Neosl. lěha pol. lecha et lus. sup. lješka.

люб-ити φιλεῖν amare. Matth. 6. 5. Valach. юби. любъвь любъı ἀγάπη amor. gl. cl. 151. любъı сътворити πορνεύειν adulterium committere. Psal. venet. 105. 39. прѣлюбъı μοιχεία adulterium. gl. cl. 131. любодѣи μοιχός adulter. любодѣица μοιχαλίς adultera. любєзьнъ φίλος amicus. Cod. bulg. Act. 19. 31. любо - любо ἤ — ἤ aut — aut. Matth. 6. 24. lubmi (любьми sponte). Monum. Frising. III. 32. — Scr. lubh cupere.

людъ λαός populus. людик λαοί homines. Luc. 1. 10, 17. 21. людьскъ τοῦ λαοῦ populi. Goth. lauths. — Scr. ruh pro rudh crescere.

лютъ χαλεπός saevus. Matth. 8. 28. Neosl. et croat. ljut.

лѧд-виıа plur f. ψόαι lumbi. Psal. ven. 37. 7. νεφροί renes. Georg. Mon. Neosl. ledje et ledovje croat. ledovje serb. ledja dorsum boh. ledwj pol. lędźwie·

лѧд-ина χέρσος terra inculta. Isai. 10. 6. Osias 10. 4. олѧдєнѣти χερσοῦσθαι desertum fieri. Oct. f. 152.

лѧк-ж лѧщи κάμπτειν curvare. Cum praep. съ. Psal. 56. 7. налѧцати ἐντείνειν intendere. Nota aor. налѧшѧ лѧкъ in cod. bonon. Croat. nalekel mrězu, zanjku. лѧкъ τόξον

arcus. Neosl. lók croat. luk pol. est łuk, nasałem conservarunt in łęk u siodła, obłąk et in ipso łąk in psalt. sec. XIV. 10. 2. лѫка πονηρία malitia. Cod. bulg. Kop. лѫкавъ πονηρός malus. gl. cl. 408. Matth. 13. 19. Ruth. łukavyj. лѫкочь δόλιος astutus. Georg. Mon. слѫкъ συγκύπτων inflexus. Luc. 13. 11. Neosl. slók est macer. Huc trahe поклѫкнѫти genua flectere in bell. troj. neosl. kleknoti, klečati et lecati se pol. klęknąć et lęknąć się. cf. croat. lecljiv timidus Lit. lenkti. Cf. vetus приключити сѧ et прилоучити сѧ.

лѧщ-а φάκος lens. Jez. 4. 9. Neosl. et croat. leča lit. lenšě hung. lentse.

лѫгъ δρυμός nemus. Georg. Mon. Sir. 24. 33. Neosl. lóg ruth. łuh pol. łąg. Kop. neogr. λόγγος contulit.

лѫк-а ἕλος palus. Exod. 2. 3. Neosl. lóka croat. luka pol. łąka lit. lanka.

лѫч-ити χωρίζειν separare. Cum praep. отъ. gl. cl. 262. Matth. 13. 49. Male gl. cl. 133 разлю-Scr. luk abscindere.

ма-нѫти νεύειν nutare. Cum praep. по. Joan. 13. 24. помавати. idem. Luc. 1. 22. маник, мановеник νεῦσις nutus. Boh. manauti.

маз-ати ἀλείφειν ungere. Luc. 7. 38. масло ἔλαιον oleum. Luc. 7. 46. масло дрѣвѣно. idem. Georg. Mon. маслина ἐλαία oliva. масть μύρον unguentum. маститъ πίων pinguis. Psal. 91. 12. — Scr. masdž ungere.

малъ μικρός parvus. gl. cl. 702. Luc. 19. 3. — Etymon est мл-ѣти, quod a scr. mr unde ku-mâra et mâla.

ман-обманѫти παραλογίζειν fallere. 1. Reg. 19. 17. Neosl. mamiti croat. manen vesanus.

мар-помарати παροξύνειν excitare. Cod. bonon. cf. croat. et serb. morati debere.

мати gen.-тере μήτηρ mater. Luc. 1. 15. — Scr. mâtr a mâ ergo: genitrix.

матор-ѣти προβαίνειν senescere. Cum praep. за. Cod. ostrom. Luc. 1. 7, 18. 2. 36. матор‍ьство πρεσβεία senectus. Psal. venet. 70. 18. заматерѣти κατασκιῤῥοῦσθαι

durum fieri. 3. Macc. 4. 1. Neosl. mater serb. mator. — Cf. scr. mâ metiri unde etiam lat. maturus derivandum esse videtur.

мах-ати περισείειν agitare. Georg. Mon. Neosl. croat. mahati. Cf. ма-нѫти.

медъ μέλι mel. gl. cl. 53. Matth. 3. 4. медвѣдь ἄρκτος ursus. Serbis est etiam medjed. медвьнъ μέλιτος melis. Cod. bonon. Croat. medven.. Lit. medus. — Scr. madhu.

межд-оу μεταξύ inter. gl. cl. 527. Matth. 18. 15. Per оу scribitur in omnibus codicibus, qui discrimen inter оу et ѫ servant: vide glag. cloz. codices bulgaricos evangelia et apostolum continentes, codd. assem et bonon. Cf. връхоу, долоу, низоу, тоу. Cod. ostrom. ter per ѫ, semel per оу scribit. Pol. est między. — Scr. madja medius.

мет-нѫти βάλλειν jacere. Joan. 19. 24. въмести. idem. Cod. serb. Matth. 6. 30. мѣтати мѣтаѭ мещѫ. idem. Marc. 12. 41. Male Kop. gloss. мѣщѫ. мѣсто τόπος locus. Matth. 12. 43. Lit. miestas. въ — мѣсто ἀντί loco. Luc. 11. 11. Lit. metu.

мет-ѫ мести σαροῦν verrere. Matth. 12. 44. Luc. 15. 8. съметие κοπρία fimus. Sir. 27. 4.

мечь μάχαιρα gladius. gl. cl. 771. Cod. ostrom. Luc. 22. 52. In codd. serb. мьчь. мечьникъ σπεκουλάτωρ speculator. Cod. ostrom. Marc. 6. 27. Serb. mač goth. mekis. — Cf. scr. makha macellum.

ми-нѫти παρέρχεσθαι praeterire. Matth. 8. 28. мимо παρά praeter. Construitur cum accus. миръ κόσμος mundus. Marc. 16. 15. Ruth. myr. In codd. serb. вьсь миръ. In libris recentioribus scribitur мïръ, ut distinguatur a миръ pax. — Scr. mî ire cf. scr. džagat mundus a gâ ire.

ми-ръ εἰρήνη pax. Luc. 7. 50. съмирити et съмѣрити καταλλάττειν reconciliare, ταπεινοῦν humilem reddere. Matth. 18. 4. Cf. pol. śmiara psal. sec. XIV. 9. 12. boh. smjřiti lus. sup. mjer. — Deriva a scr. mê mutuari unde

etiam мѣна μεταβολή permutatio. Sir. 13. 11. измѣнити ἀνταλλάττειν permutare. Lit. mainas.

мил-овати οἰκτείρειν misereri. Psal. 36. 21. миль кмоу бъість ἐσπλαγχνίσθη misertus est illius. Luc. 15. 20. tebe ze mil tuorivˊ (тебѣ са милъ творѭ tibi me humilio). Monum. Frising. I. 21. милость ἔλεος misericordia. милостъіни ἐλεημοσύνη eleemosyna. — Scr. ~~mîl connivere.~~ 1. fr. 126.

мл-ъниıа ἀστραπή fulgur. Luc. 10. 18. Nota Luc. 17. 24. млънии блистаѭщи са ἀστραπὴ ἀστράπτουσα fulgur coruscans. Serb. munja. Radix est мл-jn млѣти conterere. Cf. scr. drmbhu.

мл-ѣти мелѭ ἀλήθειν molere. Luc. 17. 35. моль σής tinea. млинъ λάγανον placentae genus. 2. Reg. 6. 19. Neosl. et croat. mlinci russ. blin germ. Blinze e slav. Lit. malti. — Scr. mr terere in marâla tener.

младъ ἁπαλός tener. младѣньць et — деньць βρέφος infans. gl. cl. 33. 45. — Scr. mrd conterere, unde mrdu mollis.

млат-ити ἀλοᾶν triturare. 1. Tim. 5. 8. 1. Cor. 9. 9. ubi cod. bulg. връхѫ. млатъ σφῦρα malleus. Sir. 38. 30. — Scr. mr terere.

млъв-ити θορυβεῖν tumultuari. Matth. 9. 23. Neosl. muviti pol. mówic boh. mluwiti. млъва θόρυβος tumultus. — Scr. brû loqui, cf. zend. mrû unde mraôt. Vide E. Burnouf Comm. sur le Yaçna. 54. Bopp. Vergl. Gramm. 28.

млъз-ѫ млъсти ἀμέλγειν mulgere. Prov. 30. 38. Male измельзилъ pro измлъзлъ Job 10. 10. Neosl. movzem serb. muzem boh. mlznauti lit. melžu. — Scr. mrdž abstergere quod a mr.

млък-нѫти σιωπᾶν conticescere. Cum praep. оу. Luc. 9. 36. млъчати σιωπᾶν tacere. Luc. 1. 20. Marc. 9. 34. — Cf. scr. murčh torpere.

млѣк-о γάλα lac. 1. Cor. 3. 2. Hebr. 5. 12. cf. млъзѫ unde tamen immediate derivari nequit.

мнихъ μόναχος monachus. Georg. Mon. E graeco. Slavice dicitur инокъ, чрьньц et чрьноризьць.

многъ πολύς multus. Matth. 6. 7. многашти πολλάκις saepe. Cod. assem. множити πληθύνειν multiplicare множьство πλῆθος multitudo.

мог-ѫ мощи δύνασθαι posse. Luc. 1. 20, 22. Nota inf. можти in edit. ostrog. Matth. 8. 28. не мозѣте nolite. Epilog. cod. ostrom. съ могѫтьми людьскъıми cum potentibus populi. Cod. bonon. могѫтьство potentia. Georg. Mon. немощь ἀσθένεια infirmitas. мощи λείψανα reliquiae. Men. venet. Oct. f. 106. 123. 155. 230. moki (мощии reliquiarum). Monum. Frising. III. 19. мощьшии πονηρότερος pejor. Cod. serb. Matth. 12. 45. помощи βοηθεῖν adjuvare. помощь βοήθεια auxilium. помощьникъ βοηθός auxiliator. — Scr. mah crescere, in dial. prâcr. posse. cf. zend. tav posse a scr. tu crescere.

мог-ъıла βουνός tumulus. Jerem. 31. 39. Georg. Mon habet etiam гомъıла. — Scr. mah crescere. Cf. scr. giri olim gari quod Lassenius contulit cum guru magnus.

мод-ръ κυάνεος lividus. Georg. Mon. Neosl. et croat. moder. Significatio e dialectis definita est.

моз-олъ μώλωψ vibex. Men. venet. Neosl. mozol.

мозгъ μυελός medulla. Hebr. 4. 12. Neosl. mozg et možgani. — Scr. masdž humectare.

мок-нѫти ὑγραίνεσθαι madefieri. мокръ ὑγρός madidns. мочити βρέχειν madefacere. Luc. 7. 38.

мол-ити προσεύχεσθαι precari. Matth. 6. 9. — сѧ Matth. 6. 5. молитва προσευχή preces. мольба. idem. Neosl. moliti boh. modliti pol. modlić. cf. lit. malda. — Etymon est scr. mr terere cf. оутолити com тр-ѣти. оумолкнъ δυσωπούμενος perterritus. Oct. f. 186.

мон-исто χλιδών monile. Jerem. 2. 32, 4. 30. Osias 2. 13. Cant. 4. 9. Ruth. monysto germ. manili. Grimm II. 112. — Scr. man arcere.

мор-е θάλασσα mare. Matth. 8. 32. поморие αἰγιαλός ora maritima. Lit. marês. — Bopp derivavit a scr. vâri aqua. Cf. tamen scr. mîra mare et scr. giri cum slav. гора

мостъ γέφυρα pons. Men. venet. помостъ ἔδαφος pavimentum. 3. Macc. 2. 16.

мот-ъıка σκαπάνη ligo. Georg. Mon. Neosl. motika ruth pol. motyka.

мот-ъıла plur. n. κόπρος fimus. Jerem. 30. 22. Exod. 19. 14.

мотр-ити ςοχάζεσθαι conjicere, κατανοεῖν spectare. Cum praep. съ. Matth. 6. 28. Act. 7. 32, 12. 12. съмотрѥнниѥ οἰκονομία oeconomia. gl. cl. 794. Serb. motriti. — Cf. scr. mantr deliberare, o pro nasali, uti saepius.

мр-ѣти мрѫ ἀποθνήσκειν mori. Cum praepositionibus оу, по, изъ. моръ λοιμός pestis. Codd. serb. et bulg. Luc 21. 11. θάνατος mors. Jerem. 14. 12. Lit. maras pestis. мрьтвъ νεκρός mortuus. Matth. 17. 9. мрьтвьць idem. мрьтвити θανατοῦν occidere. съмрьть θάνατος mors. Lit. mirti, smertis. — Ser. mr mori.

мрав-ии μύρμηξ formica. Prov. 6. 6. — Scr. brû zend. mrû loqui, olim fortasse: strepere.

мръз-нѫти πήγνυσθαι congelari. помръзаниѥ πῆξις congelatio. Oct. f. 106. мразъ ψύχος frigus. Psal. 147. 6. παγετός gelu. Jerem. 36. 30.

мрък-нѫти σκοτίζεσθαι obscurari. Cum praep. по. Luc. 23. 45. мракъ, примракъ ἀχλύς caligo. Isai. 60. 2. омрачити ἐπισκοτίζειν obscurare. — Cf. scr. mruč, mluč ire unde ni-mlôka occasus solis.

мрьз-нѫти βδελύττεσθαι exsecrari. Cum praep. о. Construitur cum nominat. rei et dat. personae, uti hodiedum in diall. neosl et pol. омрьзѥ ѥмоу достоıаниѥ ѥго ἐβδελύξατο τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ abominatus est haereditatem suam. Psalm. venet. 105. 40, 118. 163. омрьзѣ. Cod. bonon. Cf. neosl. to mu je zamrzilo et pol. omierzła mu żona. омразити βδελύττειν abominationem movere. Psal. venet. 13. 1, 52. 2. σπιλοῦν foedare. Oct. f. 91. мрьзъкъ βδέλυγμα abominatio proprie: detestabilis. Cod. serb. Luc. 16. 15. Cf. goth. marzjan scandalizare.

мрѣж-а δίκτυον rete. Matth. 4. 18, 20.

моуд-ити χρονίζειν cunctari. Matth. 25. 5. Luc. 1. 21. Male Kop. gloss. мѫдити. мъдлъ βραδύς tardus. мъдлость βραδύτης socordia. gl. cl. 150. мъдльнъ βραδύς tardus. Cod. ostrom. Luc. 24. 25. ubi cod. assem. habet моудьнъ. Neosl. muditi, medel. — Cf. scr. mrd conterere, unde etiam βραδύς descendit.

моух-а μυῖα musca. Exod. 8. 21. моушица σκνίψ culex. Psal. venet. 104. 31. Lit. mussě.

мък-промъкнѫти διαφημίζειν divulgare. Matth. 28. 15. замъкъ κλεῖθρον claustrum. Jerem. Ep. 1. 17. мъчта, мъчтание φαντασία imaginatio. Cod. bulg. Act. 25. 23. Georg. Mon. Jerem. 50. 39. мъчтати сѧ φαντάζεσθαι imaginari. Georg. Mon. — Cf. scr. muč relinquere.

мъстъ γλεῦκος mustum. Act. 1. 13. Oct. f. 105. Boh. mest gen. mstu. — Scr. mudh humectare, est ergo pro мъд-тъ.

мꙑ ἡμεῖς nos. мои ἐμός meus.

мꙑ-ти λούειν lavare. Cum praep. оу. Matth. 15. 20. Cf. lit. muilas. — Scr. miv irrigare.

мꙑсл-ити λογίζεσθαι cogitare. Matth. 9. 4. Rom. 3. 28. мꙑсль ἐνθύμησις cogitatio. Matth. 12. 25. съмꙑслъ διάνοια mens. gl. cl. 454. Lit. myslis.

мꙑт-о χρήματα opes. Cod. bulg. Act. 24. 26. κέρδος lucrum. 1. Petr. 5. 2. τὸ ἱκανόν satisfactio Act. 17. 9. мꙑтарь τελώνης publicanus. Matth. 5. 46. Serb mito croat. mito, podmičenje boh. meyto pol. myto lit. muitas goth. mota.

мꙑшь μῦς mus. Lev. 11. 29. мꙑшьца βραχίων brachium. Luc. 1. 51. Georg. Mon. Neosl. miške croat. mišice. мꙑшьца proprie est musculus qui a forma hoc nomen nactus est in linguis gr. lat. et slav. — Scr. mušika mus a muš furari.

мьг-ла ὁμίχλη nebula. Psal. 147. 5. Lit. migla goth. milhma. — Scr. mêgha a migh effundere.

мьг-новение ῥιπὴ ὀφθαλμοῦ momentum. 1. Cor. 15. 52.

Sap. 18. 12. мизати *νεύειν* nutare. помизати. idem. Sir 27. 24. мьжати *μυωπάζειν* lusciosum esse. 2. Petr. 1. 9. сѣмѣжити *καταμύειν* oculos claudere. gl. cl. 4. Act. 28. 27. Neosl. mignoti croat. mignuti, mižati boh. mihnauti, okamženj pol. migać, okamgnienie. — Cf. scr. miš.

мьзд-а *μισθός* praemium. Matth. 6. 2. Cod. bulg. bis habet мѫзда. Neosl. mezda boh. mzda lus. sup. zda goth. mizdo.

мьн-ѣти *νομίζειν* putare. gl. cl. 337. 721. Matth. 5. 17. поманѫти *μνημονεύειν* meminisse. Codd. ostrom. et assem. Luc. 22. 61. In codd. cisdanubianis saepius scribitur помѣнѫти gl. cl. 496. поминати. idem. Luc. 17. 32. памѧть *μνήμη* memoria. оусѣмьнѣти сѧ *διςάζειν* ambigere. Matth. 14. 31, 28. 17. Cod. assem. habet оусѫмьнѣти. Matth. 14. 26. Croat. sumnja suspicio. Lit. menu. — Scr. man cogitare.

мьн-ѫ мѧти *θλίβειν* comprimere. Sap. 15. 7. Male Kop. gloss. манѫ. мьнии *μικρότερος* minor. Marc. 9. 34. Luc. 15. 12. Neosl. meti, menem et manem ruth. mjaty mnu pol. miąć mnę. — Scr. man-âk parum gr. *μινύθω* lat. minus. Ad eandem radicem refer мѧкѣкѣ, мѧка.

мьскѣ *ἡμίονος* mulus. Psal. 31 9. мьщѧ. Jez. 27. 14. Neosl. mesk et mezg serb. mazgov ragus. maska boh. mezek.

мьст-ити *ἀμύνεσθαι* ulcisci. Luc. 18. 3. мьсть *ἐκδίκησις* ultio. Luc. 18. 8. отѣмьщеник. idem. Neosl. mašiti, maščevati. — Scr. makš irasci.

мьш-елѣ *λῆμμα* lucrum. Georg. Mon. мьшелоимьць *αἰσχροκερδής* turpis lucri cupidus. Cod. bulg. 1. Tim. 3. 2, 8. немьшелоимьць *ἀδέκατος* muneribus non corruptus. Georg. Mon. — Scr. muš furari.

мѣ-ра *μέτρον* mensura. Matth. 7. 2. Lit. miĕra. мѣрити *μετρεῖν* metiri. ibidem — Scr. mâ.

мѣдь *χαλκός* aes. Matth. 10. 9. 1. Cor. 13. 1. мѣдѣнѣ et-денѣ *χαλκοῦς* aeneus. Cod. bonon. мѣдьница *λεπτόν* octava pars oboli. Luc. 12. 59.

мѣс-нти *μίσγειν* miscere. Cum praep. съ. Psal. 105. 35. Pol. miesić et mięsić lit. maišyti. — Scr. mikš in âmikša et mish in mishra.

мѣс-ѧць *μήν* mensis. Matth. 15. 17. *σελήνη* luna. Cod. bulg. 1. Cor. 15. 41. Neosl. mesec et mesenc. — Scr mâs luna mâsa mensis a mâs metiri.

мѣхъ *ἀσκός* uter. Matth. 9. 17. *δορά* pellis detracta Georg. Mon.

мѧк-ъкъ *ἁπαλός* mollis. Matth. 11. 8. cf. neosl. et croat. mekine. — Etymon est мьн-ѫ мѧти minuere gutturali auctum. cf. lit. min-k-ti et menkas.

мѧс-о *κρέας* caro. Rom. 14. 21. Goth. mimz lit. miësa. — Scr. mânsa.

мѧт-ѫ мѧсти *ταράττειν* turbare. gl. cl. 684. Cod. ostrom. Luc. 1. 12. мѧтежь *θόρυβος* tumultus .мѫтити *ταράττειν* turbare. Huc trahe омѫтѣти *ἐξαπορεῖσθαι* conturbari unde psal. venet. 87. 16. омоутѣхь psal. glag venet. 15. 61. омоутихьсѧ et psal. sloveno- valach. Jass. 1680. омѫтихъ. Cf. pol. smutek olim rectius smętek lit. smutkas valach. сминти. — Scr. manth.

мѧт-а et мѧтва *ἡδύοσμος* mentha. Matth. 23. 23. Luc. 11. 42. cf. antec.

мѫд-ръ *φρόνιμος* prudens. Matth. 8. 9, 25. 1. оумѫдрити et оумѫждрыти *σοφίζειν* prudentem reddere. Cod. bonon. Cf. neosl. móde serb. et croat. mudo boh. maud pol. mąda testiculi boh. mud'ata renes. cf. gr. *φρήν*. Ab eadem radice fortasse etiam germ. unmündig. Vide tamen Grimm Deutsche Rechtsalterthümer. Götting. 1828. I. 447.

мѫжь *ἀνήρ* vir. Luc. 22. 63. мѫжати сѧ *ἀνδρίζεσθαι* confortari. — Scr. man cogitare unde manuša homo.

мѫк-а *βάσανος* cruciatus. gl. cl. 279. Luc. 16. 23. Lit. muka. valach. мънчи. cf. hung. munka. мѫчитель *βασανιστής* cruciator. мѫченикъ *μάρτυς* martyr. — Ad мьнѫ мѧти comprimere refer.

мѫка *ἄλευρον, ἄλφιτον* farina. Luc. 13. 21. Etymon est

мьнѫ мѧти diminuere. cf. пшено а пхати. ѧ saepissime in ѫ mutatur. cf. вѫзъ а вѧзати, блѫдъ а блѧдѫ, мѫтити а мѧтѫ, сѫпрѫгъ а прѧгѫ, прѫдъ а прѧдin въспрѧнѫти, звѫкъ а звѧцати.

на ἐπί super. Construitur cum accus. et loc. надъ ὑπέρ super. нан in нанпаче. Psal. 50. 2. Cf. ран cum радъ.

на νῶϊ nos. Accus. dual. primae pers. Cod. serb. Matth. 9. 27, 20. 30. Luc. 7. 20.

нагъ γυμνός nudus. Act. 19. 6. Lit. nogas. — Cf. scr. nadz erubescere.

наглъ προπετής temerarius. 1. Tim. 3. 4. Lit nuglay. Videtur compositum esse e praepos. на et глъ pro гъблъ a гънѫти quod pro гъбнѫти a rad. гоубити.

нак-вънакъ ὀπισθίως retro. 1. Reg. 4. 18.

не οὐ μή uon ne. неже ἤ quam. Sanscr. na in hymnis Rigvêdae sexcenties poni sensu comparativo docet Lassen Anthol. sanscr. 131. ни οὐδέ neque. — Cf. scr. na thema pronominis remotissima demonstrantis.

неб-о gen.- бесе οὐρανός coelum. Matth. 6. 1, 10. небесьнъ et — беськъ οὐράνιος coelestis. — Scr. nabhas nubes.

неводъ σαγήνη sagena. Matth. 13. 47. Boh. et pol. nota vox.

нес-ѫ нести φέρειν ferre. носити. idem. Luc. 11. 46. понести ὀνειδίζειν vituperare. Luc. 6. 22. — Scr. nah unde nakš adipisci.

нет-ии ἀνεψιός filius fratris. Georg. Mon. Serb. netjak ex sorore nepos. Bopp gloss. 1844. goth. nithjis, nostro нетии cognatum, a scr. ni derivavit; ergo: не-тии. cf. scr. apatja.

нетопъıрь νυκτερίς vespertilio. Deut. 14. 18. Neosl. netopir et topir russ. netopyr. Compositum esse videtur e нѣтъ part. praet. pass. a ni (etym. τοῦ нить. cf. вѣстъ a вид-тѣсто a тис-) et пъıрь quod cum перо cognatum est, ut sit pro нѣтопъıрь i. e. avis junctis alis.

неѩсъıть πελεκάν pelecanus. Psal. 101. 6. Editio veneta

habet нєк- edit. vulg. нєѧ- cod. bonon. *βουλγαρίζων* нєжєсъіть. A сѣтъ derivant; syllabas нєѩ praefixas aequivalere *τῷ* нє docent formae neosl. nejóvolja, nejóveren i. e. nevolja, neveren.

нить *σπαρτίον* funiculus. Judic. 16. 22. — Scr. nî ducere.

нив-а *ἀγρός* ager. Jac. 5. 4.

низъ *κάτω* deorsum. Matth. 2. 16. — Cf. scr. ni.

ник-приникнѫти *παρακύπτειν* se incurvare. Luc. 24. 12. възникнѫти *ἀνανήφειν* resipiscere. 2. Tim. 2. 26. *ἀναβαίνειν* ascendere. Deut. 29. 23. ниць et plur. ници *ἐπὶ πρόσωπον*-pronus. Matth. 16. 6. изникнѫти *ἐξανατέλλειν* exoriri. Cod. bulg. Matth. 13. 5. Georg. Mon. ницати *φύεσθαι* germinare. gl. cl. 722.

нищь *πτωχός* pauper. Matth. 5. 3. Fortasse pro никть a никъто. cf. нощь pro нокть.

новъ *νέος* novus. Marc. 16. 17. Lit. naujas. Cf. нъінѣ. — Scr. navas. cf. etiam scr. nu.

ног-а *πούς* pes. gl. cl. 397.

ножь *μάχαιρα* culter. Luc. 22. 49. ножьница *θήκη* vagina. Joan. 18. 11. Croat. nožnice. Cf. нъзѫ.

нок-ъть *ὄνυξ* unguis. пазнокъть *ὁπλή* ungula. Psal. 68. 32. Lev. 11. 3. Lit. nagas. — Scr. nakha.

носъ *ῥίν* nasus. Georg. Mon. *πρύμνα* puppis. Cod. bulg. Act. 27. 29. *πρώρα* prora. Cod. bulg. Act. 27. 30. ноздри *ῥίν* nasus. Lit. nosis et nosrai. — Scr. nâsâ.

нощь *νύξ* nox Luc. 1. 37. Lit. naktis. — Scr. naktam noctu.

нощьв-ъі *σκάφη* mactra. Dan. 14. 33 Neosl. niške serb. natjve.

нр-авъ *τρόπος*. Hebr. 13. 5. *δόγμα* sententia. Cod. bulg. Act. 10 4. Croat. narava serb. narav boh. mraw olim nrav. Cf. sequens, cujus radix nr videtur significasse: ire.

ноур-ити *ἀναλίσκειν* absumere. Cum praep. изъ. Sap. 27. 32. изноурити. idem. Oct. f. 124. Georg. Mon.

понзірѩти ἐνδύνειν ingredi. 2. Tim. 3. 6. нзірище δῶμα domus. Mal. 1. 3. οἰκόπεδον solum domus destructae Psal. 101. 5. понрѣти δύεσθαι subire. Jon. 2. 6. Cf. neosl. nora serb. ponor ruth. nyrjaty russ. nyrjatj pol. nurzyć boh. nořiti. — Cf. scr. nr ducere et naraka tartarus.

нз ἀλλά sed. In codd. bulg. нѫ.

нзі ἡμᾶς nos.

нзі-оунзіти ῥαθυμεῖν ignavum esse. gl. cl. 220. Georg. Mon. Jez. 27. 35.оунзілз σκυθρωπός morosus. Dan. 1. 10. оунзініје ἀκηδία incuria. Ruth. nyty russ. nytj languere. Huc. refer boh. unawiti.

нзі-нѣ νῦν nunc. Joan. 9. 41. Oct. semper нзінѩ. In codd. bulg. нинѣ, uti in dial. pol. ninie. Praestat tamen нзінѣ propter linguas cognatas. — Scr. nu. Vide Lassen Anthol. sanscr. Ad eandem radicem refer новз.

нѣз-ж нѣсти πηγνύναι defigere. Cum praep. вз. Matth. 27. 48. Joan. 18. 11. оунѣзнѫти ἐμπήγνυσθαι defigi. Psal. 31. 4, 37. 3. Male in Chronico Georg. Mon. пронѣзивз pro пронѣзз. prinizse (принѣззше postquam appropinquassent) Monum. Frising. II. 99. — Cf. scr. nah nectere.

нѣ-кзто τις aliquis. нѣчьто τι aliquid. Originem syllabae нѣ in Annal. litter. Vindob. explicare conati sumus. CV. 56. Aliter Kop. in gloss. Nota нѣсмь pro не ѥсмь.

нѣмз ἄλαλος mutus. Luc. 1. 22.

нѫд-ити ἀναγκάζειν cogere Matth. 11. 12. gl. cl. 366. 369. Nota sphalma нѫдѫть pro нѫдѧть. нѫжда ἀνάγκη necessitas. gl. cl. 194. отзнѫдь διαπαντός omnino. gl. cl. 139. отзнѫдоу τὸ σύνολον omnino. Oct. f. 85. nudmi (нѫдьми necessario). Monum. Frising. III. 32. Neosl. ponuditi offerre. — Cf. scr. nud agere.

о περί circa. Construitur cum accus. et loc.

об-а ἄμφω ambo. Luc. 1. 6. обаче πλήν sed. Psal. 13. 6. Luc. 22. 42. Boh. obač. — Scr. ubha ambo.

овъ in овъ онъ полъ *πέραν* trans. Matth. 4. 15. овъ нощь вьсѭ *δι' ὅλης τῆς νυκτός* per totam noctem Luc. 6. 12. Construitur cum accus. Cf. antec. scr. abhi et gr. *ἀμφί*.

овъ *οὗτος* hic. — Zend. ava. Cf. E. Burnouf Comment. sur le Yaçna. Notes et éclaircissements. III.

ов-ьца *πρόβατον* ovis. Joan. 1. 11, 13. Lit. avis. овьнъ *κριός* aries. Psal. 81 1, 64. 14. Lit. avinis. — Scr. avi

ог-нь *πῦρ* ignis. Luc. 22. 55. Lit. ugnis. — Scr. agni ab adž splendere.

одръ *κράβατος* lectus. Matth. 9. 6. Neosl. oder ragus. odar boh. odry. Videtur compositum esse e praep. о et др-ати et olim: perticam significasse.

ок-о gen. очесе *ὀφθαλμός* oculus. Luc. 24. 16, 31. Nota nom. dual. очи. очесьнъ *ὀφθαλμοῦ* oculi. окно *θυρίς* fenestra. 2. Cor. 11. 32. Act. 20 9. безочьство *ἀναίδεια* impudentia. Lit. akis. — Scr. akš videre, akšin oculus, akša fenestra.

олов-о *μόλυβδος* plumbum. Jerem. 6. 29. олово чистое *κασσίτερος* stannum. Jez 22. 18. — Scr. lû scindere.

олтарь *θυσιαστήριον* altare. Matth. 5. 23. E lat.

онъ *ἐκεῖνος* ille. оньсица *ὁ δεῖνα* quidam. Matth. 26. 18. Lit. anas. — Scr. ana.

ор-ати *ἀροτριάζειν* arare. Lnc. 17. 7. Job 4. 8. орало *ἄροτρον* aratrum. рало. idem. Edit. ostrog. Sir. 38. 25. ратаи *ἀροτήρ* arator. Cod. bulg. Kop. Neosl. et pol. rataj. разорити *καθαιρεῖν* evertere, *ἀκυροῦν* irritum reddere. gl. cl. 292. разарꙗти. idem. — Scr. r, arâmi unde ur-in urvarâ arabilis.

ор-ьлъ *ἀετός* aquila. Matth 24. 28. Lit. errelis. — Scr. r ire unde ara citus.

орѣхъ *καρύα* nux. Cant. 6. 10. орахъ. Georg. Mon. cf. lit. rešutys.

ос-а *σφήξ* vespa. Sap. 12. 8.

ос-ьлъ *ὄνος* asinus. Luc. 14. 5. осьлѧ *ὀνάριον* asellus. Lit. asilas. E linguis semit. irrepsisse docet Benf. I. 123.

ось *ἄξων* axis. Lit. ašis. — Scr. akša quaedam pars currus.

ос-т-ръ ὀξύς acutus. т euphonicum est: cf. пьс-т-ръ a пис-ати. остьнъ κέντρον stimulus. Sir. 38. 25. Os. 5. 12. Georg. Mon. Lit. aštrus. — Scr. ash in ashr acies gladii.

оскрьдъ λαξευτήριον instrumentum lapicidae. Psal. 73. 6. Georg. Mon. Russ. oskord boh. oškrd pol. oskard lit. kardas. Etym. fortasse ос-in ос-т-ръ.

осмь ὀκτώ octo. Luc. 2. 21. Lit. aštoni. — Scr. aštan.

остр-овъ νῆσος insula. Act. 27. 16. Serb. ostrvo. Ad ос-in остръ referendum videtur.

остр-огъ χάραξ vallum. Isai. 31. 9. cf. antecedens.

отъ ἀπό ab. Construitur cum gen. — Cf. scr. ati.

от-ьць πατήρ pater. Matth. 6. 4. отьчь πατρός patris. отьчьствиѥ πατρίς patria. Marc. 6. 4. отьчина. idem. Cod. bulg. Kop. Etym. fortasse antecedens. cf. gr. ἀπφύς pater.

оцьтъ ὄξος acetum. Matth. 27. 48. Marc. 15. 36. E lat. uti goth. akeit.

ошивъ οὐρά cauda. Apoc. 9. 10. Job 40. 12.

па-ѫчина ἀράχνη tela aranea. Psal. 38. 12. Vocalem nasalem habent psal. Jass. codd. bonon. et bulg. Kop. Olim fuit паѫкъ, hodie neosl. pajek et pavuk pol. pająk. — Cf. scr. pas ligare a quodam antiquiore pâ. cf. bhas a bhâ.

пад-ѫ пасти πίπτειν cadere. Luc. 15. 20. Occurrit etiam cum pronom. сѧ. падати. idem. западъ δυσμή occasus solis. напасть πειρασμός tentatio. Matth 6. 13. Luc. 22. 40. gl. cl. 478. пропасть χάσμα vorago Luc. 16. 26. распасти сѧ σχίζεσθαι scindi. Matth. 27. 52. распалинꙑ ruinae. Cod. bulg. Kop. — Scr. pad se movere.

пазоух-а. ѥгоже носѧшти въ пазоусѣ мати ѥго. Cod. bulg. Kop. Videtur significare: κόλπος sinus. Cf. neosl. pazduha et lit. pazalstis.

пак-ꙑ πάλιν iterum. Matth. 4. 8. пачє μᾶλλον potius. Matth. 10. 6, 25. 9. пакꙑбꙑтиѥ παλιγγενεσία regeneratio. пакость βλαβή damnum. gl. cl. 489. ἐνόχλησις molestia.

Hebr. 12. 15. пакости дѣꙗти *κολαφίζειν* alapam infligere. Matth. 26. 67. 2. Cor. 12. 7. пакости творити *ἐπιπλήττειν* increpare. 1. Tim 5. 1. пакостьникъ *σκόλοψ* stimulus 2. Cor. 12. 7. — Scr. pač extendere.

пал-ица *βακτηρία* baculus Psal. venet. 2. 9. паличьникъ *ῥαβδοῦχος* lictor. Act. 16. 35. Cf. палити- et жьзлъ cum жег-ж.

пас-ж пасти *βόσκειν* pascere. Luc. 15. 15. пастꙑрь *ποιμήν* pastor. Joan. 1. 12. пастоухъ. idem. Cod. ostrom. Joan. 1. 11. пастꙑревичищь pastor juvenis. Bell. troj. паства *νομή* pascuum. паствина. idem. Psal. venet. 94. 7. — Scr. pâ nutrire.

пас-опасьнъ *ἀκριβής* diligens. Ephes. 5. 15. Sir. 18. 27. 1. Esdr. 4. 22. опасение *ἀκρίβεια* summa cura. Georg. Mon. неопасьно *ἀφυλάκτως* incaute. Jez. 7. 22. съпасти *σώζειν* servare. съпасьнъ *σωτήριος* salutaris. gl. cl. 73. pazem (пасемъ servamus). Monum. Frising. II. 24. Boh. spasiti. — Scr. pash videre.

пат-ъка *νῆσσα* anas. Georg. Mon.

паш-опашь *οὐρά* cauda. Georg. Mon. Cod. bulg. Kop. опашата звѣзда. ibidem.

пв-оупвати *ἐλπίζειν* sperare. Codd. serb. et assem. Matth. 12. 21. Luc. 11. 22, 18. 9. Cod. bulg. Kop. In libris recentioribus: оуповати. вънезаапж pro- заапвж *ἐξάπινα* repente. Luc. 2. 13. Cf. croat. et serb. iznenada. Psal. pol. sec. XIV. 2. 13. pwa. 21. 8, 70. 14. pwać. Huc. trahe pol. pewny. — Scr. pu obs. unde puns contere, firmare. Cf. germ. trauen a dru fixum esse. Ab eodem etymo derivamus заꙗвивъ pro заꙗпвивъ *ἀπηνέςερος* saevus, proprie: confidens. Cic. Tusc. 3. 7,

пек-ж пещи *πέττειν* coquere. пещь *κλίβανος* fornax. Matth. 6. 30. пещьница. idem. Cod. bulg. Kop. печать *σφραγίς* sigillum. gl. cl. 735. 737. et cod. bulg. 1. Cor 8. 9. Oct. f. 13. Neosl. pečat pol. pieczęć. Lit. pečvětis. запечатлѣти *σφραγίζειν* obsignare. Joan. 3. 33. — Scr. pač coquere.

пек-ѫ пещи сѧ *μεριμνᾶν* curare. Matth. 6. 25. Nota imp. пьцѣте сѧ. печаль *μέριμνα* sollicitudo. Luc. 22. 45. Cf. ruth. pečalj boh. peče pol. piecza. — Ab antecedenti derivandum esse docet горькъ a горѣти.

пел-ынъ *ἀψίνθιον* absinthium. Apoc. 8. 11. Cf. lat. fel.

пел-есъ *φαιός* pullus. Gen. 30. 32. Cf. ruth. pełechaty russ. połosa boh. plasa pol. płosa. gr. *πελλός*. — Scr. palita canus.

пещ-ера *σπήλαιον* spelunca. Luc. 19. 46. Hebr. 11. 38.

пи-ти *πίνειν* bibere. Matth. 6. 25. пиѩнъ *μεθύων* ebrius. Act. 2. 15. пиѩница. idem. напоити *ποτίζειν* potum praebere. Marc. 9. 41. пиръ *πότος* potatio. Dan. 5. 10. 1. Macc. 16. 15. 1. Reg. 25. 36. *συμπόσιον* convivium. Luc. 14. 13. Croat. et serb. pir ruth. pyr. пировати *κωθωνίζεσθαι* potare. пирьшьство *εὐωχία* convivium. 3. Macc. 4. 7. — Scr. pî bibere.

пил-а *πρίων* serra. Isai. 10. 15. E germ.

пис-ати *γράφειν* scribere. сънсавъ gl. cl. 711. писмѧ *γράμμα* littera. 2. Cor. 3. 6. *ἰῶτα* jota. Cod. serb. Matth. 5. 18. пьстръ *ποικίλος* variegatus. Gen. 30. 32. писанъ quibusdam Slavis idem significat. A пьстръ deriva croat. pastrva, bistranga et pol. pstrąg salmo fario.

писк-ати *αὐλεῖν* tibia canere. Matth. 11. 17. пищаль *αὐλός* tibia. 1. Cor. 14. 7. пискание *φθόγγος* sonus. ibidem.

пит-ати et- ѣти *τρέφειν* alere. gl. cl. 946 Matth. 6. 26. питомъ *σιτευτός* saginatus. Luc. 15. 30. *ἥμερος* cicur. Georg. Mon. пища *τροφή* cibus. gl. cl. 442. пьтеньць et пьтѣньць *νοσσός* pullus, *ϛρουθίον* passerculus. Oct. f. 91. Neosl. pitati et pitom. — Scr. pitu cibus in Vêdis.

пла-нѫти сѧ *καταφλέγεσθαι* comburi. Cod. bonon. et psalt. venet 17. 8. Boh. planauti pol. płonąć. пламень et пламы *φλόξ* flamma. gl. cl. 67. палити *φλέγειν* urere. пепелъ *σποδός* cinis. Hebr. 9. 13. ополѣти *καταφλέγεσθαι* uri. Cod. Hank. Oct. f. 112. неополимъ *ἄφλεκτος* non ustus. Oct. f. 145. полѣно *ξύλον* lignum. 3. Reg. 17. 12. *σχίδαξ* segmentum e ligno scisso. Oct. f. 136.

плавъ λευκός albus. Joan. 4. 35. Pol. et lus. sup. płowy boh. plawý lit. palvas.

плаз-оплазивъ περίεργος curiosus. 1. Tim. 5. 13. оплазовати сѧ περπερεύεσθαι temere loqui. Cod. bulg. 1. Cor. 13. 4. — Cf. scr. prsh tangere.

плак-ати πλύνειν lavare. Luc. 5. 2. — сѧ κλαίειν flere. gl. cl. 351. Luc. 22. 62. Usurpatur etiam sine сѧ. Matth. 11. 17. плачь κλαυθμός fletus. плачьвьнъ κλαυθμῶνος fletus.

плат-заплатити ἀποτύνειν persolvere. 4. Reg. 4. 7.

платъ ῥάκος pannus detritus. Matth. 9. 16, платно ἱςός tela Isai. 38. 12. плащаница σινδών linteum. Luc. 23. 53. Oct. f. 207. Cf. neosl. plajš, plahta croat. plašč pol. płat goth. plats. — Cf. scr. prthu latus et slav. прътъ.

плах-плашити πτύρειν terrere. Cod. bulg. Philipp. 1. 28. Georg. Mon.

плє-мѧ φυλή tribus, σπέρμα genus. Cod. serb. Joan. 8. 33. Georg. Mon. Cf boh. plen et pol. plenny.

плєс-на βάσις planta pedis. Act. 3. 7. — Scr. prš-ni calx.

плєс-нѫти κροτεῖν plaudere. Num. 24. 10. ubi in edit. vulg. male aorist. плєснє pro плєсноу vel rectius плєснѫ. плєскати. idem. gl. cl. 879. плинщь θόρυβος tumultus. Cod. bulg. Kop. Jez. 7. 11. плинщєвати θορυβεῖν tumultari. Georg. Mon. Lit. plasnoju.

плєт-ѫ плєсти πλέκειν plectere. Cum praep. съ. Matth. 27. 29. плѣтати. idem. gl. cl. 528. плотъ φραγμός sepes. Psal. venet. 61. 4. σχεδία ratis. 2. Paral. 2. 16. оплотъ φραγμός sepes.

плєщ-и μετάφρενα scapulae. Psal. 90. 4. Georg. Mon. плєща ὦμοι humeri. Codd. serb. et bulg. Matth. 23. 4. νῶτος dorsum. Oct. f. 119. — Cf. scr. prthu latus.

пли-нѫти πτύειν spuere. Cod. assem. Joan. 9. 5. Usitatior est forma: плюнѫти.

плодъ καρπός fructus. Matth. 3. 8. плодовитъ καρποφόρος frugifer. Psal. 106. 34. нєплодъі ςεῖρα sterilis. Luc. 1. 7.

плоу-ти плова πλεῖν navigare. Cod. bulg. Act. 27. 2.

Male Kop. gloss. плжти. плавати. idem. Luc. 8. 23. плаванию πλοῦς navigatio. Lit. plauti. — Scr. plu fluere.

плоугъ ἄροτρον aratrum. 1. Paral. 1. 23. Lit plugas. E germ.

плоущ-а plur. n. πνεύμων pulmo. Cod. bulg. Kop.

плъз-нжти ὀλισθάνειν labi. плъзати et плѣзати ἕρπειν serpere. Gen. 6. 20. Lev. 11. 29. плъзити. idem. Men. venet.

плъкъ παρεμβολή castra. Act. 21. 34. Hebr. 11. 34. Lit. pulkas. оплъчити παρατάττειν in acie collocare Psal. 139. 2. оплъчению παράταξις acies instructa. Psal. 143. 2. Croat. puk. — Cf. scr. prč conjungere.

плънъ μεςός plenus. gl. cl. 449. Matth. 23. 27. исплънъ indeclin. idem. Matth. 14. 20. исплънити-плънꙑти πληροῦν implere Lit. pilnas. — Scr. pr implere.

плъть σάρξ caro. Matth. 16. 17. pulti (плъти). Monum. Frising. II. 22. плътѣнъ σαρκός carnis. Cod. bonon. въплътити сѧ ςωματοῦσθαι incarnari. Neosl. povt lit. paltis, plutta.

плѣв-ж плѣти συλλέγειν colligere, proprie: eruncare. Matth. 13. 28. Neosl. plévem et pléjem. плѣвꙑ ἄχυρον palea. Matth. 3. 12. Luc. 3. 18. плѣвелъ ζιζάνιον zizanium. Matth. 13. 25. Nota nom. plur. плѣвелию. Matth. 13. 26. Lit. pelai.

плѣнъ αἰχμαλωσία captivitas, σκῦλα spolia. Cod. serb. Luc. 11. 22. плѣнити αἰχμαλωτίζειν captivum abducere. gl. cl. 358. 347. Luc. 21. 24. плѣнꙑти. idem. плѣньникъ αἰχμάλωτος captivus. плѣница σειρά catena. Cod. bulg. 2. Petr. 2. 4. Oct. f. 108. пеленꙑ σπάργανα fasciae. gl. cl. 622. Oct. f. 78. Neosl. plenice croat. plen plenice boh. plena. — Cf. scr. pr-č conjungere.

плѣс-нѣти εὐρωτίαν situm obsitum esse. Jes. Nav. 9. 5.

плѣшь φαλάκρωμα calvitium. Jez. 28. 31. плѣшивъ φαλακρός calvus. Bell. troj. Lus. sup. pljech lit. plikkas.

плю-ж пльвати πτύειν spuere. Marc. 14. 65. Infinit. etiam плювати scribitur, sed minus recte. плюнжти. idem.

Matth. 27. 30. плюновение πτύσμα sputum. плинѫти et плиновение in cod. assem. legimus. — Scr. plu fluere.

плѧс-ати ὀρχεῖσθαι saltare. Matth. 11. 17. Inde goth. plinsjan. — Cf. scr. prî-ni calx.

по κατά secundum, διά per, ὑπέρ pro. Construitur cum dat. accus. et loc. In compositione saepe па: пагоуба пажить памѧть. поздѣ βραδέως sero. gl. cl. 712. Matth. 8. 16. е по-сь-дѣ. подъ ὑπό sub. Construitur cum accus. et loc. подьница κατάδυσις latibulum. Georg. Mon.

поганъ ἐθνικός paganus. Lit. pagonas. опоганити сѧ. Georg. Mon. E lat.

полъ 1) ἥμισυ dimidium. полма протесати διχοτομεῖν in duas partes secare. пладновати pro полоудновати μερενδίζειν meridiari. Georg. Mon. Serbis nota vox. 2) объ et на онъ полъ πέραν trans. Matth. 4. 15. Luc. 8. 22. обаполъı ἑκατέρωθεν utrinque. Oct. f. 178. 3) мѫжьскъ полъ τὸ ἄρσεν sexus virilis. Matth. 19. 4. Croat. spol sexus. — Scr. para alius, ulterior, unde pâra finis, ripa ulterior.

пол-е πεδίον campus. Jerem. 48. 8.

пол-ница σανίς asser. Cod. bulg. Kop. Significatio e dialectis definita est. Cf. neosl. pol. boh.

полата παλάτιον palatium. Cod. bulg. Kop.

попъ πρεσβύτερος presbyter. Cod. bulg. Act. 20. 17. Jac 5. 14. 1. Tim. 5. 19. E germ. phaph

пород-а παράδεισος paradisus. Cod. bulg. Kop. E graeco.

пост-ити сѧ νηστεύειν jejunare. Matth. 6. 16. E goth. fastan.

потъ ἱδρώς sudor. Luc. 22. 44.

поѩс-ати ζωννύναι cingere. Joan. 20. 18. — Scr. pas ligare. Vides scr. a mutatum esse in оѩ, uti in стоѩти a scr. sthâ. At ban pro воѩнъ esse docet Byzantinorum βοεάνος. Kop. gloss.

пр-ѣти прѣѭ прижи 1) ἐρείδειν fulcire. подъпора ὑποστήριγμα fulcrum. Jerem. 5. 10. опрѣти сѧ προσκόπτειν impingere. Matth. 7. 27. опирати. idem. запрѣти κλείειν

claudere. Nehem. 13. 19. *πολιορκεῖν* obsidere. Jerem. 19. 9. 2) *κρίνεσθαι* contendere. Psal. 50. 4. Joan. 6. 52. проуще i. e. пржще habet Georg. Mon. ergo etiam прєши dicebatur. прѣникє *μαχή* pugna. Cod. bulg. Tit. 3. 9. прѧ et распрѧ *φιλονεικία* contentio. Luc. 22. 24. Psal. 9. 5. prio (пржѫ actionem) Monum. Frising. II. 87. 88. сѫпрь *ἀντίδικος* adversarius. Cod. serb. Matth. 5. 15. сѫперникъ vel rectius сѫпрьникъ. idem. Cod. bulg. Luc. 22. 58. zopirnicom (сѫпрьникомь adversario) Monum. Frising. II. 73. съпорливъ *φιλόνεικος* contentiosus. 1. Cor. 11. 16. ubi cod. bulg. въспорнвъ. — Scr. pr niti.

пр-ати перѫ-решн *πατεῖν* conculcare. Cum praep. по. Luc. 8. 5. поприще *ςάδιον* stadium. Cod. serb. Joan. 11. 18. et codd. serb. et bulg. Matth. 5. 41. habent пьприще. Vides о in ь (ъ) mutatum: cf. измъжданиє pro измо- Cod. bulg. 1. Cor. 5. 5. et въловнъіхъ pro вол- edit. ostrog. Luc. 14. 19.

пр-ати перѫ-решн *πλύνειν* lavare. Mal. 3. 3.

пр-ати перѫ-решн *λακτίζειν* calcitrare. Act. 9. 5, 26. 14. *ἅλλεσθαι* salire. Sap. 5. 21. Men. venet. опирати сѧ *φέρεσθαι* ferri. Georg. Mon. перо *πτερύγιον* penna. парити *πέτεσθαι* volare. Georg. Mon. Cod. bonon. Cod. bulg. Act. 2. 19. Jac. 4. 14. въіспрь *ἄνω* supra. Hebr. 12. 15. въіспрьнь *ὁ ἄνω* supernus. gl. cl. 905. Vide въісокъ.

пр-ати порѭ-рюшн *σχίζειν* scindere. Georg. Mon. Ammos 1. 13. Neosl. parati serb. poriti ruth. poroty pol. proć.

прагъ *φλιά* limen. gl. cl. 314. Exod. 12. 7.

праж-ити *φρύγειν* frigere. Male Kop. gloss. пражити. Neosl. et croat. pražiti boh. zprahnauti pol. prażyć et pragnąć. — Cf. scr. bradždž assare.

празд-ьнъ *ἀργός* otiosus. Matth. 20. 3. непраздьна *ἔγκιος* gravida. Luc. 2. 5. праздьникъ *ἑορτή* dies festus. gl. cl. 308. Joan. 4. 45. cf. недѣлѩ. праздьновати *ἑορτάζειν* feriari.

прас-напрасьнъ ἀπότομος severus. Sap. 5. 21, 24. напрасьнивъ. idem. Cod. bulg. 2. Cor. 13. 10. Tit. 1. 7. напрасьно εὐθέως statim. напрасьно борение ἀψιμαχία rixa. Georg. Mon. Cf. neosl. praska et serb. naprasan.

прат-напратъ πρόθυρα vestibulum Georg. Mon. Radix est aut пр-ѣти fulcire aut пр-ати conculcare. Šaff. Serb. Lesekörner напрьть dicit esse linguae ecclesiasticae, quod legimus in cod. bulg. Kop.

прахъ κονιορτός pulvis. Matth. 10. 14. Lit. parakas. Etym. fortasse пр-ати conculcare.

пращ-а σφενδόνη funda. Sap. 5. 22. Georg. Mon. Neosl. frača croat preča pol. proca boh. prak lus. sup. prok. — Cf. scr. prth ejicere.

при ἐπί apud. Construitur cum loc. присьнъ οἰκεῖος propinquus. Gal. 6. 10. Ephes. 2. 19. constat e praep. при, rad. verbi substant. кс- et suff. ьнъ. присно διαπαντός semper. gl. cl. 371. Lit. pri.

при-ꙗти φροντίζειν sollicitum esse. Construitur cum dat.. Cod. bonon. et psal. venet. 39. 17. Georg. Mon. Cod. bulg. Kop. неприꙗзнь τὸ πονηρόν malum. Matth. 6. 13. διάβολος diabolus. gl. cl. 147. Neosl. prijatel croat. prijazen serb. prijati pol. sprzyjać boh. přjti ruth. sprijaty goth. frijô amo. — Scr. prî diligere. Fallitur igitur Šaff. in Serb. Lesekörner 85. приꙗти pro прииꙗти idque pro прихаꙗти positum putans: idem putabat Dobr. Institutt. 34.

про subinde пра. Ambo nonnisi in compositione usurpantur. прогнати проклати, прабаба праотьць. прѣмо ἐξ ἐναντίας e regione. Sic in codd. cisdanubianis. Matth. 21. 2. прѣмьнъ ὁ κατέναντι qui e regione est. Luc. 19. 30. прьвъі πρῶτος primus. испрьва ἀπ᾽ ἀρχῆς ab initio. првьство любѧ φιλοπρωτεύων qui primus esse cupit. 3. Joan. 1. 9. правъ εὐθύς rectus. Matth. 3. 3. право ἀμήν amen. Cod. serb. правина et правота εὐθύτης rectum. исправити κατορθοῦν erigere. правъда δικαιοσύνη justitia. правъдьнъ δίκαιος justus. прочь λοιπός

reliquus. Matth. 25. 11. Marc. 16. 13. прокъ. idem. Cod. bulg. Kop. прѣ in compositione: прѣбъıти *ἐπιμένειν* permanere. прѣисподьнь *κατώτατος* infimus. прѣдъ *ἔμπροσθεν* ante. Matth. 7. 6. въпрѣкъı глаголати *ἀντιλέγειν* contradicere. Act. 13. 45. — Scr. pra.

проньıръ *τὸ πονηρόν* malum. бѫди вамъ еи еи и ни ни. а иже лише. то отъ проньıра есть (rectius есть). Matth. 5. 37. in cod. bulg. Kop. проньıривъ *πονηρός* malus. Cod. bulg. Kop.

прос-ити *αἰτεῖν* poscere. Matth. 8. 19. Lit. prašyti. — Scr. prach interrogare.

прос-иньць mensis januarius. Cod. ostrom.

прос-о *κέγχρος* milium. Jez. 4. 9.

простъ *ἁπλοῦς* simplex. gl. cl. 811. Matth. 6. 22. *ἰδιώτης* imperitus. Georg. Mon. простити *χαρίζεσθαι* donare. Oct. f. 74. простъ е про et стрѣти videtur constare. cf. пространьство.

проти-въ *παρά* contra. Cod. ostrom. Matth. 8. 34, 25. 1. противити сѧ *ἀνθίςασθαι* resistere. — Scr. prati obviam.

пръть *ῥάκος* pannus detritus. Isai. 46. 6. Jerem. 38. 11. *λίνον* linum. Cod. ostrom. Matth. 12. 20. Neosl. prt croat. prten. Cf. платъ.

прът-запрътъкъ *οὔριον ᾠόν* ovum ventosum. Isai. 59. 5. Neosl. et boh. zaprtek pol. zapartek. Cf. boh. zaprtati. Lex. acad. petrop. male explicavit: skorłupa jajčna.

пръıщь *σηπεδών* ulcus purulentum. Georg. Mon. Serb. prišt pol. pryszcz.

прьс-и *ςῆθος* pectus. Luc. 18. 13. — Cf. scr. parshu costa.

прьстъ *δάκτυλος* digitus. Luc. 11. 20. прьстень *δακτύλιος* annulus. Luc. 15. 22. Male Kop. gloss. пьрстъ. Lit. pirštas.

прьсть *χοῦς* humus. Isai. 25. 2. Male Kop. gloss. пьрсть. прьстѣнъ *χοϊκός* terrenus. Cod. bulg. 1. Cor. 15. 47.

прѣзъ *ὑπέρ* super. Construitur cum accus. Cod. bulg. Rom. 11. 24.

прѣс-ьнъ *ἄζυμος* non fermentatus. Lev. 2. 4. опрѣсьникъ *ἄζυμον* panis azymus. gl. cl. 338. 372. Luc. 22. 1. Luc. 22. 1. Neosl. présen, brezmec. boh. přisný.

прѣт-нти *ἀπειλεῖν* minari. Joan. 11. 38. Cum praep. за. Matth. 8. 26. запрѣщати. idem. Neosl. pretiti croat. pretna ruth. zapretyty.

праг-ѫ пращи *ἐντείνειν* intendere. Psal. 63. 4. въпращи *ζευγνύναι* jungere. съпрѧгъ *σύζυγος* conjux. Philipp. 4. 3. *ζῦγος* jugum. Luc. 14. 19. Lev. 5. 11. Oct. f. 144. Scribitur etiam сѫпрѫгъ. прѫгло *παγίς* tendicula. Os. 5. 1. Neosl. prógla croat. et serb. pruglo. прѫжити *σπαράττειν* lacerare. Marc. 9. 26. прѫжати. idem. Luc. 9. 39. — Scr. prdž prndžê jungo.

прад-ѫ прасти *νήθειν* nere. Matth. 6. 28. Tob. 2. 3. Georg. Mon.

прад-въспрадѫти *ἐξανίςασθαι* exsurgere. gl. cl. 223. Isai. 29. 8. *ἀνανήφειν* resipiscere. Oct. f. 49. прѫдьнъ *τραχύς* celer. Act. 27. 29. прѫдьное мѣсто *ἀκτή* littus praeruptum. Georg. Mon. Neosl. pród. serb. prud pol. prąd unde prędki.

прат-опратати *ὑποςέλλειν* substrahere. Cod. bulg. Gal. 2. 12. съпратати *ἀνατέλλειν* emittere. Oct. f. 28. Cf. serb. raspretaty ruth. sprataty pol. sprzątać valach. спринтин pernix. — Scr. prath ejicere.

прѫгъ *ἀκρίς* locusta. Matth. 3. 4.

прѫд-прѣпрѫда *πορφύρα* purpura. Cod. bulg. et assem. Marc. 15. 17, 20. Cf. boh. pruditi urere pol. prędanie et vetus багръ cum scr. bhadž urere.

пт-ица *πετεινόν* avis. Matth. 6. 26. — Scr. pat labi, volare.

поуст-нти *ἀπολύειν* dimittere. Matth. 5. 31. поустъ *ἔρημος* desertus. Matth. 14. 13. Lit. pustas. опоустити *ἐρημοῦν* vastare. Edit. ostrog. et psalt. venet. 78. 7. опоустошити. idem. Edit. vulg. ibidem. поустошьнъ *μάταιος* vanus. Georg. Mon. — Scr. pust spernere.

пх-ати *κονδυλίζειν* digitis in condylum contractis verberare. Mal. 3. 5. Jez. 34. 21. пѧтоѭ попхавати *λὰξ ἐνάλλεσθαι* calcibus insilire. Georg. Mon. пшено *ἄλφιτον* farina. 2. Reg. 17. 28. пшеница *πυρός* triticum, quod a terere. Psal. 80. 16. Neosl. phati pol. pchać. — Scr. piš pinsere.

пч-ела μέλισσα apis. Luc. 24. 42. Etymon. videtur esse боучати (neosl. et croat. bučati boh. bučeti) ut sit pro бъчела, quae forma occurrit in Hexamero Kalajd. 102. et in cod. ostrom. At cod. bonon. habet пъчела.

пъір-о ὄλυρα far. Jez. 4. 9. Neosl. et croat. pira boh. pýr gr. πυρός. — Scr. pura yellow barleria. Wilson.

пъіт-ати ἐρευνᾶν scrutari. Cum praep. изъ. Joan. 5. 39. Act. 24. 14. испъітьникъ περίεργος curiosus. Cod. bulg. 1. Tim. 5. 13. ubi edit. vulg. habet оплазивъ.

пъіт-испъіти εἰκῆ temere. Cod. serb. Matth. 5. 22. Reliqui въсоуѥ. uzpitnich (въ съпъітьнъіхъ, въ испъітьнъіхъ? vanis). Monum. Frising. III. 33. Cod. bonon. habet: спъіти. Cf. antecedens; испъіти enim proprie videtur significasse: curiose. Gr. εἰκῆ slavi interpretes etiam per безъ оума reddunt.

пъіх-ати διαπρίεσθαι frendere. Cod. bulg. Act. 7. 54. Nota напъіщенъ τετυφωμένος insolens editionis vulg. 2. Tim. 3. 4. ubi cod. bulg. habet възносливъ. Cf. pol. pycha. пъіхати proprie est: flare, et descendit a scr. pû purificare unde pavana purificans, ventus.

пьн-ж пѧти σταυροῦν in crucem agere. Cum praep. про, разъ. Marc. 15. 13, 24. пропинати, распинати. idem. съпѧти συμποδίζειν coërcere. Psal. 17. 40. Cf. croat. spetiti, spečevati. запѧти πτερνίζειν insidiari. опона αὐλαία cortina. Cod. serb. Matth. 27. 51. cf. croat. spona pedica. пѧта πτέρνη calx. Joan. 13. 18. въспѧть ὀπίσω retro. gl. cl. 179. Luc. 9. 62. Neosl. opet boh. na zpátek et spět. въспѧтити ἐμποδίζειν coërcere. Sir. 46. 5, 18. 22. Huc trahe neosl. et croat. pripetiti se accidere. пѫто πέδη compes. Luc. 8. 29. Psal. 149. 50. Neosl. pota serb. puto pol. pęto lit. pančia. понıвa σινδών linteum. Judic. 14. 22. Neosl. et serb. ponjava boh. poňwa. — Scr. pan in pančatê extendit.

пьсъ κύων canis. Matth. 7. 6.

пьщ-непьщевати ὑπολαμβάνειν judicare. gl. cl. 153. Marc. 12. 40. Psal. 118. 19. Kop. gloss. contulit cum fic—verbi inficior

пѣ-ти поѭ ψάλλειν canere. въспѣвати ἀναμέλπειν cantu celebrare. пѣснь ᾠδή cantus. gl. cl. 20. пѣтлъ ἀλέκτωρ gallus. Luc. 22. 34. пѧтель. idem. Cod. bulg. Matth. 26. 74, 75. Marc. 14. 72. петель. idem. Cod. bulg. Marc. 14. 30. Joan. 18. 27. Nos пѣтлъ probamus. Cf. neosl. et croat. petelin et serb. pijetao. пѣти cum вѫпити cognatum esse videtur.

пѣг-подъпѣга ἀπολελυμένη uxor dimissa. Cod. serb. Matth. 5. 32, 19. 9. Minime consentiunt libri in hac voce: habet enim gl. cl. 132. потьпѣга, cod. ostrom. Matth. 5. 32, 19. 9. потьвѣга, cod. assem. et evang. 1164. in Museo Rumjancov. подъвѣга, ut nesciam ad quam harum radicum referenda sit: пѣга, вѣгѫ, тьпѫ. Si a тепѫ derivas, habes по-тьп-ѣга. cf. neosl. potepuh vagus. cf. gl. cl. VIII.

пѣн-а ἀφρός spuma. gl. cl. 779. Luc. 9. 39. Lit. piěnas lac. — Scr. phêna spuma.

пѣнѧзь δηνάριον denarius. Matth. 18. 28. пѣнѧжьникъ κερματιστής numularius. Lit. pinningai. A germ. phening.

пѣс-ъкъ ἄμμος sabulum. Matth. 7. 26. Lit. pěška. — Scr. piš conterere.

пѣст-оунъ παιδαγωγός paedagogus. 1. Cor. 4. 15. Cf. neosl. péstena pol. pieścić. Etymon videtur esse питати. Cf. невѣста a вндити, тѣсто a тиснѫти. Obstat significatio activa.

пѣх-пѣшь πεζός pedes. Matth. 14. 13.

пѧдь παλαιστή palmus. Psal. 38 5. Georg. Mon. Neosl. et croat pedenj. Dobr. Institutt. a пьнѫ derivandum esse putat.

пѧс-ть πυγμή pugnus. Exod. 21. 18. Isai. 58. 4. — Cf scr. puns cum lat. pinsere.

пѧть πέντε quinque. Matth. 14. 17. пѧтъкъ παρασκευή dies Veneris. Joan. 19. 14. Lit. penki. — Scr. pančan a pač extendere, a digitis quinque extensis. Lassen Antholog. sanscr. gloss. Refer igitur ad пьнѫ.

пѫд-распѫдити σκορπίζειν dispergere. Joan. 10. 12. Neosl. póditi croat. puditi pol. pędzić. Bopp Vergleich. Gramm.

648 contulit cum scr. pâdajâmi quod a pad. cf. стѫпити cum sthâpajâmi a sthâ.

пѫпъ ὀμφαλός umbilicus. Cant. 7. 2. Georg. Mon. Huc refer boh. paupě pusio, pupa. Cf. E. Burnouf Comment. sur le Yaçna. 245. Radix zend. nap umbilicum et nepotem significat.

пѫть ὁδός via. Luc. 1. 76, 11. 6. распѫтиѥ ἄμφοδος compitum. Marc. 11. 4. — Scr. panthas via a path ire.

пѫч-ина πόντος pontus. Matth. 18. 6. Act. 27. 27. — Scr. pač panĉê extendo. Refer igitur ad пьнѫ et cf. gr. πόντος.

рабъ δοῦλος servus. Luc. 15. 22. робъ σκλάβος servus. Georg. Mon. робищь. Cod. bulg. Kop. рабынı παιδίσκη ancilla. порабити δουλοῦν subigere. 2. Petr. 2. 9. работати δουλεύειν servire. Luc. 15. 29. — Scr. rabh, cum praep. â moliri.

рав-ьнъ ἴσος aequalis, πεδινός planus. gl. cl. 485. Matth. 20. 12.

рад-ити μέλειν curae esse. родити. idem. gl. cl. 434. et cod. serb. et edit. ostrog. Matth. 6. 24. Construitur cum praep. о et loc. радить о волѣхъ μέλει τῶν βοῶν αὐτῷ boves illi curae sunt. нерадьство ἀμέλεια incuria. Georg. Mon. отрада ἄνεσις relaxatio. отрадьнъ ἀνεκτός tolerabilis. Matth. 10. 15. ѫродъ μωρός insipidius; ѫ respondet particulae germ. un. Cf. neosl. neroden et goth. rathjan numerare.

радъ χαίρων lubens. Luc. 23. 8. ради χάριν gratia. gl. cl. 8. Matth. 4. 9. радоща ἀγαλλίασις laetitia. Luc. 1. 44. Cf. croat. milošča, ostroča.

раж-ьнъ κέντρον stimulus. Cod. bulg. Act. 26. 14. Neosl. raženj. Cf. sequens.

раз-ити πατάσσειν percutere. Cum praep. по. Matth. 26. 31. образъ τύπος forma. gl. cl. 322. съражати συγκροτεῖν collidere. Dan. 5. 6.

разъ. In compositione gr. διά lat. dis respondet. развѣ παρεκτός extra. gl. cl. 130. Matth. 5. 32. разньствиѥ

διαφορά discrimen. gl. cl. 238. — Cf. scr. rah (fortasse pro ragh) deserere.

раи *παράδεισος* paradisus. Luc. 23. 43. Lit. rojus. Videtur a радъ derivari posse. cf. наи a надъ. Nota tamen neosl. rajati esse saltare et lus. sup. reja saltatio, quod a scr. ri se movere derivamus.

рак-а *μνημεῖον* sepulcrum. Matth. 23. 29. *θήκη* conditorium. Georg. Mon. Oct. f. 155. 216. Croat. et serb. raka.

рам-о *ὦμος* humerus. Luc. 15. 5. habet dual. рамѣ; Georg. Mon. рамѣхъ loc. plur. Oct. f. 117. 198. 251. nom. sing. рамо. Kop. gloss. habet рамѧ gen. — мене, nescio unde. Neosl. rama croat. plur. ramena.

ранъ *ὄρθριος* matutinus. Jac. 5. 7.

ран-а *πληγή* vulnus. Marc. 3. 10. Luc. 12. 48. Lit. rona. — Cf. scr. vran vulnerare.

раст-ѫ расти *αὐξάνεσθαι* crescere. Luc. 1. 80. растити *αὐξάνειν* augere. gl. cl. 521. отърасль *παραφυάς* stolo. Psal. 79. 11. лѣторасль *κλῆμα* palmes. Jerem. 48. 32.

рать f. *πόλεμος* bellum. Exod. 13. 17. Georg. Mon. Bell. troj. Croat. est masc. serb. masc. et fem. ратьникъ *πολέμιος* hostis. Georg. Mon. ратовище *κοντός* pertica. 1. Reg. 16. 7. Neosl. ratišče boh. ratistě.

рач-итель *ἐραστής* amator. Jez. 16. 33. рачити *βούλεσθαι* velle. Cod. bulg. Kop. рачение *ἐπιθυμία* desiderium. Dan. 11. 37. *βασκανία* fascinatio. Sap. 4. 12. in Men. venet. *ἔρως* amor. Act. f. 112. рачьшь gratior. gl. cl. 143. rasite (рачите dignemini). Monum. Frising. III. 20. Neosl. croat. et boh. račiti ruth. račyty.

реб-ро *πλευρόν* costa. Joan. 20. 20. възъ ребра *πλαγίως* transverse. Georg. Mon.

рек-ѫ рещи *λέγειν* dicere. Luc. 2. 15. Nota imperat. рьци Matth. 8. 8. et aoristum рѣхъ. прорещи *προφητεύειν* praedicere. прорицати. idem. пророкъ *προφήτης* propheta. порицати *ἐγκαλεῖν* reprehendere. Act. 19. 40. ubi cod. bulg. habet приимати. Cf. poglagolani (поглаголании obtrectando). Monum. Frising. I. 17. порокъ *μέμψις* repre-

prehensio. Luc. 1. 6. оврокъ *ὀψώνιον* stipendium. Luc. 3. 14. оурокъ *ψῆφος* suffragium. Georg. Mon. Neosl. uroki fascinatio serb. urečem fascino pol. urok. нарочитъ *ἐπίσημος* insignis. рѣчь *κατηγορία* accusatio. Luc. 6. 7. Joan. 18. 29. отрокъ *παῖς* puer. Matth. 8. 6. Edit. ostrog. Luc. 15. 26. habet отрокъ pro рабъ codicum. отрочищь *παιδάριον* puer. Joan. 5. 9. cf. отрада. Respondet отрокъ graeco *νήπιος* lat. infans pol. niemowiątko (apud J. Kochanovium niemowlątko) отрочьнъ *παρητημένος* excusatus. Cod. serb. Luc. 14. 18. ubi reliqui отреченъ. — Bopp Vergleich. Gramm. 647. contulit cum scr. vač.

ремень *ἱμάς* lorum. Marc. 1. 7. Joan. 1. 27. E germ.

реть *ἐριθεία* contentio. 2. Cor. 12. 20. ретовати *ἐρίζειν* contendere. Oct. f. 180.

реш-ето *κόσκινον* cribrum. Sir. 27. 4.

ри-нѫти *ὠθεῖν* trudere. Nnm. 25. 20. рѣюти. idem. рои *συναγωγή μελισσῶν* examen apium. Judic. 14. 8. Cf. scr. raja citus. низрѣюти *ταπεινοῦσθαι* defluere. gl. cl. pag. 43. — Scr. ri movere.

риз-а *ἱμάτιον* vestimentum. Luc. 24. 12.

рист-ати *ἐπισυντρέχειν* concurrere. Cum praep. съ. Marc. 9. 25. коньское ристание *ἱππόδρομος* circus in quo habentur certamina equestria. Georg. Mon.

рогъ *κέρας* cornu. Luc. 1. 69. инорожь *μονόκερως* monoceros. Psal. venet. 21. 22. Male psal. jass. инорождь. рожанъ. adject. Cod. bonon. Lit. ragas.

рогозъ *πάπυρος* papyrus. Job 8. 11. Georg. Mon. Unde neogr. *ῥαγάζιον*.

род-ити *τίκτειν* parere. Luc. 5. 57. *γεννᾶν* generare. Luc. 1. 13. раждати. idem. родъ *γενεά* generatio. Matth. 12. 41. рождьство *γένεσις* nativitas. родьство. idem. народъ *δῆμος* populus. gl. cl. 584. 768. *ὄχλος* turba. Luc. 22. 47.

розг-а *κλῆμα* palmes. Joan. 15. 2. Psal. 79. 11. Georg. Mon.

рос-а *δρόσος* ros. Psal. 132. 3. Lit. rassa — Scr. rasa.

ротити сѧ καταθεματίζειν anathematizare. Marc. 14. 71. Matth. 26. 74. rote (ротѣ jurejurando). Monum. Frising. I. 14. Neosl. croat. russ. et boh. rotiti. — Cf. scr. vrata votum et рана cum vran.

роу-въздроу. III. sing. aor. a въздроути ὠρύεσθαι rugire. Cod. bulg. Kop. рыкати. idem. cf. рюти. — Scr. ru sonum edere.

роум-ѣньство χρόα color. Exod. 4. 7. роумен- Georg. Mon. Neosl. et serb. rumen ruth. rumjanyj et vermjanyj boh. rumný.

роусъ ξανθός rufus. Georg. Mon.

роух-о ἱμάτιον vestis. Bell. troj. Neosl. ruha croat. ruho serb. ruo.

роуш-ити λύειν evertere. Oct. f. 230. раздроушити πορθεῖν diruere. gl. cl. 618.

рьв-ати τίλλειν evellere. Radix est ru, cujus u ante vocalem in в mutatur. роуно gen. — есе πόκος vellus. Psal. 71. 6. Pastores palatini ex ovibus ante tonsuram inventam vellere lanam sunt soliti: a quo vellera dicuntur. Varro L. L. 5. 8. Jungmann.

рьд-ѣти сѧ πυῤῥίζειν rubescere. Lev. 13. 19. рыждь πυῤῥός. Zach. 6. 2. Serb. ridj. рьжда ἐρυσίβη rubigo in segetibus. Psal. 77. 46. ἰός rubigo. рьждавѣти ἰοῦσθαι rubigine infici. Sir. 11. 10. роуда μέταλλον metallum. 1. Macc. 8. 3. Lit. ruda et raudonas. — Scr. rudhira ab obsol. rudh. cf. gr. ἐρυθρός.

рьз-ати χρεμετίζειν hinnire. Jerem. 5. 8. рьжѫще. Cod. bulg. Kop.

рьп-ътати γογγύζειν murmurare. gl. cl. 14. Matth. 20. 11. Neosl. et croat. ropotati. — Cf. scr. ru sonare addita labiali.

рът-обрътити φιμοῦν os capistro constringere. Editio vulg. Deut. 25. 4. et 1. Tim. 5. 18. habet обротити. Posteriore loco cod. bulg. male обратити. Cf. russ. et ruth. rot boh. rty

ры-ти ὀρύττειν fodere. Cum praep. подъ. Cod. serb.

Matth. 24. 43. **ровъ** λάκκος fovea. **рѫвеникъ** φρέαρ puteus. Cod. bonon. psalt. venet. 68. 15. Georg. Mon. **гровормѫтель** τυμβωρύχος. Georg. Mon. Cf. croat. rilec et rulec. — Scr. ut-ru-dž fodere.

рыб-ἰχθύς piscis. Luc. 11. 11. Nota **рыбитва** nominat. dual. ἁλιεῖς piscatores in codd. serb. et assem. Matth. 4. 18. Nom. sing. fuerit **рыбитвъ** cum suff. **твъ** uti in scr. gantu viator a gam ire.

рыг-нѫти ἐρεύγεσθαι eructare. Cum praep. **отъ**. Matth. 13. 35. Psal. 44. 1. — Scr. rudž frangere.

рыд-ати κλαίειν flere. Marc. 16. 10. Ruth. rydaty, na vzryd płakaty lit. raudoju. — Scr. rudh flere.

рысь πάρδαλις pardalis. Isai. 11. 6. Georg. Mon. — Cf. scr. rush lucere.

рьв-ение ἔρις contentio. Jac. 3. 4. ζῆλος aemulatio. Psalt. venet. 78. 5. **ревность**. idem. **ревновати** ζηλοῦν aemulari. 2. Cor. 11. 2. Cf. neosl. réven et pol. rzewny.

рѣд-ъко σπανίως raro. Georg. Mon. Significatio e dialectis definita est.

рѣз-ати τέμνειν secare. Cum praep. **оу**. Joan. 18. 10. **обрѣзати** περιτέμνειν circumcidere. Nota pol. rznąć.

рѣк-а ποταμός fluvius. Matth. 3. 6. gl. cl. 30 — Scr. rič fluere.

рѣп-ие τρίβολος tribolus. Edit. ostrog. Matth. 7. 16.

рѣт-обрѣсти-рѧщѫ-рѧщеши εὑρίσκειν invenire. Matth. 7. 7. Male Kop. glos. 70. 80. **обрѣтѫ** et infinit. **обрѣщи** formae quae nullibi inveniuntur. In Carinth. sup. obrésti et, quod miraberis, obrenčati; huc refer etiam obrést. **обрѣтельникъ** ἐφευρετής inventor. Cod. bulg. Kop. **срѣсти срѧщѫ-щеши** συναντᾶν obvium fieri. Matth. 8. 28. Luc. 14. 31. Neosl. srésti et srečati ruth. strityty et sostrotyty boh. střetnauti. **срѧща** ἀπάντημα occursus. Cf. hung. szerentse. **срѣтение**. idem. Joan. 12. 13. Cod. bulg. 1. Thess. 4. 17. habet **стрѣтение**. Lit. randu rasti invenire. — Scr. shri.

рѣш-ити λύειν solvere. Cum praep. **разъ**. Matth. 16. 19. — Cf. scr. riš frangere.

рю-ти ревѫ ὠρύεσθαι rugire. Osias 11. 10. Zach. 31. 4. Neosl. rjuti revem ruth. revnuti boh. řigi et řewu. зарѣвъ mensis augustus. Cal. cod. ostrom. Boh. zářj olim zářig mensis september. Vide Dobr. Bildsamkeit. XVIII. — Scr. ru sonum edere.

рѧбъ πέρδιξ perdix. Jerem. 17. 11. кръвница. idem. Georg. Mon. Ruth. rabyj variegatus lit. jërubbë.

рѧдъ ςίχος ordo, κλῆρος sors. 1. Petr. 5. 3. по рѧдоу καθεξῆς deinceps. нарѧдити διαιρεῖν disponere. Georg. Mon. Hung. rend. — Scr. r ire. cf. scr. gr splendere cum slav. глѧдати.

рѧс-ьнъ κροσσωτός fimbriatus. Cod. bonon. psal. venet. 44. 13. Neosl. et serb. ręsa ruth. rasa boh. řasa pol. rzęsa.

рѫбъ ῥάκος pannus detritus. Oct. f. 72. рѫбищь. idem. Esth. 4. 17. Prov. 23. 21. Georg. Mon. Neosl. rób croat. rub boh. raub pol. rąbek lit. rubas.

рѫг-ати сѧ ἐμπαίζειν illudere. gl. cl. 827. Luc. 22. 63. Croat. rugati se pol. urągać się hoh. rauhati.

рѫд-орѫдиѥ σκεῦος instrumentum. Croat. orudelj. cf. ruth. orudowaty pol. orędownik.

рѫж-орѫжиѥ μάχαιρα gladius. gl. cl. 769 Luc. 2. 35. Cf. antecedens. Šaff. Starož. 18. 7. goth. arhvus telum comparavit.

рѫк-а χείρ manus. Luc. 22. 53. рѫкоѩть δράγμα manipulus. Psal. 125. 6. обрѫчити ἁρμόζειν aptare. 2. Cor. 11. 2. обрѫчь χλιδών armilla. Sir. 21. 24. ζώνη cingulum. Georg. Mon. Hung. abronts. обрѫчениѥ ἀῤῥαβών arrhabo. 2. Cor. 1. 22. порѫчити πιςεύειν credere. Tit. 1. 3. Valach. порѹнчи jubere. запорѫчениѥ παραγγελία praeceptum. Cod. bulg. 1. Thess. 4. 2. непорѫчьникъ ἔγγυος sponsor. Hebr. 7. 22. Lit. ranka fortasse a renku colligere. — Scr. rač facere uti kara a kr facere, ergo: faciens.

рѫч-ька ςάμνος urceus. Cod. bulg. Hebr. 9. 4. Oct. f. 9. Neosl. ročka.

саг-посагнѫти γαμίζεσθαι nubere. Marc. 10. 12. Construitur cum за et accus. посагати. idem. Luc. 17. 27. непосагъшь ἄγαμος caelebs. 1. Cor. 7. 8. Cave cum rad. сѧг- confundas. Pol. posag ruth. et boh. posah lit. pasagas.

сад-досада ὕβρις contumelia. досадити ὑβρίζειν contumeliose tractare. Luc. 11. 45. Act. 14. 5. — Scr. sadh ferire velle.?

самъ αὐτός ipse. Luc. 2. 35. cf. goth. sama. — Scr. sama omnis.

санъ ἀξίωμα dignitas. Codd. bonon. bulg. Kop. Georg. Mon. сановьникъ ἀξιωματικός dignitate praeditus. Georg. Mon.

сап-огъ ὑπόδημα calceus. Luc. 15. 22. Quoad suffix. cf. острогъ, чрьтогъ. Lit. sopagas. — Scr. sap colligare, cf. serb. sapon funis.

св-иния ὗς sus. Luc. 15. 15. 2. Petr. 2. 22. Nota adj. свиное. Matth. 8. 31. Codd. ostrom. et serb. свиньнъ. idem. Cod. bulg. — Scr. su generare, свиния igitur est generatrix, sue enim nihil genuit natura foecundius. Cic. de nat. Deorum. 2. 64.

свар-ити μάχεσθαι pugnare. 2. Tim. 2. 24. Neosl. svariti ruth. svaryty boh. pol. swar. — Scr. svar reprehendere.

сват-съсватати сѧ ἐπιγαμβρεύεσθαι generum fieri. Gen. 34. 9. сватъ sponsi comes. Bell. troj. — Cf. scr. sva suus et reliqua affinitatem indicantia.

свекръ πενθερός socer. свекръвь et -ръı πενθερά socrus. Luc. 12. 53. Lit. šešuras. — Scr. svashura. idem. Constat e pron. sva et shura heros, vir. Vide Benfey. 2. 175.

свеп-аније ῥύμη impetus. Georg. Mon.

свил-ьнъ σηρικός sericus. Bell. troj. Neosl. croat. et serb. svila sericum. Radix вити esse videtur, ut sit pro съвила.

свир-ати αὐλεῖν tibia canere. Men. venet. свирѣль αὐλός tibia. Sir. 40. 21. Croat. svirala.

свист-ати σνρίζειν sibilare. Cum praep. въз.. 3. Reg. 9. 8.

сврьбъ κνήφη scabies. Deut. 28. 27. Georg. Mon.

свит-ати ἐπιφαύσκειν illucescere. Luc. 23. 54. свѣтити φαίνειν illustrare. свѣтило φῶς lux. свьтѣти φαίνειν lucere. Joan. 5. 35 просъвтѣти pro просвьт- Cod. bulg. Matth. 13. 43. свьтѣник. Cod. assem. свѣтъ φῶς lux. Joan. 1. 4. Luc. 2. 32. κόσμος mundus. gl. cl. 154. cf. valach. lume hung. világ et scr. lôka mundus a lôč lucere. Lit. svěsti splendere. — Scr. shvit album esse et shvêt albus.

свои ἴδιος proprius. Jerem. 1. 11. свобода ἐλευθερία libertas. gl. cl. 590. свободь ἐλεύθερος liber. gl. cl. 603. Joan. 8. 33. себе ἑαυτοῦ sui. особь καθ᾽ ἑαυτόν seorsum. Marc. 4. 34 особити сѧ μονάζειν solum esse. пособьствовати ἀμύνεσθαι ulcisci. Act. 7. 24.συμβάλλεσθαι prodesse. Cod. bulg. Act. 18. 27. пособик συμμαχία societas belli. Men. venet. πανοπλία gravis armatura. Oct. f. 162 пособьникъ πρόμαχος propugnator. Men. venet. присвоити et присваıати οἰκειοῦν sibi vindicare. — Scr. sva pron. poss. omnium personarum. Huc pertinent plurima vocabula affinitatem indicantia.

сврьдлъ τέρετρον terebra. Isai. 44. 12. Neosl. sveder serb. svrdao.

свѣн-ити сѧ ἀπέχεσθαι abstinere. Cod. bulg. 1. Thess. 4. 3. свѣнѥ παρεκτός praeter. Cf. вѣнити.

свѣрѣпъ ἄγριος ferus. Cod. bulg. Jud. 1. 13. Scribitur etiam свирѣпъ et сверѣпъ. расверѣпѣти καταςρηνιάζειν luxuriari. 1. Tim. 5. 11. Neosl. srép et et boh. sweřep. De etymo vide Kop. gl. cl. gloss.

свѧд-присвѧнѫти καυματίζεσθαι torrefieri. Matth. 13. 6. Marc. 4. 6. Cf. neosl. vóditi et smóditi croat. et serb. osmuditi pol. swędzić et vetus вѧд- in оувѧнѫти. — Cf. scr. svid sudare.

свѧт-ити ἁγιάζειν sanctificare. Matth. 6. 9. свѧтъ ἅγιος sanctus. Lit. šventas. свѧтитва ἁγιασμός sanctificatio.

Cod. bulg. 1. Cor. 1. 30. — Zend. spenta sanctus, quod scr. fuerit shvanta. Vide E. Burnouf Comment. sur le Yaçna. 153.

седмь ἑπτά septem. Marc. 16. 9. седморица ἑβδομάς hebdomas. Georg. Mon. Lit. septyni. — Scr. saptan.

сестр-а ἀδελφή soror. Matth. 12. 50. Lit sessů gen. — sers. — Scr. svasr.

си-ꙗти λάμπειν splendere. Matth. 5. 45. gl. cl. 334.

си-ла βία vis. Matth. 6. 13. Lit. syla. сило ἀγχόνη laqueus. Edit. vulg. 1. Cor. 7. 35. ubi cod. bulg. осило. idem. gl. cl. 716. Boh. osidlo. сѣть παγίς tendicula. Luc. 21. 35. — Scr. si ligare. Huc refer etiam ситие σχοῖνος juncus. Joël 3. 18. Cf. lat. juncus a jungendo.

синь ὑακίνθινος hyacinthinus. Exod. 25. 5. Neosl. sinj. синета ὑάκινθος hyacinthus. Exod. 25. 4.

сиръ ὀρφανός orphanus. Joan. 14. 18. Lit. sirrata.

скак-ати ἅλλεσθαι saltare. Act. 3. 8. — Scr. shash. idem.

скар-ѧдовати сѧ βδελύττεσθαι abominari. Cod. bulg. Rom. 2. 22. скарѧдие βδέλυγμα abominatio, Georg. Mon. скарѧдьнъ βδελυρός foedus. ibidem. Russ. skared pol. skaradny boh. škaredý. Etymon esse videtur скврьнити, ut sit pro сква —

сквоз-ѣ διά per. Construitur cum accus. Matth. 12. 1. In codd. serb. скрозѣ. скважны ὀπή foramen. Jerem. 48. 28.

скврад-а ἐσχάρα focus. 2. Paral. 4. 11. τήγανον sartago. Cod. bulg. Kop. habet сковрада et Men. venet. скрада φλόξ flamma. Boh. skrawad sartago lit. skaurada.

сквр-ьна μίασμα inquinamentum. скврьнавъ. adj. Cod. bulg. Kop. скврьнити κοινοῦν polluere. Matth. 11. 5. осквръпити. idem. Marc. 7. 15. μολύνειν inquinare. Oct. f. 175. скврьньство ἀσέλγεια libido. Georg. Mon. скрѣньствие. idem. Cod. bulg. 1. Petr. 4. 3. скрѣньствовати ἀκολασταίνειν libidinose vivere. Georg. Mon. Cf. croat. ѣskruniti ruth. skverestj sordidus boh. skwrna, poškwrniti.

склаб-осклабити сѧ μειδιᾶν subridere. Sir. 21. 23. Georg.

Mon. Cod. bulg. Kop. Cf. boh. šklaba šklebiti luš. sup. šklaba.

скомати γρύζειν grunnire Cum praep. по. Exod. 11. 7.

ском-оскомьнъ ἄωρος immaturus. Sap. 4. 5. оскомина γομφιασμός stupor dentium. Ammos 4. 6. Neosl. et croat. skomina ruth. oskoma boh. oskominy.

скоръ ταχύς celer. Marc. 9. 39. — Cf. scr. shara sagitta a shr ire.

скотъ κτῆνος jumentum. gl. cl. 123. Joan. 4. 12. Cf. goth. skatts.

скран-ия pl. f. κρόταφοι tempora. Psal. 131. 4. Neosl. skranja croat. skradnjice boh. skraň. -- Cf. scr. karna auris.

скръбь λύπη moeror. скръбѣти λυπεῖσθαι moerere. Matth. 19. 22. Neosl. skrb. — Scr. shr findere labiali auctum.

скрьж-ьтати βρύχειν fremere. Cum praep. по. Psal. 34. 16. скрьжьтъ et скрьжетъ βρυγμός stridor dentium.

скоуб-ж скоупсти τίλλειν evellere. Cum praep. о. Georg. Mon. Significatio e dialectis definita est

скоут-ати καλύπτειν tegere. Habet Cod. Hankenst. лоуна свѣтъ скоута. съскоутати περιςέλλειν cooperire. Sir. 38. 16. ubi edit. ostrog. съкрътти. Serb. skut et skutati. boh. wyskytnauti monstrare. Cf. goth. skauts. — Scr. sku tegere.

скыт-ати сѧ πλανᾶσθαι vagari. 1. Cor. 4. 11. Hebr. 11. 38. Neosl. skitati se de pueris qui scholam negligentes vagantur.

скждель κέραμος tegula. Luc. 5. 19. ὄςρακον testa. Psal. 21. 16. ubi editt. ostrog. et vulg. habent - дель, quam formam etiam Kop. habet in gloss. Psal. Jass. - ѣль. скждель habet etiam cod. bonon. qui id per чрѣпина interpretatur; at cod. assem. praebet скоудъль. скждельникъ κεραμεύς figulus. Jerem. 18. 6. κεράμιον vas fictile. Luc. 22. 10. cf. neosl. skodela et škandela unde skleda. cf. lit. skindelis.

скѫпъ μικρολόγος sordidus. Sir. 14. 3. Prov. 11. 26. Lit. skupus valach. скѫмп carus, avarus.

сл-ати πέμπειν mittere. gl. cl. 627. Codd. serb. et assem. Matth. 10. 16. сълъ πρεσβευτής legatus. Georg. Mon. Nestor. zelom (съломъ legatis) Monum. Frising. I. 5. Nota lit. paslas. — Scr. sr ire.

слаб-нти ἐκλύειν debilitare. Cum praep. о. ослабѣти ἐκλύεσθαι debilitari. Hebr. 12. 5. раслабленъ et ослабленъ saepe addito жилами παραλυτικός paralyticus ослаба ἄνεσις relaxatio. Georg. Mon. — Cf. scr. srbh ferire.

слад-ъкъ ἡδύς suavis. 2. Cor. 12. 9. въ сласть ἡδέως libenter. насладити сѧ ἀπολαύειν frui. gl. cl. 252. 509. 536. Lit. saldus. — Scr. svadu dulcis e su bene et ad edere.

слонъ ἐλέφας elephas. Psal. 44. 8.

слоу-ти словѫ ἀκούειν audire. intrans. cf. lat. cluere. 2. Macc. 14. 37. Cod. bulg. Kop. прослоути сѧ ἐξηχεῖσθαι personare. Cod. bulg. Thess. 1. 8. ubi edit. vulg. habet промъкнѫти сѧ. слово gen. - весе.. Male Kop. gloss. - весл. λόγος verbum. Luc. 1. 20. слава δόξα gloria. Matth. 6. 13. Lit. slově scr. shravas. idem. слоуга δοῦλος servus. Luc. 1. 2. Cf. lat. cliens pro cluens. слоухъ ἀκοή auditus. gl. cl. 70. послоухъ μάρτυς testis. Cod. serb. Luc. 18. 20. послоушьникъ ἀκροατής auditor. прѣслоушаник παρακοή inobedientia. Hebr. 2. 2. ubi edit. vulg. habet ослоушаник. слышати ἀκούειν audire. Joan. 10. 3. Neosl. slujem lit. klausau obedio. — Scr. shru audire.

сл-ъньце ἥλιος sol. gl. cl. 333. Luc. 21. 25. Lit. saulě. — Scr. sur splendere unde scr. svar coelum et zend. hvare sol.

слъз-а δάκρυον lacrima. Luc. 7. 38. Nota gen. - зе pro - зѧ, quem habet Oct. f. 157. прослъзити сѧ δακρύειν lacrimari. Joan. 11. 35. — Scr. srdž emittere unde neosl. sraga gutta.

слѣдъ ἴχνος vestigium. Luc. 22. 54. послѣждє ἔσχατον postremum. gl. cl. 713. послѣдъ. idem. Cod. ostrom. Matth. 25. 11. Marc. 16. 14. послѣдьнь ἔσχατος postremus. Matth. 5. 26. наслѣдьникъ κληρονόμος heres. Matth. 21. 38. — Cf. scr. sr meare.

слѣп-слѣпати-плѭ ἅλλεσθαι salire. Habet cod. assem. Joan. 4. 14. въслѣплѭштѧѩ водꙑ ἀλλομένου ὕδατος aquae salientis. Cf. neosl. et croat. slap. — Scr. srp meare.

слѣпъ τυφλός caecus. Joan. 9. 39. слѣпьць. idem. оусльпнѫти τυφλοῦσθαι excaecari. Cod. bonon. Lit. slěpti occulere et silpnas hebes.

смаг-посмага cibi genus. Georg. Mon. Šaff. Serb. Lesekörner. 79. Invenitur accus. plur. посмагꙑ qui etiam a nom. sing. посмагъ potest derivari. vuzmazi (въ оусмазѣ) et vuzmaztve (оусмажьствѣ intemperantia) Monum. Frising. I. 15. et III. 36. cf. croat. smok opsonium et pol. smažyć.

смок-ъвь-ꙑ et-ва σῦκον ficus. Matth. 7. 16. смоковьница συκῆ ficus. Neosl. croat. et serb. smokva goth. smakka.

смол-а πίσσα pix. Dan. 3. 46. Lit. smala. — Cf. scr. mala squalor.

смрьд-ѣти ὄζειν foetere. Joan. 11 39. смрадъ ὀσμή foetor. Isai. 3. 23. посмраждати ἀφανίζειν inquinare. Matth. 6. 16. Lit. smirděti. — Cf. scr. mrd merda.

смрѣч-ик ἄρκευθος juniperus. 3. Reg. 19. 4. κέδρος cedrus. Olim Isai. 9. 10, 14. 8. Serbis smreka est juniperus, neosl. pinus, quem posteriorem significatum Dobr. Institutt. 152. primaevum esse dicit.

смꙑк-ати сѧ ἕρπειν serpere. Cum praep. прѣ. Men. venet. Lev. 11. 46. Croat. prismucati se adrepere serb. smuk serpentis genus boh. smykati.

смѣ-ꙗти сѧ γελᾶν ridere. Luc. 6. 25. посмѣхъ γέλως risus. оусмиꙗти сѧ γελᾶν ridere. Cod. bulg. Kop. посмисати сѧ. idem. Georg. Mon. — Scr. smi. idem.

смѣ-ти et -ѣꙗти τολμᾶν audere. Luc. 20. 40. Gl. cl. 345. scribit смм-

сник-сничавъ περίεργος curiosus. 1. Tim. 5. 13. Apost. Šišatov. teste Šaff. in Serb. Lesekörner. 83. uznicistue (въ сничьствѣ ἐν περιεργείᾳ). Monum. Frising. III. 35.

снопъ δράγμα manipulus. Matth 13. 30.

снох-а νύμφη sponsa. Ruth 1. 6. — Scr. snušâ nurus.

сноу-основти et основати θεμελιοῦν fundamentum jacere. Cod. bulg. 1. Petr. 5. 10. habet III. sing. praes. основеть. Cf. слоути словѫ, плоути пловѫ. оснъıвати. idem. основа βάθρα basis.

снѣгъ χιών nix. Marc. 9. 3. Lit. snĕgas. — Scr. snih humidum esse?

сов-а γλαῦξ noctua. Lev. 11. 15.

сок-олъ κίρκος falco. Bell. troj.

соль ἅλς sal. Matth. 5. 13. сланъ ἁλικός salsus. Marc. 9. 50. слатина ἅλμη salsugo. Psal. venet. 106. 34. слана πάχνη pruina. Psal. 77. 47, 118. 83. Lit. šalna. слина σίαλον saliva. 1. Reg. 21. 13. — Scr. sara sal.

соп-ьць αὐλητής tibicen. Matth. 9. 23. сопѣль αὐλός tibia. 1. Cor. 14. 7. Neosl. sopsti, sapa croat. sapa boh. sopauch.

сос-на πίτυς pinus. Jez. 31. 8.

сох-расохатъ σχηματισμένος formatus, proprie bifurcus esse videtur. Georg. Mon. посоха. Cod. bulg. Kop. Neosl. soha et rasohe croat. soha serb. soa ruth. rosocha.

сподъ συμπόσιον convivium. Marc. 6. 39.

спои-спонти συμβάλλειν conjungere. 3. Reg. 17. 28. Boh. pogiti pol. spoić.

спѣ-ти κατευοδοῦσθαι felici successu uti. βάλλειν jacere. Edit. ostrog. Psal 77. 9. ubi caeterae editt. стрѣлꙗти habent. Cf. lit. spĕti. спѣхъ τάχος celeritas. Georg. Mon. προθυμία animi alacritas. Cod. bulg. 2. Cor. 8. 19. спѣшити σπεύδειν festinare. поспѣшити εὐοδοῦν prosperum successum praebere. gl. cl. 51. поспѣꙗти συνερ-

γεῖν adjuvare. поспѣшати. idem. Cod. bulg. 1. Cor. 16. 16. приспѣти ἔρχεσθαι venire. Marc. 14. 41. σπεύδειν festinare. Cod. bulg. Act. 16. 1. прѣспѣти ὑπερβαίνειν superare. gl. cl, 511. — Scr. sphî-ta prosper.

спѫдъ μόδιος modius. Matth. 5. 15. Luc. 11. 33. Marc. 4. 21.

сragъ αὐςηρός severus. Cod. bonon. Pol. srogi.

срам-нити ἐντρέπειν pudore afficere. Matth. 22. 34. — Cf. scr. shrî erubescere.

срач-ица ἱμάτιον pallium. Matth. 5. 40. Luc. 6. 29. Neosl. srajca et scandinav. serkr.

сребр-о ἀργύριον argentum. Matth. 10. 9. Cf. lit. sidabras et germ. Silber. Benfey I. 52. e scr. shvêta albus. et abhras aurum compositum esse censet.

ср-ьна δορκάς caprea. Cant. 8. 14. Cf. lit. stirnas. — Scr. shr ferire.

срьпъ δρέπανον falx. Marc. 4. 29. Oct. 223. Cf. lat. sarpere, unde vinea sarpta apud Festum. 146. — Cf. scr. shr findere, addita labiali.

срѣд-а μέσον medium. Matth. 13. 49. τετάρτη dies Mercurii. In cod. bulg. Act. 23 10. etiam среда scribitur. срьд-ьце καρδία cor. Luc 1. 17. Lit. širdis. срьдъба θυμός ira. Bell. troj. In compositione radix sola occurrit: милосрьдъ ἵλεως misericors. Matth. 16. 22. срьдовѣдьць καρδιογνώςης qui corda novit. Cod. bulg. Act. 15. 8. жестосрьдие σκληροκαρδία contumacia. Marc. 16. 14. — Scr. hrd cor.

ста-ти станѫ ἵςασθαι stare. Luc. 2. 9. станъ παρεμβολή castra. Psal. 77. 28. старъ πρέσβυς senex. Luc. 1. 18. Cf. scr. sthira firmus et sthavira firmus et vetus. старѣи мъıтаремъ ἀρχιτελώνης magister portitorum. старѣишина жрьчьскъ ἀρχιερεύς summus sacerdos. Cod. serb. Joan. 11. 49. старѣишина пироу ἀρχιτρίκλινος magister convivii. Cod. scrb. Joan. 2. 8. стоıати ἵςασθαι stare. Luc. 1. 11. Nota а in ои mutatum. Lit. stověti. достоинъ ἱκανός dignus. Matth. 3. 11. достоıание κλη-

ϱονομία hereditas. оустамѣнити сѧ καθίςασθαι constitutum esse. Psal. 96. inscript. стадо ποίμνιον grex, Joan. 1. 16. Boh. etiam stadlo. пристанище λιμήν portus. Psal. 106. 30. оостанъкъ ἐγκατάλειμμα reliquiae. стѫпити βαδίζειν incedere. Cf. gr. sthâpajâmi. застѫпити ἀντιλαμβάνεσθαι defendere. застѫпьникъ ἀντιλήπτωϱ defensor. стопа ἴχνος vestigium. степень βαθμός gradus. 1. Tim. 3. 23. Act. 21. 35. — Scr. sthâ.

стен-ати ςένειν gemere. — Scr. stan sonum edere.

стиг-нѫти καταλαμβάνειν deprehendere. Cum praep. по. Matth. 12. 28.

стлъпъ ςῦλος columna. Matth. 21. 23. стлъпьникъ ςυλίτης stylita. Cal. cod.ostrom. Neosl. stovp croat. stup lit. stulpas.

стогъ θημών acervus. Cant. 7. 2. Sir. 20. 28. Dobr. стоıати putat esse etymon. — Scr. sthag colligere.?

стр-ѣти стрѫ ἐκτείνειν extendere. Cum praep. про. gl. cl. 523. Luc. 22. 53. простирати. idem. страна χώϱα regio. Luc. 15. 13. пространъ πλατύς, εὐϱύχωϱος spatiosus. Matth. 7. 13. Psal. 103. 25. пространьство πλατυσμός dilatatio, ἀφελότης simplicitas. Cod. bulg. Act. 2. 46. распространити πλατύνειν dilatare. постлатителѭ-лѥши ςϱωννύναι sternere. Matth. 21. 8. постелıа ςϱωμνή lectus. прѣстолъ θϱόνος thronus. Matth. 19. 28. Cf. lit. stalas. слама καλάμη stipula. — Scr. str.

страб-ити ἐγείϱειν erigere. Cum praep. оу. 1. Reg. 2. 8. in psal. venet. оустраблıати. idem. Cod. bonon. Boh. ostrabiti pol. postrobić in psal. sec. XIV. 9. 20. Cf. ruth. strava cibus et lit. ištrova.

страд-ати πάσχειν pati. gl. cl. 668. страсть πάθημα passio. Hebr. 10. 32. Neosl. croat et boh. stradati.

страхъ φόβος timor. Luc. 1. 12. страхати страшѫ-шеши unde страшѫть φϱίσσουσι horrent in cod. bulg. Jac. 2. 19. Cf. дъıхати. Ruth. strachaty sja.

стриг-ѫ стрищи κείϱειν tondere. 2. Cor. 11. 6.

строи-строити καταϱτίζειν resarcire. Marc. 1. 19. оустроити κατασκευάζειν parare. Marc. 1. 1.

стропъ φατνώματα laquearia. Cod. bulg. Kop. Ammos 8. 3. Eccl. 10. 8. Neosl. et boh. strop.

строу-га ῥεῖθρον flumen. Men. venet. Neosl. et croat. struga boh. struha pol. struga et stru-mień. — Scr. sru fluere; т euphoniae causa inseri docent пьстръ, остръ, сестра.

строуг-ати κνίζειν radere. Cum praep. по. Georg. Mon. Lev. 14. 41. τυμπανίζειν excruciare. Oct. f. 229. Scribitur etiam стрьгати. Oct. f. 226. строугъı συντρίψεις contritiones. Psalt. venet. et edit. ostrog. psal. 92. 4.

строун-а νευρά chorda. Psal. 150. 4. Lit. struna. Fortasse ad стрѣти referendum est.

строупъ τραῦμα vulnus. Luc. 10. 34.

стръкъ πελαργός ciconia. Cod. bulg. Kop. Significatio e dial. neosl. definita est, štrk enim neosl. ciconiam significat. In codice tamen potius cygnum significat, quum auctor narret, Jovem, in taurum et стръкъ mutatum esse.

стръп-ътьнъ τραχύς scaber. Luc. 3. 5. Psal. 77. 8.

стръıи θεῖος patruus. Georg. Mon.

стрьдъ μέλι mel. Men. venet. Neosl. strd pol. in psalt. sec. XIV. strdz boh. strdj.

стр-ьмѣнь stapia. Graecus nihil. Georg. Mon. habet loc. sing. стрьмени, qui a nom. стрьмень et стрьмѧ potest derivari. Neosl. est strme et strmen serb. strmen pol. strzemię.

стрьм-ити сѧ ὁρμᾶν prorumpere. Cum praep. оу. Matth. 8. 32. Act. 7. 57. Neosl. strmen croat strm boh. strměti.

стрьш-ити ἐντείνεσθαι erigi. Georg. Mon. — Scr. hrš erectum esse: mutata gutturali h in s euphoniae causa inter s et r inseritur t. Cf. пьстръ, остръ, строуга.

стрѣг-ѫ стрѣщи φυλάττειν custodire. Luc. 2. 8. 2. Cor. 11. 32. стражь φύλαξ custos. стража φυλακή custodia. Luc. 2. 8. Neosl. stréči ruth. sterehty boh. střjci

стрѣк-ати στίζειν pungere. Osias 4. 16. пострѣкатель μώλωψ vibex. Oct. f. 97.

стрѣл-ити *τοξεύειν* jaculari. стрѣла *βέλος* sagitta. Ephes. 6. 16. Lit. strėla. Cf. vet. germ. strala. — Scr. shr findere unde shara sagitta; ла suffixum est, ѣ vero pro а in vrddhi, uti saepius: стр-ѣ-ла.

стоудъ *αἰσχύνη* pudor. Luc. 14. 9. *ἀναισχυντία* impudentia. gl. cl. 184. стыдъкъ adj. *αἰσχύνης* pudoris. Cod. bulg. Kop. стыдѣти сѧ *αἰσχύνεσθαι* erubescere. gl. cl. 578. Luc. 16. 3.

стоудь *ψύχος* frigus. Dan. 3. 67. стоудень *κρύος* frigus. Oct. f. 106. Georg. Mon. стоуденъ *ψυχρός* frigidus. Matth. 10. 42. стоуденьць *φρέαρ* puteus. Luc. 14. 5. Neosl. studenec et zdenec. стоудити *καταψύχειν* refrigerare. Luc. 16. 24.

стьбл-ик *καλάμη* culmus. Cod. bonon. Georg. Mon. Exod. 15. 7. Neosl. steblo pol. źdźbło lit. stembrys.

стьги-о *μηρόν* femur. Gen. 24. 2. Oct. f. 155. Rectius fortasse стегно, quod habet Cod. bulg. Kop. Neosl. stegno croat. stegno coxa, stegna femur.

стьз-а gen.-зѧ *τρίβος* semita. Matth. 3. 3. Cod. bonon. bulgarizans habet стѫза. стьгна *ῥύμη* platea. Matth. 6. 2. Cf. goth. staigs. Fortasse ad стигнѫти referendum.

стькл-о *ὕαλος* vitrum. Georg. Mon. Apoc. 21. 21. стьклѣница *ποτήριον* poculum. Luc. 11. 39. Goth. stikls lit. stiklas.

стѣ-на *τεῖχος* murus. Cant. 8. 10. — Etymon est fortasse scr. sthâ stare.

стѣнь *σκιά* umbra. gl. cl. 329. Idem 801 habet сѣнь. Matth. 4. 16. Cf. синь. — Cf. scr. čhâjâ.

соу-нѫти *σφηνοῦν* obstruere. Cum praep. за. соулѣк *μᾶλλον* potius. gl. cl. 80. *κομψότερον* melius. Cod. assem. Joan. 4. 52. вы соулѣише кстє *διαφέρετε* potiores estis. Cod. ostrom. Positivus fuerit соулъ eodem modo formatus a rad соу-ас свѣтлъ a свѣт-ас pol. stały a sta- cf. pol. suty et sowity. Cf. Šaff. Starož. 18. 7. qui a goth. sêls derivandum esse censet. расыпати *διασκορπίζειν* dissipare. Nota serb. pospem ab inf. po-

suti. Huc trahe boh. sporý. оусѫпьнъ διθάλασσος bimaris proprie: insularis. Cod. bulg. Act. 27. 41. Edit. vulg. habet исопное pro исѫпьное. Cf. pol. wyspa insula, proprie: acervus. Luș. sup. kupa est insula. осѫпы variolae. Cod. bulg. Kop. — Scr. su dissipare, unde lat. insula.

соуи μάταιος vanus. Matth. 5. 22. соуєта ματαιότης vanitas. Psal. 118. 37.

соук-ати ἀνασύρειν retrahere Cum praep. вѫзъ. Isai. 47. 2. соукно ἔρια vestes laneae. Lit. sukti.

соул-ица λόγχη hasta. Judith 1. 15. ἀκόντιον jaculum. Georg. Mon. соулиньникъ ἀκοντιςής jaculator. Bell. troj. Neosl. croat. pol. russ. sulica boh. sudlice. — Scr. shûl transfigere.

соур-овъ ὑγρός humidus. Luc. 23. 31. ὠμός crudus. Exod. 12. 9. соуровьство ἀλαζονεία arrogantia. Georg. Mon. сѫіръ ὑγρός humidus. Judic. 16. 7. Ruth. syr humidus. — Cf. scr. sur splendere cum gr. quod splendere et humectare significat.

соухъ ξηρός siccus. Matth. 12. 10. исѫхнѫти ἀποξηραίνεσθαι exarescere. Cod. serb. Joan. 15. 6. исѫіхати idem. исѫхати исѫшѫ-щеши. idem. Psal. 36. 2. Rectius исѫiquam исѫ-est. Lit. sausas. — Scr shuš arescere. Lassen suš propter linguas cognatas praeferendum esse censet. Zend. huška.

сѫ. 1. κατά de. Construitur cum gen. Luc. 11. 23, 22. 43. 2. τὸ ἱκανὸν εἰς quantum sufficit. Construitur cum accus. Lev. 5. 7, 12 8. Cf. pol. zto. 3. σύν cum. Construitur cum instrum. In compositione saepe сѫ: cf. нѫ, ѫ (вѫ) pro нъ et въ. сѫсѣдъ et сѫсѣдъ γείτων vicinus. Luc. 14. 22. Hung. szomszéd. Cf. scr. sansad coetus. сѫпрѫгъ σύζυγος conjux, ζυγός jugum. сѫпостатъ ὑπεναντίος adversarius. Georg. Mon. Subinde tamen соу: соугоубъ gl. cl. 793. соугоубите. gl. cl. 1. Cf. pol. sumnienie Lit. su, są. — Scr. sam.

сѫп-ати-плѭ-пиши καθεύδειν dormire. Matth. 25. 5.

Luc. 22. 45. сънъ ὕπνος somnus. Matth. 2. 9. Lit. sapnas. оусънѫти ἀφυπνοῦν obdormiscere. Luc. 8. 23. оусъпнти κοιμᾶν sopire. Oct. f. 46. 54. неоусъıпаѭщь ἀκοίμητος insomnis. Oct. f. 159. — Scr. svap.

със-ати θηλάζειν lactere. gl. cl. 21. Matth. 21. 16. съсьць μαζός mamma. Luc. 11. 27. Georg. Mon.

сът-о ἑκατόν centum. Matth. 13. 9 Lit. šimtas. — Scr. shata.

сътъ κηρίον favus. Luc. 24. 42. Cod. bonon. Neosl. sat.

сънъ υἱός filius. Matth. 4. 9. Lit. sunus. въсъıновлениѥ υἱοθεσία adoptio. — Scr. sûnus filius a su generare.

съıръ τυρός caseus. Job 10. 10. Cod. bulg. Kop. оусъıреннъ τετυρωμένος coagulatus. Cf. соуровъ.

съıтъ κεκορεσμένος satur. 1. Cor. 4. 8. Nota phrasin до съıти накръми εἰς κόρον ἐκθρέψας ad satietatem enutrivit. Cod. bulg. Kop. Etymon fortasse соу-ти. Cf. lit. pa-sot-inu.

сь οὗτος hic. се ἰδού ecce. Luc. 1. 20. сьде ἐνταῦθα hic, minus bene зде et здѣ. селикъ τόσος tantus. сиковъ τοιοῦτος talis. Cod. bonon. сицевъ. idem. Georg. Mon. сице οὕτως sic. сица знамениы. Cod. assem. оньсица quidam. Nota gen. sing. оньсицѧ in оньсицѧ града епископъ поставьенъ ѥсмъ (ѥсмь). Nota demonstrativum hoc in fine vocabulo additum in дьньсь, quod in codd. bulg. et glag. saepissime fit, ъ finali in о mutato: родось, образось, мирось, народось. Cod. assem. — Scr. sa.

сѣ-ıати σπείρειν serere. Matth. 6. 26. Nota part. praet. pass. сѣтъ. Cod. bulg. Kop. сѣмѧ σπέρμα semen. Matth. 13. 24. расѣıаниѥ διασπορά dispersio. Joan. 7. 35 Lit. sěti.

сѣв-еръ βορέας boreas. Gen. 13. 14.

сѣд-ина πολιαί cani capilli. Men. venet. Sap. 4. 9. сѣдинавъ. adj. Cod. bulg. Kop. Croat. sed serb. osijedjeti boh. šedý pol. sędziwy.

сѣд-сѣсти сѧдѫ καθίζεσθαι considere. Matth. 9. 35.

Luc. 22. 55. сѣдалище *καθέδρα* sedes. Psal. 106. 32. садити *φυτεύειν* plantare. посадьница *παλλακή* pellex. Georg. Mon. осаждавѣти fuligine tegi. Cod. bonon. Cf. neosl. et croat. saje. оседълати *ἐπισάττειν* equo sellam imponere Cod. bulg. Kop. село *ἀγρός* fundus. Marc. 16. 12. *σκήνωμα* tabernaculum. Psal. venet. 83. 1. въселѥнаꙗ *ἡ οἰκουμένη* orbis terrarum. населенаꙗ. idem. Cod. bulg. Kop. Russ. sjestj sjadu pol. sieśdź (rectius sieść) siądę. — Scr. sad.

сѣд-расѣсти сѧ-садѫ *ῥήγνυσθαι* dirumpi. Abb. 3. 9. просѣсти сѧ. idem. Psal. venet. 140. 7. Cod. serb. Matth. 9. 17. просадити сѧ. idem. Cod. bulg. Matth. 9. 17. расѣлина *ῥαγάς* scissura. Jonas 2. 6. Boh. rozsednautidlina. — Scr. sad fatiscere.

сѣк-ѫ сѣщи *κόπτειν* secare. Psal. 10. 15. сѣкъıра *ἀξίνη* securis. Matth. 3. 10. ubi cod. bulg. habet секъıра.

сѣн-о *χόρτος* foenum. gl. cl. 927. Matth. 6. 30. Lit. sěnas. Etymon fortasse сѣ-ꙗти ut sit сѣ-но.

сѣнь *σκιά* umbra. gl. cl. 801. осѣнити *ἐπισκιάζειν* obumbrare. Psal. 90. 4, 139. 8. Neosl. et croat. senca et tenja. — Cf. scr. čhâjâ.

сѣръ *ψαρός* cinerei coloris. Zach. 1. 8. Neosl. sér. Huc refer boh. sjra et pol. siarka lit. sěra.

сѣт-посѣтити *ἐπισκέπτεσθαι* invisere. Luc. 1. 68.

сѣт-овати *πενθεῖν* lugere. Matth. 6. 16. ubi cod. serb. habet adject. сѣтьнъ. осѣтовати. idem. Psal. 77. 63. Ragus. sjeta moeror.

сѧ *ἑαυτόν* se. Accus. — Scr. svam idem a rad. sva. сѧ et sva sunt pronomina reflexiva omnium personarum et numerorum. Vide Bopp gramm. linguae sanscrit. Berol. 1834. §. 264. Cf. pol. san in psalt. sec. XIV. 118. 117. Refer ad свои.

сѧ *ἔφη* inquit. Aorist. gl. cl. 71. сѧти. praes. gl. cl. 281 сѧть. idem. gl. cl. 49. *φησί* inquit. — Eymon est sanscr. svan (sonum edere), quod in lingua sanscritica primae, in slavica vero secundae classis (sanscr.) est

Labialem post sibilum ejici, syllabam an vero uti am in ѧ mutari vel antecedens te docuit. Erit igitur tertia sing. praes. сѧти vel vocali и in ь mutata сѧть, ac si in lingua sanscr. esset svan-ti pro svan-a-ţi; tertia sing. aoristi vero erit сѧ (uti a жѧти мѧти тѧти fuerit жѧ, мѧ, тѧ). Cave nobis objicias, ejusmodi verba tertia sing. aor. vocali nasali addere solere тъ: hoc enim abesse posse docet поѩ (παρέλαβε) a поѩти. Cod. bulg. Matth. 2. 21. наче pro начѧ (ἤρξατο) a начѧти. Cod. serb. Luc. 12. 1, 19. 37, 45.

сѧг-нѫти ἀφικνεῖσθαι attingere. осѧзати ψηλαφεῖν tangere. сѧжень ὀργυιά mensura sex pedum. Act. 27. 28. соуженьpro сѫжень διάςημα, spatium, mensura. Georg. Mon. присѧга ὅρκος jusjurandum. gl. cl. 95. — Scr. svandž amplecti.

сѧк-исѧкнѫти ξηραίνεσθαι siccari. Matth. 24. 12. Marc. 5. 29. Psal. 105. 9. ἀποψύχεσθαι refrigescere. Georg. Mon. исѫчити ξηραίνειν siccare. Cod. bulg. Kop. Huc pertinet сокъ succus. Georg. Mon. Lit. sunka. Cf. стѫпити. сокачии coquus. Cod. bulg. Kop. сочиво φακός lens. Gen. 25. 30. Neosl. vseknoti, sok, sočivo croat. sočivo serb. useknuti, sočivo ruth. sjakaty pol. siąknąć, soczewica boh. usáknauti, sočowice lus. sup. sok est lens. — Scr. sič, sinčâmi humecto.

сѫбот-а σάββατον sabbatum. Valach. сѫмбътъ hung. szombat.

сѫд-ити κρίνειν judicare. gl. cl. 144. сѫдьнъı дьнь ἡ μέλλουσα ἡμέρα dies judicii. gl. cl. 491. Matth. 10. 15. осѫдити, осѫждати καταδικάζειν condemnare. сѫдии κριτής judex. Matth. 5. 25. Lit. suditi. Cf. goth. sundro.

сѫд-сѫсѫдъ ἀγγεῖον vas. Matth. 12. 29. Luc. 17. 32. Cod. ostrom. Matth. 25. 4. сѫсѫдъ. idem. Cod. bulg. Matth. 13. 48. оусоуждати pro оусѫжд- κατασκευάζειν adornare. gl. cl. 654. Neosl. posóda croat. boh. sud pol. sądek. Etymon fortasse antecedens a separando.

сѫпъ γύψ vultur. Job 5. 7. Pol. sęp boh. sup.

сѫч-ьць *κάρφος* surculus. Matth. 7. 3, 4. 5. **сѫкатъ** et **осѫкатъ.** adj. Cod. bulg. Kop. Neosl. sóčje ruth. et boh. suk pol. sęk lit. šaka. — Cf. scr. shâkhâ ramus.

та-ꙗти *τήκεσθαι* liquefieri. Cum praep. **разъ.** Mich. 1. 4.

таи-таити *κρύπτειν* occultare. gl. cl. 329. Luc. 1. 24. **таибьно** clam. Cod. bulg. Kop. — Cf. scr. taj praeservare.

тал-ьникъ *ὄψις* obses. Georg. Mon. Man. chron. bulg. **таль.** idem. Nestor. Annal. ad annum 997. Serb. talac, taostvo. — Scr. tâl-ika tie, seal, string. Wilson.

тать *κλέπτης* fur. Joan. 1. 10. **татьбина** *κλοπή* furtum. Cod. bulg. Kop.

тв-орити *ποιεῖν* facere. Matth. 6. 1. **затворити, затварꙗти** *κλείειν* claudere. **притворъ** *ϛοά* porticus. Joan. 5. 2. Act. 3. 11. **тварь** *κτίσις* res creata. — Scr. tu facere unde **творъ** medio suffixi-**ор.**

тврьдъ *ϛερεός* durus. gl. cl. 778. Hebr. 5. 14.

тек-ѫ тещи *τρέχειν* currere. Luc. 15. 20. Nota aor. **тѣсте.** cf. **рѣсте** a **рекѫ. сътѣцати сѧ** *συντρέχειν* concurrere. Cod. serb. Marc. 6. 33. **сътицати сѧ.** idem. Cod. bulg. ibidem. **токъ** *ῥύσις* fluxus. Luc. 8. 44. **точити** *βρύειν* abundare. Men. venet. **заточити** *ἐξορίζειν* exilio multare. Georg. Mon. **заточеник** *ἐξορία* exilium. ibidem. **точило** *ληνός* torcular. Matth. 21. 33. **источьникъ** *πηγή* fons. Joan. 4. 14. **отокъ** *νῆσος* insula. Calend. cod. ostrom. **въстокъ** *ἀνατολή* oriens. Matth. 8. 11. Lit. tekěti. — Scr. tač ire.

тел-ьць *μόσχος* vitulus. Luc. 15. 23. Lit. tellyčia. — Cf. scr. taruna tener et talina, small, delicate. Wilson.

тен-ето *βρόχος* laqueus. Prov. 7. 21, 21. 15. — Scr. tan extendere. Cf. **прѫгло** et lat. tendicula.

теп-лъ *θερμός* calidus. Men. venet. **топлъ.** idem. — Scr. tap calefacere.

теп-ѫ тепсти *παίειν* percutere. Georg. Mon. tepechu (**тепѣхѫ** verberabant). Monum. Frising. II. 98. **оутепѫть и** *μαϛιγώσουσιν αὐτόν* verberabunt eum. Cod.

assem. Marc. 10. 34. Neosl. et croat. tepem. Lit. tepti ungere et tepalas unguentum significat.

тес-ати *τέμνειν* secare. Cum praep. по. Matth. 24. 51. — Scr. takš.

тет-ъка *θεία* amita. Georg. Mon. Cod. bulg. Kop. Lit. tetta.

ти-на *ἰλύς* lutum. Georg. Mon. тимѣник. idem. Cod. bulg. 2. Petr. 2. 22. Oet. f. 115. Cf. valach. ѧнтиннат lutosus.

тис-нѫти *συσφίγγειν* comprimere. Cum praep. съ. тѣснъ *ςενός* angustus. Matth. 7. 14. тѣскънъ. idem. Cod. serb. Luc. 13. 24. et Matth. 7. 14 тѣсто *φύραμα* massa. оутискати *συνέχειν* coarctare. Luc. 8. 45. — Scr. tuš comprimere. De u in i mutato cf. пѧсть, бѣгѫ.

тихъ *ἥσυχος* tranquillus, *ἱλαρός* hilaris. 2. Cor. 9. 7. Lit. tykay. отишик portus. Cod. bulg. Kop. оутѣха *παράκλησις* consolatio. Luc. 2. 25. оутѣшити *παρακαλεῖν* consolari. Matth. 2. 18. Lit. patešiju. — Scr. tuš in tûšnîm et tuš gaudere. Cf. antecedens.

тл-а plur n. на тьлѣхъ Cod. bulg. Kop. Neosl. tla. Cf. трѣти et тлъкѫ.

тлап-ити *πραΰνειν* mitigare. Cod. bulg. Kop. Significatio e contextu orationis definita est.

тлък-овати *ἑρμηνεύειν* interpretari. Georg. Mon. тлъкъ interpres. Cod. bulg. Kop. — Scr. tark considerare.

тлък-ѫ тлъщи *κρούειν* pulsare. Matth. 7. 7. тлачити *ἐρείκειν* contundere. Cum praep. изъ. Lev. 2. 14. Cf. neosl. tla et tlak. Etymon est тр- in трѣти gutturali auctum.

тлъстъ *παχύς* pinguis. отлъстѣти crassescere. Cod. bulg. Matth. 13. 15. тлъща *πάχος* pinguedo. Psal. 140. 7. — Cf. scr. trh crescere: тлъс-тъ.

тоб-ольць *καδίον* saccus. 1. Reg. 17. 40, 49. Serb. tobolac boh. tobola. — Cf. scr. tu tumere ut sit pro тоболць.

том-ити *καταρομβεύειν* circumagere in rhombum, *ὑπο*-

νύσσειν vexare. Num. 32. 13. Isai. 58. 3. томлкниє *τιμωρία* poena. Oct. f. 47. — Scr. tam vexare.

топ-нти *κατακλύζειν* inundare. Cum praep. по. Cant. 8. 7. потопъ *καταποντισμός* demersio. потонѫти *καταποντίζεσθαι* in mare demergi. Matth. 28. 6. оутапати. idem. Matth. 14. 30.

топ-олꙗ *λεύκη* populus alba. Isai. 14. 19.

топ-орищє *ξύλον τοῦ σιδηρίου* manubrium. Deut. 19. 5. 4. Reg. 6. 5. — Scr. tam secare addita labiali, est ergo pro тѫп-cf. стопа a стѫпити.

тр-ѣти трѫ 1) *τρίβειν* terere. Marc. 7. 3. тръти. idem. Oct f. 73. Cf. gr. *τρύειν*. трѫщє *πυγμῇ* certatim. тризнищє *ἀγών* locus certaminis. 2. Macc. 4. 18. a тр-изна *ἀγών* certamen Cf. оукоризна. истирати *ψώχειν* comminuere. отрѣти *ἐκμάττειν* abstergere. Luc. 7. 44. Joan. 11. 2. отирати idem. Joan. 13. 5. тлити *διαφθείρειν* corrumpere. Matth. 6. 19. тлѣти *φθείρεσθαι* corrumpi. Boh. tljti. тлꙗ *βρῶσις* erosio. Matth. 6. 19. оутолити *καταπαύειν* compescere. Oct. f. 48. *πείθειν* persuadere. Matth. 28. 14. *πραΰνειν* placare. gl. cl. 87. — Scr. tr unde taruna tener.

трав-а *χόρτος* gramen. Cod. bulg. трѣва. Matth. 13. 26. Radix est троу- quod confer.

трапъ *βόθυνος* fovea. Georg. Mon.

треп-ати *ψοφεῖν* strepere. Jez. 6. 11. трепетати *τρέμειν* tremere. gl. cl. 158. 763. Luc. 8. 47. — Scr. tr in tarala trepidus.

трес-на *κροσσός* fimbria. Exod. 28. 22. Boh. třjsně.

три *τρεῖς* tres. Matth 18. 16. троица *τριάς* trinitas. трьблаженъ *τρισμακάριος* ter beatus. — Scr. tri.

трош-ити *ἀναλίσκειν* consumere. Cod. bulg. Kop. растрошити. idem. ibidem. Neosl. et serb. trošiti.

троск-отъ *ἄγρωςις* herbae genus. Deut. 32. 2.

троу-натроути *τρέφειν* nutrire. Codd. assem. et bonon. Matth. 25. 37. natrovuechu (натровѣхѫ cibabant). Monum. Frising. отрава *φάρμακον* venenum. Georg.

Mon. отравенъ. Cod. bulg. Kop. отравьникъ *φαρμακεύς* veneficus. Georg. Mon. Neosl. otrava croat. otrov serb. trovati pol. truć et potrawa. Cf. ꙗдъ venenum a ꙗсти edere.

троуд-ити сѧ *κοπιᾶν* fatigari. gl. cl. 590.

троупъ *πτῶμα* cadaver. Matth. 24. 28. Georg. Mon. Neosl. truplo boh. traup pol. trup lit. truppu conteror. — Scr. trup occidere.

тръг-нѫти *ῥηγνύναι* rumpere. Cum praep. разъ. Matth. 7. 6. въстръгати et въстрѣзати *τίλλειν* evellere. — Cf. scr. tardž reprehendere.

тръгъ *ἀγορά* forum. Act. 16. 19. тръжище. idem. Matth 23. 7. Scand. targ lit. turgus.

тръсть *κάλαμος* arundo. Matth. 12. 20. Ad трѧсѫ (scr. tras) agitare aut ad scr. trh crescere refer: тръс-ть.

трьб-оуха *ἔνυςρον* intestina. Mal. 2. 3. Neosl. trébuh croat. trbuh serb. trbu. — Cf. scr. tr conterere labiali. auctum.

трьнъ *ἄκανθα* spina. Matth. 7. 16. *συκάμινος* morus. Psal. 77. 47. in edit. ostrog. Cf. тр-ѣти et scr. trna gramen

трьп-ѣти *ὑπομένειν* perferre. Matth. 17. 17. Ad тр-ѣти.

трьп-оутрьнѫшѧ водъı obriguerunt aquae. Georg. Mon. serb. utrnuti pol. ścierpnąć.

трьп-ъкъ *ὄμφαξ* acerbus. Jez. 18, 2.

трѣб-овати *χρείαν ἔχειν* indigere. Matth. 6. 8. трѣбѣ ѥсть *χρή* opus est. gl. cl. 160.

трѣб-ити *καθαρίζειν* purgare. трѣба *σηκός* templum. Georg. Mon. *ἀλίσγημα* contaminatio. Cod bulg. Act. 15. 20. *εἰδωλόθυτον* res idolo immolata. Act. 21. 25. *σπονδή* libatio. Deut. 32. 38. in psalt venet. *θυσία* sacrificium. Luc. 31. 1. Cod. bulg. Kop. Monum. Frising. II. 20. трѣбище *βωμός* altare. gl. cl. 341. Oct. f. 177. Georg. Mon.

трѣзв-ити сѧ *νήφειν* sobrium esse. 1. Petr. 1. 13, 4. 7. истрѣзвити сѧ. idem. 1. Cor 15. 34.

трѧс-ѫ трѧсти *σείειν* quatere. — сѧ *τρέμειν* tremere.

gl. cl. 158. трѫсъ σεισμός terrae motus. Matth. 8. 24. потрѫсѧнъ σεσαλευμένος concussus. Luc. 6. 38.

трѫб-а σάλπιγξ tuba. Matth. 24. 31. въстрѫбити σαλπίζειν tuba canere. Matth. 6. 2. Lit. truba.

трѫдъ водьнъι δυσεντερία dysenteria. Cod. bulg. Act. 28. 8. водьнъι трѫдъ имъι ὑδρωπικός hydropicus. Codd. bulg. et serb. Luc. 14. 2. Georg. Mon. Neosl. tród pol. trąd boh. traud. i. e. postřelená zwěř. Etymon fortasse est тр-ѣти: cf. глѧд-ати a scr. gr et рѧдъ a scr. r.

трѫтъ κουςωδία custodia. gl. cl. 773. Cod. bulg. Kop.

тоужДь ἀλλότριος peregrinus. gl. cl. 361. Matth. 17. 15. чоуждь. idem. Cod. bulg. Luc. 16. 12. Cod. serb. Joan. 10. 5. bis. щоуждь. idem. Cod. ostrom. Joan. 10. 5. штоуждь et стоуждь. Cod. bulg. Kop. Neosl. tuj serb. tudj. Šaff. starož 18. 10, a goth. thiuda (gens) derivat; cf. neosl. ljudski (alienus) a ljud (populus).

тоук-истоуканик γλύμμα opus caelatum. Edit. ostrog. Sir. 38. 27. Oct. f. 95. истоуканъ γλυπτόν simulacrum sculptum. Psal. 67. 7, 105. 19. Oct. f. 21. 95. ἀνδριάς statua. Georg. Mon. Šaff. Starož. 18. 7. a vet. germ. toukaninc derivat, quod in Graffii lexico frustra quaesivimus. Nobis slavicae originis esse videtur. cf. истъкнѫти ἐκκόπτειν excindere.

тоул-ити προσαρμόζειν accomodare. Cum praep. при. Georg. Mon. Pol. przytulić. — Cf. scr. tulâ likeness. Wilson.

тоулъ φαρέτρα pharetra. Psal. 10. 2. — Scr. tul ferre. Cf. graecum.

тоун-к δωρεάν gratis. gl. cl. 233. Male cod. ostrom. Matth. 10. 8. scribit тѫне. Neosl. zastonj croat. stunja gratis.

тоуръ ταῦρος taurus. Cod. bulg. Kop.

тоух-потоухнѫти θραύεσθαι frangi. Isai. 42. 4. — Scr. tuš radere. Cf. тихъ.

тъ ἐκεῖνος ille. тако οὕτως sic. тачѣк ἔλασσον deterius.

Cod. serb. Joan. 2. 10. ubi cod. assem. rectius habet тачак. таче εἶτα tum. тъзоименитъ ἐπώνυμος idem nomen habens. Oct. f. 239. тоговъ αὐτοῦ illius. Saepe in codd. bulgaricis et glagoliticis nominibus in fine adjungitur: денетъ ἡμέρα ἐκείνη dies illa. Cod. assem.

тък-ати ὑφαίνειν texere. Cum praep. изъ. Oct. f. 28. 40. 210. Joan. 19. 23. Georg. Mon. тъкати πιέζειν premere. Cod. bulg. Kop. натъкати. idem. Luc. 6. 38.

тък-нѫти προσκόπτειν impingere πηγνύναι figere. Cum praep. по. gl. cl. 576. Nota Alexjevii monstrum поткити unde artifex ille aoristum потче derivavit. затъкнѫти оуста ἐπιστομίζειν obturare os. Georg. Mon. истъкнѫти ἐκκόπτειν excindere. Marc. 9. 47. Num. 16. 4. притъча παραβολή parabola. Matth. 13. 3. тъкмо μόνον solum. gl. cl. 416. тъчиѭ. idem. тъкма. idem. Cod. bulg. Kop. тъчьнъ ὅμοιος similis. ibidem. — Cf. scr. tik laedere.

тъп-ътати πατεῖν calcare, ψοφεῖν strepere. Isai. 42. 25. топотъ φωνή sonitus. 4. Reg. 6. 32.

тъщь κενός vacuus. gl. cl. 115. Luc. 20. 11. Croat. tešč. idem. тъщета ζημία damnum. gl. cl. 479. отъщетити ζημιοῦν detrimento adficere. Matth. 16. 16. тъщати сѧ σπεύδειν properare. Act. 20. 16. gl. cl. 249. тъщьно σπουδαίως studiose. Luc. 7. 4. истъщати κενοῦν evacuare. Cod. bulg. Kop. Lit. tuščias. — Scr. tuččh vacuus.

тъı σύ tu. — Scr. tv-am.

тъı-ти πιαίνεσθαι pinguescere. Jez. 17. 10. тоукъ στέαρ adeps. Gen. 4. 4. Serb. titi. cf. etiam toviti, tovan boh. otaviti lit. tukrus, taukai. — Scr. tu tumere.

тъıк-ва κολοκύνθη cucurbita. Jon. 4. 6. Cf. antecedens.

тъıсѫщ-а χίλιοι mille. Matth. 14. 21. Male Kop. gloss. nominat. тъıсѧщь. Cod. bulg. Kop. habet пѧть тъıсѧщь. Lit. tukstantis goth. thusundi.

тьм-а σκότος tenebrae. Luc. 1. 5. μυρίας myrias. Cant. 5. 10. тьмьница φυλακή carcer. Matth. 5. 25. Lit. tamsus obscurus. — Scr. tamas caligo.

тьн-ѫ тѧти *σχίζειν* scindere. Male edit. vulg. Gen. 22. 3. part. praet. act. растнивъ pro растьнъ. оутѧти *ἀναιρεῖν* interficere. Exod. 15. 9. in psalt. venet. тьнькъ *λεπτός* tenuis. истьнити *λεπτύνειν* extenuare. Neosl. teti tnem pol. ciąć tnę boh. tnauti et rectius tjti tnu. — Scr. tan extendere.

тьсть *πενθερός* socer. Joan. 18. 13. тьщѧ *πενθερά* socrus. Matth. 8. 14.

тѣл-о *σῶμα* corpus. Luc. 24. 23. — Scr. tanu. idem. a tan extendere ut sit pro тѧ-ло?

тѣщ-ить пѣнѫ *ἀφρίζει* spumat. Marc. 9. 18. et тѣщѧ пѣнѫ *ἀφρίζων* spumans. ibidem. v. 20. Infinitivus est aut тѣщити aut тѣщати. cf. слъішати, вѣжати. Nobis prior forma videtur rectior. Radix fortasse est тъщь, habet enim cod. bulg. Kop. пѣнѫ тъштѧ.

тѧ-тива *νευρά* chorda. Judic. 16. 7, 8. Serb. tetiva boh. tĕtiwa pol. cięciwa lit. temptyvas. — Scr. tatis. idem. pro tantis a tan extendere.

тѧг-нѫти *παρατείνειν* protendere. тѧзати сѧ *μάχεσθαι* pugnare. Act. 7. 26. затѧзати *σφίγγειν* stringere. тѧгота *βάρος* onus. Matth. 20. 12. отѧготѣти *βαρύνεσθαι* gravari. отѧгчити *ἐπιβαρεῖν* gravare. отѧготити. idem. тѧжесть. *βάρος* onus. Oct. f. 106. тѧжькъ *βαρύς* gravis. gl. cl. 291. 564. 716. Matth. 23. 4. тѫга *μέριμνα* sollicitudo. Luc. 21. 25. алъчьбьна тѫга *ἡ τῶν τροφῶν ἀπορία* inopia rei frumentariae. Georg. Mon. тѫжити *ἀδημονεῖν* anxium esse. Marc. 14. 33. сътѫжати си *ἐκκακεῖν* animum despondere. Luc. 18. 1. Alii habent стѫжати сѧ. — Scr. tan extendere, gutturali auctum.

тѧж-ати *κτᾶσθαι* acquirere. Cum praep. съ. Matth. 10. 9. Epil. cod. ostrom. притѧжати. idem. Luc. 18. 12. тѧжатель *γεωργός* agricola. Marc. 12. 1. Neosl. et serb. težak croat. težati operari. Huc refer тегъ pro тѧгъ labor. Šaff. Serb. Lesekörner. 80. Cf. antecedens.

тѫп-ити *ἀμβλύνειν* obtundere. Cum praep. при. Gen. 27. 1. Oct. f. 229. — Scr. tump ferire.

тѫт-ьнъ βόμβος sonitus. Cod. bulg. Kop. Cf. serb. tutnjiti pol. tenten.

тѫч-а ὄμβρος pluvia. Psal. venet. 77. 44. Luc. 12. 54. χείμαῤῥος torrens. Oct. f. 28. Neosl. toča croat. tuča grando pol. tęcza iris. Cf. germ. tunh-alî obscuritas. Grimm II. 101. — Scr. tanč fluere.

оу ἐπί apud. Construitur cum gen. Luc. 24. 22. оубогъ πτωχός pauper. 2. Cor. 9. 9.

оу ἤδη jam. оуже. idem. Neosl. že et croat. jur. cf. morem pro možem. не оу οὔπω nondum. gl. cl. 482. оубо οὖν igitur. Lit. jau goth. u. — Scr. u. idem.

оу-ти ἐνδύειν induere. Cum praep. объ. изоути λύειν exuere. Act. 7. 33. оуноушта plur. f. ὑποδήματα calcei. Cf. neosl. vnuče. plur. f.

оудъ μέλος membrum. Matth. 5. 29, 30. Oct. f. 187. Cf. lit. udis textura.

оузд-а χαλινός habena. Georg. Mon. φορβεία capistrum. Jac. 3. 3. Psal. 31. 9. обоуздавати χαλιναγωγεῖν refrenare. Cf. boh. uditi unde udidlo pol. wędzidło. Cf. lit. uzda additamentum. оузда videtur compositum e възъ et дѣти.

оук-оучити διδάσκειν docere. Matth. 4. 23. выкнѫти μανθάνειν discere. Cod. bulg. Kop. навыкнѫти. idem. gl. cl. 237. Joan. 6. 45. навыцати. Cod. bulg. Kop. любовычѫшть φιλομαθής curiosus. ibidem. Compositum vides e любо et выцати вычѫ unde part. praes. act. выча-чѫшть. обычаи ἔθος mos. gl. cl. 94. Luc. 1. 9. невычение ἀμάθεια ignorantia. Georg. Mon. — Scr. uč conjungere, at part. pass. učita adsuetus.

оул-ица πλατεῖα platea. Isai. 15. 3.

оумъ διάνοια mens. gl. cl. 172. разоумъ σύνεσις intellectus. оумѣти εἰδέναι scire. Cod. serb. Joan. 7. 15. изоумити сѧ ἐξίςασθαι de statu mentis dejici. безоума δωρεάν frustra. безоумль ἄφρων amens. Cod. bulg. Kop. Lit. umas.

оун-ѣе есть λυσιτελεῖ prodest. Luc. 13. 7. Matth. 5. 29.

оунъши есте *διαφέρετε* pluris estis. Luc. **12. 7.** Cf. vet. germ. unnan favere. — Scr. van juvare.

оусерѧзь *ἐνώτιον* inauris. Gen. **24. 22.** Russ. serjga. E goth. ausahriggs.

оусм-аръ *βυρσεύς* coriarius. Act. **9. 43.** *σκηνοποιός* homo scenefactoriae artis. Act. **18. 3.** оусніанъ *δερμάτινος* coriaceus. Cod. bulg. Matth. **3. 4.** ubi cod. serb. оусніанъ et edit. ostrog. оусмѣнъ. — Cf. scr. vas tegere.

оуст-а plur. n. *ςόμα* os. Luc. **1. 64.** оустатъ linguosus. Cod. bulg. Kop. оустъна *χεῖλος* labium. gl. cl. **147.** Matth. **15. 8.** — Cf. scr. vad loqui: оус-та pro оуд-та?

оуст-ити *πείθειν* persuadere. Cod. bonon. наоустити. idem. Matth. **27. 20.** пооущати *συνευδοκεῖν* consentire. Cod. bulg. Act. **22. 20.** Neosl. et croat. incitare. Cf. antecedens.

оутр-о *πρωΐ* mane. Matth. **20. 1.** оутрѣ *αὔριον* cras. Matth. **6. 30.** Nota hic loc. sine praep. Vide Dobr. Institutt. **427.**

оух-о gen. оушесе *οὖς* auris. Matth. **13. 15.** Dual. оуши pro оухѣ. Lit. ausis. въноушити *ἀκούειν* audire. — Scr. ghôša auris. Gutturalis ab initio abjecta est, quod etiam in linguis gr. lat. germ. lit. factum est.

хаб-ити *διαφθείρειν* perdere. Georg. Mon. Croat. habiti.

хал-ѫга *φραγμός* sepes. Luc. **14. 23.** — Scr. hr circumdare. Cf. Benfey II. **280. 281.**

хап-ати *δάκνειν* mordere. Cod. bulg. Gal. **5. 15.** Georg. Mon. Cod. bulg. Kop.

хв-ал-ити *ἐπαινεῖν* laudare, *εὐχαριςεῖν* gratias agere. Luc. **20. 20.** — Scr hu laudare unde ope suffixi: la et vocali radicali vrddhata хвала.

хвостъ *κέρκος* cauda. Exod. **4. 4.** Boh. et pol. chwost.

хвраст-ие *φρύγανα* virgulta, *κληματίς* sarmenta. Dan. **3. 46.** ubi psalt. venet. habet лозие. храстънъ *φρυγανώδης* virgultis similis. Oct. f. **217.** Cf. boh. chrast olim chwrast lus. sup. khrost ruth. prochworostyty.

хладъ *αὖρα* aura. Psal. venet. **106. 29.** ubi edit. vulg.

тишина habet. *δρόσος* ros. Oct. f. 112. — Cf. scr. hrâda strepitus.

хлапъ *δοῦλος* servus. Cod. bulg. Kop. Neosl. hlapec. idem.

хлъмъ *βουνός* collis. Psal. 148. 9. Luc. 23. 30. — Cf. scr. hr-ś erectum esse.

хлъп-въсхлъпати *ἐπιθυμεῖν* desiderare. Cod. bonon. Neosl. et croat. hlepéti.

хлѣбъ *ἄρτος* panis. Matth. 6. 11. Goth. hlaibs.

хлѣв-нна *δωμάτιον* domicula. Cod. bulg. Kop. хлѣвъ stabulum. ibidem.

хлѩбь *καταράκτης* cataracta. Psal. 41. 8. Gen. 7. 11. Mal. 3. 11. 4. Reg. 7. 2. Cod. bonon. habet gen. plur. bulgarice хлѩбен. Edit. Jass. хлѩбь.

хоб-отъ *οὐρά* cauda. Apoc. 12. 4. Cf. neosl. et croat. hobotnica boh. chobot.

ход-ити *πορεύεσθαι* ire. Joan. 10. 4. Luc. 1. 6. ходатаи *μεσίτης* mediator. gl. cl. 51б. проходъ *ἀφεδρών* latrina. Cod. serb. Matth. 15. 17. Georg. Mon. исходъ *ἔξοδος* exitus. шьдъ *πορευθείς* profectus. Luc. 15. 15. шьствие *πορεία* iter. Luc. 10. 24. пришьльць *πάροικος* peregrinus. — Scr. sad ire.

хор-ѫгвь *σημεῖον* signum. Cod. bulg. Kop. Jerem. 6. 1. Boh. korauhew pol. chorągiew lus. sup. khoroj.

хот-ѣти хощѫ-щеши *βούλεσθαι* velle. Luc. 1. 62. Cod. bulg. Kop. habet etiam хътѣти. cf. neosl. htéti. похоть *ἐπιθυμία* desiderium. Joan. 1. 13. похотьникъ *ἐπιθυμητής* homo cupidus.

храб-ръ *γενναῖος* fortis. 1. Macc. 4. 35. Georg. Mon. храбрьство *ἀνδραγάθημα* res fortiter gesta. Georg. Mon.

храмъ *οἶκος* domus, *ναός* templum. 1. Cor. 3. 16. — Scr. harmja palatium.

хран-ити *φυλάττειν* custodire. Luc. 11. 21. — сѧ *προσέχειν* cavere. Matth. 16. 11. Valach. хрънит.

храп-ати *ῥέγχειν* stertere. Joan. 1. 5. Neosl. hropati goth. hropjan. — Scr. hrap loqui.

хреп-етание *φρύαγμα* fremitus. Osias 4. 18. Cf. antecedens.

хромъ χωλός claudus. Matth. 11. 5. хромьць. idem. Cod. bulg. Kop. храмати χωλαίνειν claudicare. 3. Reg. 18. 21. Georg. Mon. охръмнѫти χωλαίνειν claudum fieri. Psal. venet. et jass. 17. 46. Nota tert. plur. aor. охръмѫ pro охръмошѧ in cod. bonon.

хрьб-ьтъ νῶτος dorsum. Psal. 65. 11. Pol. olim chrzypt nunc grzbiet.

хоудъ πτωχός pauper, ῥιπαρός sordidus. Jac. 2. 2. Lit. kudas valach. хѫд. — Cf. scr. kšud conterere.

хоул-ити βλασφημεῖν maledicere. Luc. 22. 65. Valach. хоули. Cod. bulg. habet etiam власфимисати et cod. assem. власвимлѡти.

хъіж-а οἰκία domus. Georg. Mon. хъізина. idem. Cod. bulg. Kop.

хъіт-нти ἁρπάζειν rapere. Cum praep. вьзъ. Joan. 6. 15. хъіщьникъ ἅρπαξ rapax. Matth. 7. 15. хъітрость τέχνη ars. Georg. Mon. Huc trahe исхватити, похватити arripere. Cod. bulg. Kop. Serb. fatati pro хват- boh. chwatiti. Cf. квасъ a късс- Neosl. hitéti est festinare pol. chytry et valach. хѫт callidus.

хѫдогъ ἐπιστήμων peritus. Jac. 3. 13. Sir 14. 31. хѫдожаиша δεισιδαιμονέστερος superstitiosior. Cod. bulg. Act. 17. 22. хѫдожьствие τέχνασμα artificium. gl. cl. 568. Cf. pol. chędogi. E germ. kundig.

щен-ьць σκύλαξ catulus. Georg. Mon. Neosl. et croat. ščenje. — Cf. scr. shvan canis.

щип-ьци plur. λαβίς forceps. Num. 4. 9. щипьць ἐπαρυστήρ haustrum. Exod. 25. 38.

щитъ ἀσπίς scutum. Ephes. 6. 16. Psal. 34. 2. Lit. skytas. защитити ὑπερασπίζειν defendere. — Cf. scr. sku, ut тъ sit suffixum.

щоудъ γίγας gigas. Teste Dobr. olim Isai. 14. 9. Šaff. Starož. 14. 8. a gente čudorum derivavit.

щоут-ити αἰσθαίνεσθαι sentire. Cod. bulg. Luc. 8. 46. 9. 45. ощоущати. idem. Georg. Mon. Neosl. et croat. čutiti boh. cjtiti pol. cucić.

щѫд-ѣти *φείδεσθαι* parcere, *θησαυρίζειν* colligere. Cod. bulg. Rom. 2. 5. **щѫдѣно исть** *ἀπόκειται* custoditur. Georg. Mon. **скѫдьнъ** *ἐνδεής* indigus. **оскѫдѣти** *ἐκλείπειν* deficere. Luc. 16. 9. **оскѫдѣние слъньца** *ἔκλειψις ἡλίου* eclipsis solis. Georg. Mon. **скѫдостиѭ** *φειδομένως* parce. Cod. bulg. 2. Cor. 9. 6. cf. goth. skaud. **щедръ** *οἰκτίρμων* misericors. Psal. 77. 38. Jac. 5. 11. — Scr. čhid scindere.

цвѣт-цвьтѫ цвѣсти *ἀνθεῖν* florere. Nota inf. **процвисти** Cod. bulg. Kop. **процвїтати**. idem. gl. cl. 834. **цвѣтьць** *ἄνθος* flos. Cod. bulg. Kop. **цвѣтьчанъ**. ibidem. — Cf. scr. shvi crescere et scr. shri cum **срѣтѫ**.

црьк-ъвь-къі-кви *ναός* templum Luc. 2. 37, 22. 53. **црьквица**. dim. Cod. bulg. Kop. **црьквище**. idem. Cod. bulg.Kop. Neosl. et croat. cirkev non crkev. E germ. Kirche.

цѣ *καίτοι* tamen. Refer ad **къто**: **ц-ѣ**.

цѣ-на *τιμή* pretium. gl. cl. 230. Matth. 27. 6. Lit. cièna. — Scr. či in viči numerare.

цѣв-ьница *κιθάρα* cithara. Men. venet. Georg. Mon. Neosl. cév croat. cev. — Cf. scr. shvi tumere.

цѣд-оцѣждати *διυλίζειν* percolare. Matth. 23. 24.

цѣлъ *ὑγιής* sanus. **сцѣлъ**. idem. Cod. serb. Matth. 10. 6. cf. scr. sa-kala totus. **цѣлити** *θεραπεύειν* sanare. Luc. 9. 11. **исцѣлѣти**. pass. Luc. 17. 15. **цѣлизна** *χέρσος* solum desertum. Osias 12. 11. **цѣловати** *ἀσπάζεσθαι* salutare. Luc. 10. 4. Matth. 5. 47. gl. cl. 527.

цѣп-ити *σχίζειν* scindere. Cum praep. **изъ**. Edit. ostrog. Gen. 22. 3. Georg. Mon.

цѣп-ѣн-ѣвати *ξηραίνεσθαι* arefieri. Cum praep. **о**. Marc. 9. 18. Sic scribunt cod. assem. et bulg. et edit. ostrog. at cod. serb. **цѣпен-оцѣпати**. idem. Cod. bulg. Kop.

цѣсарь *βασιλεύς* rex. gl. cl. 50. 51. 156. 760. 769. **цѣсарьствовати** *βασιλεύειν* regnare. gl. cl. 677. **цѣсарьствие** *βασιλεία* regnum. gl. cl. 662. 663. 674. 689. **кесарь** Caesar. Cod. ostrom. Luc. 2. 1. Apud recentiores contractum **царь** in usu est.

цѧт-а *δηνάριον* denarius. Luc. 20. 24. et cod. serb. Luc. 21. 2. Ruth. cjatka pol. cętka goth. kintus.

ча-ıати *προσδοκᾶν* expectare. Lrc. 2. 25. Neosl. et croat. čakati. отъчакмъ *ἐξαπορούμενος* perturbatus. часъ *ὥρα* hora. Luc. 24. 33. Lit. čiěsas.

чар-ъı *περίεργα* artes curiosae. Cod. bulg. Act. 19. 19. чародѣи *μάγος* magus.

чаш-а *ποτήριον* poculum. Matth. 9. 41. Luc. 22. 42.

чванъ *ξέστης* sextarius. Marc. 7. 4, 8. Serb. žban ruth. zbanok pol. dzban.

чез-нѫти *ἐκλείπειν* deficere. Cum praep. изъ: ищезнѫти. gl. cl. 289. Luc. 24. 31. ищезати. idem. Cum казати videtur cognatum esse.

чел-о *μέτωπον* frons. Apoc. 7. 3. — Scr. shr ferire.

чел-ıадь *θεραπεία* famulatus. Luc. 12. 42. Male Kop. gloss. челѧдь.

чел-юсть *σιαγών* maxilla. Psal. 31. 9. Oct. f. 133. Cod. bulg. Kop. — Scr. čr conterere unde čal.

чепь *ψέλλιον* armilla. Num. 31. 30.

чес-ати *κνήθειν* scabere. 2. Tim. 4. 3. *συλλέγειν* colligere. Luc. 6. 44. чешоуıа *λεπίς* squamma. Act. 9. 18. чеснъкъ *σκόρδον* allium. Num. 11. 5.

чес-мина *πρίνος* prinus. Dan. 13. 58. Cf. antecedens.

чет-ати *συνδυάζειν* conjungere. Cum praep. съ. Matth. 19. 6. Psal. 140. 4. Croat. et serb. četa. — Scr. či colligere: че-та.

четъıр-ие *τέσσαρες* quatuor. Matth. 16. 10. четврьтъı *τέταρτος* quartus. Matth. 14. 25. — Scr. čatur.

чин-ити *τάσσειν* ordinare. Luc. 1. 1. чинъ *τάξις* ordo. gl. cl. 768. Luc. 1. 8. — Etym. fortasse scr. či colligere.

чистъ *καθαρός* purus. gl. cl. 120. 455. Matth. 5. 8. In codd. cisdanubianis saepissime ѣ pro и occurit: оцѣстити *ςιλβοῦν* splendidum reddere. Psal. venet. 7. 13. Lit. čystas castus.

чловѣкъ *ἄνθρωπος* homo. Luc. 15. 11. In lingua vet.

etiam' plur. члОВѣци usurpatur. Matth. 5. 13. — Etym. fortasse scr. shru audire, in plurimis derivatis: sonum edere, ut sit: члов-ѣкъ.

члѣнъ ἁρμός articulus. Cod. bulg. Hebr. 4. 12. Thess. 4 16.

чр-ьнъ μέλας niger. Matth. 5. 36. Male Kop. gloss. чьрьнъ. чрьничик συκάμινοι mori. Edit. vulg. Psal. 77 47. чрьньць μόναχος monachus. Georg. Mon. чрьноризьць. idem. Cod. bulg. Kop. — Scr. kala niger.

чрєд-а ἐφημερία vices diariae. Luc. 1. 8.

чрьвь σκώληξ vermis, σής tinea. Matth. 6. 20. очрьвити ἐπιχρωννύναι aliquo colore imbuere. Oct. f. 118. чрьвлєнъ κόκκινος coccinus, ἐρυθρός ruber. Matth. 27. 28. чрьвлєница βύσσος byssus. Luc. 16. 19. чрьмьнъ ἐρυθρός ruber. gl. cl. 301. чрьмьновати сѧ πυῤῥάζειν rubere. Matth. 16. 2. — Scr. krmi lit. kirminis a scr. kr curvari.

чрьп-ѫ чрьпсти ἀντλεῖν haurire. Cum praep. по. Joan. 2. 8. Inf. почрѣти legimus in Cod. bulg. Kop. Occurrit etiam forma чрьпати. Joan. 4. 7. et чрѣпати. Cod. bulg. Kop. Nota croat. črepam.

чрьствъ ὁλοσφύρητος solidus. Olim Sir. 50. 10. Neosl. črstev croat. čvrst. Cf. крьс-нѫти ut sit: чрьс-твъ.

чрьт-ати χαράττειν incidere. Cum praep. на. Sir. 50. 29. чрьта κεραία lineola Matth. 5. 18. Luc. 16. 17. очрьщь σκηνωμάτων tentoriorum in psal. venet. 77. 28. a. nom. sing. очрьща uti пища а питати. Psalt. jass. 1680 habet очрищъ et psalt. glag. venet. 1561. окришла. чрьтогъ θάλαμος cubiculum. Ambo proprie χάραξ vallum videntur significare. Vide tamen Šaff. Starož. 16. 10. Lit. kertu. — Scr. krt findere.

чрѣво κοιλία venter. Luc. 1. 15. — Cf. scr. kr jacere, unde excrementum derivavit Benfey II. 171.

чрѣд-а ποίμνη grex. Cod. bulg. Kop.

чрѣд-ити ξενίζειν hospitio excipere. Act. 10. 23. Georg. Mon.

чрѣзъ *διά* per. Construitur cum accus.

чрѣн-овьнъ *μύλη* dens molaris. Cod. bonon. et psalt. venet. 57. 7. Cf. pol. trzon boh. střenowný et třenowný zub lus. sup. tšrjonki lit. kraunos. — Scr. čr conterere ut sit: чр-ѣновьнъ.

чрѣпъ *ὄςρακον* testa, *λεκάνη* pelvis. Georg. Mon. чрѣпина. idem. Georg. Mon. Cf. чрьпѫ ut sit: haustrum.

чрѣс-ло *ὀσφύς* lumbus. Marc. 1. 6. Act. 2. 30.

чоу-ти *γινώσκειν* cognoscere. Matth. 6. 3.

чоу-до gen.-десе *θαῦμα* miraculum. gl. cl. 205. 253. 743. чоудити сѧ *θαυμάζειν* mirari. Matth. 8. 27. Cf. ad antecedens.

чьн-ѫ чѧти *ἄρχεσθαι* incipere. Cum praepp. за, на, въ. gl. cl. 400. 725. зачѧти *συλλαμβάνειν* concipere. зачинати. idem. зачѧльникъ *ἀρχηγός* dux. Cod. bulg. Hebr. 12. 2. начѧло *ἀρχή* initium. Matth. 24. 8. начѧтъкъ. idem. Cod. assem. начѧльникъ *ἀρχηγός* dux. Cf. goth. kin quod a scr. džan derivavit Bopp Vergleich. Gramm. 81. Vox slavica a scr. immediate derivari nequit, nunquam enim scr. dž in slav. ч mutatur.

чьт-ѫ чьсти et чисти *ἀριθμεῖν* numerare. Matth. 10. 30. *ἀναγινώσκειν* legere. gl. cl. 688. Luc. 4. 16. *τιμᾶν* honorare. Luc. 18. 20. gl. cl. 572. прочитати *ἀναγινώσκειν* perlegere. чиститель qui colit. Cod. bulg. Kop. число *ἀριθμός* numerus. чисмѧ. idem. Cod. bulg. Kop. Nota поштеник *τιμή* honor. gl. cl. 141. pro почьтеник. gl. cl. 569. чьсть *τιμή* honor. gl. cl. 99. Matth. 13. 47. Vides т radicis ante suff. ть in с mutatum esse. Idem in zend. čisti (scientia) factum esse, E. Burnouf in Comment. sur le Yaçna 471. 472. docet hisce verbis: Le t du radical čit est changé en s devant le suffixe ti.

чьх-аник *πταρμός* sternutatio. Tob. 41. 9. — Cf. scr. kšu sternutare.

чѧ-до *τέκνον* infans. Luc. 1. 7. нщѧдик *γεννήματα* progenies. Luc. 3. 7. Boh. ščedj. Cf. germ. Kind et refer ad чьнѫ. animal, animans, creatura

чѧстъ *πυκνός* densus. Luc. 5. 33. 1. Tim. 5. 23. Male Kop. gloss. **частъ. чѧща** *δάσος* fruticetum. 2. Reg. 18. 9. — Scr. čit, čint (a či colligere) cogitare, olim fortasse etiam colligere. Cf. lat. cogitare et germ. dichten cum dicht.

ша-ꙗти сѧ *ἀπέχεσθαι* abstinere. Cum praep. **о**. Prov. 9. 18. — Scr. hâ deserere.

шаръ *βάμμα, χρῶμα* color. Georg. Mon. Sap. 13. 14. **шарчиꙗ, шарописатель** *ζωγράφος* pictor. Cod. bulg. Kop. Cf. serb. šaren varius.

шат-ъръ *σκήνωμα* tabernaculum. Jud. 10. 18. Cf. neosl. et boh. šat ruth. šaty pol. szata.

шесть *ἕξ* sex. Matth. 13. 9. Lit. šeši. — Scr. šaš.

шеп-ер-ение *αὔχησις* gloriatio. Georg. Mon. Serb. šepirenje ruth. čopuryty sja.

ши-ꙗ *τράχηλος* collum. Edit. ostrog. Cant. 7. 4. Neosl. šinjak croat. et serb. šija.

шиб-ати сѧ *προβάλλειν* folia emittere. Cum praep. **про**. Codd. serb. et bulg. Luc. 21. 30. Cf. neosl. croat. et serb. šiba

шив-ѫ шити *ῥάπτειν* suere. Nota part. praet. pass. **шьвенъ**. Joan. 19. 3. Lit. suti. — Scr. siv suere.

шип-ъкъ *ῥόδον* Cant. 4. 3. **шипъчанъ**. Cod. bulg. Kop. Russ. šip boh. šjp.

шир-окъ *εὐρύς* latus. Matth. 6. 13. **раширѣти** *πλατύνεσθαι* dilatari.

шлѣмъ *περικεφαλαία* galea. Cod. bulg. Ephes. 6. 17. 1. Thess. 5. 8. Georg. Mon. Boh. šlem ornatus quidam muliebris goth. hilms lit. salmas.

шрьш-ень *σφηκία* crabro. Exod. 23. 28. Neosl. et boh. sršen lus. sup. šršeń. cf. boh. sršeti et šršeti strepere.

шоуи *εὐώνυμος* sinister. 2. Cor. 6. 7. cf. neosl. s šujco. — Scr. savja.

шоум-ѣти *ἠχεῖν* resonare. Psal. 82. 2.

шьп-ътати *ψιθυρίζειν* susurrare. Cod. serb. Joan. 7. 32. Psal. 40. 8.

шаг-а εὐτραπελία scurrilitas. Cod. bulg. Ephes. 5. 4. ubi edit. vulg. habet коцюунжı. Neosl. et croat. šega croat šegav est astutus valach. шегѹи jocari. Šaff. Starož. 20. 3. geticum esse putat; cf. tamen russ. šag gressus.

шат-ати φρυάττειν fremere. gl. cl. 772. Cod. bulg. Act. 4 25.

югъ λίψ africus. Luc. 12. 55. Apoc. 21. 13. южьскъ νότου noti. Matth. 12. 42.

юнъ νέος juvenis. Oct. f. 223. 1. Petr. 5. 5. юноша νεανίσκος juvenis. Matth. 19. 20. Lit. jaunas. — Scr. juvanḍ.

юх-а ζωμός jus. Isai. 65. 4. — Scr. juša pease soup. Wilson.

ѣбл-ъко μῆλον pomum. Men. venet. ѣблъка. f. idem. Bell. troj. Neosl. jabovko et-ka pol. jabłko lit. obolis.

ѣв-ити δεικνύναι ostendere. Matth. 2. 19. gl. cl. 714. ѣвѣ творити φανερόν ποιεῖν manifestum reddere. Matth. 12. 16. — Scr. âvis palam.

ѣв-оръ πλάτανος platanus. Gen. 30. 37. аворъ. idem. Cod. bulg. Kop. Lit. jovaras.

ѣг-ода ςαφυλή uva. Num. 13. 21. ѣгодичина συκάμινος morus. Luc. 19. 4.

ѣдъ ἰός venenum. gl. cl. 409. Georg. Mon. отъѣдъ ἀντιφάρμακον antipharmacum. gl. cl. 599. Cf. neosl. et croat. jaditi se serb. jad, jed ruth. jid lus. sup. jed. Etym. est ѣд-ѣсти edere. cf. троу —

ѣд-ѣсти ѣмь ἐσθίειν edere. Matth. 6. 25. ѣдь βρῶσις cibus. Cod. bulg. Matth. 3. 4. сънѣсти. idem. сънѣдь βρῶσις cibus. gl. cl. 595. изѣсти κατεσθίειν devorare. Luc. 15. 30. медвѣдь ἄρκτος ursus. Cf. scr. madhu, cujus vocalem finalem in медвѣдь et медвенъ servatam vides. обѣдъ ἄριςον prandium. обѣденик κραιπάλη crapula. Georg. Mon. Cod. ostrom. ѣто esca: нѣ въкоусила ни ѣта ни питиѣ. Cod. bulg. Kop.

ѣд-ж ἀναβαίνω ascendo. Num. 3. 2. поѣдж ἱππάζομαι

equo vehor. Abb. 1. 8. поꙗдѫ. III. plur. aor. pro usitatiori поꙗдоша ἀνήχθησαν in altum vecti sunt. Cod. serb. Luc. 8. 22. прѣꙗдѫ. III. plur. aor. κατέπλευσαν transnavigarunt. Cod. serb. 8. 26. въѣди ἐπανάγαγε duc. Luc. 6. 4. възѣди. idem. Cod. ostrom. Luc. 5. 4. Infinitivi forma est ѣхати unde прѣѣхавъше in cod. assem. Matth. 14. 26. ꙗздити ἱππάζεσθαι equo vehi. проꙗздити сѧ. idem. Georg. Mon. — Cf. scr. jâ ire et scr. i cum slav. ид-ѫ.

ꙗдр-о κόλπος sinus. gl. cl. 911. ubi ѣдро pro ꙗдро. Cod. bonon. habet адро. sinus maris. Act. 27. 39. ἱστίον velum. Cf. lat. sinus pro velo. Aen. 3. 455, 5. 16. ἱστός Cod. bulg. Kop. Edit. ostrog. Isai. 33. 32. Saepissime scribitur нѣдро, rarius надро. Oct. f. 86. ꙗдрило σκεῦος velum. Act. 27. 19. ꙗдрина. idem. Act. 27. 17. Etymon fortasse est antecedens, ut sit: ꙗд-ро.

ꙗзв-а τραῦμα plaga. gl. cl. 317. Luc. 10. 30. Boh. gizwa.

ꙗзв-ина φωλεός latibulum. Matth. 8. 20. Luc. 9. 58.

ꙗи-це ᾠόν ovum. Luc. 11. 12. ubi cod. ostrom. аице

ꙗм-а βόθυνος fovea. Matth. 12. 11. Psal. 7. 16.

ꙗр-ити сѧ θυμοῦσθοι irasci. ꙗрꙗти сѧ. idem. Cod. bulg. Kop. ꙗръ αὐστηρός austerus. Luc. 19. 21. ἰταμός procax. Oct. f. 142. ꙗрость θυμός ira. ꙗрина ἔριον lana. Apoc. 1. 14. Isai. 1. 18. in Men. venet. Est vero ꙗрина proprie lana vere tonsa. Derivata ab hoc etymo plurima inveniuntur in omnibus dialectis slavicis. Jar proprie: annus significasse videtur. Cf. zend. jairja a scr. îr ire. Vide E. Burnouf Comment. sur le Yaçna. 276.

ꙗрьмъ ζυγός jugum. 2. Cor. 6. 14. ꙗрьмьничь ὑποζύγιος subjugalis. Matth. 21. 5.

ꙗс-ьнъ τρανός clarus. Sap. 19. 21. Men. venet. — Scr. jashas lustre. Wilson.

ꙗстр-ебъ ἱέραξ accipiter. Deut. 14. 15. Neosl. jastreb et jastrob pol. jastrząb gen. - bia. — Videtur compositum esse e scr. âshu (unde aquila) et рѧбъ; т euphoniae

causa inseritur inter c et p (Cf. пьстръ, остръ). Videtur igitur scribendum esse ѥстрѧбъ.

ѩщ-еръ σαῦρα lacerta. Lev. 11. 30. Neosl. kuščar croat. guščer et kuščer serb. gušter pol. jaszczur. Cf. etiam boh. štjr gryllotalpa et vetus рѧбъ cum pol. jarząbek.

ѥ-ль-ма ἐπεί quum. Refer ad и et cf. отънели, коли.

ѥда-а μή ne.

ѥжь ἐχῖνος erinaceus. Soph. 2. 14. Lit. ežis.—Scr. âkhu. idem.

ѥз-еро λίμνη lacus. Luc. 8. 23. Psal. 106. 35. Lit. ežeras.

ѥл-ень ἔλαφος cervus. Cant. 8. 14. Georg. Mon. Lit. elnis. cf. scand. elan. — Etym. scr r unde ara citus.

ѥл-иѥ ἐλάται abietes. Jez. 31. 8.

ѥс-мь εἰμί sum. Syllaba ѥ abjicitur in сѫть, сꙑ et сѫщи unde насѫщьнъ ἐπιούσιος quotidianus. Matth. 6. 11. истъ ὁ αὐτός idem. Rom. 9. 17. ἀκριβής certus. Cod. bulg. Act. 23. 15, 18. 26. истоѥ слово λόγος ἔμφυτος ratio ingenita, λόγος ἀληθής ratio vera. истина ἀλήθεια veritas. Luc. 1. 3, 22. 59. истиньнъ ἀληθής verus. неистовъ ѥсть μαίνεται insanit. Joan. 10. 20 неистовьство μανία insania. gl. cl. 210. Ab eadem radice fortasse derivandum est истеса νεφροί renes plur. et истеси dual. a nom. uti videtur, non usitato исто gen. истесе. Cod. bulg. Kop. — Scr. as esse.

ѥс-ень φθινόπωρον auctumnus. Georg. Mon. ѥсеньнъ φθινοπωρινός auctumnalis. Jud. 1. 12.

ѩдр-а plur. n. δίδυμοι testiculi. Deut. 25. 11. Pol. jądra. Neosl. jedro est nucleus. Male edit. vulg. Lev. 21. 20. μόνορχις unum testiculum habens interpretatur per ѥдиноѩтренъ, non enim de hepate sed de testiculo sermo est.

ѩз-а gen.-зѧ νόσος morbus. Matth. 4. 23, 9. 35. Neosl. jeza ruth. jazja pol. jędza. — Scr. indh urere. Cf. scr. bandh cum slav. вѧз-ати.

ѩз-ꙑкъ γλῶσσα Luc. 1. 64. ἔθνος populus. ѩзꙑчьникъ ἐθνικός gentilis. Matth. 6. 7. — Etym. scr. lih lingere ut sit pro лѧзꙑкъ. Cf. serb. ljelen et jelen.

ѩтр-а ἧπαρ jecur. обѧтрѣти сѧ φλεγμαίνειν aestuare. gl. cl. 495. обѧтрити сѧ. idem. Cod. bulg. Kop. обѧштрение οἴδημα tumor. ibidem. Pol. jątrzyć boh. gjtřiti lus. sup. jetro est pustula. ѫтрь ἔνδον intus. Cod. bulg. Kop. изѫтри. Cod. bulg. Kop. вънѫтрь. idem. gl. cl. 443. Joan. 20. 26. изъѫтрьѫдоу ἔσωθεν extrinsecus. Luc. 11. 7. ѫтроба γαστήρ venter. Luc. 21. 23. Joan. 3. 4. ἧπαρ hepar. Edit. ostrog. Tob. 6. 5. — Scr. antar intus unde antara pars interior hominis. Cf. gr. ἔντερον et lat. venter.

ѩтр-ъвь σύννυμφος cognata. Ruth 1. 15. — Cf. scr. jâmâtr gener quod a jam conjungere, ergo: ѩ-тръвь.

ѩч-ьмень κριθή hordeum. Teste Vostokovio in libris antiquis ꙗчьмъı pro ѩчьмъı. ѩчьменьнъ κρίθινος hordeaceus. Joan. 6. 9. ѥчнѣнь pro ѩчнѣнъ. idem. Cod. serb. et assem. ѩчмѣнь. idem. Cod. bulg. ѩчьнъ. idem. Num. 5. 15. Nota serb. jačmen et ječmen. Cod. ostrom. ubique per ꙗ scribit.

ѫг-лъ γωνία angulus. 1. Petr. 2. 7. Luc. 20. 17. gl. cl. 868. Neosl. vógel. — Scr. agh angere, unde anhas.

ѫг-ль ἄνθραξ carbo. Rom. 20. 12. ѫглие. collect. Cod. bulg. Kop. Neosl. ógl et voglén pol. węgiel lit. ánglis. — Scr. angâra carbo cf. agni.

ѫд-ѣ juxta. Habes in cod. bonon. psal. 93. 15. ѫдѣ еѩ (pro ѥѩ, confunduntur enim saepissime ѧ et ѫ) ἐχόμενοι αὐτῆς juxta illam. ѩдѣ. idem. Cod. bonon. psal. 67. 26. Editt. ostrog. et vulg. ambobus locis habent близъ.

ѫд-а ἄγκιστρον hamus. Jez. 32. 4. ѫдица. idem. Matth. 17. 27.

ѫд-ро ταχύ cito. Cod. bonon. psal. 36. 2. ѫдропишѫщь ὀξυγράφος celeriter scribens. Ibidem psal. 44. 2. оуѫдриша ἐτάχυναν festinarunt. Cod. bonon. psal. 15 4, 105. 13. Editt. ostrog. et vulg. habent оускорити.

ѫз-ькъ στενός angustus. Matth. 7. 13. Zach. 10. 11. Cf. ѫг-лъ. — Scr. ag angere.

Additamentum.

Continet voces, quas in codice bonon. et in versione slovenica quarumdam homiliarum S. Joannis Chrysostomi legimus.

алък-ати. Adde in cod. bonon. inveniri etiam лакати, лачѫ-чеши, unde лачѫщє. Ibidem legitur etiam възлъкашѫ pro възалъкашѧ.

блюд-о. In cod. bulg. блюдъ gen. masc. legitur.

бол-ѣти. Adde боль *ἄῤῥωςος* aegrotus. почто боли вашѧ избиваѥте *τί τοὺς ἀῤῥώςους ὑμῶν ἀποκτείνετε;* cur aegros vestros necatis?

брад-вь *ἀξίνη* ascia. Serb. bradva. idem.

брид-ъкъ. Dialectum pol. consulenti: foedus significare videbitur.

бръс-нѫти. Forma бръісати revera occurrit.

боуд-ити. Pro бъдръ reperimus etiam бъждрь, quam formam etiam in ostrogiensi editione bibliorum legisse meminimus.

бъχ-ма *παντελῶς* prorsus, *ὅλως* in universum. бъшьѭ pro бъшиѭ. idem. Non dubitamus, quin cum serbico baš cognatum sit.

ва-снь. Adde significatum *τάχα* fortasse.

вєз-ѫ. Adde сънoѵзьнъ qui vehitur. Vides н euphoniae gratia insertum (cf. вънoѵшити ab oѵχo) et syllabam во τοῦ возъ in oѵ mutatam esse.

витѧзъ. Ne putes, nos male scripsisse per-зъ pro-зь,

scito in Bell. troj. reperiri accus. et instrum. plur. витѣзъı. De nasali ѧ dubitamus, cum codex, ceterum ѧ nullibi cum є confundens, habeat -ѥзъ. Valachis est витѣз. Ad eandem radicem fortasse referendum est възвить f. τόκος fenus.

вод-а. Nota etiam водоносъ gen. fem. reperiri.

вр-ѣти. Adde significationem: scaturire.

врагъ. Pro вражда, cujus gen. sing. esset враждѧ, scribendum est вражьда gen. sing. вражьдъı; ьда enim suffixum est, ante quod г in ж mutatur.

врьт-ѣти. Adde вратъкъ εὐπερίτρεπτος volubilis.

въıн-ѫ. Certo certius scribendum est: въ инѫ, quod respondet fortasse germ. in einem fort. Non ignoras, инъ in lingua veteri significasse etiam: unus, quod notavimus ad ѥдинъ sub radice и. In codice bulgarico semper scribitur въинѫ, quum alias ъı reperiatur. Cf. neosl. vedno.

вѣг-л-асьнъ. Adde formam вѣгласъ, не-ἀγνώμων ignarus.

гноус-ити. Minus bene per ѫ: гнѫс - Cf. enim neosl.

гон-ѣти ἀρκεῖν sufficere. Saepius.

гоньз-нѫти. Adde significationem ἀποτυγχάνειν excidere, et formam гонозити σώζειν servare. Nota primam sing. praes. гонєжѫ in cod. bonon.

гроздъ. Adde formam грознъ in cod. bulg.

грѧд-ѫ. Adde infinitivum грѧсти, quem bis tantum legimus. In dial. neosl. infinitivus non usurpatur.

грѫбъ ἀγροικός agrestis. иже и грѫби и не книжьници бѣшѧ οἳ καὶ ἰδιῶται καὶ ἀγράμματοι ἦσαν qui agrestes et litterarum rudes erant. нѣси петра и їωанна грѫбльи (sic pro грѫблии) οὐκ εἶ Πέτρου καὶ Ἰωάννου ἀγροικότερος; nonne Petro et Joanne rudior es? грѫбльши ἀμαθέςεροι rudiores.

дес-ьнъ. Adde десити εὑρίσκειν invenire.

длъгъ. Adde formam sine gutturali finali: продьлнти μηκύνειν prolongare.

до. Adde дожни до ἕως usque ad. In Monum. Frising.

II. 63. habes dos (до же). Vide Šaff. Serb. Lesekörner. 86. qui in съборьникъ 1073 доже et in Dometiano bis доръι invenit.

дол- Forma оудовлѣти, quae in cod. assem. legitur, monstrare videtur, in ceteris formis consonam в ante л excidisse, et omnes ad дов-ръ referendas esse. Cod bonon. habet etiam formam оуѣвлѣти.

дръж-ати. Adde подрагъ *κράσπεδον* fimbria. дроугаꙗ прикоснѫ сѧ подразѣ ризѣ кмоу *ἄλλη ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου* alia tetigit fimbriam vestimenti ejus. подрагомъ. instrum. sing.

дрѫч- Revera invenimus formam оудрѫчити, quam e dialecto polonica suspicati sumus.

доу-нѫти. Adde pro forma regulari дъιхати reperiri etiam доухати доушѫ-шеши.

доуп-ина. Foveam videtur significare.

дѣл-ꙗ. Refer ad дѣло, ergo ad radicem дѣ-ти. Cf. lat. ergo quod a gr. *ἔργον* derivandum est.

дѣ-ѣши *μή* num. дѣѣши ли или (и) инѣхъ мрътвъιихъ не въстави *μὴ γὰρ καὶ ἄλλους νεκροὺς οὐκ ἤγειρεν;* annon etiam alios mortuos suscitavit? дѣѣши ли молитвъι трѣбова *μὴ προσευχῆς ἐδεήθη;* num precibus indiguit? Saepe legimus. Nobis quidem ad radicem дѣ-ти, quae in dialecto neosl. etiam: dicere significat, referendum esse et lat. ain' pro aisne respondere videtur.

жел-ѣти. Adde желѣтва (cf. молитва) *πένθος* moeror. аще и въ желѣтвѫ въпадеши *κἂν εἰς πένθος ἐμπέσῃς* etsi in moerorem incideris. Vides желѣти cum жалити cognatum esse.

жлад-ьва *ζημία* damnum. жладѫ et жлѣдѫ-деши жласти reddere, solvere. телицѫ да жлѣдетъ седморицеѭ-длъженъ бѫде (sic pro бѫдеть) нѣкто комоу сьребромъ. и не иматъ чимъ жласти. да того дѣлма ѫтъ въιвлатъ. и иже не длъженъ съι могъι же жласти давъ отъпоуштактъ повиннаго. такожде и о адамѣ въιстъ и о х҃ѣ въιстъ. длъжьнъ вѣ адамъ сьмрьтьѭ и дръ-

жимъ вѣ дниволомъ., не вѣ длъжнъ х҃ъ. ни дръжимъ вѣ. приде. жладе съмрътнѧ за дръжимаго. Librarius ubique pro non intellecto жластн posuit въздати, ita tamen ut, quid prius scripserit, facile legi possit.

жр-ънъвъ. Adde nom. et accus. plur. жрънъви. Ex hac forma et loc. plur. жрънъвахъ suspicamur, scribendum esse жрънъвь: Obstat tamen жрънъвъ осьлъскъı gen. masc.

жоуп-иште τάφος sepulcrum. Saepe in plur. изъ жоупишть ἐκ τοῦ τάφου e sepulcro. въ жоупиштихъ ἐν τῷ τάφῳ in sepulcro.

жоуп-анъ. Vox in dialectis notissima; quomodo in lingua veteri explicandum sit, nescio. поусти же мѫжа жоупанъı и сановитъı къ свѧтоумоу-приде съ множьствомъ воеводъ и казньць и жоупанъ.

жѧд-ати. Adde formam жѧдѣти ποθεῖν desiderare et жѧдьнъ διψῶν sitiens in cod. bulg.

зи-ѩние. Adde зѣѩти χαίνειν hiare.

зр-ѣти. Adde съзорити ὡριμάζειν maturum reddere.

зълъ. Adde зълъ et зълоба κακία malitia.

зѧб-ж καταξαίνειν dilacerare. егда власи женьсти ногътъı (alias ногътьми) зѧбоми бѣахѫ ὅτε τὸ τρίχωμα γυναικῶν τοῖς ὄνυξι κατεξαίνετο quando capilli mulierum unguibus dilacerabantur. Fortasse cum зѫбъ conferendum.

и. Adde акъı ὡς uti et клъ (кль) quantum, relat. Cf. коль.

испол-инъ. Cod. bonon. habet formam сполинъ et cod. bulg. Kop. gen. plur. споловъ.

ка-ѩти. Adde pro казнь etiam каѩзнь legi.

каз-ити. Adde проказьство κακουργία maleficium.

капь εἰκών imago. по капи нашеи и по образоу κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν ad imaginem nostram et similitudinem. грѣхъ въ моѭ капь сътворенаго обетьши ἁμαρτία τὸν κατ' εἰκόνα τὴν ἐμὴν πλασθέντα ἐπα-

λαίωσε peccatum eum, qui ad imaginem meam efformatus est, exoletum reddidit. Vides, nos male капище a кап-ати derivasse, капище a капь imago est locus imaginum. Cf. gr. εἰδωλεῖον ab εἴδωλον imago; at капь κρουνός fons a капати recte derivari videtur. двою капью нашего сѫпаса τοὺς δύο τῆς ἡμετέρας σωτηρίας κρουνούς duos salutis nostrae fontes.

кл-ати. Adde раскольнѫ оумѫ διχόνοια discordia.

клок-отати scaturire, bullire cum strepitu. Serb. klokotati. idem.

клос-оклоснити claudum reddere. Significatio e contextu orationis definita est. Cf. pol. kłos, kłus gradus tolutilis.

клѣть. Adde клѣтька cellam significans.

клюс-ѧ equus. Serb. kljuse. idem.

кол-о Adde melius scribi колесьница quam колѣ- a gen. колесе, quae forma in cod. bonon. reperitur.

комѫк-аник κοινωνία communio. свѧтое комѫканик θεῖα μυςήρια divina mysteria. E lat.

кот-ѫга ἱμάτιον vestis. Cf. lat. med. aevi cota, cotta, cotus. Du Cange.

котер-ати. Adde котора μάχη pugna et которьнѫ μαχόμενος pugnans.

крин- Adde криница χύτρα olla.

крѫк-ѫга currus. Significatio e contextu orationis definita est. Nobis e latino med. aevi carcare (onus vehere) derivandum esse videtur. Du Cange.

крьстѫ. Adde раскрьштенѫ crucifixus.

крѣп-ити. Adde inveniri etiam крѣпѫ pro крѣпѫкѫ.

коуд-ити ὀλοθρεύειν corrumpere. прокоудити. idem. прокоудьникѫ λυμεών perniciosus.

коумирѫ. Adde inveniri etiam коумиремѫ dat. plur. et коумирѧ accus. plur. unde patet nom. sing. etiam коумирь fuisse.

коуп-ити. Adde прикоупѫ творѧште τραπεζῖται numularii.

кыв-ати. Adde formam квати in cod. bonon.

лад-ни. Nota nos bis invenisse formam: ладни.

лице. Adde gen. личесе.

лиш-ити. Adde лихъ ἄμοιρος vacuus.

лѣп-ити. Adde formam прилѣпѣти προσηλοῦσθαι adhaerescere.

лѣть. Adde formam лѣтиѩ, не бѣаше лѣтиѩ пристѫпити οὐκ ἐξῆν προελθεῖν non licebat accedere. Vides interpretem slavum cum quibusdam codicibus legisse προσελθεῖν. Vide Joannis Chrysostomi homil. in Matthaeum. Edit. Frid. Field. Cantabrigiae. 1839. II. pag. 537.

лак-ѫ. Adde лацати лачѫ-чеши ἁλίσκειν capere. Bis invenimus сълѫчити συμβαίνειν contingere.

лѫшт-а λόγχη lancea. E lat.

межд-оу Adde межда ῥύμη vicus. Cf. neosl. meja.

ми-нѫти. Adde миновати παρατρέχειν praeterire.

мог-ѫ. Adde измъждати σαθροῦν debilitare. твари рѫкоу моѥю измъжда τὸ τῶν χειρῶν ἐσάθρωσε δημιούργημα mearum manuum opificium putridum effecit.

мот-ъıло. Adde gen. sing. мотъıлъı, nom. sing. ergo etiam мотъıла erat.

мък-нѫти Nota pro мъчта inveniri etiam мъчьтъ. Cf. neoslov. zamaknjen verzückt.

мьн-ѣти. Adde мѣнити putare. Neosl. méniti. idem.

не. Pro нежели abjecto е post ж etiam негли dicitur. Rarius occurrit forma некли. Nota etiam невонъ γάρ enim.

ноур-ити. Adde сънорити rectius сноурити ἀποῤῥίπτειν abjicere, πλεονεκτεῖν laedere. изноурениꙗ σῦλα spolia.

нѫд-ити. Nota saepe occurrere ноудити. Etiam cod. bonon. habet ноу-нѫ- Cf. neosl. ponuditi et pol. nudzić.

оле ὦ o. Interj Scribitur ѡле.

ос-т-ръ. Adde осла ἀκόνη cos. Neosl. osla.

паз-оухъі. Respondet graeco κόλπος. оуха suffixum est: 'cf. трьноуха, гороуха.

пан-ница cisterna, puteus. Bulgaris est lanx.

пас- Nota съпасъ significare etiam σωτηρία salus.

пек-ж. Adde пекло πίσσα pix. Inst. пекломъ. Cod. bonon. ex hymno trium. 22. Idem etiam пьцьлъ quod in versione slavica vitarum Sanctorum saepe legitur, significare videtur. Cf. neosl. pekel pol. piekło inferi, quam significationem etiam πίσσα habet in neogr.

пла-нжти. Adde пламѣнъ φλόγινος flammeus. полѣтилѭ-лиши φλέγεσθαι uri. прѣстолъ твои политъ зарєѭ свѣтѧ сѧ ὁ θρόνος φλέγεται τῇ αἴγλῃ περιλαμπόμενος thronus tuus incenditur fulgore collustratus.

плес-нжти. Adde съплескати πλάσσειν formare. съплесна богъ испрьва чловѣка ἔπλασεν ὁ θεὸς ἐξ ἀρχῆς τὸν ἄνθρωπον formavit Deus a principio hominem. съплесканиѥ обою бъістъ ἀμφοτέρων ἐγένετο τὸ πλάσμα amborum fuit formatio.

плоскъ πλατύς latus. плоскъ ѥстъ листъ смоквинъ πλατύφυλλον γάρ ἐςι τὸ φυτὸν τῆς συκῆς est enim ficus planta latis frondibus.

полъ. Adde пладьньѥ pro пладьниѥ μεσημβρία meridies.

при-ıати. Legimus etiam in homiliis S. Joannis Chrysostomi.

пронъıръ. Adde пронъıрити ἐκδικεῖν vindicare. пронъıръ videtur derivandum esse a ноурити, et proprie: ζημία damnum significare. Cf. изноурити abjicere, laedere.

пржт-иѥ φρύγανα sarmenta. Neosl. prót pol. pręt.

поуст-ити. Adde поустошь μάτην frustra.

пъıт-ати. Adde испъıть ἔρευνα scrutatio. полагаѭ ти вьсѧ моѩ сѫдъі на испъıти παρατίθημί σοι πάντα μου τὰ μέλη πρὸς ἔρευναν omnia tibi membra ad scrutandum offero.

пѣг-а. Adde пѣгота χαλάζωμα tuberculum. пѣготивъ λεπρός leprosus. пѣготивъıимъ пѣготъı ıако лопатоѭ

словесемь съврѣса. ти томоу вѣрѣ не ѧхомъ λεπρῶν χαλαζώματα δίκην πλοίου (absurde, slavus interpres optime legit πτύου) τῷ λόγῳ ἀπέξεσε, καὶ τούτῳ οὐκ ἐπιςεύσαμεν leprosorum tubercula tanquam sordes (πλοῖον sordes!) sermone abrasit, et huic non credidimus. Chrysost. opera. Edit. Monfaucon. III 414. in spuriis.

радъ. Adde радма pro ради χάριν gratia.

рѣт-ѫ. Adde scribi etiam съретеник. Nota приобрѣтѣль f. lucrum.

ржж-ьнъ καταγέλαςος ridiculus. съмотри же ми зълодѣнство ихъ ржжьное σκόπει δέ μοι τὴν κακουργίαν αὐτῶν τὴν καταγέλαςον vide illorum maleficium ridiculum. Serb. ružan turpis.

ржка. Adde formam ржковать. Male in cod. bonon. ржковѣть.

сет-ьнъ ἔσχατος extremus. въ сетьнѣѩ бѣдѣ εἰς ἐσχάτους κινδύνους in extrema pericula. сетънаѩ ожидаѭтъ дръзнѫвъшиихъ τὰ ἔσχατα μένει τοὺς τετολμηκότας extrema manent ausos. еже сетънаго безоумиѩ естъ ὅπερ ἐσχάτης ἀνοίας ἐςί quod summae dementiae est.

слоузь m. χυμοί humores. ѩко брашьно пльтьное егда въ ѫтробѫ слоузь имѣѭштоу (rectius имѣѭштѫ, quae forma fortasse in codice legitur) зьль (rectius зълъ) въпадетъ καθάπερ ἡ σωματικὴ τροφὴ ὅταν εἰς γαςέρα χυμοὺς ἔχουσαν πονηροὺς ἐμπέσῃ quaemadmodum cibus corporeus cum in ventrem pravis humoribus repletum inciderit. E pol. śluz genuinam veteris dialecti formam слюзъ esse suspicamur. Cognatum est fortasse neośl. sléz althaea.

слоу-ти. Adde слоутие et прослоутие φήμη fama.

соу-нѫти. Adde significatum: effundere. Cod. bonon.

със-ати. Adde съсъ θηλή mamma.

сѧк- Adde исѫчити χωνεύειν conflare.

сѫд- Adde сѫдъ μέλος membrum.

ти καί et in cod. bulg. aliquoties reperitur.

троү- Adde натроүиши (ni fallor, pro натроүкши) ψωμεῖς pasces. Cod. bonon. psal. 79. 6. ubi edit. ostrog. питакши habet. трава σιτούμενος vescens. Cod. bulg. Kop.

тък-нѫти. Adde потъікати διανύττειν pulsare.

хлад-охладаниѥ ὀλιγωρία negligentia. Fortasse огладаниѥ. Cf. ослоүшаниѥ.

щитъ. Adde заштицати αἰνίττεσθαι subindicare; proprie: tegere.

цѣст-а platea. Cod. bonon. Neosl. cesta via.

Index.

врндъкъ v. add.
вритва v. врити.
вродъ v. вред-
връзѣи v. връзъ.
връісати v. add. sub връснѫти.
врѣма v. врати.
врѫцаник v. врѫк-
воукка v. воукъі.
воучати v. воук-
воукословик v. воуи.
воукстъ v. воуи.
бъдрь v. воудити.
бъдѣти v. воудити.
бъждрь v. add. sub воудити.
бъхма v. add.
бъшьнѫ v. add. sub бъхма.
бъівати v. бъіти.
бъікъ v. воук-
бъіль v. бъіти.
бьчела v. воук-
бѣгати v. бѣгѫ.
бѣгльць v. бѣгѫ.
бѣгъство v. бѣгѫ.
бѣда v. бид-
бѣдити v. бид-
бѣжати v. бѣгѫ.
бѣлъ v. бил-
бѣлѣгъ v. бил-
бѣсьновати v. бѣсъ.
бѣсьнъ v. бѣсъ.
ва v. въі
варити v. врѣти
варъ v. врѣти.
варник v. врѣти.
вдовица v. вдова.
велбѫждь v. велбѫдъ.
великъ v. велии.
величати v. велии.
величити v. велии.
вельлѣпота v. велии.
вельми v. велии.
вельможа v. велии.
велѣти v. вл-
велкник v. вл-
верига v. врѣти.
верѣи v. врѣти.
веселик v. веселъ.
весло v. везѫ.
вечерꙗти v. вечеръ.
вилица v. вити.
винарь v. вити
вино v. вити.
виноградъ v. вити.
витальница v. витати.
витѧжьство v. витѧзъ.
влага v. влъгъкъ.
владъіка v. владѫ.
владъічь v. владѫ.
владъічьствик v. владѫ.
властелинъ v. владѫ.
власть v. владѫ.
власъ v. влъна.
влахъ v. влъхвъ.
влачити v. влѣкѫ.
влъна v. влати.
влъкник v. влати.
влъснѫти v. влъхвъ.
влъхвовати v. влъхвъ.
влъшьвлкник v. влъхвъ.
водити v. ведѫ.
водоносъ v. вода.

вождь v. ведѫ.
воинъ v. вои.
воиска v. вои.
вољити v. ва-
волоуьнъ v. волъ.
волоуи v. волъ.
волѩ v. ва-
воквати v. вои.
вражда v. врагъ.
вражьда v. add. sub врагъ.
врана v. вранъ.
врата v. врѣти.
вратарь v. врѣти.
вратити v. врътѣти.
вратъкъ v. add. sub врътѣти.
врачьство v врачь.
веретено v. врътѣти.
връженик v. врьгѫ.
врьтоградарь v. врьтъ.
врьтоградъ v. врьтъ.
врьтоградъ v. врьтъ.
врьтъпъ v. врьт-
врьхоу v. врьхъ.
врѣдъ v. врѣдити.
врѣмѧ v. ваати.
врѣмѧ v. врѣти.
врѣтище v. врѣти.
вчера v. вечеръ.
въгодик v. годѣ.
въдрѫжити v. дрѫг-
въдрѫзити v. дрѫг-
въжагати v. жегѫ.
въжигати v. жегѫ.
въжизати v. жегѫ.
възаимъ v. имѫ.
възакмъ v. имѫ.

възбранити v. врати.
възвѣнѫти v. воудити.
възвить v. add. sub витазъ.
възгнѣтити v. гнѣтити.
възгодик v. годъ.
въздроути v. роу-
въздоухъ v. доунѫти.
възлѣзъ v. лѣз-
възнакъ v. нак-
възникнѫти v. ник-
възъпити v. въпити.
възѣди v. ѩд-
въкоусити v. коусити.
вълагалище v. лег-
въпазити v. лѣзѫ.
въместити v. метнѫти.
вънезаапѫ v. пв-
въноушити v. оухо.
вънѣ v. вънъ.
вънѣшьнь v. вънъ.
вънѣѭдоу v. вънъ.
вънати v. имѫ.
вънѫтрь v. ѫтра.
въплѫтити v. плъть.
въпль v. въпити.
въпрѣкы v. про.
въпрѧщи v. прѧгѫ.
въселкнаѩ v. сѣд-
въскладати v. кладѫ.
въскраи v. краи.
въскрилик v. крыти.
въскрѣшати v. крьснѫти.
въскыпѣти v. кыпѣти.
въскѫѭ v къто.
въспоривъ v. прѣти.
въспрѧнати v. прѧд-

въспѣвати v. пѣти.
въспѧтити v. пьнѫ.
въспѧть v. пьнѫ.
въстокъ v. текѫ.
въстръгати v. тръгнѫти.
въстрѧзати v. тръгнѫти.
въстрѫбити v. трѫба
въсхлъпати v. хлъп-
въсꙃіꙁник v. сꙃінъ.
въторꙑі v. два.
въѣди v. ꙗд-
вꙑікнѫти v. оук-
вꙑіньнъ v. вꙑінѫ.
вꙑінѫ v. add.
вꙑіспрь v. вꙑісокъ.
вꙑіспрь v. прати.
вꙑіспрьнь v. прати.
вꙑішьнь v. вꙑісокъ.
вьсакъ v. вьсь.
вьсꙗкъ v. вьсь.
вьсꙗчьскъ v. вьсь.
вѣгласъ v. add. sub вѣ-
гласьнъ.
вѣдокъ v. видѣти.
вѣдомъ v. видѣти.
вѣдѣти v. видѣти.
вѣньць v. вити.
вѣровати v. вѣра.
вѣсити v. висѣти.
вѣсть v. видѣти.
вѣтвь v. вѣꙗти.
вѣтии v. вѣтъ.
вѣтовати v. вѣтъ.
вѣтьскꙑі v. вѣтъ.
вѣщати v. вѣтъ.
вѣꙗ v. вѣꙗти.
вѧзъ v. вѧзати.
гавранъ v. вранъ.
гажденик v. гад-
гвоздиинъ v. гвоздь.
главизна v. глава.
гладъкъ v. гладити.
глоумливъ v. глоумити.
глѫбокъ v. глѫбокъ.
гнилъ v. гнити.
гнои v. гнити.
гноусьнъ v. гноусити.
гноушати v. гноусити.
гнѣвливъ v. гнѣвъ.
гнѣтати v. гнетѫ.
гобьзовати v. гобьзити.
говадо v. говоръ.
година v. годъ.
голоть v. голъ.
гомꙑіла v. могꙑіла.
гонити v. гнати.
гонозити v. add. sub гонь-
знѫти.
гонѣти v. add.
гороуха v. горѣти.
гороушьнъ v. горѣти.
горьница v. гора.
горьщии v. гора.
горѣ v. гора.
горк v. горѣти.
горѧчесть v. горѣти.
господинъ v. господь.
госпожда v. господь.
гостильникъ v. гость.
гостиньникъ v. гость.
гощеник v. гость.
градежь v. градити.

градъ v. градити.
градьць v. градити.
граждь v. градити.
гребение v. гребѫ.
гроворъıтель v. ръıти.
гробъ v. греб-
гроза v. грозити.
грознъ v add. sub гроздъ.
громъ v. грьмѣти.
грѫбатъ v. грѫбъ.
грълиჭиџь v. грълица.
грънило v. грѫньць.
грьчьскъ v. грькъ.
грѣшьникъ v. грѣхъ.
граджџь v. градѫ.
грѫбъ v. add.
гоубитель v. гоубити.
гъıбнѫти v. гоубити.
гъıбѣль v. гоубити.
гѫдьць v. гѫдѫ.
гѫсли v. гѫдѫ.
гѫсльникъ v. гѫдѫ.
далече v. дальнъ.
дань v. дати.
даръ v. дати.
даıати v. дати.
двизати v. двигнѫти.
дворъ v. двьрь.
двьрьница v. двьрь.
десити v. add. sub десьнъ.
дивеса v. дивити.
дивии v. дивити.
дира v. драти.
длъбѫ v. длато.
длъгъ v. дрьжати.
добль v. добръ.
доблесть v. добръ.
довлѣти v. вл-
дожии v. add. sub до.
доилица v. доити.
долина v. долъ.
долоу v. долъ.
домашьнь v. домъ.
домовитъ v. домъ.
доньдеже v. до.
досада v. сад-
досадити v. сад-
достоинъ v. стати.
достоıание v. стати.
драчие v. драти.
древле v. древьнъ.
дроужина v. дроугъ.
дрьжава v. дрьжати.
дрьзновение v. дрьзати.
дрьзнѫти v. дрзати.
дрѣво v. дрьва.
доупина v. add.
доухати v. add. sub доунѫти.
доуша v. доунѫти.
дѫждити v. дѫждь.
дрѧселовати v. дрѧхлъ.
дрѧселъ v. дрѧхлъ.
дрѧхловати v. дрѧхлъ.
дѫхнѫти v. доунѫти.
дѫщица v. дѫска.
дъıмъ v. дѫмѫ.
дъıхати v. доунѫти.
дьневьнъ v. дьнь.
дьнешьнь v. дьнь.
дьньс v. дьнь.
дѣвица v. дѣва.

дѣвичьскъ v. дѣва.
дѣвьство v. дѣва.
дѣиство v. дѣти.
дѣлатель v. дѣти.
дѣлати v. дѣти.
дѣло v. дѣти.
дѣльма v. дѣлꙗ.
дѣлꙗ v. add.
дѣтищь v. дѣтѧ.
дѣтьска v. дѣтѧ.
дѣтѣль v. дѣти.
дѣѣши v. add.
дѣꙗти v. дѣти.
джбрава v. джбъ.
жаловати v. жалити.
жалость v. жалити.
желати v. желѣти.
желѣтва v. add. sub желѣти.
женитва v. жена.
женити v. жена.
женихъ v. жена.
женищьца v. жена.
жестокость v. жестокъ.
жестосрьдик v. срѣда.
живити v. живж.
животъ v. живж.
живъ v. живж.
жидати v. ждати.
жизнь v. живж.
жила v. живж.
жилище v. живж.
жиръ v. живж.
жита v. живж.
житеискъ v. живж.
житель v. живж.
житик v. живж.
житьница v. живж.
жладьва v. add.
жладж v. add. sub жладьва.
жлъчь v. жлътѣти.
жлѣдж v. add. sub жладьва.
жрьтва v. жрѣти.
жоупанъ v. add.
жоупиште v. add.
жѧдьнъ v. жѧдати.
жѧдѣти v. add. sub жѧдати.
жѧжда v. жѧдати.
жѧтва v. жьнж.
жѧтель v. жьнж.
забъіти v. бъіти.
задьнь v. за.
задѣꙗти v. дѣти.
зазрѣти v. зрѣти.
закалати v. клати.
заклати v. клати.
заклепъ v. клеп-
заклинати v. кльнж.
заключити v. ключити.
закольник v. клати.
законъ v. кон-
закровъ v. кръіти.
заметерѣти v. маторѣти.
замъкъ v. мък-
западъ v. падж.
запечатьлѣти v. пекж.
заплатити v. плат-
запоржченник v. ржка.
запрътъкъ v. прът-
запрѣти v. прѣти.
запрѣщати v. прѣтити.
запѧти v. пьнж.
заревъ v. рюти.

мѣдьница v. мѣдь.
мѣдѣнъ v. мѣдь.
мѣна v. миръ.
мѣнити v. add. sub. мьнѣти.
мѣрити v. мѣра.
мѣсто v. метнѫти.
мѣтати v. метнѫти.
матва v. мата.
матежь v. матѫ.
мѫжати v. мѫжь.
мѫтити v. матѫ.
мѫченикъ v. мѫка.
мѫчитель v. мѫка.
навадити v. вадити.
навъікнѫти v. оук-
навъіцати v. оук-
наговорити v. говоръ.
надежда v. дѣти.
надро v. ꙗдро.
надъ v. на.
надъімати v. дъмѫ.
надѣꙗти v. дѣти.
назирати v. зрѣти.
назнаменати v. знати.
наи v на.
наимьникъ v. имѫ.
накладати v. кладѫ.
налацати v. лакѫ.
напасть v. падѫ.
напоити v. пити.
напрасьнивъ v. прас-
напрасьно v. прас-
напрасьнъ v. прас-
напъіщенъ v. пъіхати.
народъ v. родити.
нарочитъ v. рекѫ.
нарадити v. радъ.
населѥнаꙗ v. сѣд-
насладити v. сладъкъ.
наслѣдьникъ v. слѣдъ.
насѫщьнъ v. ѥсмь.
натроути v. троу-
натъкати v. тъкати.
наоустити v. оустити.
начальникъ v. чьнѫ.
наѥмьникъ v. имѫ.
небесьнъ v. небо.
небесьскъ v. небо.
небонъ v. add. sub не.
невлажьнъ v. влъгъкъ
неволꙗ v. вл-
невъіченик v. оук-
невѣжда v. видѣти.
невѣста v. видѣти.
невѣтохранитель v. вѣтъ
негли v. add. sub не.
неговати v. годѣ.
недѫговати v. дѫг-
недѫгъ v. дѫг-
недѫжьнъ v. дѫг-
неже v. не.
неистовъ v. ѥсмь.
неистовьство v. ѥсмь.
неѥли v. add. sub не.
немощь v. могѫ.
немъшелоищьць v. мьшелъ.
ненавидѣти v. видѣти.
неопасьнъ v. пас-
неополимъ v. планѫти.
неплодъі v. плодъ.
непосагъшь v. саг-
непраздьна v. праздьнъ.

непрниизнь v. приюти.
непьщевати v. пьщ-
нерадьство v. радити.
несълитьнъ v. лиюти.
неоувѧдаемъ v. вѧд-
неоусыпаѭщь v. съпати.
ни v. не.
низрѣюти v. ринѫти.
ницати v. ник-
ниць v. ник-
ножьница v. ножь.
ноздри v. носъ.
носити v. несѫ.
ноудити v. add. sub нѫдити.
нъıрище v. ноурити.
нѣдро v. ѩдро.
нѣмьць v. влъхвъ.
нѣчьто v. нѣ-
нѫдьми v. нѫдити.
нѫжда v. нѫдити.
обавати v. ва-
обаполъı v. полъ.
оварати v. врати.
оваче v. ова.
оваюник v. ва-
обетъшати v. ветъхъ.
овида v. вид-
овидѣти v. вид-
овилие v. вил-
обиновати v. вина.
обинѫти v. вина.
обитѣль v. витати.
облакъ v. влѣкѫ.
область v. владѫ.
облещи v. лег-
обличити v. лице.
обловъızати v. лобзати.
облѣсти v лѣзѫ.
обманѫти v. ман-
образъ v. разити.
оброкъ v. рекѫ.
оброщение v. брощ-
оброщенъ v. брощ-
оброщити v. брощ-
обръснѫти v. бръс-
обрътити v. рът-
обрѣзати v. рѣзати.
обрѣсти v. рѣт-
обрѣтельникъ v. рѣт-
обрѫчение v. рѫка.
обрѫчити v. рѫка.
обрѫчь v. рѫка.
обоуздавати v. оузда.
обоуюти v. воуи.
объıчаи v. оук-
обьщь v. вещь.
обьщьникъ v. вещь
обѣдение v. ѩд-
обѣдъ v. ѩд-
обѧтрити v. ѩтра.
обѧтрѣти v. ѩтра.
обѧштрение v. ѩтра.
овощие v. вощ-
овощь v. вощ-
овощьникъ v. вощ-
овощьница v. вощ-
овьнъ v. овьца.
огавие v. гав-
оглъхнѫти v. глоухъ.
огльбнѫти v. гнѣвати.
огрѣбати v. гребѫ.
огѫстѣти v. гѫстъ.

одевелѣти v. девелъ.
одежда v. дѣти.
одрати v. драти.
одѣти v. дѣти.
ожерелик v. жрѣти.
ожестѣти v. жестокъ.
озовати v. зовати.
окамѣнити v. камень.
окаынъ v. каыти.
оклоснити v. add. sub клоснити.
окно v. око.
окованъ v. коуѭ.
оковъ v. коуѫ.
окринъ v. крин-
окръмитель v. кръма.
окрьстъ v. крьст-
окрьстьнъ v. крьст-
окрѫженик v. крѫгъ.
оладенѣти v. ладина.
омразити v. мрьзнѫти.
омрачити v. мръкнѫти.
омѫтѣти v. мѫтѫ.
оньсица v. онъ.
опасеник v. пас-
опасьнъ v. пас-
опашатъ v. паш-
опашь v. паш-
опирати v. прѣти.
оплазивъ v. плаз-
оплазовати v. плаз-
оплотъ v. плетѫ.
оплъченик v. плъкъ.
оплъчити v. плъкъ.
опоганити v. поганъ.
ополѣти v. пламѫти.
опона v пьнѫ.
опрѣсьнъкъ v. прѣсьнъ.
опрѣти v. прѣти.
опрѫтати v. прѫт-
опоустити v. поустити.
орало v. орати.
осаждавѣти v. сѣд-
оседълати v. сѣд-
осило v. сила.
оскврьнити v. скврьна.
осклабити v. скльб-
оскомьнъ v. ском-
оскѫдѣник v. щѫдѣти.
оскѫдѣти v. щѫдѣти.
ослава v. славити.
ославлкнъ v. славити.
ослоушаник v. слоути.
основати v. сноу-
осла v. add. sub остръ.
ославѣти v. славити.
осноути v. сноу-
осньівати v. сноу-
особити v. свои.
особь v. свои.
останъкъ v. стати.
остоудити v. стоудь.
остьнъ v. остъ.
осьлѧ v. осьлъ.
осѣнити v. сѣнь.
осѣтовати v сѣтовати
осѧзати v. сѧгнѫти.
осѫдити v. сѫдити.
осѫждати v. сѫдити.
отирати v. трѣти.
отлъстѣти v. тлъстъ.
отокъ v текѫ.

плавание v. плоути.
плавати v. плоути.
пладновати v, полъ.
пладьные v. add. sub полъ.
пламень v. планѫти.
пламы v. планѫти.
пламѣнъ v. add. sub планѫти.
платно v. платъ.
плащаница v. платъ.
плачь v. плакати.
плачьвьнъ v. плакати.
плашити v. плах-
плескати v. плеснѫти.
плеща v. плещи.
плищевати v. плеснѫти.
плищь v. плеснѫти.
плодовитъ v. плодъ.
плоскъ v. add.
плотъ v. плетѫ.
плъзати v. плъзнѫти.
плъзити v. плъзнѫти.
плътѣнъ v. плъть.
плѣвелъ v. плѣвѫ.
плѣвы v. плѣвѫ.
плѣзати v. плъзнѫти.
плѣнити v. плѣнъ.
плѣница v. плѣнъ.
плѣньникъ v. плѣнъ.
плѣнити v. плѣнъ.
плѣтати v. плетѫ.
плѣшивъ v. плѣшь.
плюновение v. плюѭ.
плюнѫти v. плюѭ.
побѣда v. вид-
повапити v. вап-
повапнити v. вап-
повиновати v. вина.
повинѫти v. вина.
поводьнь v. вода.
поглаголание v. рекѫ.
погребѫ v. греб-
погрести v. греб-
погрети v. греб-
погрѣбати v. греб-
погрѣшити v. грѣхъ.
погразнѫти v. гразнѫти.
погрѫжати v. гразнѫти.
погрѫзити v. гразнѫти.
подавити v. давити.
подвигнѫти v. двигнѫти.
подвигъ v. двигнѫти.
подвизати v. двигнѫти.
подобати v. добръ.
подобьнъ v. добръ.
подражати v. драг-
подрагъ v. add. sub дръжати.
подробьноу v. дробити.
подъ v. по.
подъвои v. по.
подъбѣга v. пѣг-
подъпора v. прѣти.
подъпѣга v. пѣг-
подъѥмтель v. имѫ.
подьница v. по.
пожати v. жьнѫ.
позобати v зобати.
позыбнѫти v. зыбати.
позабнѫти v. забнѫти
показати v. казати.
показнь v. каяти.
поквасити v. кыснѫти

поклонити v. клонити.
поклакнѫти v. лакѫ.
покои v. кои-
покоити v. кои-
покропити v. кропити.
покоусити v. коусити.
покꙑвати v. кꙑвати.
полагати v. лег-
полма v. полъ.
положити v. лег-
полоучити v. лоучити.
польза v. льгъкъ.
пользевати v. льгъкъ.
полѣно v. планѫти.
полѣти v. add. sub планѫти.
помавати v. манѫти.
помарати v. мар-
помизати v. мьгновение
поминати v. мьнѣти.
поморие v. море.
помостъ v. мостъ.
помощьникъ v. могѫ.
помръзнѫти v. мръзнѫти.
помѣнѫти v. мьнѣти.
помѧнѫти v. мьнѣти.
понести v. несѫ.
понрѣти v. ноурити.
понꙑрꙑти v. ноурити.
понꙗва v. пьнѫ.
поприще v. прати.
попхавати v. пхати.
поравити v. равъ.
порицати v. рекѫ.
порокъ v. рекѫ.
порѫчити v. рѫка.
посагати v. саг-
посагнѫти v. саг-
посадьница v. сѣд-
послоухъ v. слоути.
послоушьникъ v. слоути.
послѣдъ v. слѣдъ.
послѣдьнь v. слѣдъ.
послѣжде v. слѣдъ.
посмага v. смаг-
посмисати v. смѣꙗти.
посмраждати v. смрьдѣти.
посмѣхъ v. смѣꙗти.
пособие v. свои.
пособьникъ v. свои.
пособьствовати v. свои.
посоха v. сох-
поспѣшати v. спѣти.
поспѣшити v. спѣти.
поспѣꙗти v. спѣти.
постелꙗ v. стрѣти.
постлати v. стрѣти.
постръкатель v. стрѣкати.
посѣтити v. сѣт-
потонѫти v. топити.
потопъ v. топити.
потрѧсьнъ v. трѧсѫ.
потоухнѫти v. тоух-
потъкати v. add. sub тъкнѫти.
потьбѣга v. пѣг-
пооущати v. оустити.
похватити v. хꙑтити.
похоть v. хотѣти.
похотьникъ v. хотѣти.
почити v. кои-
почьтение v. чьтѫ.

стража v. стрѣгѫ.
стражь v. стрѣгѫ.
страна v. стрѣти.
страсть v. страдати.
страхати v. страхъ.
строугъı v. строугати.
стрьгати v. строугати.
стрѣла v. стрѣлити.
стрѣтеник v. рѣт-
стоуденъ v. стоудь.
стоудень v. стоудь.
стоуденьць v. стоудь.
стоуждь v. тоуждь.
стъıдѣти v. стоудъ.
стьгна v. стьза.
стьклѣница v. стькло.
стѫпити v. стати.
соутоубити v. гоубити.
соугоубъ v. съ.
соукно v. соукати.
соуличьникъ v. соулица.
соулѣк v. соунѫти.
соуровьство v. соуровъ.
соукта v. соуи.
сцѣлъ v. цѣлъ.
съврьстьникъ v. врьста.
съврьшити v. врьхъ.
съвѣдѣтель v. видѣти.
съвѣсть v. видѣти.
съвѣтъ v. вѣтъ.
съвѧзьнь v. вѧзати.
съдравъ v. драв-
съгнѫти v. гоубити.
съгребѫть v. греб-
съгъıбъ v. гоубити.
съжалити v. жалити.
съзади v. за.
съзорити v. add. sub зрѣти.
съзрьцати v. зрѣти.
съзрѣти v. зрѣти.
съключеник v. ключити.
съкроушити v. kроух-
съкръвенъ v. кръıти.
сълъ v. слати.
съметик v. метѫ.
съмирити v. миръ.
съмотреник v. мотрити.
съмрьть. v. мрѣти.
съмъıслъ v. мъıслити.
съмѣжити v. мьгновеник.
съмѣрити v. миръ.
сънорити v. add. sub ноурити.
съноузьнъ v. add. sub везѫ.
съноурити v. add. sub ноурити.
сънъ v. съпати.
съньмъ v имѫ.
сънѣдь v. ıад-
сънѣсти v. ıад-
съпасти v. пас-
съпасъ v. add. sub пас-
съпасьнъ v. пас-
съплесканик v. add. sub плеснѫти.
съплескати v. add. sub плеснѫти.
съпорливъ v. прѣти.
съпратати v. прат-
съпрѫгъ v. прѫгѫ.
съпати v. пьнѫ.
сържати v. разити.

сѫретеник v. add. sub рѣт-
сѫсвататати v. сват-
сѫскоутати v. скоутати.
сѫсъ v. add. sub сѫсати.
сѫсьць v. сѫсати.
сѫсѣдъ v. сѫ.
сѫсѫдъ v. сѫд-
сѫтицати v. текѫ.
сѫтѣцати v. текѫ.
сѫтѫжати v. тагнѫти.
сѫіръ v. соуровъ.
сьде v. сь.
сѣдалище v. сѣд-
сѣдинавъ v. сѣдина.
сѣкъіра v. сѣкѫ.
сѣма v. сѣıати.
сѣть v. сила.
сѣтьнъ v. сѣтовати.
сѧжень v. сагнѫти.
сати v. сѧ.
сать v. сѧ.
сѫдиıа v. сѫдити.
сѫдьнъ дьнь v. сѫдити.
сѫжень v. сагнѫти.
сѫкатъ v. сѫчьць.
сѫпостатъ v. сѫ.
сѫпрь v. прѣти.
сѫпрьникъ v. прѣти.
сѫпрѫгъ v. прѧгѫ.
сѫпрѫгъ v. сѫ.
сѫсѣдъ v. сѫ.
сѫсѫдъ v. сѫд-
таль v. тальникъ.
тачак v. тъ.
тачѣк v. тъ
тварь v. творити.
тимѣник v. тина.
тлачити v. тлъкѫ.
тлити v. трѣти.
тлъкъ v. тлъковати.
тлъща v. тлъстъ.
тлѣти v. трѣти.
тлıа v. трѣти.
тоговъ v. тъ.
томлкник v. томити.
топлъ v. теплъ.
топотъ v. тъпътати.
точило v. текѫ.
точити v. текѫ.
трава v. add. sub троу.
трепетати v. трепати.
тризна v. трѣти.
тризнище v. трѣти.
троица v. три.
тръжище v. тръгъ.
тръіти v. трѣти.
трьблаженъ v. три.
трѣба v. трѣбити.
трѣбище v. трѣбити.
трѣбѣ v. трѣбовати.
трѣва v. трава.
трѫсъ v. трѧсѫ.
тоукъ v. тъіти.
тъкма v. тъкнѫти.
тъкмо v. тъкнѫти.
тъщати v. тъщь.
тъщета v. тъщь.
тъщьно v. тъщь.
тъчиıѫ v. тъкнѫти.
тъчьнъ v. тъкнѫти.
тьзоименитъ v. тъ.
тьмьница v тьма.

тьнькъ v. тьнѫ.
тьща v. тьсть.
тѣскънъ v. тиснѫти.
тѣсто v. тиснѫти.
тѣснъ v. тиснѫти.
тѧгота v. тѧгнѫти.
тѧжатель v. тѧжати.
тѧжесть v. тѧгнѫти.
тѧжькъ v. тѧгнѫти.
тѧзати v. тѧгнѫти.
тѫга v. тѧгнѫти.
тѫжити v. тѧгнѫти.
оубо v. оу.
оубогъ v. богъ.
оуброусъ v. броус-
оувѧзнѫти v. вѧзати.
оувѧнѫти v. вѧд-
оувѧсло v. вѧзати.
оугаждати v. годѣ.
оугодити v. годѣ.
оударити v. драти.
оуделѣти v. дол-
оудоблѣти v. дол-
оудобь v. добръ.
оудолѣти v. дол-
оудрѫчити v. дрѫк-
оудълѣти v. дол-
оужаснѫти v. жах-
оуже v. оу.
оукоризна v. корити.
оукрасити v. красити.
оукрои v. крои-
оукроухъ v. кроух-
оулоучити v. лоуча.
оу[illegible]лкнъ v. молити.
[illegible] v. оумъ.
оумѫдрити v. мѫдръ.
оумѫждрꙗти v. мѫдръ.
оунꙑлъ v. нꙑ-
оунꙑник v. нꙑ-
оунꙑти v. нꙑ-
оуньзнѫти v. ньзѫ.
оупвати v. пв-
оуподобити v. добръ.
оурокъ v. рекѫ.
оуслѣпнѫти v. слѣпъ.
оусмага v. смаг-
оусмажьство v. смаг-
оусмиꙗти сѧ v. смѣꙗти.
оусмѣнъ v. оусмарь.
оусніанъ v. оусмарь.
оуснꙗнъ v. оусмарь.
оустамѣнꙗти v. стати.
оустатъ v. оуста.
оустраблꙗти v. страбити.
оустроити v. строити.
оустьна v. оуста.
оусоуждати v. сѫд-
оусъмьнѣти v. мьнѣти.
оусънѫти v. съпати.
оусъпити v. съпати.
оусъпьнъ v. соунѫти.
оусъіркнъ v. съіръ.
оусѫмьнѣти v. мьнѣти.
оутапати v. топити.
оутепсти v. тепѫ.
оутискати v тиснѫти.
оутолити v. трѣти.
оутрьнѫти v. трьп-
оутѣха v. тихъ.
оутѣшити v. тихъ.
оутѧти v. тьнѫ.

Typis Congregationis Mechitaristicae.

стража v. стрѣгж.
стражь v. стрѣгж.
страна v. стрѣти.
страсть v. страдати.
страхати v. страхъ.
строугꙑ v. строугати.
стрьгати v. строугати.
стрѣла v. стрѣлити.
стрѣтеник v. рѣт-
строуденъ v. строудь.
строудень v. строудь.
строуденьць v. строудь.
строуждь v. тоуждь.
стꙑдѣти v. строудъ.
стьгна v. стьза.
стьклѣница v. стькло.
стжпити v. стати.
соутоувити v. гоувити.
соугоувъ v. съ.
соукно v. соукати.
соуличьникъ v. соулица.
соулѣк v. соунжти.
соуровьство v. соуровъ.
соукта v. соуи.
сцѣлъ v. цѣлъ.
съврьстьникъ v. врьста.
съврьшити v. врьхъ.
съвѣдѣтель v. видѣти.
съвѣсть v. видѣти.
съвѣтъ v. вѣтъ.
съвазьнь v. вазати.
съдравъ v. драв-
съгнжти v. гоувити.
съгребжть v. греб-
съгꙑбъ v. гоувити.
съжалити v. жалити.

съзади v. за.
съзорити v. add. sub зрѣти.
съзрьцати v. зрѣти.
съзрѣти v. зрѣти.
съключеник v. ключити.
съкроушити v. кроух-
съкръвенъ v. крꙑти.
сълъ v. слати.
съметник v. метж.
съмирити v. миръ.
съмотреник v. мотрити.
съмрьть. v. мрѣти.
съмꙑслъ v. мꙑслити.
съмѣжити v. мьгновеник.
съмѣрити v. миръ.
сънорити v. add. sub ноу-рити.
съноузьнъ v. add. sub вѧзж.
сънорити v. add. sub ноу-рити.
сънъ v. съпати.
сньмъ v имж.
снѣдь v. ꙗд-
снѣсти v. ꙗд-
съпасти v. пас-
съпасъ v. add. sub пас-
съпасьнъ v. пас-
съплесканик v. add. sub плес-нжти.
съплескати v. add. sub плес-нжти.
съпорливъ v. прѣти.
съпратати v. прат-
съпржгъ v. пржгж.
съпати v. пьнж.
съражати v. разити.